

การศึกษาการแปรของเสียง (mr) และ (ml) ในภาษาไทยถิ่นสงขลาตามปัจจัยทางสังคม

โดย

นางสาวอภิญา แก้วอุทัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาภาษาไทย

ภาควิชาภาษาไทย

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2551

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

การศึกษาการแปรของเสียง (mr) และ (ml) ในภาษาไทยถิ่นสงขลาตามปัจจัยทางสังคม

โดย

นางสาวอภิญา แก้วอุทัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาภาษาไทย

ภาควิชาภาษาไทย

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2551

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

**A STUDY OF THE VARIATION BY SOCIAL VARIABLES OF (mr) AND (ml)
IN SONGKHLA DIALECT**

**By
Apitchaya Kaewuthai**

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree

MASTER OF ARTS

Department of Thai

Graduate School

SILPAKORN UNIVERSITY

2008

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร อนุมัติให้วิทยานิพนธ์เรื่อง “การศึกษาการแปรของเสียง (mr) และ (ml) ในภาษาไทยถิ่นสงขลาตามปัจจัยทางสังคม” เสนอโดย นางสาวอภิษฐา แก้วอุทัย เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย

.....

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย ชินะดังกูร)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่.....เดือน..... พ.ศ.....

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

รองศาสตราจารย์สุวัฒนา เลี่ยมประวัตติ

คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัลยา ช้างขวัญยืน)

...../...../.....

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. หม่อมหลวงจรัสวิไล จรูญโรจน์)

...../...../.....

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ อรพัช บวรรักษา)

...../...../.....

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์สุวัฒนา เลี่ยมประวัตติ)

...../...../.....

49202212 : สาขาวิชาภาษาไทย

คำสำคัญ : การแปรของเสียง / ภาษาไทยถิ่นใต้ / ปัจจัยทางสังคม

อภิขญา แก้วอุทัย : การศึกษาการแปรของเสียง (mr) และ (ml) ในภาษาไทยถิ่นสงขลา
ตามปัจจัยทางสังคม. อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : รศ.สุวัฒนา เลี่ยมประวัตติ. 186 หน้า.

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการแปรของเสียง (mr) และ (ml) ในภาษาไทยถิ่น
สงขลา และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการแปรของเสียงดังกล่าวกับปัจจัยทางสังคม ได้แก่ อายุ
เพศ และถิ่นที่อยู่อาศัย โดยผู้วิจัยศึกษาตัวแปรอายุ 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มวัยรุ่น (อายุ 15-25 ปี) กลุ่ม
วัยผู้ใหญ่ (อายุ 35-45 ปี) และกลุ่มวัยชรา (อายุ 55 ปีขึ้นไป) ตัวแปรเพศ ประกอบด้วยเพศชายและ
เพศหญิง และศึกษาตัวแปรถิ่นที่อยู่อาศัย 2 ถิ่น คือ ชุมชนเมือง (เขตเทศบาลนครสงขลา อำเภอเมือง
สงขลา) และชุมชนชนบท (ตำบลเกาะใหญ่ อำเภอกระเสสตินธุ์) ทั้งนี้ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากผู้บอก
ภาษาทั้งหมด 120 คน และใช้คำทดสอบทั้งหมด 25 คำ เป็นคำที่มีเสียง (mr) 12 คำ และ (ml) 13 คำ

ผลการศึกษาพบว่า (mr) มีรูปแปรทั้งหมด 14 รูปแปร โดยรูปแปร [m] ปรากฏมากที่สุด
ส่วน (ml) มีรูปแปรทั้งหมด 6 รูปแปร รูปแปรที่ปรากฏมากที่สุด คือ [ml] จึงกล่าวได้ว่าขณะนี้
เสียง (mr) และ (ml) ในภาษาไทยถิ่นสงขลา กำลังเกิดการเปลี่ยนแปลง โดยเสียง (mr) มีแนวโน้มที่
จะวิวัฒนาการเป็นเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยวเร็วกว่าเสียง (ml) ที่ยังคงปรากฏการใช้เสียงพยัญชนะ
ควบกล้ำดั้งเดิมในจำนวนมากที่สุด

เมื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการแปรของเสียงดังกล่าวกับปัจจัยทางสังคมทั้ง 3
ปัจจัยแบบไม่ควบคุมตัวแปร พบว่าปัจจัยอายุและถิ่นที่อยู่อาศัยมีความสัมพันธ์กับการแปรของเสียง
(mr) และ (ml) ในภาษาไทยถิ่นสงขลา ส่วนปัจจัยเพศไม่มีความสัมพันธ์กับการแปรทางภาษา
ดังกล่าว และเมื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์แบบควบคุมตัวแปร พบว่าการแปรของเสียง (mr) มี
ความสัมพันธ์กับปัจจัยอายุและถิ่นที่อยู่อาศัย ส่วนปัจจัยเพศไม่มีความสัมพันธ์กับการแปรของเสียง
(mr) เช่นเดียวกัน สำหรับการแปรของเสียง (ml) มีความสัมพันธ์กับปัจจัยทางสังคมทั้ง 3 ปัจจัย
ทั้งนี้ปัจจัยทางสังคมที่มีความสัมพันธ์กับการแปรของเสียง (mr) และ (ml) มากที่สุด คือ ถิ่นที่อยู่
อาศัย รองลงมาคือ อายุ และเพศ ตามลำดับ

ภาควิชาภาษาไทย

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2551

ลายมือชื่อนักศึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

49202212 : MAJOR : THAI

KEY WORDS : PHONOLOGICAL VARIATION / SOUTHERN DIALECT / SOCIAL VARIABLES

APITCHAYA KAEWUTHAI : A STUDY OF THE VARIATION BY SOCIAL VARIABLES OF (mr) AND (ml) IN SONGKHLA DIALECT. THESIS ADVISOR : ASSOC. PROF. SUWATTANA LIAMPRAWAT. 186 pp.

This research is intended to investigate whether the variation of (mr) and (ml) in Songkhla dialect correlates with social variables : the speaker 's age, sex and locality. Included in this study are three age groups : youth (15 - 25 years of age) , adult (35 - 45 years of age) and senior adult (55 years old or more). The study covers two sexes : male and female. Two localities are selected : Muang district (Songkhla municipal area) representing an urban speech community and Krasaesin district (Tambol Kohyai) representing a rural speech community. The field work is carried out by the researcher using 25 test words (12 test words of (mr) and 13 test words of (ml)) to elicit the data from 120 selected informants.

The research results shows that (mr) has 14 variants : the dominant one is [m]. As for (ml) has 6 variants : the dominant one is [ml]. It can be concluded that (mr) and (ml) in Songkhla dialect are in the process of sound change. (mr) is likely to become an initial consonant sound while (ml) is likely to remain a consonant cluster.

Without controlling for the other social variables, it is found that (mr) and (ml) in Songkhla dialect vary according to the social variables: age and locality but not sex. When controlling for other variables, the result also shows that (mr) varies according to the social variables : age and locality but not sex . As for (ml) varies according to each of the three social variables: age, sex, and locality. The speaker 's locality is the most significant variable of (mr) and (ml) while the speaker 's sex is the least important variable. The speaker 's age is more significant than sex but not as significant as locality.

Department of Thai Graduate School, Silpakorn University Academic Year 2008

Student 's signature

Thesis Advisor 's signature

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาจาก รองศาสตราจารย์สุวัฒนา เลี่ยมประวัติน อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้จุดประกายความรักภาษาถิ่น จนทำให้ผู้วิจัยเกิดความสนใจทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ อีกทั้งอาจารย์ยังสละเวลาอันมีค่าเพื่อให้คำแนะนำ คำปรึกษา และตรวจแก้วิทยานิพนธ์อย่างละเอียดด้วยความเอาใจใส่อย่างดียิ่งเสมอมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้ง และขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณคณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ทุกท่าน ได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัลยา ช้างขวัญยืน รองศาสตราจารย์อรพัช บวรรักษา และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.หม่อมหลวงจรัสวิไล จรูญโรจน์ ที่กรุณาตรวจแก้ไขและให้คำแนะนำ จนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากรทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้แก่ผู้วิจัย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง รองศาสตราจารย์กัญญรัตน์ เวชศาสตร์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สำเนียงงาม ที่คอยให้ความห่วงใยไต่ถามความคืบหน้าของวิทยานิพนธ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญยัจิรา ชิริเวทย์ ภาควิชาภาษาอังกฤษ คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ที่กรุณาตรวจแก้ไขบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภาษาอังกฤษ

ขอขอบพระคุณ คุณจาริก ไผทอง และอาจารย์มนทิรา ไผทอง ที่คอยช่วยเหลือในการเก็บข้อมูลภาคสนามที่ตำบลเกาะใหญ่ ขอขอบคุณ อาจารย์วัชรินทร์ อากาศสุวรรณ คุณจิราวรรณ หนูฤทธิ์ คุณเขาวดี จงคง และคุณชลธิดา สุวรรณรัตน์ ที่ช่วยเหลือในการเก็บข้อมูลภาคสนามที่เขตเทศบาลนครสงขลา และขอขอบพระคุณผู้บอกภาษาทุกท่านที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีตลอดการเก็บข้อมูลภาคสนาม

ขอขอบคุณ คุณเจตน์สฤณี สังขพันธ์ ผู้เชี่ยวชาญทางด้านสถิติและคอมพิวเตอร์ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ที่ช่วยเหลือในการวิเคราะห์ค่าทางสถิติไคสแควร์

ขอขอบคุณ คุณกิตติพัฒน์ เพ็ชรทองนะ เพื่อนที่คอยช่วยเหลือ ให้กำลังใจ และคำแนะนำในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้มาโดยตลอด ขอขอบคุณ คุณมุจลินทร์ ลักษณะวงษ์ คุณฉายสิริ พัฒนถาวร คุณอำนาจ ปักษาสุข ที่คอยให้คำปรึกษาและความห่วงใยแก่ผู้วิจัยเสมอมา อีกทั้งขอบคุณเพื่อนๆและน้องๆทุกคนที่เป็นกำลังใจและให้ความช่วยเหลือตลอดระยะเวลาที่ทำวิทยานิพนธ์

ขอขอบคุณญาติๆที่คอยช่วยเหลือและถามไถ่ทุกข์สุขด้วยความรักและความห่วงใย

สุดท้ายนี้ขอขอบพระคุณผู้มีพระคุณสูงสุดในชีวิต คุณพ่อมณีนัย คุณแม่เนตรกมล และขอบคุณน้องปรมาภรณ์ ที่คอยสนับสนุนและช่วยเหลือในทุกๆเรื่อง ตลอดจนให้ความรัก ความห่วงใย และเป็นกำลังใจให้ผู้วิจัยมีความมานะ ความอดทน จนกระทั่งวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง	ญ
สารบัญภาพประกอบ.....	ท
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	5
สมมติฐานในการศึกษา.....	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
ขอบเขตของการศึกษา	6
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
วิธีดำเนินการวิจัย	14
2 ภูมิหลังของท้องถิ่นและระบบเสียงภาษาไทยถิ่นสงขลา	23
ภูมิหลังของจังหวัดสงขลา	23
อำเภอเมืองสงขลา.....	27
อำเภอกระแสสินธุ์.....	28
ระบบเสียงภาษาไทยถิ่นสงขลา.....	31
หน่วยเสียงพยัญชนะ	31
หน่วยเสียงสระ	42
หน่วยเสียงวรรณยุกต์	47
โครงสร้างพยางค์.....	55
3 รูปแปรของเสียง (mr) และ (ml) ในภาษาไทยถิ่นสงขลา.....	59
รูปแปรของเสียง (mr) และ (ml) ในภาษาไทยถิ่นสงขลา.....	59
รูปแปรของเสียง (mr) ในภาษาไทยถิ่นสงขลา	63

บทที่	หน้า
รูปแปรของเสียง (m1) ในภาษาไทยถิ่นสงขลา.....	71
4 ปัจจัยทางสังคมกับความสัมพันธ์ระหว่างการแปรของเสียง (mr) และ (m1) ในภาษาไทยถิ่นสงขลา	79
การแปรของเสียง (mr) และ (m1) ในภาษาไทยถิ่นสงขลาตามปัจจัยทางสังคมแบบ ไม่ควบคุมตัวแปร	79
ปัจจัยอายุกับการวิเคราะห์รูปแปรของเสียง (mr) และ (m1) ในภาษาไทยถิ่น สงขลา	79
ปัจจัยเพศกับการวิเคราะห์รูปแปรของเสียง (mr) และ (m1) ในภาษาไทยถิ่น สงขลา	86
ปัจจัยถิ่นที่อยู่อาศัยกับการวิเคราะห์รูปแปรของเสียง (mr) และ (m1) ในภาษาไทยถิ่นสงขลา	93
การแปรของเสียง (mr) และ (m1) ในภาษาไทยถิ่นสงขลาตามปัจจัยทางสังคมแบบ ควบคุมตัวแปร.....	103
การแปรของเสียง (mr) และ (m1) ในภาษาไทยถิ่นสงขลาตามอายุของผู้พูด เมื่อควบคุมตัวแปรอื่น.....	103
การแปรของเสียง (mr) และ (m1) ในภาษาไทยถิ่นสงขลาตามเพศของผู้พูด เมื่อควบคุมตัวแปรอื่น.....	112
การแปรของเสียง (mr) และ (m1) ในภาษาไทยถิ่นสงขลาตามถิ่นที่อยู่อาศัย ของผู้พูดเมื่อควบคุมตัวแปรอื่น	121
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	139
สรุปผลการวิจัย	139
อภิปรายผล.....	144
ข้อเสนอแนะ	149
บรรณานุกรม	150
ภาคผนวก	155
ภาคผนวก ก แบบสอบถามการศึกษาการแปรของเสียง (mr) และ (m1) ในภาษาไทยถิ่นสงขลาตามปัจจัยทางสังคม	156

	หน้า
ภาคผนวก ข อัตราร้อยละการแปรของการออกเสียง (mr) และ (ml)	
ในภาษาไทยถิ่นสงขลาตามปัจจัยทางสังคม	167
ภาคผนวก ค การหาความสัมพันธ์ระหว่างการแปรของเสียง (mr) และ (ml)	
ในภาษาไทยถิ่นสงขลาตามปัจจัยทางสังคม	182
ประวัติผู้วิจัย	186

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการเก็บข้อมูลการแปรของเสียง (mr) และ (ml) ในภาษาไทยถิ่นสงขลาตามปัจจัยทางสังคม.....	19
2	หน่วยเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยวในภาษาไทยถิ่นสงขลา	31
3	หน่วยเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำในภาษาไทยถิ่นสงขลา	36
4	หน่วยเสียงสระในภาษาไทยถิ่นสงขลา.....	42
5	ลักษณะของเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยถิ่นสงขลาเขต 3.....	47
6	ลักษณะของเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยถิ่นสงขลาเขต 1.....	51
7	รูปแปรของเสียง (mr) และ (ml) ในภาษาไทยถิ่นสงขลา	61
8	รูปแปรของเสียง (mr) ในภาษาไทยถิ่นสงขลา.....	64
9	รูปแปรของเสียง (mr) ในภาษาไทยถิ่นสงขลา ในคำว่า โม่รง มุรง และ โม่ระ..	66
10	รูปแปรของเสียง (mr) ในภาษาไทยถิ่นสงขลา ในคำว่า มุรับ มุราบ และมุริบ .	67
11	รูปแปรของเสียง (mr) ในภาษาไทยถิ่นสงขลา ในคำว่า โม่ร หมุระ และมุริย...	68
12	รูปแปรของเสียง (mr) ในภาษาไทยถิ่นสงขลา ในคำว่า มุรอบ แมร และแม่ริค.	69
13	รูปแปรของเสียง (ml) ในภาษาไทยถิ่นสงขลา	72
14	รูปแปรของเสียง (ml) ในภาษาไทยถิ่นสงขลา ในคำว่า เมลิน เหมล่อ และเหมลิน	74
15	รูปแปรของเสียง (ml) ในภาษาไทยถิ่นสงขลา ในคำว่า มล็ก แมละ และไมล..	74
16	รูปแปรของเสียง (ml) ในภาษาไทยถิ่นสงขลา ในคำว่า แหมลี้ค มลั้ง และเมลื้อง	75
17	รูปแปรของเสียง (ml) ในภาษาไทยถิ่นสงขลา ในคำว่า หมลัว และเหมละ.....	75
18	รูปแปรของเสียง (ml) ในภาษาไทยถิ่นสงขลา ในคำว่า เหมลือก และเหมลื้อย.	76
19	รูปแปรของเสียง (mr) ที่ปรากฏเป็นอัตราสูงสุดในแต่ละคำของประชากรทั้ง 3 กลุ่มอายุ.....	80
20	รูปแปรของเสียง (ml) ที่ปรากฏเป็นอัตราสูงสุดในแต่ละคำของประชากรทั้ง 3 กลุ่มอายุ.....	82
21	อัตราการแปรของเสียง (mr) ของประชากรทั้งหมดจำแนกตามกลุ่มอายุ.....	84
22	อัตราการแปรของเสียง (ml) ของประชากรทั้งหมดจำแนกตามกลุ่มอายุ	85
23	รูปแปรของเสียง (mr) ที่ปรากฏเป็นอัตราสูงสุดในแต่ละคำของประชากรทั้ง 2 เพศ	87

ตารางที่		หน้า
24	รูปแปรของเสียง (m1) ที่ปรากฏเป็นอัตราสูงสุดในแต่ละคำของประชากรทั้ง 2 เพศ	89
25	อัตราการแปรของเสียง (mr) ของประชากรทั้งหมดจำแนกตามเพศ	91
26	อัตราการแปรของเสียง (m1) ของประชากรทั้งหมดจำแนกตามเพศ	92
27	รูปแปรของเสียง (mr) ที่ปรากฏเป็นอัตราสูงสุดในแต่ละคำของประชากรทั้ง 2 ถิ่นที่อยู่อาศัย.....	94
28	รูปแปรของเสียง (m1) ที่ปรากฏเป็นอัตราสูงสุดในแต่ละคำของประชากรทั้ง 2 ถิ่นที่อยู่อาศัย.....	95
29	อัตราการแปรของเสียง (mr) ของประชากรทั้งหมดจำแนกตามถิ่นที่อยู่อาศัย....	97
30	อัตราการแปรของเสียง (m1) ของประชากรทั้งหมดจำแนกตามถิ่นที่อยู่อาศัย...	98
31	ปัจจัยสังคมที่มีความสัมพันธ์กับการแปรของเสียง (mr) และ (m1) ในภาษาไทย ถิ่นสงขลาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ	100
32	รายการคำศัพท์ที่กลุ่มประชากรรักษากการออกเสียง (mr) ตามเสียงต้นแบบ ไว้มากที่สุด	101
33	รายการคำศัพท์ที่กลุ่มประชากรรักษากการออกเสียง (m1) ตามเสียงต้นแบบ ไว้มากที่สุด	102
34	อัตราร้อยละการแปรของเสียง (mr) ในภาษาไทยถิ่นสงขลาตามอายุของผู้พูด เมื่อควบคุมตัวแปรเพศและถิ่นที่อยู่อาศัย	107
35	อัตราร้อยละการแปรของเสียง (m1) ในภาษาไทยถิ่นสงขลาตามอายุของผู้พูด เมื่อควบคุมตัวแปรเพศและถิ่นที่อยู่อาศัย	111
36	อัตราร้อยละการแปรของเสียง (mr) ในภาษาไทยถิ่นสงขลาตามเพศของผู้พูด เมื่อควบคุมตัวแปรอายุและถิ่นที่อยู่อาศัย	116
37	อัตราร้อยละการแปรของเสียง (m1) ในภาษาไทยถิ่นสงขลาตามเพศของผู้พูด เมื่อควบคุมตัวแปรอายุและถิ่นที่อยู่อาศัย	120
38	อัตราร้อยละการแปรของเสียง (mr) ในภาษาไทยถิ่นสงขลาตามถิ่นที่อยู่อาศัย ของผู้พูดเมื่อควบคุมตัวแปรเพศและอายุ	126
39	อัตราร้อยละการแปรของเสียง (m1) ในภาษาไทยถิ่นสงขลาตามถิ่นที่อยู่อาศัย ของผู้พูดเมื่อควบคุมตัวแปรเพศและอายุ	131

ตารางที่		หน้า
40	ปัจจัยสังคมที่มีความสัมพันธ์กับการแปรของเสียง (mr) และ (ml) ในภาษาไทย ถิ่นสงขลาตามอายุของผู้พูดเมื่อควบคุมตัวแปรเพศและถิ่นที่อยู่อาศัย	133
41	ปัจจัยสังคมที่มีความสัมพันธ์กับการแปรของเสียง (mr) และ (ml) ในภาษาไทย ถิ่นสงขลาตามเพศของผู้พูดเมื่อควบคุมตัวแปรอายุและถิ่นที่อยู่อาศัย	134
42	ปัจจัยสังคมที่มีความสัมพันธ์กับการแปรของเสียง (mr) และ (ml) ในภาษาไทย ถิ่นสงขลาตามถิ่นที่อยู่อาศัยของผู้พูดเมื่อควบคุมตัวแปรอายุและเพศ	135
43	อัตราร้อยละการแปรของการออกเสียง (mr) ในคำทั้ง 12 คำของประชากร กลุ่มอายุ 15-25 ปี เรียงตามลำดับความถี่	168
44	อัตราร้อยละการแปรของการออกเสียง (mr) ในคำทั้ง 12 คำของประชากร กลุ่มอายุ 35-45 ปี เรียงตามลำดับความถี่	169
45	อัตราร้อยละการแปรของการออกเสียง (mr) ในคำทั้ง 12 คำของประชากร กลุ่มอายุ 55 ปีขึ้นไป เรียงตามลำดับความถี่	170
46	อัตราร้อยละการแปรของการออกเสียง (ml) ในคำทั้ง 12 คำของประชากร กลุ่มอายุ 15-25 ปี เรียงตามลำดับความถี่	171
47	อัตราร้อยละการแปรของการออกเสียง (ml) ในคำทั้ง 12 คำของประชากร กลุ่มอายุ 35-45 ปี เรียงตามลำดับความถี่	172
48	อัตราร้อยละการแปรของการออกเสียง (ml) ในคำทั้ง 12 คำของประชากร กลุ่มอายุ 55 ปีขึ้นไป เรียงตามลำดับความถี่	173
49	อัตราร้อยละการแปรของการออกเสียง (mr) ในคำทั้ง 12 คำของประชากร ของประชากรเพศชาย เรียงตามลำดับความถี่	174
50	อัตราร้อยละการแปรของการออกเสียง (mr) ในคำทั้ง 12 คำของประชากร ของประชากรเพศหญิง เรียงตามลำดับความถี่	175
51	อัตราร้อยละการแปรของการออกเสียง (ml) ในคำทั้ง 12 คำของประชากร ของประชากรเพศชาย เรียงตามลำดับความถี่	176
52	อัตราร้อยละการแปรของการออกเสียง (ml) ในคำทั้ง 12 คำของประชากร ของประชากรเพศหญิง เรียงตามลำดับความถี่	177
53	อัตราร้อยละการแปรของการออกเสียง (mr) ในคำทั้ง 12 คำของประชากร ในชุมชนเมือง เรียงตามลำดับความถี่	178

ตารางที่		หน้า
54	อัตราร้อยละการแปรของการออกเสียง (mr) ในคำทั้ง 12 คำของประชากร ในชุมชนชนบท เรียงตามลำดับความถี่	179
55	อัตราร้อยละการแปรของการออกเสียง (ml) ในคำทั้ง 12 คำของประชากร ในชุมชนเมือง เรียงตามลำดับความถี่	180
56	อัตราร้อยละการแปรของการออกเสียง (ml) ในคำทั้ง 12 คำของประชากร ในชุมชนชนบท เรียงตามลำดับความถี่	181
57	แสดงตัวอย่างการบันทึกลักษณะการใช้รูปแปรของเสียง (mr) ของนางสาวบ จันทร์รัตน์ อายุ 66 ปี บ้านเลขที่ 75/2 ม. 2 ตำบลเกาะใหญ่ อำเภอ กระเสสตินธุ์ จังหวัดสงขลา.....	184

สารบัญภาพประกอบ

แผนภูมิที่		หน้า
1	อัตราการปรากฏของรูปแปรของเสียง (mr) และ (ml) ในภาษาไทยถิ่นสงขลา ทั้ง 25 คำ.....	62
2	อัตราการปรากฏของรูปแปรของเสียง (mr) ในภาษาไทยถิ่นสงขลา.....	65
3	อัตราการปรากฏของรูปแปรของเสียง (ml) ในภาษาไทยถิ่นสงขลา.....	73
4	จำนวนคำที่ประชากรทั้ง 3 กลุ่มอายุ รักษาการออกเสียง (mr) และ (ml) ในภาษาไทยถิ่นสงขลาแบบเดิมไว้มากที่สุด.....	83
5	จำนวนคำที่ประชากรทั้งเพศชายและเพศหญิง รักษาการออกเสียง (mr) และ (ml) ในภาษาไทยถิ่นสงขลาแบบเดิมไว้มากที่สุด.....	90
6	จำนวนคำที่ประชากรในชุมชนเมืองและชุมชนชนบท รักษาการออกเสียง (mr) และ (ml) ในภาษาไทยถิ่นสงขลาแบบเดิมไว้มากที่สุด.....	96
แผนที่ที่		หน้า
1	แผนที่จังหวัดสงขลา.....	30

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภาษาไทยถิ่นมีวิวัฒนาการและการเปลี่ยนแปลงมาช้านาน ทั้งในด้านเสียงและความหมายของคำ หากพิจารณาเสียงพยัญชนะของภาษาไทยดั้งเดิม (Proto-Tai) ที่ใช้อยู่ก่อนจะแยกออกไปเป็นภาษาไทยกลุ่มต่างๆ ได้แก่ภาษาไทยกลุ่มเหนือ กลุ่มกลาง และกลุ่มตะวันตกเฉียงใต้ จะเห็นได้ว่า ภาษาไทยดั้งเดิมมีจำนวนเสียงพยัญชนะมากกว่าในปัจจุบัน

ฟังกวยลี (Li 1977 : 1- 9) นักภาษาศาสตร์ผู้ศึกษาภาษาตระกูลไทได้สืบสร้างภาษาไทยดั้งเดิม โดยเปรียบเทียบข้อมูลภาษาไทถิ่นต่างๆจำนวนทั้งหมด 20 ถิ่นที่มาจาก 3 กลุ่ม คือ กลุ่มตะวันตกเฉียงใต้ กลุ่มกลาง และกลุ่มเหนือ โดยเลือกภาษาไทย (สยาม) เป็นตัวแทนกลุ่มตะวันตกเฉียงใต้ ภาษาละโว้เป็นตัวแทนกลุ่มกลาง ภาษาป้อฮ่วยเป็นตัวแทนกลุ่มเหนือ จากการเปรียบเทียบภาษาเชิงประวัติ ฟังกวยลีได้สืบสร้างเสียงต่างๆในภาษาไว้ ทั้งเสียงพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ โดยเฉพาะเสียงพยัญชนะฟังกวยลีได้สืบสร้างไว้เป็นจำนวนมากกว่าปัจจุบัน กล่าวคือมีพยัญชนะต้นเดี่ยว 38 หน่วยเสียง และพยัญชนะต้นควบกล้ำ 35 หน่วยเสียง ซึ่งปัจจุบันภาษาตระกูลไทมีจำนวนหน่วยเสียงพยัญชนะลดลงอันเป็นผลมาจากการรวมเสียงพยัญชนะต้นแต่เพิ่มจำนวนหน่วยเสียงวรรณยุกต์

เรื่องการมีเสียงพยัญชนะต้นน้อยลงนี้ จะเห็นได้ชัดขึ้นเมื่อพิจารณาเสียงพยัญชนะควบกล้ำ ซึ่งฟังกวยลีได้สืบสร้างเสียงควบกล้ำในภาษาไทยดั้งเดิมไว้จำนวนมากถึง 35 เสียง ได้แก่

*pl-	*pr-	*tl-	*tr-	*kl-	*kr-	*kw-
*phl/r-		*thl-	*thr-	*khl-	*khr-	*khw-
*ʔbl/r-		*ʔdl/r-				
*bl-	*br-	*dl-	*dr-	*gl-	*gr-	*gw-
*ml/r-		*nl/r-		*ŋl/r-		*ŋw-
					*xr-	*xw-
						*ɣw-

ถ้านำเสียงเหล่านี้มาเปรียบเทียบกับเสียงในภาษาไทยถิ่นในปัจจุบันจะพบว่า บางถิ่นไม่มีเสียงพยัญชนะควบกล้ำเหลืออยู่เลย บางถิ่นพอมีเหลืออยู่บ้าง กล่าวคือ ภาษาไทยถิ่นกลาง เช่น ภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯปัจจุบันมีเสียงพยัญชนะควบกล้ำเหลืออยู่ 11 หน่วยเสียง ได้แก่ 1./pr-/ 2./pl-/ 3./p^hr-/ 4./p^hl-/ 5./kr-/ 6./kl-/ 7./kw-/ 8./k^hr-/ 9./k^hl-/ 10./k^hw-/ 11./tr-/ (สุวัฒนา เลี่ยมประวัตติ 2545 : 124-125) ภาษาไทยถิ่นเหนือ เช่น ภาษาไทยถิ่นเชียงใหม่ปัจจุบันมีเสียงพยัญชนะควบกล้ำเฉพาะเสียงควบกล้ำกับหน่วยเสียง/w/เท่านั้น ซึ่งมีทั้งหมด 10 หน่วยเสียง ได้แก่ 1./tw-/ 2./cw-/ 3./kw-/ 4./k^hw-/ 5./ɥw-/ 6./ŋw-/ 7./ɰw-/ 8./sw-/ 9./lw-/ 10./yw-/ (กรรณิการ์ วิมลเกษม 2534 : 12-13) ภาษาไทยถิ่นตะวันออกเฉียงเหนือ เช่น ภาษาไทยถิ่นอุบลราชธานีปัจจุบันไม่มีเสียงพยัญชนะควบกล้ำ (สมทรง บุรุษพัฒน์ 2543 : 35) ส่วนภาษาไทยถิ่นใต้ เช่น ภาษาไทยถิ่นสงขลาปัจจุบันยังคงรักษาเสียงพยัญชนะควบกล้ำไว้ถึง 15 หน่วยเสียง ได้แก่ 1./pr-/ 2./pl-/ 3./p^hr-/ 4./p^hl-/ 5./kr-/ 6./kl-/ 7./kw-/ 8./k^hr-/ 9./k^hl-/ 10./k^hw-/ 11./tr-/ 12./mr-/ 13./ml-/ 14./br-/ 15./bl-/ (อัครา บุญทิพย์ 2535 : 30)

กล่าวได้ว่าหน่วยเสียงพยัญชนะควบกล้ำในภาษาไทยถิ่นใต้มีจำนวนมากกว่าหน่วยเสียงพยัญชนะควบกล้ำในภาษาไทยถิ่นอื่น โดยเฉพาะหน่วยเสียง/mr-/ /ml-/ /br-/ และ /bl-/ เป็นหน่วยเสียงพยัญชนะควบกล้ำที่มีความโดดเด่นในภาษาไทยถิ่นใต้ เพราะไม่ปรากฏในภาษาไทยถิ่นเหนือ ภาษาไทยถิ่นกลาง หรือภาษาไทยถิ่นตะวันออกเฉียงเหนือปัจจุบัน อย่างไรก็ตามอัครา บุญทิพย์ (2535 : 28) กล่าวว่า หน่วยเสียง /br-/ และ /bl-/ มีใช้น้อยมากในภาษาไทยถิ่นสงขลา ประกอบกับผลการศึกษาของ กรรณานุช ณ ถลาง (2531 : 111 - 112) พบว่าเสียงพยัญชนะควบกล้ำ /br-/ และ /bl-/ เป็นเสียงพยัญชนะควบกล้ำที่พบเฉพาะในภาษาตากใบ แต่ที่ปรากฏในภาษาไทยถิ่นสงขลา นั้นเกิดจากเสียงพยัญชนะควบกล้ำ /mr-/ แปรเป็น /br-/ /bl-/ และเสียงพยัญชนะควบกล้ำ /ml-/ แปรเป็น /bl-/ เป็นการแปรของเสียงพยัญชนะ/m-/ ซึ่งเป็นเสียงพยัญชนะนาสิก (nasal) แปรเป็น /b-/ ซึ่งเป็นเสียงพยัญชนะเสียงหยุดก้อง (voiced stop) ทั้งเสียงพยัญชนะ/m-/และ/b-/ ต่างก็เป็นเสียงพยัญชนะที่เกิดจากฐานกรณัริมฝีปากทั้งคู่ (bilabial) จึงเป็นการเปลี่ยนแปลงประเภทของเสียงโดยมิได้เปลี่ยนฐานกรณัผู้วิจัยจึงเห็นว่าหน่วยเสียง /br-/ และ /bl-/ ที่ปรากฏการใช้ในภาษาไทยถิ่นสงขลา น่าจะเป็นการแปรมาจากเสียง/mr-/และ /ml-/ มากกว่าที่จะเป็นเสียงพยัญชนะควบกล้ำอย่างในภาษาตากใบ ดังนั้นผู้วิจัยจึงไม่นำหน่วยเสียง/br-/และ/bl-/ มาใช้ในการศึกษารั้งนี้ ทั้งนี้หน่วยเสียงที่น่าสนใจคือ หน่วยเสียง /mr/ และ /ml/ ซึ่งเป็นเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำที่ยังปรากฏ

หลักฐานการใช้ในชีวิตประจำวันของผู้พูดภาษาไทยถิ่นใต้เป็นจำนวนมาก ในขณะที่เสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำทั้ง 2 เสียงนี้ได้กลายเป็นเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยวในภาษาไทยถิ่นอื่นๆ ดังนี้

ภาษาไทยถิ่นใต้ใช้เสียง /ml/ <มล> ภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯใช้ /l/ <ล> ส่วนในภาษาไทยถิ่นเหนือและถิ่นอีสานใช้ /m/ <ม> เช่น

ภาษาไทยถิ่นใต้	ภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ	ภาษาไทยถิ่นเหนือ-อีสาน
มลัน	ลัน	มัน
มล้าง	ล้าง	ม่วง, ม้าง

ภาษาไทยถิ่นใต้ใช้เสียง /mr/ <มร> ภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯใช้ /m/ <ม> หรือใช้เป็นคำ

2 พยางค์ เช่น

ภาษาไทยถิ่นใต้	ภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ
มรอบ	หมอบ
ไมร	กำไร

(ฉันทิต ทองช่วย 2536 : 183)

ผู้วิจัยสังเกตเห็นว่า พยัญชนะควบกล้ำในภาษาไทยถิ่นใต้กำลังเกิดการเปลี่ยนแปลง โดยเฉพาะภาษาไทยถิ่นสงขลา เพราะปัจจุบันจังหวัดสงขลามีความสำคัญในฐานะเป็นศูนย์กลางของการคมนาคมและเป็นเมืองท่าของภาคใต้ รัฐบาลจึงได้กำหนดโครงการพัฒนาจังหวัดสงขลาให้เป็นไปตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะลดความเหลื่อมล้ำของฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมระหว่างกรุงเทพฯกับภูมิภาคใต้น้อยลง และได้คัดเลือกอำเภอเมืองสงขลาและอำเภอหาดใหญ่เป็นเมืองหลักของภาคใต้เพราะเห็นว่ามีศักยภาพของการพัฒนาให้เป็นศูนย์กลางของภาคใต้ในหลายเรื่อง เช่น ศูนย์กลางการบริหารราชการ ศูนย์กลางธุรกิจการค้า การบริการ การคมนาคม และการผลิตอาหารฮาลาลกับประเทศเพื่อนบ้าน (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ 2549)

การพัฒนาจังหวัดสงขลาในด้านต่างๆ ส่งผลต่อประชาชนทั้งในด้านความเป็นอยู่ตลอดจนขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมอันดีงามของชาวสงขลา ที่สำคัญคือภาษาไทยถิ่นสงขลา กำลังเกิดการเปลี่ยนแปลง เช่น การออกเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำที่มีในภาษาไทยดั้งเดิม คือ /mr/ และ /ml/ ในกลุ่มผู้พูดที่มีอายุต่างกัน กล่าวคือ ประชากรวัยชรายังคงรักษาการออกเสียงควบกล้ำ /mr/ และ /ml/ ไว้เป็นจำนวนมาก ส่วนประชากรวัยรุ่นมีแนวโน้มที่จะออกเสียงเปลี่ยนแปลงออกเป็นเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยว เช่น

หน่วยเสียง (mr)^{*} < มร > จะมีการออกเสียงเป็น [m] < ม > , [l] < ล > , [r] < ร > และ [m-l] < ม-ล > โดยแทรกเสียงสระ เช่น คำว่า มุ่รับ ‘สำรับ’ จะออกเสียงเป็น หมับ หรือ ตำลึบ , หมุระ ‘มะระ’ จะออกเสียงเป็น ละ หรือ มะระ เป็นต้น

หน่วยเสียง (ml) < มล > จะมีการออกเสียงเป็น [m] < ม > , [l] < ล > และ [m-l] < ม-ล > เช่น คำว่า เมลิน(ตา) ‘ลืม(ตา)’ จะออกเสียงเป็น เมิน(ตา) หรือ ลืม(ตา) , เหมละ ‘มะลิ’ จะออกเสียงเป็น มะลิ เป็นต้น

นอกจากเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำ /mr/ และ /ml/ แปรไปตามอายุของผู้พูดแล้ว ผู้วิจัยยังสังเกตเห็นว่า เสียงดังกล่าวนี้แปรไปตามถิ่นที่อยู่อาศัยของผู้พูดเช่นกัน โดยประชากรที่อาศัยอยู่ในชุมชนชนบทยังคงรักษาสีเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำไว้อย่างมั่นคง ส่วนประชากรที่อาศัยอยู่ในชุมชนเมืองมีแนวโน้มที่จะออกเสียงเปลี่ยนแปลงเป็นเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยว หรือเสียงตามแบบภาษาไทยมาตรฐาน นอกจากนี้ยังพบว่าเพศของผู้พูดอาจมีผลต่อการแปรในการออกเสียง /mr/ และ /ml/ ด้วย จึงกล่าวได้ว่าปรากฏการณ์ของการเปลี่ยนแปลงเสียงในภาษานี้มีความสัมพันธ์กับปัจจัยทางสังคมบางประการ เช่น อายุ เพศ หรือถิ่นที่อยู่อาศัย

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการแปรของเสียง (mr) และ (ml) ในภาษาไทยถิ่นสงขลา ตามปัจจัยทางสังคม ได้แก่ อายุ เพศ และถิ่นที่อยู่อาศัยของผู้บอกภาษา เพื่อให้เห็นแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำ (mr) และ (ml) ในภาษาไทยถิ่นสงขลา ซึ่งเป็นเสียงพยัญชนะต้นดั้งเดิมในภาษาตระกูลไท อันจะเป็นหลักฐานสำคัญที่ชี้ให้เห็นการเปลี่ยนแปลงที่กำลังดำเนินอยู่ได้ ปรากฏการณ์ของการเปลี่ยนแปลงนี้ช่วยให้คาดการณ์ได้ว่าในอนาคตจำนวนหน่วยเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำในภาษาไทยถิ่นสงขลาอาจลดจำนวนลง เพราะผู้พูดภาษาไทยถิ่นสงขลาอาจจะไม่ได้รักษาหน่วยเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำดั้งเดิมไว้แล้ว อนึ่ง ในวรรณคดีสมัยเก่าก็ปรากฏการใช้เสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำ (mr) < มร > และ (ml) < มล > เช่น

“นทีธารเย็นเฉื่อย

ราฟีน้องเมลื้อยมือสอง

โศดแล”

(มหาชาติคำหลวง หน้า 324)

ในภาษาไทยถิ่นสงขลาคำว่า เมลื้อย ออกเสียง มล ควบ หมายถึง เมื่อย ในภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ

^{*} เสียงที่เป็นตัวแปรภาษา (linguistic variable) ในวิทยานิพนธ์นี้ คือ หน่วยเสียงที่ถูกจัดให้เป็นตัวแปรในการวิเคราะห์ในภาษา จะใช้เครื่องหมาย () ได้แก่ (mr) และ (ml)

“สาวน้อยเจ้าค่อยยอง แกว่ม่านทองซึ่งกั้นทาง ส่วนเนตพิศโฉมนาง
พระแม่เจ้ามลิไนยนา”

(มโนหรานิบาต ฉบับวัดมณีมาวาส สงขลา หน้า 62)

ในภาษาไทยถิ่นสงขลาคำว่า มลิ้น ออกเสียง มล ควบ หมายถึง ลืม(ตา) ในภาษาไทย
ถิ่นกรุงเทพฯ ใช้ว่า ลืม

งานวิจัยนี้จึงเป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยอนุรักษ์คำในภาษาเก่าเอาไว้ โดยเฉพาะคำที่ใช้
พยัญชนะต้นควบกล้ำ (mr) <มร> และ (ml) <มล> เนื่องด้วยภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ และภาษาไทย
ถิ่นอื่นๆ ไม่มีเสียงเหล่านี้ปรากฏอยู่ นอกจากนี้ยังช่วยให้ตรวจสอบความหมายของคำดังกล่าวได้
สะดวกยิ่งขึ้น

จากการสำรวจงานวิจัยที่เกี่ยวกับการแปรของเสียงในภาษา พบว่ายังไม่มีผู้ใดศึกษา
การแปรของเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำในภาษาไทยถิ่นมาก่อน ผู้วิจัยจึงใคร่จะศึกษาการแปรของ
เสียง (mr) และ (ml) ในภาษาไทยถิ่นสงขลาตามปัจจัยทางสังคม เพื่อพิสูจน์ปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น
นี้อย่างมีระบบ ว่าการแปรของเสียงดังกล่าวเป็นแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงภาษาไทยถิ่นอย่าง
แท้จริงหรือเป็นเพียงความบังเอิญในกลุ่มผู้พูดบางคนเท่านั้น อีกทั้งเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง
การแปรของภาษา คือ เสียง(mr) และ (ml) นี้กับปัจจัยทางสังคม ได้แก่ อายุ เพศ และถิ่นที่อยู่
อาศัยด้วย

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาการแปรของเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำ(mr) และ (ml) ในภาษาไทยถิ่น
สงขลา
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการแปรของเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำ (mr) และ
(ml) ในภาษาไทยถิ่นสงขลาตามปัจจัยทางสังคม ได้แก่ อายุ เพศ และถิ่นที่อยู่อาศัย

สมมุติฐานในการศึกษา

ปัจจัยทางสังคม ได้แก่ อายุ เพศ และถิ่นที่อยู่อาศัย มีอิทธิพลต่อการแปรของเสียง
พยัญชนะต้นควบกล้ำ (mr) และ (ml) ในภาษาไทยถิ่นสงขลา

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาภาษาถิ่น ภาษาตระกูลไท ภาษาศาสตร์เชิงประวัติ ภาษาศาสตร์เปรียบเทียบ และภาษาศาสตร์สังคม
2. เป็นประโยชน์ต่อการวางแผนนโยบายภาษาของชาติทั้งการอนุรักษ์ และพัฒนา ภาษาถิ่น
3. เป็นแนวทางในการศึกษาการแปรของภาษาถิ่นที่สัมพันธ์กับปัจจัยทางสังคมต่อไป

ขอบเขตของการศึกษา

1. ศึกษาเฉพาะเขตชุมชนเมือง คือ เขตเทศบาลนครสงขลา อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา และเขตชุมชนชนบท คือ ตำบลเกาะใหญ่ อำเภอกระแสสินธุ์ จังหวัดสงขลา
2. ศึกษาประชากร 3 กลุ่ม คือ กลุ่มอายุ 15 – 25 ปี, กลุ่มอายุ 35 – 45 ปี และกลุ่มอายุ 55 ปีขึ้นไป
3. ศึกษาเฉพาะการออกเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำ (mr) และ (ml) ในภาษาไทยถิ่นใต้ที่เป็นคำพยางค์เดียว จำนวน 25 คำ ซึ่งคำเหล่านี้รวบรวมมาจาก ชีระพันธ์ ล.ทองคำ “แบบสอบถามสำหรับสำรวจเสียงและระบบเสียงในภาษาไทยถิ่นใต้” (2521), พจนานุกรมภาษาถิ่นใต้ (2525), ฉันทส ทองช่วย “รายการคำสำหรับสำรวจเสียงและระบบเสียงภาษาไทยถิ่นใต้” (2532), ฉันทส ทองช่วย “ภาษาและอักษรถิ่น (เน้นภาคใต้)” (2534), อุคม หนูทอง และสืบพงศ์ ธรรมชาติ “คู่มือภาษาหาสารเล่ม 1-2” (2547)

นิยามศัพท์เฉพาะ

การแปร (variation) หมายถึง การที่สิ่งหนึ่งมีรูปร่างลักษณะ คุณสมบัติหรือ ส่วนประกอบ ที่เปลี่ยนแปลงหรือแตกต่างไปจากเดิม การแปรทำให้เกิดรูปแปร (variant) ซึ่งมี รูปร่างลักษณะ หรือส่วนประกอบต่างกันบางประการ แต่ก็ยังเป็นสมาชิกของสิ่งเดียวกัน การแปร อาจหมายถึง การที่ของสิ่งใดสิ่งหนึ่งมีลักษณะที่เบี่ยงเบนไปจากบรรทัดฐานหรือรูปที่เป็นมาตรฐาน ก็ได้ รูปที่เน้นมาตรฐานนั้นมักถูกกำหนดโดยสังคม (อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ 2532 : 17)

ตัวแปรภาษา (linguistic variable) หมายถึง รูปภาษาที่ถูกจัดให้เป็นตัวแปรในการวิเคราะห์ มักจะเป็นตัวแปรตาม (dependent variable) ซึ่งแปรไปตามปัจจัยต่างๆทางสังคม (อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ 2544 : 18-19) ตัวแปรภาษาในงานวิจัยนี้ คือ เสียง (mr) และ (ml) โดยปรากฏเฉพาะตำแหน่งพยัญชนะต้นควบกล้ำจำนวน 25 คำเท่านั้น

ตัวแปรสังคม (social variable) หมายถึง ปัจจัยต่างๆทางสังคม ซึ่งก็คือคุณสมบัติทางสังคมของผู้พูด เช่น อายุ เพศ ถิ่นที่อยู่อาศัย ชาติพันธุ์ ฯลฯ และปริบทการใช้ภาษา เช่นกาลเทศะ เรื่องที่พูด เป็นต้น ปัจจัยเหล่านี้ถือเป็น ตัวแปรอิสระ (independent variable) เป็นตัวแปรที่กำหนด สิ่งอื่นให้มีการแปร แต่ตนเองไม่ถูกกำหนดโดยสิ่งใดในการวิเคราะห์ (อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ 2544 : 18-19) ตัวแปรทางสังคมที่ใช้ศึกษาในงานวิจัยนี้ ได้แก่ อายุ เพศ และถิ่นที่อยู่อาศัย

ตัวแปรอิสระ (independent variable) หมายถึง เมื่อสิ่ง 2 สิ่งมีความสัมพันธ์กัน สิ่งหนึ่งอาจทำให้อีกสิ่งหนึ่งแปรไป เรียกว่า ตัวแปรอิสระ ในภาษาศาสตร์สังคม ตัวแปรอิสระมักได้แก่ ปัจจัยทางสังคมต่างๆ เช่น เพศ อายุ อาชีพ เป็นต้น ซึ่งเป็นตัวกำหนดให้ภาษาเกิดการแปร (อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ 2532 : 47)

ตัวแปรตาม (dependent variable) หมายถึง เมื่อสิ่ง 2 สิ่งมีความสัมพันธ์กัน สิ่งที่แปรตามอีกสิ่งหนึ่งนั้นเรียกได้ว่าเป็นตัวแปรตาม ในภาษาศาสตร์สังคมซึ่งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับปัจจัยทางสังคมนั้น ภาษามักถูกกำหนดให้เป็นตัวแปรตาม (อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ 2532 : 46)

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งแบ่งได้เป็น 2 ประเภท ดังนี้

1) เอกสารงานวิจัยเกี่ยวกับเสียงควบกล้ำในภาษาไทยถิ่นใต้

วจินตน์ ฉันทะวิบูลย์ (2499) ศึกษา “ความแตกต่างระหว่างภาษากรุงเทพฯและภาษาสงขลา” โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะเปรียบเทียบให้เห็นลักษณะที่แตกต่างกันระหว่างภาษาถิ่นกรุงเทพฯกับภาษาถิ่นสงขลาในบางลักษณะโดยสังเขป

ด้านการใช้เสียงพยัญชนะควบกล้ำ ผลการศึกษาพบว่า พยัญชนะควบกล้ำในภาษาถิ่นสงขลากับภาษาถิ่นกรุงเทพฯแตกต่างกัน โดยเฉพาะเสียงพยัญชนะควบกล้ำ/ml/<มล> และ/mr/<มร> กล่าวคือ บางคำภาษาถิ่นกรุงเทพฯไม่ใช้ควบกล้ำ แต่ภาษาถิ่นสงขลาใช้ เช่น ภาษาถิ่นกรุงเทพฯใช้ เช่อ ภาษาถิ่นสงขลาใช้ เมล่อ, บางคำภาษาถิ่นกรุงเทพฯใช้ควบกล้ำแต่ภาษาถิ่นสงขลาไม่ใช้ เช่น ภาษาถิ่นกรุงเทพฯใช้ ไถล ภาษาถิ่นสงขลาใช้ ไล

คำที่ไม่เป็นควบกล้ำในภาษาถิ่นกรุงเทพฯแต่เป็นควบกล้ำในภาษาถิ่นสงขลา มีอยู่หลายประเภท คือ 1) คำในภาษาถิ่นกรุงเทพฯที่มี อ้าล หรือ อ้าร ผสมอยู่ คือพยางค์หน้าผสมด้วย

สระ อำ ส่วนพยางค์หลังขึ้นต้นด้วยพยัญชนะ ร หรือ ล นั้น ในภาษาถิ่นสงขลาจะเอาแต่เสียง ม ที่
 อำของพยางค์หน้ามา แล้วมาควบกับ ร , ล ของพยางค์หลัง เช่น ภาษาถิ่นกรุงเทพฯ ใช้ กำไล
 ภาษาถิ่นสงขลาใช้ ไมล์ บางคำแม้ว่าจะเอา ม จาก อำ มาแล้ว เสียง อำ ยังคงมีอยู่ เช่น ภาษาถิ่น
 กรุงเทพฯใช้ กำลั้ง ภาษาถิ่นสงขลาใช้ กำมลั้ง 2) ม ในภาษาถิ่นกรุงเทพฯเป็น มล ในภาษาถิ่น
 สงขลา เช่น ภาษาถิ่นกรุงเทพฯใช้ เมือก ภาษาถิ่นสงขลาใช้ เมือก 3) ล ในภาษาถิ่นกรุงเทพฯ
 เป็น มล ในภาษาถิ่นสงขลา เช่น ภาษาถิ่นกรุงเทพฯใช้ ลิ่น ภาษาถิ่นสงขลาใช้ เมลิ่น 4) คำอื่นๆ
 ซึ่งเป็น มล ในภาษาถิ่นสงขลา (ไม่ใช่คำเดียวกันแต่เทียบความหมายให้ตรงกันเท่านั้น) เช่น ภาษา
 ถิ่นกรุงเทพฯใช้ เช่อ ภาษาถิ่นสงขลาใช้ เมล่อ เป็นต้น

อัครา บุญทิพย์ (2535) ศึกษา “ภาษาถิ่นใต้” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระบบ
 เสียงภาษาไทยถิ่นใต้ (สงขลา) และเปรียบเทียบกับภาษากรุงเทพฯ อีกทั้งรวบรวมศัพท์ สำนวน
 การใช้ภาษาถิ่นใต้ของคนภาคใต้รุ่นเก่าเอาไว้เพื่อให้สูญหายไปกับอิทธิพลภาษาสมัยใหม่

ผลการศึกษาด้านการใช้เสียงพยัญชนะควบกล้ำพบว่า หน่วยเสียงพยัญชนะต้น
 ควบกล้ำของภาษาไทยถิ่นสงขลา มี 15 หน่วยเสียง ได้แก่ 1./pr-/ 2./pl-/ 3./p^hr-/
 4./p^hl-/ 5./kr-/ 6./kl-/ 7./kw-/ 8./k^hr-/ 9./k^hl-/ 10./k^hw-/
 11./tr-/ 12./mr-/ 13./ml-/ 14./br-/ 15./bl-/ หน่วยเสียง /br-/ มีใช้
 น้อยมากอาจออกเสียงเป็นหน่วยเสียง /bl-/ /mr-/ หรือ /ml-/ และหน่วยเสียง /bl-/
 มีใช้น้อยมากเช่นกัน โดยอาจออกเสียงเป็นหน่วยเสียง/br-/ /mr-/ หรือ /ml-/ ก็ได้ เมื่อ
 เปรียบเทียบความแตกต่างในการใช้หน่วยเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำระหว่างภาษาไทยถิ่นสงขลา
 กับภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯพบว่าหน่วยเสียง/mr-/ /ml-/ /br-/และ/bl-/ ในภาษาไทย
 ถิ่นสงขลาไม่ปรากฏในภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ

วิไลลักษณ์ เล็กศิริรัตน์ (2539) ศึกษาประเด็นลักษณะเฉพาะของภาษาไทยถิ่นใต้
 ด้านหน่วยเสียงพยัญชนะประสม* ในหนังสือเรื่อง “สำนวนถิ่นใต้ : ความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับ
 วัฒนธรรม” ผลการศึกษาพบว่า หน่วยเสียงพยัญชนะประสมในภาษาไทยถิ่นใต้ที่ปรากฏตรงกันทุก
 ถิ่นมี 10 หน่วยเสียง คือ 1./pr-/ 2./pl-/ 3./p^hr-/ 4./p^hl-/ 5./kr-/
 6./kl-/ 7./kw-/ 8./k^hr-/ 9./k^hl-/ 10./k^hw-/ และหน่วยเสียงพยัญชนะ
 ประสมที่ปรากฏเฉพาะภาษาถิ่นย่อยบางถิ่นมี 6 หน่วยเสียง คือ 1./tr-/ 2./mr-/ 3./ml-/

* วิไลลักษณ์ ใช้คำว่า พยัญชนะประสม แทน พยัญชนะควบกล้ำ

4./br-/ 5./bl-/ 6. /str-/ ซึ่งหน่วยเสียงพยัญชนะประสมที่ปรากฏเฉพาะภาษาถิ่นย่อยบางถิ่นนี้ เป็นหน่วยเสียงพยัญชนะประสมที่มีใช้เฉพาะในภาษาไทยถิ่นใต้ และไม่ปรากฏการใช้ในภาษาถิ่นกรุงเทพฯ อยู่ 5 หน่วยเสียง คือ 1) /bl-/ หน่วยเสียงนี้ปรากฏในภาษาถิ่นย่อยจังหวัดกระบี่ นราธิวาส ปัตตานี และสตูล เช่น บลว ‘ร่วน ทำให้ร่วน’ 2) /br-/ ปรากฏในภาษาถิ่นย่อยจังหวัดนราธิวาสและสตูล เช่น บรือ ‘วันมะรืน’ 3) /ml-/ ปรากฏในภาษาถิ่นย่อยจังหวัดสงขลากระบี่ ตรัง นครศรีธรรมราช นราธิวาส พังงา ภูเก็ต ยะลา ระนอง สตูล และสุราษฎร์ธานี เช่น เมลือก ‘เมื่อ’ 4) /mr-/ ปรากฏในภาษาถิ่นย่อยจังหวัดสงขลา กระบี่ ตรัง นครศรีธรรมราช นราธิวาส พังงา ภูเก็ต ยะลา ระนอง สตูล และสุราษฎร์ธานี เช่น หมูรับ ‘สำหรับ’ 5) /str-/ ปรากฏในภาษาถิ่นย่อยจังหวัดปัตตานี พัทลุง ยะลา และสงขลา เช่น สตราง ‘จาง, เลื่อม’ ซึ่งผู้วิจัยสังเกตเห็นว่าหน่วยเสียง /str-/ ปรากฏน้อยมากหรือแทบจะไม่ปรากฏการใช้ในภาษาไทยถิ่นสงขลา เพราะผู้พูดภาษาไทยถิ่นสงขลา มักจะออกเสียงเป็นหน่วยเสียง /tr-/ แทน และอาจด้วยเหตุผลดังกล่าวนี้ในงานวิจัยของอัครา บุญทิพย์ (2535) จึงไม่ปรากฏหน่วยเสียงพยัญชนะควบกล้ำ /str-/

2) เอกสารงานวิจัยเกี่ยวกับการแปรด้านเสียงของภาษาตามปัจจัยทางสังคม

เพ็ญพร ดันวัฒนานันท์ (2525) ศึกษา “การเปลี่ยนแปลงเสียงพยัญชนะต้นกักสติดิในภาษาถิ่นเชียงใหม่กับตัวแปรทางสังคมบางประการ” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการออกเสียงพยัญชนะกักสติดิ /p, t, c, k/ ที่ใช้พูดกันในชุมชน 2 ชุมชน คือชุมชนเมือง ตำบลช้างม้อย อำเภอเมือง และชุมชนชนบท ตำบลหนองแห่ย์ อำเภอสันทรายในจังหวัดเชียงใหม่ เพื่อศึกษาว่ามีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นหรือไม่ และเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเปลี่ยนแปลงเสียงที่เกิดขึ้นกับตัวแปรทางสังคม ได้แก่ อายุ เพศ ถิ่นที่อยู่อาศัย อิทธิพลภายนอก โดยกลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษาแบ่งเป็น 2 กลุ่มอายุ คือ กลุ่มเด็ก (15-17 ปี) และกลุ่มคนแก่ (45 ปีขึ้นไป) และเก็บข้อมูลในรูปแบบของการสนทนา

ผลการศึกษาพบว่า การออกเสียงพยัญชนะกักสติดิในภาษาถิ่นเชียงใหม่ คือเสียงในภาษาไทยดั้งเดิม *b *d *j *g นั้น กำลังมีการเปลี่ยนแปลง คือ มีการออกเสียงเป็นเสียงกักทรนิต /ph, th, ch, kh/ เพิ่มขึ้น โดยเป็นการเปลี่ยนแปลงที่มีความสัมพันธ์กับปัจจัยทางสังคม ได้แก่ อายุ ถิ่นที่อยู่อาศัย และอิทธิพลภายนอกที่ผู้บอกภาษาได้รับ ส่วนตัวแปรเพศไม่มีความสัมพันธ์กับการเปลี่ยนแปลงของภาษา เมื่อพิจารณาความเปลี่ยนแปลงของภาษาที่สัมพันธ์กับปัจจัยทางสังคมพบว่า อายุที่แตกต่างกันของผู้บอกภาษาเป็นตัวชี้ให้เห็นถึงความเปลี่ยนแปลงได้ โดยเด็กมีแนวโน้มที่จะมีการเปลี่ยนแปลงมากกว่าคนแก่ ด้านถิ่นที่อยู่อาศัยต่างกัน คือ ชุมชนเมือง

และชุมชนชนบท พบว่าชุมชนเมืองมีสภาพที่เอื้อต่อการเปลี่ยนแปลงมากกว่าชุมชนชนบท ส่วนอิทธิพลภายนอก ได้แก่ อาชีพ การสื่อสารมวลชน ระยะเวลาในการตั้งถิ่นฐานและพฤติกรรมการใช้ภาษาในชีวิตประจำวันในสถานการณ์ต่างๆของผู้บอกลา พบว่าอิทธิพลภายนอกเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของภาษา โดยคนที่ได้รับอิทธิพลภายนอกมากมีแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงมากกว่าคนที่ได้รับอิทธิพลภายนอกน้อยหรือไม่ได้รับเลย

อังสนา จามิกรณ์ (2532) ศึกษา “การแปรในการออกเสียงพยัญชนะท้ายของคำยืมภาษา อังกฤษที่ลงท้ายด้วยเสียงเสียดแทรก-ปุ่มเหงือก : กรณีศึกษาของข้าราชการกองทัพเรือไทย” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการแปรในการออกเสียงพยัญชนะท้ายของคำยืมที่มาจากคำภาษาอังกฤษที่ลงท้ายด้วยเสียงเสียดแทรก-ปุ่มเหงือกโหมะ [z] และอโหมะ [s] ของข้าราชการกองทัพเรือไทยและเพื่อดูความสัมพันธ์ระหว่างการแปรดังกล่าวกับปัจจัยทางสังคมที่กำหนดไว้ ได้แก่ อายุ เพศ และการไปต่างประเทศ

ผลการศึกษาพบว่า การแปรของ (s) ตามตัวแปรอายุโดยไม่ได้ออกเสียงตามตัวแปรอื่นๆ อายุจะมีความสัมพันธ์กับการใช้ [s] กล่าวคือ กลุ่มที่มีอายุมากมีแนวโน้มที่จะใช้เสียงพยัญชนะท้ายของคำยืมภาษาอังกฤษที่ลงท้ายด้วยเสียงเสียดแทรก-ปุ่มเหงือก อโหมะ [s] มากกว่ากลุ่มอายุน้อย

เมื่อควบคุมตัวแปรเพศและการไปต่างประเทศให้เท่ากันแล้วกลับพบว่า ตัวแปรอายุมีความสัมพันธ์กับการใช้เสียง [s] ในกลุ่มเดียวเท่านั้นคือกลุ่มข้าราชการกองทัพเรือเพศชายที่ไม่เคยไปต่างประเทศ โดยกลุ่มอายุมากมีแนวโน้มที่จะใช้เสียงพยัญชนะท้ายของคำยืมภาษาอังกฤษที่ลงท้ายด้วยเสียงเสียดแทรก-ปุ่มเหงือก อโหมะ [s] มากกว่ากลุ่มอายุน้อย

การแปรของ (s) ตามตัวแปรเพศโดยไม่ควบคุมตัวแปรอื่นๆพบว่า ตัวแปรเพศไม่มีความสัมพันธ์กับการใช้เสียง [s] แต่เมื่อควบคุมตัวแปรอายุและการไปต่างประเทศ พบว่าตัวแปรเพศมีความสัมพันธ์กับการใช้เสียง [s] ในกลุ่มข้าราชการกองทัพเรือที่มีอายุมากและที่เคยไปต่างประเทศเท่านั้น กล่าวคือ กลุ่มผู้หญิงใช้เสียง [s] แทนเสียงพยัญชนะท้ายของคำยืมภาษาอังกฤษที่ลงท้ายด้วยเสียงเสียดแทรก-ปุ่มเหงือก อโหมะมากกว่ากลุ่มผู้ชาย และพบว่าโดยทั่วไปตัวแปรไปต่างประเทศมีความสัมพันธ์กับการใช้รูปแปร [s] โดยกลุ่มที่เคยไปต่างประเทศมีแนวโน้มที่จะใช้คำยืมภาษาอังกฤษที่ลงท้ายด้วยเสียงเสียดแทรก-ปุ่มเหงือก อโหมะ [s] มากกว่ากลุ่มที่ไม่เคยไปต่างประเทศ

เมื่อควบคุมตัวแปรเพศและอายุ พบว่าตัวแปรไปต่างประเทศมีความสัมพันธ์กับการใช้เสียง [s] ในทุกกลุ่ม ยกเว้นกลุ่มผู้ชายอายุมาก

ปาลีรัฐ ทรัพย์ปรุง (2537) ศึกษา “การแปรของเสียง (h) ในภาษาถิ่นสงขลา เขตชุมชนเมืองตามปัจจัยทางสังคม” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการแปรของเสียง (h) ในเขตชุมชนเมืองของอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา และศึกษาว่าตัวแปรทางสังคมใดบ้างที่มีผลต่อการแปรของเสียง (h) ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากผู้พูดภาษาสงขลา 100 คน ซึ่งอาศัยอยู่บนถนน 5 สาย สายละ 20 คน ในเขตเทศบาลเมืองสงขลา โดยจะศึกษาเฉพาะวจนลีลาแบบสัมผัสเท่านั้นและใช้ภาษาถิ่นสงขลาในการสัมผัส ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ ตัวแปรภาษา ในที่นี้คือ เสียง (h) ในภาษาถิ่นสงขลา และตัวแปรสังคม ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา แวดวงภาษา และทัศนคติต่อภาษาถิ่น

ผลการศึกษาพบว่าเสียง (h) มีรูปแปร 3 รูป คือ [h] [h] และ [h] ในการวิเคราะห์แบบไม่ควบคุมตัวแปร รูปแปรที่พบใช้มากที่สุด คือ [h] รองลงมาคือ [h] และที่ใช้น้อยที่สุดคือเสียง [h] ซึ่งเป็นเสียงที่ใช้มาแต่เดิม แสดงให้เห็นถึงการรับรูปแปรที่มีศักดิ์ศรีจากภาษามาตรฐานเข้ามาใช้แพร่หลายขึ้น และบ่งชี้ถึงแนวโน้มการเปลี่ยนการเปลี่ยนแปลงทางเสียงในภาษาถิ่นสงขลา ซึ่งอาจตีความได้ว่าอนาคตเสียง [h] อาจค่อยๆ ใช้น้อยลง และในที่สุดอาจถูกแทนที่ด้วย [h] ทั้งหมดเลยก็ได้

ส่วนการวิเคราะห์แบบควบคุมตัวแปร พบว่าการแปรของเสียง (h) มีความสัมพันธ์กับตัวแปรทางสังคมทั้ง 5 เช่นกัน โดยตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับการแปรของเสียง (h) เรียงลำดับจากตัวแปรทางสังคมที่สำคัญมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด ได้แก่ อายุ นั่นคือ ผู้พูดยิ่งอายุน้อยจะยิ่งใช้ [h] มากขึ้น รองลงมาคือตัวแปรการศึกษา พบว่ากลุ่มการศึกษาสูงจะใช้รูปแปรใหม่ที่มีศักดิ์ศรี [h] มากที่สุด และการใช้รูปแปร [h] จะลดลงเมื่อการศึกษาน้อยลง ต่อมาเป็นทัศนคติต่อภาษาถิ่น พบว่าผู้ที่มีทัศนคติทางลบต่อภาษาถิ่นใช้รูปแปร [h] มากกว่าผู้ที่มีทัศนคติทางบวกต่อภาษาถิ่น เห็นได้ชัดในกลุ่มการศึกษาสูง ลำดับถัดมาเป็นแวดวงภาษา พบว่ากลุ่มทัศนคติทางบวกต่อภาษาถิ่นอายุ 31-40 และ 41 ปีขึ้นไปทั้งชายและหญิง พบว่าผู้ที่มีแวดวงภาษามาตรฐานใช้รูปแปรจากภาษามาตรฐาน [h] มากกว่าผู้ที่มีแวดวงภาษาถิ่น และลำดับสุดท้ายคือตัวแปรเพศ พบว่าเพศหญิงมีแนวโน้มที่จะใช้รูปแปรที่มีศักดิ์ศรี [h] มากกว่าเพศชาย เห็นได้ชัดในกลุ่มเพศหญิง อายุ 31-40 ปี

จากผลการวิจัยอาจกล่าวได้ว่า กลุ่มที่เป็นกลไกสำคัญที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของเสียง (h) ที่กำลังดำเนินอยู่ ณ เขตชุมชนเมือง จังหวัดสงขลา คือ กลุ่มการศึกษาสูง อายุน้อย แวดวงภาษามาตรฐาน และมีทัศนคติทางลบต่อภาษาถิ่นทั้งชายและหญิง

ณัฐวดี พงศ์จันทร์เสถียร (2539) ศึกษา “การแปรของสระสูงในภาษาสงขลาตามตัวแปร ทางสังคม” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการแปรของสระสูงในภาษาสงขลาว่าการแปรของภาษาจะมีสหสัมพันธ์กับตัวแปรทางสังคมหรือไม่ เนื่องจากหน่วยเสียงสระของภาษาสงขลาจะใช้แตกต่างจากหน่วยเสียงสระในภาษาไทยกรุงเทพฯ โดยสระสูง [i:, ɨ:, u:] ภาษาถิ่นสงขลาจะออกเป็น [e:, ə:, o:] แต่ผู้วิจัยพบว่าผู้พูดภาษาสงขลากำลังเลือกใช้หน่วยเสียงสระในคำบางคำเหมือนกับหน่วยเสียงสระในภาษาไทยกรุงเทพฯ และปัจจัยทางสังคมได้แก่ อายุ และถิ่นที่อยู่อาศัยมีอิทธิพลต่อการแปรของภาษา ผู้วิจัยจึงกำหนดตัวแปรอายุของผู้บอกภาษาเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มเด็ก (อายุ 10-20 ปี) กลุ่มผู้ใหญ่ (อายุ 35-45 ปี) และกลุ่มคนชรา (อายุ 60-70 ปี) อีกทั้งกำหนดตัวแปรถิ่นที่อยู่อาศัยของประชากร 2 ถิ่น คือเขตเทศบาลนครสงขลา อำเภอเมือง เป็นตัวแทนของชุมชนเมือง และตำบลเปียน อำเภอสะบ้าย้อย เป็นตัวแทนของชุมชนชนบท โดยใช้รายการคำศัพท์เพื่อทดสอบการแปรของสระสูง 36 คำ และเก็บจากประชากรจำนวน 180 คน

ผลการศึกษาพบว่า อายุมีความสัมพันธ์กับการแปรของภาษาในการออกเสียงคำที่ประสมด้วยรูปสระ ($\frac{1}{2}$) ($\frac{1}{2}$) ($\frac{1}{2}$) โดยเด็กจะออกเสียงสระ [i:, ɨ:, u:] มากกว่าผู้ใหญ่ และคนชราตามลำดับ ส่วนถิ่นที่อยู่อาศัยมีความสัมพันธ์กับการแปรของภาษาในการออกเสียงคำที่ประสมด้วยรูปสระ ($\frac{1}{2}$) และ ($\frac{1}{2}$) กล่าวคือ คนในชุมชนเมืองออกเสียงสระ [i:, u:] มากกว่าคนในชนบท และถิ่นที่อยู่อาศัยไม่มีความสัมพันธ์กับการแปรของภาษาในการออกเสียงคำที่ประสมด้วยรูปสระ ($\frac{1}{2}$) เพราะคนในชุมชนเมือง และชุมชนชนบททั้ง 3 ระดับอายุออกเสียงสระ [ɨ:] ในอัตราใกล้เคียงกัน นอกจากนี้ยังพบลักษณะที่น่าสนใจคือคนชราในชนบทออกเสียงสระ [ɨ:] มากกว่าเสียงสระ [ə:] การศึกษาครั้งนี้แสดงให้เห็นแนวโน้มว่าภาษาสงขลา กำลังมีการเปลี่ยนแปลง

สุจิน แก้วกลม (2539) ศึกษา “การแปรของการออกเสียงหน่วยเสียงพยัญชนะต้นระเบิดไม่ก้องมีลมของผู้พูดภาษาถิ่นพัทลุงที่มีอายุต่างกัน” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะการออกเสียงหน่วยเสียงพยัญชนะต้นระเบิดไม่ก้องมีลม /ph, th, ch, kh/ ของผู้พูดภาษาถิ่นพัทลุงที่มีอายุต่างกัน และเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการแปรของการออกเสียงหน่วยเสียงพยัญชนะต้นระเบิดไม่ก้อง มีลมของผู้พูดภาษาถิ่นพัทลุงที่มีอายุต่างกัน โดยกำหนดตัวแปรอายุ 3 กลุ่ม คือ กลุ่มเด็ก (อายุ 10-20 ปี) กลุ่มผู้ใหญ่ (อายุ 35-45 ปี) และกลุ่มคนชรา (อายุ 55 ปีขึ้นไป) จำนวนประชากรที่ใช้ศึกษาทั้งสิ้น 87 คน และดำเนินการวิจัยด้วยการเก็บข้อมูลภาคสนาม โดยใช้คำเพื่อทดสอบการออกเสียงหน่วยเสียงพยัญชนะต้นระเบิดไม่ก้องมีลมจำนวน 40 คำ

ผลการศึกษาพบว่า ผู้พูดภาษาถิ่นพัทลุงออกเสียงหน่วยเสียงพยัญชนะต้นระเบิดไม่ก้องมีลม เป็น 2 ลักษณะ คือ แบบเสียงระเบิดมีลม /ph, th, ch, kh/ และแบบเสียงระเบิดไม่มีลม /p, t, c, k/ และอายุมีความสัมพันธ์กับการแปรของการออกเสียงหน่วยเสียงพยัญชนะต้นระเบิดไม่ก้องมีลมในภาษาถิ่นพัทลุง กล่าวคือ ประชากรกลุ่มเด็กจะออกเสียงเป็นเสียงมีลม /ph, th, ch, kh/ มากกว่าเสียงไม่มีลม /p, t, c, k/ และในทางกลับกันประชากรกลุ่มคนชราและกลุ่มผู้ใหญ่จะออกเสียงเป็นเสียงไม่มีลม /p, t, c, k/ มากกว่าเสียงมีลม /ph, th, ch, kh/ ผลของการศึกษานี้แสดงให้เห็นแนวโน้มว่าภาษาถิ่นพัทลุงกำลังมีการเปลี่ยนแปลง

ฉิน ชิวหง (2545) ศึกษา “การศึกษาเปรียบเทียบเสียงพยัญชนะควบกล้ำในภาษาจ้วงอู่หมิง ตามกลุ่มอายุผู้พูด” เนื่องด้วยผู้วิจัยซึ่งเป็นชาวอู่หมิงและใช้ภาษาจ้วงอู่หมิงในชีวิตประจำวันได้สังเกตเห็นว่า การออกเสียงพยัญชนะควบกล้ำของผู้สูงอายุและของวัยรุ่นมีความแตกต่างกัน งานวิจัยนี้จึงมีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาเปรียบเทียบการออกเสียงพยัญชนะควบกล้ำของผู้พูดภาษาจ้วงอู่หมิงที่มีความแตกต่างกันในเรื่องอายุ 3 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้มีอายุ 55 ปีขึ้นไป กลุ่มผู้มีอายุระหว่าง 35-45 ปี และกลุ่มผู้มีอายุระหว่าง 15-25 ปี อีกทั้งเพื่อศึกษาแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของเสียงพยัญชนะควบกล้ำในกลุ่มผู้พูด 3 กลุ่มอายุดังกล่าว โดยผู้วิจัยเก็บข้อมูลที่หมู่บ้านเสี่ยวหวางเฮ่าจากประชากรตัวอย่างกลุ่มอายุละ 6 คน รวมทั้งสิ้น 18 คน และผู้วิจัยใช้คำศัพท์ทั้งหมด 41 คำ คือ คำที่พยัญชนะต้นเป็นเสียง /p1/ 14 คำ เสียง /k1/ 12 คำ เสียง /m1/ 5 คำ เสียง /kw/ 8 คำ และเสียง /ŋw/ 2 คำ ทั้งนี้ผู้วิจัยเก็บข้อมูลโดยวิธีการสัมภาษณ์ด้วยภาษาอู่หมิง

ผลการศึกษาพบว่า เสียงพยัญชนะควบกล้ำในภาษาจ้วงอู่หมิงกำลังเกิดการเปลี่ยนแปลง โดยเสียงพยัญชนะควบกล้ำทั้ง 5 เสียงนั้น เสียงที่ควบกล้ำกับเสียง /w/ มีการเปลี่ยนแปลงน้อย ส่วนเสียงที่ควบกล้ำกับเสียง /l/ นั้น หน่วยเสียง /k1/ มีการเปลี่ยนแปลงมากที่สุด และเสียงพยัญชนะในภาษาจ้วงอู่หมิงกำลังเปลี่ยนแปลงไปตามอายุของผู้พูด กล่าวคือ ผู้บอกลาที่มีอายุ 55 ปีขึ้นไปยังคงออกเสียงพยัญชนะควบกล้ำอย่างชัดเจน ส่วนกลุ่มอายุ 15-25 ปี จะมีการเปลี่ยนแปลงมาก อาจสันนิษฐานได้ว่าในอนาคตหน่วยเสียงพยัญชนะควบกล้ำในภาษาจ้วงอู่หมิงอาจปรากฏน้อยลงเรื่อยๆ และมีเสียงแปรที่เกิดขึ้นใหม่เข้ามาแทนที่ในที่สุด

สุนิสา กิตติวงษ์ประทีป (2548) ศึกษา “วรรณยุกต์ภาษาไทยถิ่นใต้เกาะสมุย : การแปรตามอายุและถิ่นที่อยู่ของผู้พูด” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบระบบวรรณยุกต์ และ สัทลักษณะของวรรณยุกต์ภาษาไทยถิ่นใต้ อำเภอเกาะสมุย ที่พูดโดยผู้พูดอายุมาก (60-70 ปี) และผู้พูดอายุน้อย (10-20 ปี) ในทั้ง 7 ตำบลของอำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยผู้วิจัยเลือกจุด

เก็บข้อมูลตำบลละ 1 หมู่บ้าน และกำหนดจำนวนผู้บอกภาษาจุดละ 6 คน ประกอบด้วยผู้พูดอายุมาก จำนวน 3 คน และผู้พูดอายุน้อย จำนวน 3 คน รวมผู้บอกภาษาทั้งสิ้น 42 คน คำที่ใช้ทดสอบประกอบด้วยคำพยางค์เดียว 15 คำ มีคำพยางค์เป็น 9 คำ ได้แก่ ขา ตา ทา ข่า ป่า ท้า ผ้า ป้า ท้า คำพยางค์ตายสระเสียงยาว 3 คำ ได้แก่ ขาด ปาด ทาบ และคำพยางค์ตายสระเสียงสั้น 3 คำ ได้แก่ ขัด ปัด ทับ คำเหล่านี้เป็นตัวแทนของคำที่ปรากฏในช่องต่างๆของกล่องวรรณยุกต์ (William J. Gedney, 1972) ในการเก็บข้อมูลผู้วิจัยได้นำคำเหล่านี้มาสร้างเป็นรายการคำแต่ละคำปรากฏ 10 ครั้ง โดยสลับที่ไม่ให้มีคำเดียวกันอยู่ในลำดับต่อกัน ผู้วิจัยแสดงบัตรคำให้ผู้บอกภาษาออกเสียงและบันทึกเสียงไว้ ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยวิเคราะห์ระบบวรรณยุกต์ด้วยวิธีการฟัง และวิเคราะห์สัทลักษณะของวรรณยุกต์ด้วยโปรแกรม Praat version 4.4.13

ผลการศึกษาพบว่า ระบบวรรณยุกต์ภาษาไทยถิ่นใต้อำเภอเกาะสมุยที่พูดโดยผู้บอกภาษาทั้ง 2 รุ่นอายุในทุกตำบล เป็นระบบวรรณยุกต์เดียวกัน ประกอบด้วยวรรณยุกต์ 6 หน่วยเสียง จากการวิเคราะห์สัทลักษณะของวรรณยุกต์ภาษาไทยถิ่นใต้อำเภอเกาะสมุย พบว่าภาษาไทยถิ่นใต้อำเภอเกาะสมุยที่พูดโดยผู้ที่มีอายุต่างกันในแต่ละตำบล มีสัทลักษณะของวรรณยุกต์ไม่แตกต่างกัน อีกทั้งไม่มีการแปรของสัทลักษณะของวรรณยุกต์ตามถิ่นที่อยู่อาศัยของผู้พูดในทั้งสองรุ่นอายุ

จากการศึกษาเอกสารงานวิจัยทั้งหมดพบว่า ยังไม่มีผู้ใดศึกษาเกี่ยวกับการแปรของเสียง (mr) และ (ml) ซึ่งเป็นเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำในภาษาไทยดั้งเดิมซึ่งในประเทศไทยคงปรากฏการใช้เฉพาะในภาษาไทยถิ่นใต้เท่านั้น ปัจจุบันเสียงพยัญชนะควบกล้ำทั้ง 2 เสียงนี้กำลังเกิดการแปรเป็นเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการแปรของเสียง (mr) และ (ml) ในภาษาไทยถิ่นสงขลาตามปัจจัยทางสังคม ได้แก่ อายุ เพศ และถิ่นที่อยู่อาศัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ เอกสารงานวิจัยเกี่ยวกับภาษาไทยถิ่นใต้ เพื่อเป็นความรู้เกี่ยวกับลักษณะและวิวัฒนาการของภาษาไทยถิ่นใต้ ตลอดจนการแบ่งกลุ่มภาษาไทยถิ่นใต้ เอกสารงานวิจัยเกี่ยวกับระบบเสียงภาษาถิ่นสงขลาเพื่อเป็นความรู้เกี่ยวกับลักษณะของภาษาสงขลา ความแตกต่างของการเลือกใช้หน่วยเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำของภาษาสงขลา กับภาษาไทยกรุงเทพฯ เอกสารเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของจังหวัดสงขลา โดยเฉพาะอำเภอเมืองและอำเภอกระแสดินธุ์ และเอกสารงานวิจัยเกี่ยวกับภาษาศาสตร์สังคมเพื่อเป็นแนวทางใน

การทำวิจัย เพราะในงานวิจัยนี้เป็นการศึกษาการแปรของเสียง (mr) และ(ml) ในภาษาถิ่นสงขลา ตามปัจจัยทางสังคม

2. คัดเลือกจุดเก็บข้อมูล

เนื่องจากในงานวิจัยนี้ได้นำเรื่องของถิ่นที่อยู่อาศัยที่แตกต่างกัน คือ ความเป็นชุมชน เมืองและชุมชนชนบทมาเป็นตัวแปรในการศึกษา เพราะคาดว่าสภาพชุมชนที่ต่างกันน่าจะทำให้เห็นข้อเท็จจริงบางประการที่เกิดขึ้นในปรากฏการณ์ทางภาษานี้ ผู้วิจัยจึงมีการเปรียบเทียบการใช้ภาษาของประชากรที่อาศัยอยู่ในชุมชนทั้งสอง โดยใช้หลักเกณฑ์ในการคัดเลือกชุมชนของ สมศักดิ์ ศรีสันติสุข (2534 : 12-14) ซึ่งเลือกใช้เกณฑ์การแบ่งประเภทของชุมชนตามการบริหารการปกครอง เกณฑ์ด้านประชากร และเศรษฐกิจ ซึ่งมีหลักเกณฑ์ ดังนี้

1) ลักษณะของชุมชนแบ่งตามการบริหารการปกครอง (administration unit) สามารถแบ่งลักษณะของชุมชนได้ 6 ชุมชน โดยพิจารณาจากลักษณะการปกครองของไทยตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ.2475 ซึ่งเรียงลำดับจากชุมชนที่เล็กที่สุดไปยังชุมชนที่ใหญ่ที่สุด ดังนี้

(1) ชุมชนหมู่บ้าน ประกอบด้วยบ้านหลายบ้านในท้องที่เดียวกัน อยู่ในความปกครองอันเดียวกันเป็นหมู่บ้านหนึ่ง ประชากรประมาณ 200 คน จึงจัดตั้งเป็นหมู่บ้านได้ โดยปกติแล้วชุมชนหมู่บ้านมักจะเป็นชุมชนที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม

(2) ชุมชนเขตสุขาภิบาล เนื้อที่ของเขตควรมีประมาณ 1-4 ตารางกิโลเมตร มีร้านค้าอย่างน้อย 10 ห้อง และประชาชนอย่างน้อย 1,500 คน สำหรับตำบล หมายถึง หมู่บ้านรวมกัน 20 หมู่บ้าน หรือ มีประชากรประมาณ 2,000 คน ขึ้นไป และอำเภอ หมายถึง ท้องที่หลายๆ ตำบลอันสมควรจัดปกครองอันเดียวได้ หรือมีพลเมือง 10,000 คนขึ้นไป

(3) ชุมชนเขตเทศบาลตำบล ชุมชนเขตสุขาภิบาลที่มีความเจริญและมีความหนาแน่นยกฐานะจากสุขาภิบาลมาเป็นเทศบาล

(4) ชุมชนเขตเทศบาลเมือง ชุมชนที่มีราษฎรในท้องที่ตั้งแต่ 10,000 คน ขึ้นไป ความหนาแน่นของประชากรไม่ต่ำกว่า 3,000 คนต่อ 1 ตารางกิโลเมตร และมักตั้งอยู่ในเขตของตัวจังหวัด

(5) ชุมชนเขตเทศบาลนคร ชุมชนจากเขตเทศบาลเมืองสามารถยกฐานะขึ้นมาเป็นเทศบาลนครได้โดยท้องที่นั้นมีประชากรตั้งแต่ 50,000 คนขึ้นไป มีความหนาแน่นของประชากรไม่ต่ำกว่า 3,000 คนต่อ 1 ตารางกิโลเมตร เป็นเมืองที่มีขนาดใหญ่ และเป็นศูนย์กลางของการบิน พาณิชยกรรม และอื่นๆ

(6) ชุมชนเขตกรุงเทพมหานคร ชุมชนที่ประชากรอยู่อย่างหนาแน่นมาก และเป็นเอกนคร

2) ลักษณะของชุมชนแบ่งตามเกณฑ์ด้านประชากร กล่าวคือ ชุมชนชนบท ประชากรจะมีจำนวนน้อย มีความหนาแน่นน้อย รายได้ต่ำ และมีความเป็นชาติพันธุ์เดียวกัน ส่วนชุมชนเมือง ประชากรจะมีจำนวนมาก มีความหนาแน่นมาก รายได้สูง และมีการปะปนหลายชาติพันธุ์

3) ลักษณะของชุมชนแบ่งตามเกณฑ์ด้านเศรษฐกิจ สังคม กล่าวคือ ชุมชนชนบท อาชีพหลักคือเกษตรกรรม และอาชีพหนึ่งทำหลายอย่างได้ มีสิ่งอำนวยความสะดวกน้อย สถาบันและองค์กรต่างๆมีน้อยกลุ่ม และมีความสัมพันธ์แบบปฐมนิคม ส่วนชุมชนเมือง อาชีพหลักคืออาชีพอื่นๆที่ไม่ใช่การเกษตร และส่วนใหญ่อาชีพจะแยกเป็นงานย่อยๆเฉพาะด้าน มีสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆมากมาย มีสถาบันและองค์กรต่างๆมากกลุ่ม และมีความสัมพันธ์แบบทุติยภูมิ

จากเกณฑ์ดังกล่าวผู้วิจัยจึงศึกษาภาพรวมของจังหวัดสงขลาทั้ง 16 อำเภอ ด้านการปกครอง จำนวนประชากร และเศรษฐกิจ เพื่อคัดเลือกจุดเก็บข้อมูลที่เป็นชุมชนเมือง และชุมชนชนบท ดังนี้

2.1 การเลือกพื้นที่ที่เป็นตัวแทนของชุมชนเมือง จากการศึกษากระบวนการปกครองของจังหวัดสงขลา พบว่าจังหวัดสงขลามีการปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นเขตเทศบาลนคร 2 แห่ง ซึ่งมีนัยของความเป็นชุมชนเมือง คือ เทศบาลนครหาดใหญ่ อำเภอหาดใหญ่ และ เทศบาลนครสงขลา อำเภอเมืองสงขลา ปรากฏว่าเขตเทศบาลนครหาดใหญ่มีจำนวนประชากรมากที่สุด คือ 157,276 คน มีความหนาแน่นของประชากร 7,463 คนต่อตารางกิโลเมตร ส่วนเทศบาลนครสงขลา มีจำนวนประชากรรองลงมา คือ 73,820 คน มีความหนาแน่นของประชากร 8,739 คนต่อตารางกิโลเมตร (สำนักบริหารการทะเบียนกรมการปกครอง จังหวัดสงขลา 2550 : 3) แต่ผู้วิจัยคัดเลือกเขตเทศบาลนครสงขลา เป็นตัวแทนของชุมชนเมือง เพราะเทศบาลนครหาดใหญ่ มีสถิติจำนวนประชากรย้ายเข้าและย้ายออกอยู่ในอัตราสูงที่สุดของจังหวัด กล่าวคือ จำนวนประชากรย้ายเข้าถึง 14,153 คน และย้ายออกถึง 18,358 คน (สำนักงานสถิติ จังหวัดสงขลา 2549 : 13) อีกทั้งประชากรที่ย้ายเข้าส่วนใหญ่เป็นคนต่างถิ่น เนื่องด้วยอำเภอหาดใหญ่เป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจของภาคใต้ จึงเป็นแหล่งที่ผู้คนนิยมเข้ามาตั้งถิ่นฐานและประกอบอาชีพ ส่วนเทศบาลนครสงขลา มีสถิติจำนวนประชากรย้ายเข้าและย้ายออกอยู่ในอัตราที่ต่ำกว่า กล่าวคือ จำนวนประชากรย้ายเข้า 6,723 คน และย้ายออก 7,397 คน (สำนักงานสถิติ จังหวัดสงขลา 2549 : 13) นอกจากนี้ศรีสมร ศรีเบญจพลางกูร (2545 : 34) ยังกล่าวว่า เขตเทศบาลนครสงขลา หรือตำบลบ่อยาง ครึ่งรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระ

พระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว พระองค์ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯให้สร้างเมืองสงขลาฝั่งบ่อข้างขึ้น พร้อม กับโปรดเกล้าฯให้สร้างศาลหลักเมือง กำแพงเมือง ป้อม และประตูเมือง จนเมืองสงขลาเจริญ รุดหน้าอย่างรวดเร็วจนถึงปัจจุบัน เทศบาลนครสงขลาจึงเป็นที่ตั้งของเมืองเก่ามาแต่ครั้งอดีต ประชากรในเขตเทศบาลนครสงขลาส่วนใหญ่จึงเป็นคนสงขลาแต่ดั้งเดิม และยังคงรักษาภาษา ดั้งเดิมไว้มากกว่าประชากรในเขตเทศบาลนครหาดใหญ่ อีกทั้งเทศบาลนครสงขลา มีสภาพทาง สังคมและเศรษฐกิจที่เป็นลักษณะของชุมชนเมือง ดังที่ชัยวุฒิ พิชะกุล (2542 : 6133) ได้กล่าวถึง เทศบาลนครสงขลาไว้ว่า

1) เป็นศูนย์กลางเศรษฐกิจและธุรกิจเกือบทุกประเภท อาทิเป็นศูนย์กลางของ การส่งออกและนำเข้าสินค้าที่สำคัญๆ เป็นต้นว่า ยางพารา สัตว์น้ำ และน้ำมัน นอกจากนั้นยังเป็น ศูนย์กลางทางอุตสาหกรรมที่สำคัญ ได้แก่ โรงน้ำแข็ง โรงงานอุตสาหกรรมปลาป่น โรงงาน อุตสาหกรรมปลากระป๋อง โรงงานอุตสาหกรรมสัตว์น้ำแช่แข็ง เป็นต้น คนส่วนใหญ่ประกอบ อาชีพค้าขาย กิจกรรมด้านบริการ รับราชการ และมีการเกษตรบ้างเป็นส่วนน้อย

2) เป็นศูนย์กลางการบริหารราชการแผ่นดินทางภาคใต้ มีส่วนราชการตั้งอยู่ตั้งแต่ ระดับ จังหวัด ภาค เขต และประเทศ เช่น ศาลากลางจังหวัด ศาลจังหวัด ที่ว่าการอำเภอเมือง สงขลา ศาลเยาวชน เป็นต้น

3) เป็นศูนย์กลางทางการศึกษาของภาคใต้ เพราะเป็นแหล่งที่มีสถาบัน การศึกษา ชั้นสูงเปิดสอนเป็นจำนวนมากที่สุดในภาคใต้

4) เป็นศูนย์กลางของการคมนาคมติดต่อภายในจังหวัด

5) เป็นเมืองแหล่งท่องเที่ยวทางอากาศที่สำคัญมากแห่งหนึ่งของภาคใต้

6) มีสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆเป็นจำนวนมาก

2.2 การเลือกพื้นที่ที่เป็นตัวแทนของชุมชนชนบท ผู้วิจัยคัดเลือกอำเภอกระแสดินธุ์เป็น ตัวแทนของชุมชนชนบท เนื่องด้วยอำเภอกระแสดินธุ์มีการปกครองสูงสุดเพียงระดับตำบล มีสถิติ จำนวนประชากรน้อยที่สุดในจังหวัดสงขลา คือมีประชากรเพียง 15,710 คน มีความหนาแน่นของ ประชากรเพียง 165 คนต่อตารางกิโลเมตร (สำนักบริหารการทะเบียนกรมการปกครอง จังหวัด สงขลา 2550 : 2) อีกทั้งมีจำนวนคนย้ายเข้า 612 คน และจำนวนคนย้ายออก 714 คน ซึ่งอยู่ในระดับ ต่ำ(สำนักงานสถิติ จังหวัดสงขลา 2549 : 13) ผู้วิจัยเลือกเก็บข้อมูลที่ตำบลเกาะใหญ่ ซึ่งมีประชากร เพียง 6,825 คน และมีความหนาแน่นของประชากรเพียง 200 คนต่อตารางกิโลเมตร (สำนักบริหาร การทะเบียนกรมการปกครอง จังหวัดสงขลา 2550 : 2) อีกทั้งตำบลเกาะใหญ่มีสภาพทางสังคมและ เศรษฐกิจแตกต่างจากเทศบาลนครสงขลา ดังนี้

- 1) ตำบลเกาะใหญ่มีสภาพสังคมและเศรษฐกิจที่ตรงข้ามกับเทศบาลนครสงขลา คนในตำบลส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำสวนยางพารา สวนผลไม้ และประมง
- 2) ตำบลนี้ไม่ใช่เขตท้องที่ที่มีสถานที่ท่องเที่ยว ความพลุกพล่านและความหลากหลายของคนจากท้องถิ่นอื่นจึงมีน้อยมาก
- 3) สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ มีน้อย
- 4) ตำบลเกาะใหญ่มีสภาพภูมิประเทศเป็นภูเขา มีพื้นที่ด้านทิศใต้ทิศตะวันออก และทิศตะวันตก ติดกับทะเลสาบสงขลา ส่วนทิศเหนือติดทะเลสาบสงขลาและตำบลกระแสดินรุ้ง การคมนาคมเข้าออกในหมู่บ้านของตำบลนี้จึงมีน้อยมาก บางหมู่บ้านไม่มีรถประจำทางเข้าออก เส้นทางในบางหมู่บ้านยังเป็นถนนลูกรัง ปัจจัยต่างๆเหล่านี้จึงส่งผลให้การติดต่อสื่อสารกับคนในท้องถิ่นอื่นมีน้อยมาก

3. คัดเลือกผู้บอกภาษา

การคัดเลือกผู้บอกภาษา ผู้วิจัยได้แบ่งกลุ่มผู้บอกภาษาออกเป็น 3 กลุ่มอายุ โดยจัดช่วงห่างในกลุ่มประชากรอายุหนึ่งๆไว้ 10 ปี เพื่อให้สามารถมองเห็นความแตกต่างที่อาจมีได้ชัดเจนยิ่งขึ้น ดังนี้

กลุ่มอายุ 15 – 25 ปี เป็นตัวแทนของคนรุ่นใหม่หรือวัยรุ่นที่กำลังอยู่ในวัยศึกษาเล่าเรียน ซึ่งอยู่ในสังคมที่เริ่มเปลี่ยนแปลงไป เนื่องจากอิทธิพลของสังคมเมืองและสังคมโรงเรียน ดังนั้นการใช้ภาษาของกลุ่มนี้จึงมีการเปลี่ยนแปลงอย่างชัดเจน

กลุ่มอายุ 35 – 45 ปี เป็นตัวแทนของคนรุ่นก่อนข้างเก่าหรือวัยผู้ใหญ่ คนกลุ่มนี้จะอยู่ในวัยทำงาน บ้างก็ประกอบอาชีพเกษตรกรรม บ้างก็รับราชการ หรือเข้ามาทำงานในเมืองใหญ่ ทำให้มีการติดต่อกับสังคมภายนอกมากขึ้น จึงเป็นกลุ่มที่เริ่มมองเห็นความเปลี่ยนแปลงในการใช้ภาษา

กลุ่มอายุ 55 ปีขึ้นไป เป็นตัวแทนของคนรุ่นเก่าหรือวัยชรา มีวิถีการดำรงชีวิตแบบดั้งเดิม ตลอดจนการใช้ภาษาที่ยังคงเป็นภาษาไทยถิ่นแบบดั้งเดิมอยู่

การกำหนดกลุ่มอายุเป็น 3 กลุ่มดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยคาดว่าจะทำให้สามารถอธิบายปรากฏการณ์ทางด้านเสียงในภาษาไทยถิ่นสงขลา อันเป็นผลเนื่องมาจากความแตกต่างในเรื่องวัยของผู้พูดได้อย่างชัดเจน และการที่ผู้วิจัยได้กำหนดให้ผู้บอกภาษามีอายุน้อยที่สุดเพียง 15 ปีเท่านั้นก็เพราะผู้วิจัยคาดว่า ผู้บอกภาษาที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปี น่าจะมีประสบการณ์ในการใช้ภาษาไม่เพียงพอ ซึ่งอาจจะทำให้การออกเสียงยังไม่ค่อยชัดเจน และเข้าใจความหมายของคำน้อย

4. กำหนดจำนวนผู้บอกภาษา

ผู้วิจัยกำหนดผู้บอกภาษาชุมชนละ 60 คน โดยแบ่งเป็นช่วงอายุละ 20 คน ในแต่ละช่วงอายุแบ่งเป็นเพศหญิง 10 คน และเพศชาย 10 คน เพื่อให้เห็นภาพรวมของการใช้ภาษาจริงทั้งในเพศชายและหญิงในชุมชนที่ทำการศึกษา ผู้วิจัยจึงเก็บข้อมูลจากทั้ง 2 เพศ รวมจำนวนผู้บอกภาษาทั้งชุมชนชนบทและชุมชนเมืองทั้งสิ้น 120 คน ดังนี้

ตารางที่ 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บข้อมูลการแปรของเสียง (mr) และ (ml) ในภาษาไทยถิ่นสงขลาตามปัจจัยทางสังคม

กลุ่มตัวอย่างในชุมชนเมือง						กลุ่มตัวอย่างในชุมชนชนบท					
อายุ 15– 25 ปี		อายุ 35– 45 ปี		อายุ 55 ปีขึ้นไป		อายุ 15 – 25 ปี		อายุ 35 – 45 ปี		อายุ 55 ปีขึ้นไป	
ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง
10 คน	10 คน	10 คน	10 คน	10 คน	10 คน	10 คน	10 คน	10 คน	10 คน	10 คน	10 คน
รวม 60 คน						รวม 60 คน					

นอกจากนี้ผู้วิจัยได้กำหนดคุณสมบัติของผู้บอกภาษา โดยพยายามให้ผู้บอกภาษามีความคล้ายคลึงกันในภูมิหลังด้านอื่นๆมากที่สุด ได้แก่

- 1) มีสัญชาติไทย เชื้อชาติไทย
- 2) มีภูมิลำเนาและสถานที่เกิดในจังหวัดสงขลา
- 3) มีบิดามารดาพูดภาษาไทยถิ่นสงขลา
- 4) ไม่เคยอพยพโยกย้ายไปอยู่ถิ่นอื่น
- 5) ภาษาแรกที่พูดคือภาษาไทยถิ่นสงขลา
- 6) ในกรณีที่มีคู่สมรส คู่สมรสต้องเป็นคนที่เกิดในจังหวัดสงขลาและพูดภาษาไทยถิ่นสงขลาในชีวิตประจำวัน
- 7) มีวุฒิการศึกษาไม่เกินระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

5. สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1) รายการคำ คำที่นำมาทดสอบการออกเสียงนั้น ผู้วิจัยได้รวบรวมคำที่ใช้พยัญชนะต้นควบกล้ำ (mr) และ (ml) จาก ชีระพันธ์ ต.ทองคำ “แบบสอบถามสำหรับสำรวจเสียงและระบบเสียงในภาษาไทยถิ่นใต้” (2521), พจนานุกรมภาษาถิ่นใต้ (2525), จันทส ทองช่วย “รายการคำสำหรับสำรวจเสียงและระบบเสียงภาษาไทยถิ่นใต้” (2532), จันทส ทองช่วย “ภาษาและอักษรถิ่น(เน้นภาคใต้)” (2534), อุดม หนูทอง และสืบพงศ์ ธรรมชาติ “คู่มือภาษาหาสารเล่ม 1-2” (2547) ผู้วิจัยได้คัดเลือกมาจำนวน 25 คำ ซึ่งแยกเป็นคำที่ใช้ทดสอบการแปรของเสียง (mr) จำนวน 12 คำ และ (ml) จำนวน 13 คำ โดยคำเหล่านี้เป็นคำสามัญที่ใช้พูดกันในชีวิตประจำวันของคนสงขลาทุกระดับอายุที่อาศัยอยู่ในจังหวัดสงขลา และเป็นคำที่มีความหมายชัดเจน เก็บข้อมูลสะดวก อีกทั้งเป็นคำพยางค์เดียวเพื่อไม่ให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับเสียงพยัญชนะท้ายของพยางค์แรก รวมกับเสียงพยัญชนะเสียงแรกของพยางค์หลัง ซึ่งอาจจะไม่ใช่เสียงควบกล้ำที่แท้จริง

รายการคำที่ใช้ในการทดสอบการแปรของเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำ (mr) และ (ml) ในภาษาถิ่นสงขลา ได้แก่

รายการคำศัพท์ของเสียง (mr) ทั้ง 12 คำ

1. โม่รง* /mro:ŋ¹/ ‘ลำโรง’
2. มรณ /mron⁵/ ‘คำรน’
3. โม่ระ /mro:p²/ ‘ไม่สวยไม่งาม’
4. มรับ /mráp¹/ ‘สำหรับ’
5. มราบ /mra:p²/ ‘การาบ’
6. เมริบ /mrə:p²/ ‘กำริบ’
7. ไม่ร /mráj¹/ ‘กำไร’
8. หมุระ /mraʔ⁶/ ‘มะระ’
9. เมรย /mrə:j¹/ ‘บนบาน’
10. มรอบ /mro:p²/ ‘หมอบ’
11. เมร /mrɛ:¹/ ‘สะเก็ดแปล’
12. เมร์ด /mrɛt¹/ ‘หมด’

รายการคำศัพท์ของเสียง (ml) ทั้ง 13 คำ

1. เมลิน(ตา) /mlə:n⁵/ ‘ลีมตา’
2. หมล่อ /mlə:⁶/ ‘เซ่อ’
3. หมลื่น /mlə:n⁶/ ‘ลื่น’
4. มลัก /mlak¹/ ‘ลำลัก’
5. เมลละ /mlɛ:p²/ ‘ชำแหละ’
6. ไมล /mlaj¹/ ‘กำไล’
7. หมล็ด /mlɛt⁶/ ‘เมล็ด’
8. (ผัก)มลิ้ง /mlɪŋ¹/ ‘ตำลึง’
9. เมลื่อง /mliaŋ⁵/ ‘เป็นมัน’
10. หมล้า /mla:⁷/ ‘ล้า’
11. หมลละ /mlɛʔ⁶/ ‘มะลิ’
12. หมลือก /mliak⁶/ ‘เมือก’
13. หมลื่อย /mliaj⁶/ ‘เมื่อย’

* การพิมพ์ตัวเอน คือ การเขียนเสียงอ่านภาษาไทยถิ่นใต้ด้วยอักษรไทยสำหรับคำที่ใช้ทดสอบ

2) แบบสอบถาม แบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บข้อมูลประกอบด้วยประวัติส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามเพื่อเป็นหลักฐานอ้างอิงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีคุณสมบัติตามที่กำหนดไว้

3) แบบเก็บข้อมูลทางภาษา จะแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ

3.1) ส่วนที่แสดงรายละเอียดของวิธีการ และเครื่องมือที่ใช้ในการทดสอบการออกเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำ (mr) และ (ml) ในแต่ละคำของผู้บอกภาษา ทั้งนี้เพื่อความสะดวกของผู้วิจัย และเพื่อให้เป็นวิธีการเดียวกันในการเก็บข้อมูลจากผู้บอกภาษาแต่ละคน

3.2) ส่วนที่เป็นคำถามนำเพื่อให้ผู้บอกภาษาพูดคำที่ต้องการวิเคราะห์หน่วยเสียงพยัญชนะออกมา ในขั้นต้นผู้วิจัยได้นำแบบเก็บข้อมูลทางภาษาไปสัมภาษณ์ญาติพี่น้องและชาวบ้านในหมู่บ้าน ซึ่งมีถิ่นกำเนิดในจังหวัดสงขลา และใช้ภาษาสงขลาเป็นภาษาแรก จำนวน 12 คน ปรากฏว่ามีคำบางคำต้องใช้เวลาในการสัมภาษณ์เป็นเวลานาน เช่น เมลัน เมละ เมละ ผู้วิจัยจึงได้ปรับปรุงแบบเก็บข้อมูลใหม่โดยใช้ของจริง และแสดงท่าทางประกอบสำหรับคำที่ใช้ทดสอบบางคำ และได้ทดลองใช้รายการคำและคำถามนำที่ปรับปรุงใหม่สัมภาษณ์กลุ่มทดสอบเดิมจนเป็นที่น่าพอใจ

3.3) ส่วนที่เป็นคำตอบ ไว้สำหรับบันทึกการออกเสียงพยัญชนะควบกล้ำในแต่ละคำของผู้บอกภาษา

4) สิ่งของต่างๆที่ใช้ประกอบคำสัมภาษณ์

5) เครื่องบันทึกเสียง ผู้วิจัยใช้เครื่องบันทึกเสียงขนาดเล็ก มีไมโครโฟนในตัว และใช้แบตเตอรี่แห้ง ซึ่งสะดวกในการเก็บข้อมูล พกติดตัว และมีคุณภาพในการบันทึกเสียงดี

6) สมุดบันทึกขนาดเล็ก และปากกาเพื่อบันทึกข้อสังเกตต่างๆที่ผู้วิจัยพบ โดยบันทึกหลังเก็บข้อมูลภาษาแต่ละราย

6. เก็บข้อมูล

การเก็บข้อมูลผู้วิจัยจะใช้ภาษาไทยถิ่นสงขลาในการสัมภาษณ์ เพื่อสร้างความสนิทสนมเป็นกันเองกับผู้บอกภาษา และเพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นธรรมชาติจากผู้บอกภาษา ตามแนวทางที่ธีระพันธ์ เหลืองทองคำ (2529 : 64) ได้แนะนำไว้ว่า “วิธีการเก็บข้อมูลภาคสนามที่ดีที่สุด คือ การสัมภาษณ์ผู้บอกภาษาโดยใช้ภาษาของผู้บอกภาษาเอง” การเก็บข้อมูลมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

6.1 ทักทาย และแนะนำตัวกับผู้ที่จะอาจเป็นกลุ่มตัวอย่างได้ด้วยภาษาไทยถิ่นสงขลา เพื่อให้เกิดมิตรไมตรีที่ดีและสร้างความรู้สึกเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในสังคมของชุมชนที่ศึกษา

6.2 สอบถามดูว่า บุคคลดังกล่าวเป็นผู้พูดภาษาไทยถิ่นสงขลาแต่กำเนิด และมีคุณสมบัติตรงตามที่กำหนดไว้ในหน้า 19 หรือไม่

6.3 ในกรณีที่ผู้ถูกสัมภาษณ์มีคุณสมบัติเหมาะสมที่จะเป็นผู้บอกภาษาได้แล้ว ผู้วิจัยจะขอสัมภาษณ์โดยชี้แจงวัตถุประสงค์ในการขอสัมภาษณ์ครั้งนี้ว่า เพื่อฝึกการเก็บข้อมูลภาคสนามทำรายงานส่งอาจารย์ เพื่อลดความเป็นทางการและความระมัดระวังตัวของผู้บอกภาษา ซึ่งอาจมีผลต่อการออกเสียงคำที่มีพยัญชนะต้นควบกล้ำ (mr) และ (ml) โดยไม่เป็นธรรมชาติ

6.4 พูดยุคถามไถ่เรื่องราวรอบๆ ตัวของผู้บอกภาษา เพื่อสร้างความเป็นกันเอง ประมาณ 10-15 นาที แล้วเริ่มถามคำถามจากแบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวโดยละเอียดของผู้บอกภาษา ต่อด้วยคำถามเกี่ยวกับคำศัพท์ต่างๆ ซึ่งคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์ผู้บอกภาษาจะมีทั้งการใช้ของจริง เช่น “นี่เหี้ยกว่าดอกไอ้เหี่ยว” (นี่เรียกว่าดอกอะไร) หรือซักถามโดยการใช้คำถาม เช่น “ส่วนที่อยู่เนือในของผลไม้ที่เขาไปเพาะเป็นต้นไม้ขึ้นมาได้เหี้ยกว่าไอ้เหี่ยว” (ส่วนภายในของผลไม้ที่เพาะเป็นต้นขึ้นได้เรียกว่าอะไร) ในการสัมภาษณ์แต่ละคำผู้วิจัยจะบันทึกเสียงของผู้บอกภาษาลงในแบบบันทึกข้อมูลทางภาษา ขณะเดียวกันจะทำการบันทึกด้วยแถบบันทึกเสียงไปพร้อมกันด้วยเพื่อนำมาตรวจทานอีกครั้ง การเก็บข้อมูลผู้บอกภาษาแต่ละคนจะใช้เวลาประมาณคนละ 20 -25 นาที

7. วิเคราะห์ข้อมูล

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยจะวิเคราะห์ข้อมูลจากการออกเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำ (mr) และ (ml) ทั้ง 25 คำ เพื่อนำมาตรวจสอบในแบบบันทึกข้อมูลด้วยสัทอักษรว่าตรงกันหรือไม่ ถ้าไม่ตรงกันผู้วิจัยจะยึดเสียงที่ถอดจากเครื่องบันทึกเสียงเป็นหลัก เพราะถือว่าเป็นการบันทึกเสียงจากเสียงพูดโดยตรง

การวิเคราะห์ข้อมูล ได้นำเอาค่าทางสถิติมาหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามกับตัวแปรอิสระโดยใช้อัตราร้อยละ (Percentage) มาใช้อธิบายถึงปริมาณการแปรของพยัญชนะต้นแต่ละเสียงแต่ละคำ ว่ามีการแปรมากน้อยต่างกันอย่างไร แล้วหาค่าทางสถิติไคสแควร์ (χ^2) ว่ามีความสัมพันธ์กับตัวแปรทางสังคมหรือไม่ เพื่อพิสูจน์ให้ทราบว่า การแปรที่เกิดขึ้นกับภาษาไทยถิ่นสงขลานั้น เกิดจากปัจจัยที่กำหนดไว้หรือเกิดขึ้นโดยบังเอิญจากการเก็บตัวแทนประชากรที่สุ่มตัวอย่างมาเท่านั้น

8. สรุปผล อภิปรายผลการวิจัย และนำเสนอผลงาน

บทที่ 2

ภูมิหลังของท้องถิ่นและระบบเสียงภาษาไทยถิ่นสงขลา

เนื่องด้วยงานวิจัยนี้เป็นการศึกษาการแปรของภาษาในแง่ที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยทางสังคม ดังนั้นจึงสมควรที่จะกล่าวถึงภูมิหลังของชุมชนที่ศึกษา เพื่อแสดงให้เห็นสภาพทางภูมิศาสตร์ของท้องถิ่น และระบบเสียงภาษาไทยถิ่นสงขลาอันเป็นภาษาพูดของชุมชนทั้งสอง ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.1 ภูมิหลังของจังหวัดสงขลา

สัญญา วัชรพันธุ์ (2538 : 12-13, 63) ได้กล่าวถึงความสำคัญของจังหวัดสงขลา สรุปได้ว่า สงขลาเป็นเมืองเก่าแก่ที่มีประวัติศาสตร์สืบเนื่องมาช้านาน เป็นดินแดนที่มีความสำคัญในฐานะเมืองท่ามาตั้งแต่อดีตจนกระทั่งถึงปัจจุบัน จากการศึกษาของนักประวัติศาสตร์และโบราณคดี ได้พบร่องรอยความเจริญของมนุษย์ในสมัยก่อนประวัติศาสตร์และยุคประวัติศาสตร์ซึ่งมีหลักฐานแห่งความเจริญของชุมชนอย่างมาก เป็นชุมชนที่มีความสำคัญในฐานะเมืองท่าศูนย์กลางการค้า การคมนาคม เป็นศูนย์กลางทางสังคมการเมือง การบริหาร การศึกษา การศาสนา และวัฒนธรรม มาโดยตลอด จนกระทั่งปัจจุบันเมืองสงขลายังคงรักษาความสำคัญในฐานะที่เป็นเมืองศูนย์กลางด้านต่างๆ ได้อย่างต่อเนื่อง

จังหวัดสงขลาในปัจจุบันได้รับนโยบายมอบหมายให้เป็น“เมืองหลักของภาคใต้” ตามโครงการพัฒนาเมืองหลัก กระจายอำนาจความเจริญสู่ภูมิภาคต่างๆของประเทศ ตามแผนพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจแห่งชาติ ฉบับที่ 9 เพื่อเป็นฐานรองรับการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางสังคม และเป็นศูนย์กลางทางการศึกษา เศรษฐกิจ และวัฒนธรรม สงขลาจึงจัดเป็นเมืองหลักของภาคใต้ตอนล่าง เป็นศูนย์กลางการคมนาคมขนส่งและการธุรกิจที่สำคัญที่สุดของภาคใต้ เพราะเป็นศูนย์กลางทางผ่านที่สะดวกในการติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน มีท่าอากาศยาน ท่าเรือน้ำลึก เป็นศูนย์กลางการสื่อสาร การแลกเปลี่ยนสินค้าระหว่างประเทศ และเป็นศูนย์กลางการเงินที่สำคัญที่สุดของภาคใต้

ด้านประวัติศาสตร์ของจังหวัดสงขลา ศรีสมร ศรีเบญจพลางกูร (2545 : 3 – 5, 33 - 34) กล่าวถึงความเป็นมาของจังหวัดสรุปได้ว่า สงขลาเป็นจังหวัดที่มีประวัติความเป็นมาช้านานนับพันปี นักประวัติศาสตร์และโบราณคดีกล่าวว่า ระยะเวลาเมืองสงขลาตั้งอยู่ที่บริเวณอำเภอสทิงพระ ในปัจจุบัน เรียกว่า “เมืองสทิงพระ” เป็นศูนย์กลางการปกครองดินแดนรอบๆทะเลสาบสงขลาที่เก่าแก่

ที่สุดระหว่างพุทธศตวรรษที่ 12-13 และมีลักษณะเป็นเมืองท่าค้าขายกับต่างประเทศ ประชาชนชาวสทิงพระนับถือศาสนาพราหมณ์และศาสนาพุทธลัทธิมหายาน ปลายพุทธศตวรรษที่ 19 ชื่อเมืองสทิงพระเริ่มเลือนหายไป และเกิดชุมชนแห่งใหม่ใกล้เคียงขึ้นแทนที่ เรียกว่า “เมืองพัทลุงที่พะโคะ” (ปัจจุบันตั้งอยู่ที่วัดพะโคะ อำเภอสทิงพระ) เมืองพัทลุงที่พะโคะต่อมาได้กลายเป็นศูนย์กลางสำคัญของชุมชนที่นับถือพุทธศาสนาเถรวาทลังกาวงศ์

ระหว่างพุทธศตวรรษที่ 20 - 22 พวกโจรสลัดมลายูคุกคามบ่อยๆทำให้เมืองพัทลุงที่พะโคะค่อยๆเสื่อมอำนาจลง หลังจากนั้นได้เกิดชุมชนขนาดใหญ่ขึ้น 2 แห่งบริเวณรอบทะเลสาบสงขลา คือ บริเวณเขาแดงปากทะเลสาบสงขลา ต่อมาเรียกว่า “เมืองสงขลาฝั่งเขาแดง” และอีกแห่งที่บางแก้ว อำเภอเขาชัยสน จังหวัดพัทลุงกลายเป็นเมืองพัทลุง เมืองสงขลาฝั่งเขาแดงเจริญรุ่งเรืองในราวกลางพุทธศตวรรษที่ 22 มีเจ้าเมืองเป็นชาวอาหรับเชื้อสายเปอร์เซีย นับถือศาสนาอิสลามปกครองเมืองสงขลาฝั่งเขาแดงเจริญรุ่งเรืองราว 61 ปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2162 - 2223 ระยะแรกระหว่างปี พ.ศ. 2162 - 2185 เจ้าเมืองสงขลายังยอมรับอำนาจของกรุงศรีอยุธยา จนกระทั่งปี พ.ศ. 2185 เป็นต้นมาเจ้าเมืองสงขลาได้ก่อกบฏประกาศตนเป็นเอกราช สุลต่านสุไลมานตั้งตนเป็นพระเจ้าสงขลาที่ 1 ปกครองเมืองสงขลาจนถึงสมัยพระเจ้าสงขลาที่ 2 (มุตอาฟา) ในรัชกาลสมเด็จพระนารายณ์มหาราช ได้ส่งกองทัพมาปราบเมืองสงขลาในปี พ.ศ. 2223 หลังจากนั้นเมืองสงขลาที่หัวเขาแดงถูกทำลายจนกลายเป็นเมืองร้าง และลดฐานะเป็นเมืองขึ้นเมืองพัทลุงระหว่างปี พ.ศ. 2242 - 2319 เมืองสงขลาขณะนี้ตั้งอยู่ที่บ้านแหลมสนปลายสุดของคาบสมุทรสทิงพระตรงข้ามกับที่ตั้งเมืองสงขลาปัจจุบัน เรียกว่า “เมืองสงขลาฝั่งแหลมสน” เจริญรุ่งเรืองในราวกลางพุทธศตวรรษที่ 23 จนถึงปลายพุทธศตวรรษที่ 24 เมืองสงขลาเริ่มพัฒนาเป็นหัวเมืองขนาดใหญ่ในสมัยกรุงธนบุรีและสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้น จนพ.ศ. 2385 พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ย้ายเมืองสงขลาเดิมจากแหลมสนมาอยู่ที่ปอยาง (สงขลาปัจจุบัน) พร้อมกับโปรดเกล้าฯ ให้สร้างศาลหลักเมือง กำแพงเมือง ป้อม และประตูเมืองสงขลาขึ้น

ครั้นมีการปฏิรูปการปกครองในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงจัดตั้งมณฑลเทศาภิบาลขึ้น โดยได้จัดตั้งมณฑลนครศรีธรรมราชประกอบด้วยเมืองนครศรีธรรมราช เมืองพัทลุง และเมืองสงขลา ตลอดจนเมืองมลายูอีก 7 เมืองซึ่งอยู่ภายใต้การปกครองของเมืองสงขลา เมืองสงขลาได้รับเลือกเป็นที่ตั้งที่ว่าการมณฑลนครศรีธรรมราชระหว่าง พ.ศ. 2439-2458 และเป็นที่ตั้งศาลาว่าการภาคใต้ระหว่าง พ.ศ. 2458-2468 จนกระทั่งสิ้นรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวครั้งถึงปี พ.ศ. 2475 ได้มีการยุบมณฑลและภาคเปลี่ยนเป็นจังหวัด “สงขลา” จึงกลายเป็นจังหวัดหนึ่งของภาคใต้ จังหวัดสงขลาได้รับการสนับสนุนโครงการต่างๆสร้างความเจริญรุดหน้าอย่างต่อเนื่อง จนถึงปี พ.ศ. 2528 เมืองสงขลา

ได้รับการพัฒนาให้เป็นเมืองหลักของภาคใต้ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 5 ในการกระจายความเจริญจากส่วนกลางสู่ภูมิภาค และเรื่อยมาจนถึงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 ปีพ.ศ. 2545-2549 หลังจากนั้นเป็นต้นมาจนถึงปัจจุบันจังหวัดสงขลาได้มีสิ่งก่อสร้างและกิจกรรมหลายอย่างที่แสดงถึงความสำคัญของจังหวัด เช่น การเปิดดำเนินการท่าเรือน้ำลึกเพื่อขนถ่ายสินค้าระหว่างประเทศ โครงการทำเทียบเรือประมงเทศบาลเมืองสงขลา เป็นต้น และเป็นศูนย์กลางการบริหารราชการ ศูนย์กลางธุรกิจการค้า การบริการ การคมนาคม และการผลิตอาหารฮาลาลกับประเทศเพื่อนบ้าน จึงกล่าวได้ว่าสงขลาเป็นจังหวัดที่มีความสำคัญทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และการปกครองตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน และนับเป็นหนึ่งใน 14 จังหวัดภาคใต้ที่มีความพร้อมมากที่สุดในทุกด้าน

ด้านลักษณะทางภูมิศาสตร์และการปกครองของจังหวัดสงขลา จากข้อมูลของสำนักงานจังหวัดสงขลา (2550 : 13, 19) กล่าวว่า จังหวัดสงขลาตั้งอยู่ฝั่งตะวันออกของภาคใต้ตอนล่างระหว่างละติจูดที่ 617 - 756 เหนือ ลองจิจูด 10001 - 10106 ตะวันออก สูงจากระดับน้ำทะเล 4 เมตร เนื้อที่ 7,393.889 ตารางกิโลเมตรหรือประมาณ 4,621,180 ไร่ อยู่ห่างจากกรุงเทพฯ ตามเส้นทางรถไฟ 947 กิโลเมตร และทางหลวงแผ่นดิน 950 กิโลเมตร จังหวัดสงขลา มีพื้นที่ 7,393.889 ตารางกิโลเมตรหรือประมาณ 4,621,180 ไร่ มีขนาดใหญ่เป็นอันดับ 27 ของประเทศ และใหญ่เป็นอันดับที่ 3 ของภาคใต้ มีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียง ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับจังหวัดนครศรีธรรมราช และจังหวัดพัทลุง
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับอำเภอไทย
ทิศใต้	ติดต่อกับจังหวัดยะลา จังหวัดปัตตานี รัฐเคดาห์ และรัฐเปอรลิสของมาเลเซีย
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับจังหวัดพัทลุง และจังหวัดสตูล

จังหวัดสงขลาแบ่งการปกครองออกเป็น 16 อำเภอ ได้แก่

1. อำเภอเมืองสงขลา	2. อำเภอสทิงพระ
3. อำเภอจะนะ	4. อำเภอนาทวี
5. อำเภอเทพา	6. อำเภอสะบ้าย้อย
7. อำเภอรโนด	8. อำเภอกระแสสินธุ์
9. อำเภอรัตนภูมิ	10. อำเภอสะเดา
11. อำเภอหาดใหญ่	12. อำเภอนาหม่อม
13. อำเภอกวนเนียง	14. อำเภอบางกล่ำ
15. อำเภอสิงหนคร	16. อำเภอกลองหยอชิง

จำนวนประชากรในจังหวัดสงขลานั้นตามหลักฐานทางทะเบียนราษฎรของการปกครองจังหวัดสงขลา (2549 : 26-27) ณ เดือนธันวาคม พ.ศ. 2549 มีจำนวนทั้งหมด 1,312,625 คน แบ่งเป็นชาย 641,931 คน คิดเป็นร้อยละ 49.90 และหญิงจำนวน 670,694 คน คิดเป็นร้อยละ 50.10 จำนวนครัวเรือน 383,621 ครัวเรือน อำเภอที่มีจำนวนประชากรมากที่สุด คือ อำเภอจะนะ มีจำนวน 88,593 คน อำเภอที่มีประชากรมากเป็นที่สอง คือ อำเภอเมืองสงขลา มีจำนวน 87,797 คน อำเภอที่มีประชากรน้อยที่สุด คือ อำเภอกระแสสินธุ์ มีจำนวน 15,926 คน ส่วนพื้นที่ที่ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาได้แก่ เขตเทศบาลนครสงขลา มีประชากรรวม 75,038 คน เป็นชาย 36,075 คน และหญิง 28,963 คน ซึ่งมีความหนาแน่นของประชากรมากที่สุด คือ 8,739 คนต่อตารางกิโลเมตร เนื่องจากเขตเทศบาลนครสงขลาเป็นศูนย์กลางทางด้านการประมง การท่องเที่ยว เมืองท่าส่งสินค้าออกทางเรือ และศูนย์กลางการบริหารของภาคใต้ อีกพื้นที่หนึ่งคือตำบลเกาะใหญ่ อำเภอกระแสสินธุ์ มีประชากรรวม 6,905 คน เป็นชาย 3,395 คน และหญิง 3,510 คน มีความหนาแน่นของประชากรเพียง 200 คนต่อตารางกิโลเมตร

อนึ่งจังหวัดสงขลาเป็นจังหวัดหนึ่งใน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่มีประชากรนับถือศาสนาพุทธประมาณร้อยละ 64.51 รองลงมานับถือศาสนาอิสลาม ร้อยละ 32.45 และนับถือศาสนาอื่นๆ ร้อยละ 3.04 (สำนักงานจังหวัดสงขลา 2550 : 53) สภาพโดยทั่วไปในจังหวัดสงขลาที่มีความเจริญด้านวัตถุ รวมไปถึงการขยายตัวทางเศรษฐกิจและอุตสาหกรรม ส่งผลให้อำเภอเมืองและอำเภอหาดใหญ่กลายเป็นศูนย์กลางในทุกๆ ด้านของจังหวัดและของภูมิภาค ก่อให้เกิดความแตกต่างระหว่างสังคมเมืองกับสังคมชนบทอย่างชัดเจน และเป็นเหตุผลสำคัญที่ทำให้ผู้วิจัยเลือกศึกษาการแปรของภาษาที่สัมพันธ์กับปัจจัยถิ่นที่อยู่อาศัย คือ ความเป็นชุมชนเมืองและชุมชนชนบท เพื่อให้เห็นความแตกต่างในการเลือกใช้ภาษาของประชากรในชุมชนทั้งสอง

ในการศึกษาผู้วิจัยเลือกศึกษาชุมชน 2 ชุมชน คือ เขตเทศบาลนครสงขลา อำเภอเมืองสงขลา ในฐานะที่เป็นตัวแทนของชุมชนเมือง และตำบลเกาะใหญ่ อำเภอกระแสสินธุ์ ในฐานะที่เป็นตัวแทนของชุมชนชนบท การคัดเลือกชุมชนนี้ได้ใช้หลักเกณฑ์ที่ สมศักดิ์ ศรีสันติสุข (2534 : 12 - 14) * ได้เสนอไว้ในการกำหนดว่าชุมชนนั้นๆ เป็นชุมชนเมืองหรือชุมชนชนบท หลักเกณฑ์เหล่านี้มีหลายประการ แต่ที่นำมาใช้ในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นหลักเกณฑ์ด้านการบริหาร การปกครอง เกณฑ์ด้านประชากร และเศรษฐกิจ ซึ่งชุมชนที่เลือกมาศึกษาก็มีลักษณะตามกฎเกณฑ์ที่กำหนด ดังรายละเอียดต่อไปนี้

* ดูรายละเอียดในบทที่ 1 วิธีดำเนินการวิจัย

2.1.1 อำเภอเมืองสงขลา

อำเภอเมืองสงขลา เมืองสงขลาเป็นเมืองโบราณเมืองหนึ่งในหัวเมืองภาคใต้ของประเทศไทย ตั้งเป็นเมืองครั้งแรกเมื่อประมาณ พ.ศ.700 เมืองเดิมตั้งอยู่ในท้องที่อำเภอสติงพระในปัจจุบัน ในอดีตเรียกว่า เมือง “สติง” เมืองสติงพระเป็นแหล่งชุมชนตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน มีการพบซากโบราณสถานที่ถูกทับถมฝังอยู่ใต้ดิน และยังพบศิลปโบราณวัตถุ เช่น ภาชนะดินเผาของพื้นเมือง เครื่องถ้วยชามเคลือบของจีน พระพุทธรูป เทวรูป ศิวลึงค์ และเงินเหรียญต่างๆ ประมาณปีพ.ศ.2156 เมืองสงขลาได้ย้ายเมืองมาตั้งใหม่ที่หัวเขาแดง ปากทะเลสาบสงขลาฝั่งตะวันตก จนกระทั่งถึงปลายสมัยอยุธยาได้ย้ายเมืองมาตั้งที่ฝั่งแหลมสน รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงโปรดเกล้าฯ ให้พระยาสงขลา (เถียนเส็ง) ผู้สำเร็จราชการเมืองสงขลาคนที่ 4 สร้างกำแพงเมือง และย้ายเมืองสงขลาไปยังฝั่งตะวันออกของทะเลสาบสงขลาที่ตำบลบ่อยางในปี พ.ศ. 2379 ซึ่งเป็นที่ตั้งเมืองสงขลาในปัจจุบัน อำเภอเมืองสงขลาเป็นอำเภอชั้นเอก ได้มีประกาศยกฐานะขึ้นเป็นอำเภอเมื่อ พ.ศ. 2404 ที่ว่าการอำเภอขณะนั้นตั้งอยู่ที่ถนนสงขลาบุรี ปัจจุบันที่ว่าการอำเภอเมืองสงขลาตั้งอยู่ที่ถนนราชดำเนิน มีพระบุรีรมย์เป็นนายอำเภอคนแรกของอำเภอเมืองสงขลา (ศรีสมร ศรีเบญจพลางกูร 2539 : 232-233)

ด้านอาณาเขตที่ตั้งและการปกครองของอำเภอเมืองสงขลา สรุปจากข้อมูลของที่ทำ การปกครองจังหวัดสงขลา (2549 : 28) และสัญญา วัชรพันธุ์ (2538 : 192-193) ดังนี้

อำเภอเมืองสงขลา มีเนื้อที่ประมาณ 171.883 ตารางกิโลเมตร แยกเป็นนอกเขตเทศบาล 162.613 ตารางกิโลเมตร ในเขตเทศบาล 9.270 ตารางกิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อกับอำเภออื่น ได้แก่

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	อำเภอสิงหนคร
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	อำเภอไทย
ทิศใต้	ติดต่อกับ	อำเภอจะนะ อำเภอนาหม่อม และอำเภอหาดใหญ่
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	อำเภอหาดใหญ่ และอำเภอสิงหนคร

ในด้านการปกครองนั้น อำเภอเมืองสงขลาแบ่งการปกครองออกเป็นในเขตเทศบาล คือ ตำบลบ่อยาง และนอกเขตเทศบาลมี 5 ตำบล ได้แก่ ตำบลเขารูปช้าง ตำบลเกาะเต่า ตำบลทุ่งหวัง ตำบลเกาะขอม และตำบลพลวง ในงานวิจัยนี้ได้เลือกเขตเทศบาลนครสงขลาเป็นตัวแทนของชุมชนเมือง สาเหตุเพราะมีลักษณะของการเป็นชุมชนเมืองมากที่สุด ดังต่อไปนี้

1. เป็นชุมชนที่อยู่ในเขตเทศบาลนครสงขลา ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพค้าขาย รับราชการและรับจ้างทั่วไป
2. เป็นศูนย์กลางเศรษฐกิจและธุรกิจเกือบทุกประเภท
3. เป็นศูนย์กลางของหน่วยงานราชการต่างๆที่สำคัญของจังหวัด เช่น ศาลากลางจังหวัด ศาลจังหวัด ที่ว่าการอำเภอเมืองสงขลา ศาลเยาวชน เป็นต้น
4. เป็นศูนย์รวมการบริหารราชการต่างๆในส่วนจังหวัดสงขลา
5. เป็นศูนย์กลางการศึกษา
6. เป็นศูนย์กลางของการคมนาคมติดต่อภายในจังหวัด

2.1.2 อำเภอกระแสดินธุ์

อำเภอกระแสดินธุ์ เป็นอำเภอหนึ่งซึ่งเป็นที่ตั้งของชุมชนโบราณสงขลาบริเวณคาบสมุทรสทิงพระ ชุมชนโบราณในคาบสมุทรสทิงพระสามารถติดต่อกับชุมชนอื่นได้โดยใช้เส้นทางน้ำเป็นเส้นทางสำคัญในการคมนาคมของชุมชน ผู้คนในชุมชนนี้สามารถต่อเรือ และเป็นนักเดินเรือ รู้จักจุดตระพังเพื่อเก็บกักน้ำไว้ใช้ในฤดูแล้ง เมื่อชุมชนเจริญขึ้นกลายเป็นชุมชนเมืองท่ารับสินค้าจากต่างประเทศ เช่น จีน และอินเดีย ชุมชนได้ปรับตัวจนกลายเป็นเมืองท่าทางทะเล และเป็นศูนย์กลางการติดต่อระหว่างชุมชนในภูมิภาคนี้ ชุมชนสทิงพระเป็นชุมชนที่มีความเจริญรุ่งเรือง มีอำนาจบริเวณลุ่มทะเลสาบสงขลาในระหว่างพุทธศตวรรษที่12-13 ปัจจุบันคาบสมุทรสทิงพระเป็นที่ตั้งของอำเภอกระแสดินธุ์ ระโนด สทิงพระ และสิงหนครของจังหวัดสงขลา (ธราพงศ์ ศรีสุชาติ 2525 : 10)

อำเภอกระแสดินธุ์ ตั้งเป็นกิ่งอำเภอเมื่อวันที่ 24 มกราคม พ.ศ. 2521 โดยแบ่งท้องที่ในเขตรับผิดชอบของอำเภอรโนด จังหวัดสงขลา ระยะแรกมีเขตการปกครอง 3 ตำบล คือ ตำบลเกาะใหญ่ ตำบลเชิงแส และตำบลโรง ซึ่งมีคำบอกเล่าว่า กระแสดินธุ์เกิดจากการนำพยัญชนะของแต่ละชื่อตำบลทั้งสามมาผสมกัน คือ ก-เกาะใหญ่ ร-โรง ส-แส รวมเป็นกระแสด แล้วเพิ่มสินธุ์เข้าไป จึงเป็นกระแสดินธุ์ เมืองที่สมบูรณ์ด้วยน้ำ (ประพนธ์ เรืองณรงค์ 2546 : 99)

อำเภอกระแสดินธุ์ตั้งที่ว่าการกิ่งอำเภอที่ตำบลกระแสดินธุ์ ได้รับการยกฐานะขึ้นเป็นอำเภอ เมื่อ พ.ศ. 2533 มีนายกมล สุขศรีวงศ์ เป็นนายอำเภอคนแรกของอำเภอกระแสดินธุ์

ด้านอาณาเขตที่ตั้งและการปกครองของอำเภอกระแสดินธุ์ ผู้วิจัยสรุปจากข้อมูลของที่ทำการปกครองจังหวัดสงขลา (2549 : 28) และศรีสมร ศรีเบญจพลางกูร (2539 : 253) ดังนี้

อำเภอกระแสดินธุ์ตั้งอยู่ทางทิศเหนือของจังหวัดสงขลา มีเนื้อที่ประมาณ 96.40 ตารางกิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อกับอำเภออื่น ได้แก่

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	อำเภอระโนด
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	อำเภอระโนด
ทิศใต้	ติดต่อกับ	อำเภอสทิงพระ
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	ทะเลสาบสงขลา

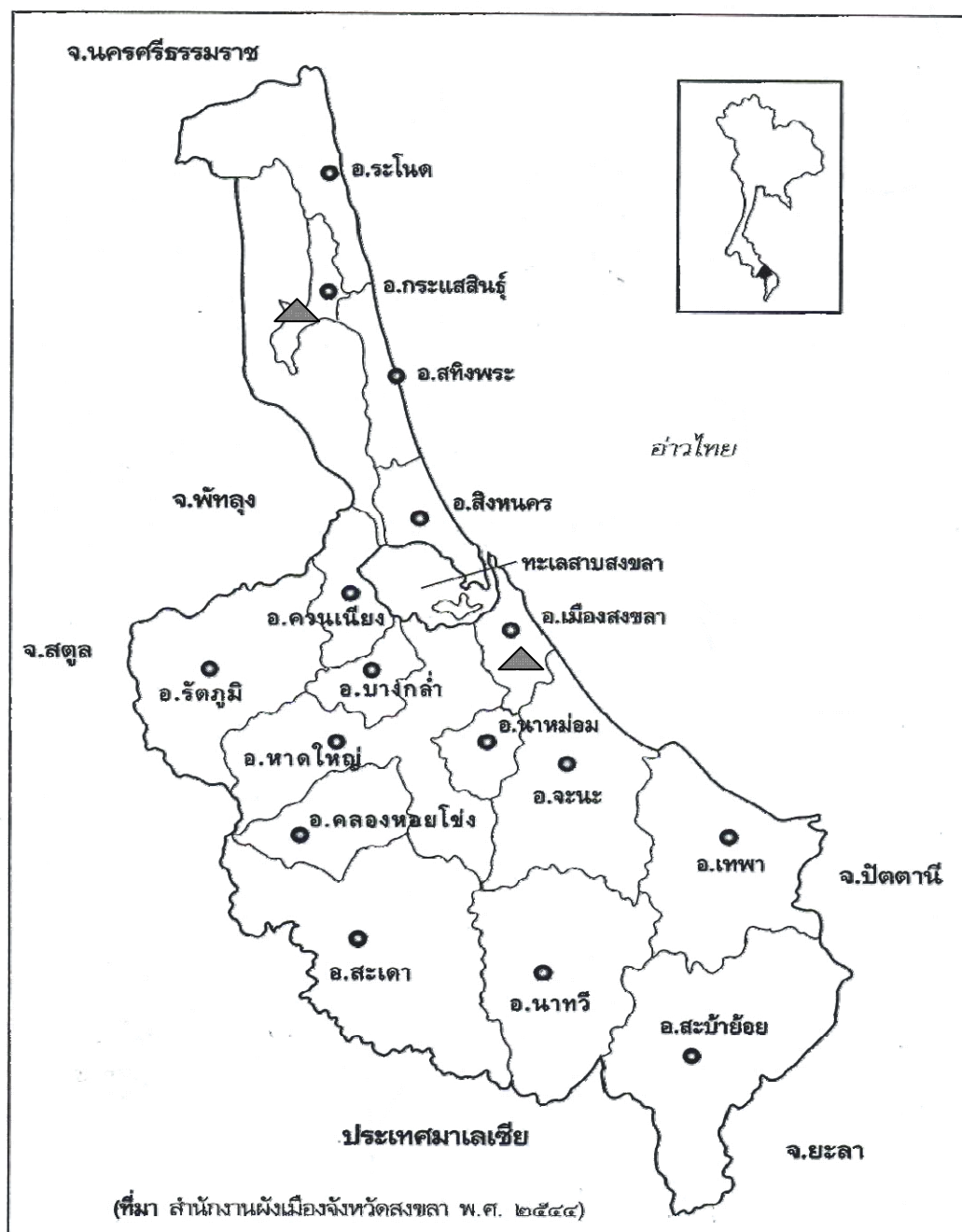
ปัจจุบันอำเภอกระแสดินธุ์แบ่งการปกครองออกเป็น 4 ตำบล ได้แก่ ตำบลกระแสดินธุ์ ตำบลเกาะใหญ่ ตำบลโรง และตำบลเชิงแส ซึ่งยังไม่มีตำบลใดที่ได้รับการยกฐานะเป็นเทศบาลตำบลหรือเทศบาลเมือง ผู้วิจัยได้เลือกจุดเก็บข้อมูลที่ตำบลเกาะใหญ่ เพราะเหตุที่ตำบลนี้มีลักษณะเป็นชุมชนชนบทตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ซึ่งมีลักษณะดังต่อไปนี้

1. ตำบลเกาะใหญ่มีสภาพสังคมและเศรษฐกิจที่ตรงข้ามกับเทศบาลนครสงขลา กล่าวคือ คนในตำบลส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำสวนยางพารา สวนผลไม้ และประมง

2. ตำบลนี้ไม่ใช่เขตที่มีสถานที่ท่องเที่ยว ดังนั้นความพลุกพล่านและความหลากหลายของคนจากท้องถิ่นอื่นจึงมีน้อยมาก

3. ตำบลเกาะใหญ่มีสภาพภูมิประเทศเป็นภูเขา มีพื้นที่ด้านทิศใต้ ทิศตะวันออก และทิศตะวันตก ติดกับทะเลสาบสงขลา ส่วนทิศเหนือติดทะเลสาบสงขลา และตำบลกระแสดินธุ์ การคมนาคมของคนในตำบลนี้มีน้อยมาก บางหมู่บ้านไม่มีรถประจำทางเข้าออก เส้นทางบางหมู่บ้านยังเป็นถนนลูกรัง ปัจจัยต่างๆ เหล่านี้จึงส่งผลให้คนในตำบลนี้ติดต่อสื่อสารกับคนในท้องถิ่นอื่นน้อย

4. ตำบลที่เหลืออีก 3 ตำบลผู้วิจัยไม่ได้คัดเลือกเป็นจุดเก็บข้อมูล เนื่องจากด้วยตำบลกระแสดินธุ์เป็นที่ตั้งของที่ว่าการอำเภอกระแสดินธุ์ จึงเป็นตำบลที่มีความเจริญมากกว่าตำบลอื่นๆ ส่วนตำบลโรงและตำบลเชิงแสมมีพื้นที่ติดต่อกับอำเภออื่นๆ ได้แก่ ตำบลโรง มีทิศเหนือและทิศตะวันออกติดกับอำเภอระโนด ตำบลเชิงแส มีทิศตะวันออกติดอำเภอสทิงพระและอำเภอระโนด การคมนาคมและการสื่อสารกับบุคคลภายนอกจึงเป็นไปได้ง่ายกว่าตำบลเกาะใหญ่

▲ จุดเก็บข้อมูล

แผนที่ที่ 1 แผนที่จังหวัดสงขลา

ที่มา : สำนักงานผังเมืองจังหวัดสงขลา, แผนที่จังหวัดสงขลา (ม.ป.ท. , 2544) อ้างถึงใน ถนนพูนวงศ์, “ประวัติศาสตร์เมืองสงขลา” (กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2545) , 7.

2.2 ระบบเสียงภาษาไทยถิ่นสงขลา *

ระบบเสียงในภาษาไทยถิ่นสงขลา ประกอบด้วยหน่วยเสียงพยัญชนะ หน่วยเสียงสระ และหน่วยเสียงวรรณยุกต์ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.2.1. หน่วยเสียงพยัญชนะ

หน่วยเสียงพยัญชนะในภาษาไทยถิ่นสงขลา แบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ

2.2.1.1) หน่วยเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยว มี 20 หน่วยเสียง ได้แก่ /p, p^h, b, t, t^h, d, c, c^h, k, k^h, ʔ, m, n, ñ, s, h, j, w, r, l/

ตารางที่ 2 หน่วยเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยวในภาษาไทยถิ่นสงขลา

ฐานที่เกิดเสียง ประเภทและ คุณสมบัติของเสียง	ริมฝีปาก	ฟัน	ปุ่มเหงือก	เพดาน แข็ง	เพดาน อ่อน	เส้นเสียง
ระเบิด ไม่ก้อง ไม่มีลม ไม่ก้อง มีลม ก้อง ไม่มีลม	p p ^h b		t t ^h d		k k ^h	ʔ
กัก-เสียดแทรก ไม่ก้อง ไม่มีลม มีลม				c c ^h		
เสียดแทรก ไม่ก้อง มีลม			s			h
นาสิก ก้อง	m		n	ñ		
ข้างลิ้น ก้อง			l			
ลิ้นร่ว ก้อง			r			
เสียงเปิด ก้อง	w			j		

* ระบบเสียงภาษาไทยถิ่นสงขลาทั้งเสียงพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ ดัดแปลงจาก สุภาพ ขวัญฤทธิ์ (2530) และ อัครา บุญทิพย์ (2535)

1) หน่วยเสียง / p / เสียงระเบิด ไม่ก้อง ไม่มีลม ริมฝีปาก เช่น

/ pɔ:t ⁴ /	‘ปั๊ป’
/ pɔ:j ⁴ /	‘ภาชนะทำด้วยกะลามะพร้าวขนาดเล็ก ใช้สำหรับตวงข้าวสารใส่หม้อหุง’
/ pu: ⁴ pi: ⁴ /	‘มาก, มอมแมม’

2) หน่วยเสียง / t / เสียงระเบิด ไม่ก้อง ไม่มีลม ปลายลิ้น-ปุ่มเหงือก เช่น

/ tut ³ /	‘หุด’
/ to:ŋ ³ /	‘โหน, กระโดดขึ้นจับหรือกัก’
/ to:n ³ /	‘น้ำตก’

3) หน่วยเสียง / k / เสียงระเบิด ไม่ก้อง ไม่มีลม เพดานอ่อน เช่น

/ kɔ: ⁴ /	‘ขนมโก๋’
/ kup ³ /	‘กล่อง’
/ ko: ⁴ /	‘ตะโกน’

4) หน่วยเสียง / ʔ / เสียงระเบิด ไม่ก้อง ไม่มีลม ช่องระหว่างเส้นเสียง เช่น

/ ʔiat ⁴ /	‘เล็ก’
/ ʔi:m ³ /	‘ขี้ม’
/ ʔɔ:j ³ /	‘เรอ’

5) หน่วยเสียง / p^h / เสียงระเบิด ไม่ก้อง มีลม ริมฝีปาก เช่น

/ p ^h uk ⁷ /	‘ผุ’
/ p ^h a:n ⁶ /	‘เพ่นพ่าน, กระจาย’
/ p ^h ɔt ⁷ /	‘เป่ลือกมะพร้าว, ขดตัว’

6) หน่วยเสียง / t^h / เสียงระเบิด ไม่ก้อง มีลม ปุ่มเหงือก เช่น

/ t^ha:n⁶ / ‘หนาวสิ้น’

/ t^hum⁶ / ‘ทิ้ง, เลิก’

/ t^hiam⁵ da:³ / ‘เทวดา’

7) หน่วยเสียง / k^h / เสียงระเบิด ไม่ก้อง มีลม เพดานอ่อน เช่น

/ k^hε:⁶ / ‘ใกล้’

/ k^hεk⁷ / ‘วางท่า, อวดเบ่ง’

/ k^hεt¹ mu:n¹ / ‘บอระเพ็ด’

8) หน่วยเสียง / b / เสียงระเบิด ก้อง ริมฝีปาก เช่น

/ ba:w³ / ‘เด็กหนุ่ม’

/ bin³ lom⁵ / ‘กั๊กหันลม’

/ bat³ si:¹ / ‘อาย’

9) หน่วยเสียง / d / เสียงระเบิด ก้อง ปุ่มเหงือก เช่น

/ don⁴ / ‘ดู’

/ dom³ / ‘เคาะส้อม, รั้วซึ่งใช้กิ่งไม้มาสุมทับกัน’

/ dik³ dik³ / ‘เหลิง, ชุกชน, หลุกหลิก’

10) หน่วยเสียง / c / เสียงกักเสียดแทรก ไม่ก้อง ไม่มีลม เพดานแข็ง เช่น

/ ca:n⁴ / ‘มาก’

/ cuaŋ⁴ / ‘เอื้อมตัก’

/ ciŋ⁴ caŋ³ / ‘อาหารชนิดหนึ่งทำจากปลาไส้ตัน
หมักเกลือ’

11) หน่วยเสียง / c^h / เสียงกักเสียดแทรก ไม่ก้อง มีลม เพดานแข็ง เช่น

/ c ^h ia:k ⁶ /	‘เชือก’
/ c ^h a:j ⁷ /	‘เวลาบ่าย’
/ c ^h o:n ⁶ c ^h aj ⁵ /	‘ชื่อปลาน้ำจืดชนิดหนึ่ง จำพวกปลา ช่อน’

12) หน่วยเสียง / s / เสียงเสียดแทรก ไม่ก้อง ปุ่มเหงือก เช่น

/ so:ɽ ¹ /	‘อาหารสำหรับกินรองท้อง, กินรอง ท้อง’
/ so:j ² /	‘ช่วย, อับโชค’
/ sek ¹ sek ¹ /	‘กระปิบกระปอย’

13) หน่วยเสียง / h / เสียงเสียดแทรก ไม่ก้อง ช่องระหว่างเส้นเสียง เช่น

/ ho:k ⁶ / *	‘งอก, เกิดเพิ่มพูนขึ้น’
/ ho:k ⁶ /	‘สัปหงก, ชะโงก’
/ hok ⁷ hak ⁷ /	‘งกๆ เงินๆ’

14) หน่วยเสียง / m / เสียงนาสิก ก้อง ริมฝีปาก เช่น

/ muam ⁵ /	‘สุกงอม’
/ me: ⁶ /	‘อึ้งมี, ดั่งเอ็ดอึ้ง’
/ muŋ ⁷ miŋ ⁷ /	‘เวลาพลบค่ำ’

15) หน่วยเสียง / n / เสียงนาสิก ก้อง ปุ่มเหงือก เช่น

/ nian ⁵ /	‘ละเอียด, จี๋เหนียว, พังทลาย’
-----------------------	-------------------------------

* ภาษาไทยถิ่นสงขลาไม่มีหน่วยเสียงพยัญชนะต้น / ŋ / จะใช้เสียง / h / แทน แต่คนสงขลารุ่นใหม่
พูดและใช้เสียง / ŋ / ได้ เพราะอิทธิพลภาษาไทยภาคกลาง

/ nɛ:ŋ ⁶ /	‘หยุดร้องไห้’
/ nu: ⁶ ni: ⁶ /	‘กระหนุงกระหนิง, พึมพำ’

16) หน่วยเสียง / ñ / เสียงนาสิก ก้อง เพดานแข็ง เช่น

/ ñɔp ¹ /	‘ซ่อน, แอบ’
/ ña:t ² /	‘ขยาด, เกรงกลัว’
/ ña:ŋ ¹ ña:ŋ ¹ /	‘อาการเดินก้าวยาวๆอย่างเร่งรีบ’

17) หน่วยเสียง / l / เสียงข้างลิ้น ก้อง ปุ่มเหงือก เช่น

/ lit ⁷ /	‘ปก’
/ lo: ⁵ /	‘เครื่องซั้’
/ lok ⁷ lak ⁷ /	‘รีบร้อน’

18) หน่วยเสียง / r / เสียงลิ้นร่ว ก้อง ปุ่มเหงือก เช่น

/ rɛn ⁵ /	‘บ้านเรือน’
/ rum ⁶ /	‘เริ่มร้อน, อุ่นๆ’
/ rɔ: ⁶ rɛ: ⁶ /	‘ป่วยหนัก, เจ็บมาก’

19) หน่วยเสียง / w / เสียงเปิด ก้อง ริมฝีปาก เช่น

/ we: ⁵ /	‘ไกว’
/ wa:n ⁵ /	‘กั้น, ให้อ้วน’
/ wap ⁷ wap ⁷ /	‘ร้อนระอุ’

20) หน่วยเสียง / j / เสียงเปิด ก้อง เพดานแข็ง เช่น

/ jo:n ⁵ /	‘ยูเหย่’
/ jo:j ⁷ /	‘หยด, ตก’

/jo:⁷ je:⁷/ ‘เอียง’

2.2.1.2) หน่วยเสียงพยัญชนะควบกล้ำ มี 15 หน่วยเสียง ได้แก่ 1./pr-/
 2./pl-/ 3./p^hr-/ 4./p^hl-/ 5./kr-/ 6./kl-/ 7./kw-/
 8./k^hr-/ 9./k^hl-/ 10./k^hw-/ 11./tr-/ 12./mr-/ 13./ml-/
 14./br-/ 15./bl-/ ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 3 หน่วยเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำในภาษาไทยถิ่นสงขลา

เสียงควบกล้ำ เสียงต้น	r	l	w
p	pr	pl	-
p ^h	p ^h r	p ^h l	-
b	br	bl	-
t	tr	-	-
k	kr	kl	kw
k ^h	k ^h r	k ^h l	k ^h w
m	mr	ml	-

1) หน่วยเสียง /pr/ เสียงระเบิด ไม่ก้อง ไม่มีลม ริมฝีปาก ควบกล้ำกับเสียง
 ลิ่นร้ว ก้อง ปุ่มเหงือก เช่น

/prip³/ ‘ขยิบตา’

/pro:j³/ ‘ตกแต่เพียงเบาๆ ใช้น้ำกับฝน’

/prit³/ ‘ไหลออกทีละน้อยๆ’

2) หน่วยเสียง /pl/ เสียงระเบิด ไม่ก้อง ไม่มีลม ริมฝีปาก ควบกล้ำกับเสียง
 ข้างลิ้น ก้อง ปุ่มเหงือก เช่น

/plaʔ⁴/ ‘ข้าง, ฝ่าย เช่น ปละซ้าย ปละขวา’

/plin⁴/ ‘หลอดลง, นื้อโงง’

/pla:j³ ti:n³/ ‘ทิศเหนือ, ปลายเท้า’

3) หน่วยเสียง /p^hr / เสียงระเบิด ไม่ก้อง มีลม ริมฝีปาก ควบกล้ำกับเสียง
ลิ้นร่ว ก้อง ปุ่มเหงือก เช่น

/p^hro:k⁶/ ‘พรั่งนี้’

/p^hria⁶/ ‘เลอะแฉะ’

/p^hre:k⁶/ ‘แพรง, หย้าแพรง’

4) หน่วยเสียง /p^hl / เสียงระเบิด ไม่ก้อง มีลม ริมฝีปาก ควบกล้ำกับเสียง
ข้างลิ้น ก้อง ปุ่มเหงือก เช่น

/p^hle:ŋ⁴/ ‘หม้อดินเผาขนาดใหญ่’

/p^hle:m⁵/ ‘โพล่, ยื่น’

/p^hlet⁷ p^hlet⁷/ ‘เลอะเทอะ, เหลวละ’

5) หน่วยเสียง /br / * เสียงระเบิด ก้อง ริมฝีปาก ควบกล้ำกับเสียงลิ้นร่ว ก้อง
ปุ่มเหงือก มีใช้น้อยมาก อาจออกเสียงเป็นหน่วยเสียง /bl/ /mr/ หรือ /ml/ ก็ได้ เช่น

/brə:⁶/ ‘เซ่อ, ทะลึ่ง, ทะเล้น’

/broʔ²/ ‘จี๋เห่, ไม่สวย ไม่งาม’

/bro:ŋ¹/ ‘ลำโรง’

6) หน่วยเสียง /bl / * เสียงระเบิด ก้อง ริมฝีปากควบกล้ำกับเสียงข้างลิ้น ก้อง
ปุ่มเหงือก มีใช้น้อยมากเช่นกัน อาจออกเสียงเป็นหน่วยเสียง /br/ /mr/ หรือ /ml/ ก็ได้ เช่น

* วรรณานุช กลาง (2531 : 111-112) กล่าวว่าเสียงพยัญชนะควบกล้ำ/br/ และ /bl/ เป็นเสียง
ควบกล้ำในภาษาไทยถิ่นใต้กลุ่มภาษาดากไบ ส่วนที่ปรากฏการใช้ในผู้พูดภาษาไทยถิ่นใต้ส่วนใหญ่ เช่น
ภาษาไทยถิ่นสงขลา เกิดจากเสียงพยัญชนะควบกล้ำในภาษาไทดั้งเดิม /mr/ แปรเป็น /br/, /bl/ และเสียง
พยัญชนะควบกล้ำในภาษาไทดั้งเดิม /ml/ แปรเป็น /bl/

/blə:⁶/ ‘เซ่อ, ทะลึ่ง, ทะเล้น’

/blə:n⁶/ ‘ลื่น’

/blə:n⁵/ ‘ลืมตา’

7) หน่วยเสียง /tr/ เสียงระเบิด ไม่ก้อง ไม่มีลม ปลายลิ้น-ปุ่มเหงือก ควบกล้ำกับเสียงลิ้นรัว ก้อง ปุ่มเหงือก เช่น

/tro:⁴/ ‘ตะกร้อ’

/trɪk³/ ‘มาก, เหลือล้น’

/truaj³/ ‘กรวย, รูปกรวย’

8) หน่วยเสียง /kr/ เสียงระเบิด ไม่ก้อง ไม่มีลม เพดานอ่อน ควบกล้ำกับเสียงลิ้นรัว ก้อง ปุ่มเหงือก เช่น

/krok³/ ‘เหมาะสม, พอดี’

/krot³/ ‘จัดจ้าน, ดื้อรั้น’

/kruam³/ ‘สวม, คร่อม’

9) หน่วยเสียง /kl/ เสียงระเบิด ไม่ก้อง ไม่มีลม เพดานอ่อน ควบกล้ำกับเสียงข้างลิ้น ก้อง ปุ่มเหงือก เช่น

/kla:⁴/ ‘ขยัน’

/kle:ŋ⁴/ ‘ตั้งใจ’

/klaŋ⁴/ ‘ซื้อปลา’

10) หน่วยเสียง /kw/ เสียงระเบิด ไม่ก้อง ไม่มีลม เพดานอ่อน ควบกล้ำกับเสียงเปิด ก้อง ริมฝีปาก เช่น

/kwat³/ ‘ปวด, ตวัด, แกว่ง’

/kwam³/ ‘โดนเข้าอย่างจัง’

/kwa:j⁶ la:j¹/ ‘ตะกาย, ไชวักว่า’

11) หน่วยเสียง /k^hr / เสียงระเบิด ไม่ก้อง มีลม เพดานอ่อน ควบกล้ำกับเสียงลิ้นรัว ก้อง ปุ่มเหงือก เช่น

/k^hra:w⁵/ ‘รู้คนเดียวกัน’

/k^hran⁵/ ‘มาก, พอประมาณ’

/k^hrom⁵/ ‘โรคชนิดหนึ่งเกิดกับพืชตระกูลถั่ว’

12) หน่วยเสียง /k^hl / เสียงระเบิด ไม่ก้อง มีลม เพดานอ่อน ควบกล้ำกับเสียงข้างลิ้น ก้อง ปุ่มเหงือก เช่น

/k^hlot⁷/ ‘แทะ (กิน)’

/k^hla:t⁶/ ‘ไม่เจอกัน’

/k^hlo:ŋ⁶/ ‘โชคดี, สะดวก, ไม่ติดขัด’

13) หน่วยเสียง /k^hw / เสียงระเบิด ไม่ก้อง มีลม เพดานอ่อน ควบกล้ำกับเสียงเปิด ก้อง ริมฝีปาก เช่น

/k^hwom⁴/ ‘คว่ำ’

/k^hwaj⁵/ ‘ไฟ’

/k^hwa:k⁶/ ‘ฟากเรือน’

14) หน่วยเสียง /mr / เสียงนาสิก ก้อง ริมฝีปาก ควบกล้ำกับเสียงลิ้นรัว ก้อง ปุ่มเหงือก เช่น

/mraʔ⁶/ ‘มะระ’

/mron⁵/ ‘คำรน’

/mraj¹/ ‘กำไร’

15) หน่วยเสียง / ml / เสียงนาสิก ก้อง ริมฝีปาก ควบกล้ำกับเสียงข้างลิ้น
ก้อง ปุ่มเหงือก เช่น

/ mlə:n⁶ / ‘ลื่น’

/ mleʔ⁶ / ‘มะลิ’

/ mla:⁷ / ‘ล้า’

2.2.1.3) หน่วยเสียงพยัญชนะท้าย มี 9 หน่วยเสียง ได้แก่ /-p , -t , -k , -ʔ ,
-m , -n , -ŋ , -j , -w/ ดังคำอธิบายต่อไปนี้

1) หน่วยเสียง / -p / เสียงระเบิด ไม่ก้อง ไม่มีลม ริมฝีปาก เช่น

/ rɔp⁷ / ‘ทะเลาะ’

/ lɔp² / ‘กลับ (บ้าน)’

/ k^hɛ:p² / ‘รีบ’

2) หน่วยเสียง / -t / เสียงระเบิด ไม่ก้อง ไม่มีลม ปลายลิ้น-ปุ่มเหงือก เช่น

/ tɛt³ / ‘น้อยมาก’

/ ʔa:t⁴ / ‘คึกคะนอง’

/ riat⁶ / ‘เรียบ’

3) หน่วยเสียง / -k / เสียงระเบิด ไม่ก้อง ไม่มีลม เพดานอ่อน เช่น

/ p^hrɔk⁷ / ‘กะลา’

/ so:k² / ‘ลดลง (น้ำ)’

/ k^hɛk⁶ / ‘หยิ่ง’

4) หน่วยเสียง /-ʔ / * เสียงระเบิด ไม่ก้อง ไม่มีลม ช่องระหว่างเส้นเสียง เช่น

/ mraʔ ⁶ /	‘มะระ’
/ loʔ ² /	‘การส่องหาสัตว์เวลากลางคืน’
/ soʔ ⁶ /	‘ नेता, เสีย, ไม่ดี’

5) หน่วยเสียง /-m / เสียงนาสิก ก้อง ริมฝีปาก เช่น

/ t ^h um ⁶ /	‘ทิ้ง’
/ ʔi:m ³ /	‘ขี้ม’
/ kum ³ /	‘จับ, ถือ’

6) หน่วยเสียง /-n / เสียงนาสิก ก้อง ปุ่มเหงือก เช่น

/ wan ¹ /	‘ดวงอาทิตย์’
/ jɔ:n ⁵ /	‘ยูແຫຍ’
/ k ^h ran ⁵ /	‘มาก’

7) หน่วยเสียง /-ŋ / เสียงนาสิก ก้อง เพดานอ่อน เช่น

/ tuŋ ³ /	‘กะมำ’
/ na:ŋ ¹ /	‘เนื้อหมัก’
/ to:ŋ ³ /	‘โหน’

* คำพยางค์เดียวในภาษาไทยถิ่นสงขลาที่ประกอบด้วยสระเสียงสั้นแล้วตามหลังด้วยพยัญชนะท้าย /-ʔ / เวลาออกเสียงคำนั้นๆ จะออกเสียงใกล้เคียงกับคำที่ประกอบด้วยสระเสียงยาว แต่ลักษณะของเสียงที่ออกยังคงสั้นกว่าการออกเสียงสระเสียงยาวอยู่เล็กน้อย เปรมจิต ชนวงษ์ (2545 : 214) จึงกล่าวว่าพยัญชนะท้าย /-ʔ / ในภาษาไทยถิ่นได้สามารถปรากฏตามหลังสระเสียงยาวได้

8) หน่วยเสียง /-j / เสียงเปิด ก้อง เพดานแข็ง เช่น

/ jaj ⁵ /	‘พูดล้อเลียน’
/ daj ³ /	‘เคยตัว’
/ nuj ⁷ /	‘คำสรรพนามบุรุษที่1 และ 2 แทนเด็ก, ผู้หญิง’

9) หน่วยเสียง /-w / เสียงเปิด ก้อง ริมฝีปาก เช่น

/ ba:w ³ /	‘พี่ชาย, ผู้ชาย’
/ sa:w ¹ /	‘พี่สาว, ผู้หญิง’
/ k ^h ra:w ⁵ /	‘อายุเท่ากัน’

2.2.2. หน่วยเสียงสระ

หน่วยเสียงสระภาษาไทยถิ่นสงขลา มีหน่วยเสียงสระเดียว 18 หน่วยเสียง แบ่งเป็นสระเสียงสั้น 9 หน่วยเสียงและสระเสียงยาว 9 หน่วยเสียง คือ / i i:, e e:, ɛ ɛ:, ɨ ɨ:, ɵ ɵ:, a a:, u u:, o o:, ɔ ɔ: / และสระประสม 3 หน่วยเสียง คือ /ia, ɨa, ua / ดังตารางและคำอธิบายต่อไปนี้

ตารางที่ 4 หน่วยเสียงสระในภาษาไทยถิ่นสงขลา

ตำแหน่งของลิ้น ลักษณะริม ฝีปาก ระดับลิ้น	ลิ้นส่วนหน้า ไม่ห่อริมฝีปาก	ลิ้นส่วนหลังก่อนกลาง ไม่ห่อริมฝีปาก	ลิ้นส่วนหลัง ห่อริมฝีปาก
สูง	i i:	ɨ ɨ:	u u:
กลางสูง	e e:	ɵ ɵ:	o o:
กลางต่ำ	ɛ ɛ:		ɔ ɔ:
ต่ำ		a a:	
สระประสม	ia	ɨa	ua

1) / i / เป็นหน่วยเสียงสระหน้า ระดับสูง เสียงสั้น ไม่ห่อริมฝีปาก เช่น

/ lit⁷ / ‘ปอก’

/ wip² / ‘โกรธ’

/ k^hit¹ / ‘เจีย’

2) / i: / เป็นหน่วยเสียงสระหน้า ระดับสูง เสียงยาว ไม่ห่อริมฝีปาก เช่น

/ hi:t² / ‘เล็ก, น้อย’

/ bi:⁴ / ‘แมลงปอ’

/ di:³ pli:³ / ‘พริก, พริกขี้หนู’

3) / e / เป็นหน่วยเสียงสระหน้า ระดับกลางสูง เสียงสั้น ไม่ห่อริมฝีปาก เช่น

/ heŋ¹ / ‘ทับ’

/ den³ / ‘กระเด็น’

/ ja:⁵-jen⁵ / ‘อุตสาหกรรม ขยัน’

4) / e: / เป็นหน่วยเสียงสระหน้า ระดับกลางสูง เสียงยาว ไม่ห่อริมฝีปาก เช่น

/ p^he:⁵ / ‘ทั้งหมด’

/ kwe:⁴ / ‘เง, เหวี่ยง’

/ se:¹ / ‘สี่’

5) / ɛ / เป็นหน่วยเสียงสระหน้า ระดับกลางต่ำ เสียงสั้น ไม่ห่อริมฝีปาก เช่น

/ k^het¹ / ‘เมื่อ’

/ k^hwɛk⁷ / ‘ควัก’

/ k^hɛk⁷ / ‘หิ้ง, ยะโส’

6) / ɛː / เป็นหน่วยเสียงสระหน้า ระดับกลางต่ำ เสียงยาว ไม่ห่อริมฝีปาก เช่น

/ c ^h ɛː ⁵ /	‘ซ้ำ’
/ k ^h ɛː ⁶ /	‘ไถ่’
/ c ^h ɛː ¹ /	‘เสียงไล่สุนัข’

7) / ɨ / เป็นหน่วยเสียงสระหลังก่อนไปกลาง ระดับสูง เสียงสั้น ไม่ห่อริมฝีปาก เช่น

/ kɨp ³ /	‘(นั่ง) สนธิ ทันทิ’
/ k ^h ɨŋ ⁵ /	‘น้ำจิ้ง’
/ k ^h ɨn ² /	‘โกรธ’

8) / ɨː / เป็นหน่วยเสียงสระหลังก่อนไปกลาง ระดับสูง เสียงยาว ไม่ห่อริมฝีปาก เช่น

/ p ^h ɨː ⁶ /	‘อย่างไร , เป็นอะไร’
/ waː ⁵ sɨː ⁵ /	‘วานชื่น’
/ toː ⁶ rɨː ⁵ /	‘วันมะริน’

9) / ɐ / เป็นหน่วยเสียงสระหลังก่อนไปกลาง ระดับกลางสูง เสียงสั้น ไม่ห่อริมฝีปาก เช่น

/ ben ³ /	‘ข้างบน’
/ hɐn ⁵ /	‘เงิน’
/ rɐn ⁵ /	‘บ้าน , เรือน’

10) / ɔː / เป็นหน่วยเสียงสระหลังก่อนไปกลาง ระดับกลางสูง เสียงยาว ไม่ห่อริมฝีปาก เช่น

/ k ^h ɔːj ⁵ /	‘กะปิ’
/ ʔɔːt ⁴ /	‘เหลิง’

/ mɾəː⁶ / ‘โง่, เชื้อ’

11) / a / เป็นหน่วยเสียงสระหลังก่อนไปกลาง ระดับต่ำ เสียงสั้น ไม่ห่อริม
 ฝีปาก เช่น

/ c^hap⁷ / ‘ถนัด’

/ k^hrak⁷ / ‘เดือด’

/ mlak² / ‘ล้ำลึก’

12) / aː / เป็นหน่วยเสียงสระหลังก่อนไปกลาง ระดับต่ำ เสียงยาว ไม่ห่อริม
 ฝีปาก เช่น

/ maː¹ / ‘ภาชนะตักน้ำจากบ่อ’

/ k^haː⁶ / ‘เสมอกัน’

/ laːw⁶ / ‘เล่า, อีกร’

13) / u / เป็นหน่วยเสียงสระหลัง ระดับสูง เสียงสั้น ห่อริมฝีปาก เช่น

/ ʔut³ / ‘อุดรู, จุกขวด’

/ luj⁵ / ‘มาก’

/ kup³ / ‘กล่อง’

14) / uː / เป็นหน่วยเสียงสระหลัง ระดับสูง เสียงยาว ห่อริมฝีปาก เช่น

/ c^huːt² / ‘กระเซ็น, กระเด็น’

/ t^huːn⁵ / ‘พินเขิน’

/ k^huːt⁶ / ‘นกกะปูด’

15) / o / เป็นหน่วยเสียงสระหลัง ระดับกลางสูง เสียงสั้น ห่อริมฝีปาก เช่น

/ k^hon¹ / ‘ฝน’

/ k^hoŋ⁵ / ‘ข้าวโพด’

/ mron⁵ / ‘คำรน’

16) / o: / เป็นหน่วยเสียงสระหลัง ระดับกลางสูง เสียงยาว ห่อริมฝีปาก เช่น

/ mo: ¹ / ‘หมู่ พวก’

/ mo: ⁶ / ‘โง่’

/ ko: ⁴ / ‘ตะโกน, เรียกดังๆ’

17) / ɔ / เป็นหน่วยเสียงสระหลัง ระดับกลางต่ำ เสียงสั้น ห่อริมฝีปาก เช่น

/ dɔn ⁴ / ‘ดู’

/ jɔp ² / ‘ซ่อน’

/ k^hlot ⁷ / ‘แตะ’

18) / ɔ: / เป็นหน่วยเสียงสระหลัง ระดับกลางต่ำ เสียงยาว ห่อริมฝีปาก เช่น

/ k^hɔ: j ¹ / ‘สอย, ดั้นข่อย’

/ mɔ: ¹ / ‘มาออกันมาก’

/ klo: ŋ ⁴ / ‘หลอดคุด’

19) / ia / เป็นหน่วยเสียงสระประสม เริ่มต้นที่สระหน้า ระดับสูง ไม่ห่อริมฝีปาก ลงท้ายด้วยสระหลังก่อนไปกลาง ระดับต่ำ ไม่ห่อริมฝีปาก เช่น

/ c^hiak ⁶ / ‘เชื้อก’

/ p^hlian ⁵ / ‘เสียที’

/ priam ³ / ‘เตรียม’

20) / iɑ / เป็นหน่วยเสียงสระประสม เริ่มต้นที่สระหลังก่อนไปกลาง ระดับสูง ไม่ห่อริมฝีปาก ลงท้ายด้วยสระหลังก่อนไปกลาง ระดับต่ำ ไม่ห่อริมฝีปาก เช่น

/ p^hriɑ ⁶ / ‘เงอะเงะ’

/ c^hian⁵ / ‘ช้า’

/ lɿa¹ / ‘เกิน’

21) / ua / เป็นหน่วยเสียงสระประสม เริ่มต้นที่สระหลัง ระดับสูง ห่อริมฝีปาก ลงท้ายด้วยสระหลังก่อนไปกลาง ระดับต่ำ ไม่ห่อริมฝีปาก เช่น

/ kruam³ / ‘สวม, คร่อม, กรอบ’

/ huan⁵ / ‘หาเรื่อง’

/ k^huan⁵ / ‘เนิน’

2.2.3. หน่วยเสียงวรรณยุกต์

สุภาพ ขวัญฤทธิ์ (2530 : 83) ได้ศึกษาภาษาไทยถิ่นสงขลาที่ใช้ในปัจจุบัน และศึกษาระบบเสียงวรรณยุกต์ภาษาไทยถิ่นสงขลา เขต 3 ได้แก่ เขตพื้นที่ตอนกลางของจังหวัด ประกอบด้วย 3 อำเภอ คือ อำเภอเมืองสงขลา อำเภอหาดใหญ่ และอำเภอสะเดา โดยสุภาพ ขวัญฤทธิ์ได้เลือกอำเภอหาดใหญ่เป็นตัวแทนกลุ่มในการศึกษา ผู้วิจัยจึงใช้ระบบเสียงวรรณยุกต์ภาษาไทยถิ่นสงขลา เขต 3 นี้มาอธิบายระบบเสียงวรรณยุกต์อำเภอเมืองสงขลาซึ่งอยู่ในกลุ่มเดียวกันด้วย จากการศึกษาพบว่าเขตนี้ประกอบด้วย 7 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ และมีการแตกตัวแบบสามทาง (Three ways split) A B C D 1 – 23 – 4 ดังนี้

ตารางที่ 5 ลักษณะของเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยถิ่นสงขลาเขต 3

	A	B	C	DL	DS
1	 / 1 / (453)		 / 2 / (44)		 / 1 / (45)
2					
3	 / 3 / (343)		 / 4 / (332)		 / 3 / (34)
4	 / 5 / (231)	 / 6 / (22)	 / 7 / (21)	 / 6 / (22)	 / 7 / (21)

1) หน่วยเสียงวรรณยุกต์ /1/ คือ หน่วยเสียงวรรณยุกต์ สูง - ขึ้น- ตก (453) เป็นหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่มีจุดเริ่มต้นของเสียงอยู่ประมาณระดับเสียงที่ 4 แล้วเลื่อนขึ้นไปถึงระดับเสียงที่ 5 และตกลงมายังระดับเสียงที่ 3 หน่วยเสียงวรรณยุกต์นี้มี 2 เสียงย่อยและเกิดในแบบสลับหลักกัน คือ

เสียงย่อยที่ 1 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ สูง - ขึ้น- ตก (453) หน่วยเสียงวรรณยุกต์นี้เกิดกับพยางค์เป็นซึ่งตามระบบการเขียนภาษาไทยมาตรฐานไม่มีรูปวรรณยุกต์ (A1) และมีรูปวรรณยุกต์เอก (B1) กำกับ โดยมีพยัญชนะต้นในภาษาไทยดั้งเดิมเป็นเสียงไม่ก้อง มีลมหรือเสียงเสียดแทรก เช่น

/ ma:¹ / ‘ภาชนะตักน้ำจากบ่อ’

/ mraj¹ / ‘กำไร’

เสียงย่อยที่ 2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ สูง - ขึ้น (45) เป็นหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่มีจุดเริ่มต้นของเสียงอยู่ประมาณระดับเสียงที่ 4 แล้วเลื่อนขึ้นไปถึงระดับเสียงที่ 5 หน่วยเสียงวรรณยุกต์นี้เกิดกับพยางค์ตายเสียงสั้น (DS1) ที่มีพยัญชนะต้นชุดเดียวกันกับเสียงย่อยที่ 1 และมีพยัญชนะเสียงกัก /-p, -t, -k / เป็นพยัญชนะท้าย เช่น

/ ñop¹ / ‘ซ่อน, แอบ’

/ hup¹ / ‘ปิด (ประตู, หน้าต่าง)’

2) หน่วยเสียงวรรณยุกต์ /2/ คือ หน่วยเสียงวรรณยุกต์ สูง-ระดับ (44) เป็นหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่มีจุดเริ่มต้นของเสียงอยู่ประมาณระดับเสียงที่ 4 แล้วระดับเสียงจะคงที่ตลอดไปจนถึงท้ายพยางค์ หน่วยเสียงวรรณยุกต์นี้เกิดกับพยางค์เป็นซึ่งตามระบบการเขียนภาษาไทยมาตรฐานมีรูปวรรณยุกต์โท (C1) กำกับ และจะเกิดกับพยางค์ตายเสียงยาว (DL1) ที่มีพยัญชนะเสียงกัก /-p, -t, -k / เป็นพยัญชนะท้าย โดยมีพยัญชนะต้นในภาษาไทยดั้งเดิมเป็นเสียงไม่ก้อง มีลมหรือเสียงเสียดแทรก เช่น

/so: j² / ‘ช่วย, อับโชค’

/ ña: t² / ‘ขยาด, เกรงกลัว’

3) หน่วยเสียงวรรณยุกต์ /3/ คือ หน่วยเสียงวรรณยุกต์ กลาง - ขึ้น- ตก (343) เป็นหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่มีจุดเริ่มต้นของเสียงอยู่ประมาณระดับเสียงที่ 3 แล้วเลื่อนขึ้นไปถึงระดับเสียงที่ 4 และตกลงมายังระดับเสียงที่ 3 หน่วยเสียงวรรณยุกต์นี้มี 2 เสียงย่อยและเกิดในแบบสลับหลักกัน คือ

เสียงย่อยที่ 1 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ กลาง - ขึ้น- ตก (343) หน่วยเสียงวรรณยุกต์นี้เกิดกับพยางค์เป็นซึ่งตามระบบการเขียนภาษาไทยมาตรฐานไม่มีรูปวรรณยุกต์ (A2, A3) และมีรูปวรรณยุกต์เอก(B2, B3) กำกับ โดยมีพยัญชนะต้นในภาษาไทยดั้งเดิมเป็นเสียงไม่ก้อง ไม่มีลม และเสียงคอดหอยกักหรือคอดหอยกักร่วม เช่น

/ to:n³ / ‘น้ำตก’

/ to:n̥³ / ‘โหน, กระโดดขึ้นจับหรือกัก’

เสียงย่อยที่ 2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ กลาง - ขึ้น (34) เป็นหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่มีจุดเริ่มต้นของเสียงอยู่ประมาณระดับเสียงที่ 3 แล้วเลื่อนขึ้นไปถึงระดับเสียงที่ 4 หน่วยเสียงวรรณยุกต์นี้เกิดกับพยางค์ตายเสียงสั้น (DS2, DS3) ที่มีพยัญชนะต้นชุดเดียวกันกับเสียงย่อยที่ 1 และมีพยัญชนะเสียงกัก /-p, -t, -k / เป็นพยัญชนะท้าย เช่น

/ tut³ / ‘หุด’

/ kup³ / ‘กล่อง’

4) หน่วยเสียงวรรณยุกต์ /4/ คือ หน่วยเสียงวรรณยุกต์ กลาง-ระดับ -เลื่อนลง (332) เป็นหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่มีจุดเริ่มต้นของเสียงอยู่ประมาณระดับเสียงที่ 3 แล้วระดับเสียงจะคงที่ และตกลงมายังระดับเสียงที่ 2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์นี้เกิดกับพยางค์เป็นซึ่งตามระบบการเขียนภาษาไทยมาตรฐานมีรูปวรรณยุกต์โท (C2, C3) กำกับ และจะเกิดกับพยางค์ตายเสียงยาว (DL2, DL3) ที่มีพยัญชนะเสียงกัก /-p, -t, -k / เป็นพยัญชนะท้าย โดยมีพยัญชนะต้นในภาษาไทยดั้งเดิมเป็นเสียงไม่ก้อง ไม่มีลม และเสียงคอดหอยกักหรือคอดหอยกักร่วม เช่น

/ ko:⁴ / ‘ขนมโก๋’

/ ɕiat⁴ / ‘เล็ก’

5) หน่วยเสียงวรรณยุกต์ /5/ คือ หน่วยเสียงวรรณยุกต์ ต่ำ-ขึ้น-ตก (231) เป็นหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่มีจุดเริ่มต้นของเสียงอยู่ประมาณระดับเสียงที่ 2 แล้วเลื่อนขึ้นไปยังระดับเสียงที่ 3 และตกลงมายังระดับเสียงที่ 1 หน่วยเสียงวรรณยุกต์นี้เกิดกับพยางค์เป็นซึ่งตามระบบการเขียนภาษาไทยมาตรฐานไม่มีรูปวรรณยุกต์ (A4) โดยมีพยัญชนะต้นในภาษาไทยดั้งเดิมเป็นเสียงก้อง เช่น

/ we:⁵ /

‘ไกว’

/ wa:n⁵ /

‘ก้น, ไหว่วาน’

6) หน่วยเสียงวรรณยุกต์ /6/ คือ หน่วยเสียงวรรณยุกต์ ต่ำ - ระดับ (22) เป็นหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่มีจุดเริ่มต้นของเสียงอยู่ประมาณระดับเสียงที่ 2 แล้วระดับเสียงจะคงที่ตลอดพยางค์ หน่วยเสียงวรรณยุกต์นี้เกิดกับพยางค์เป็นซึ่งตามระบบการเขียนภาษาไทยมาตรฐานมีรูปวรรณยุกต์เอก (B4) กำกับ และจะเกิดกับพยางค์ตายเสียงยาว (DL4) ที่มีพยัญชนะเสียงกัก /-p, -t, -k, -ʔ/ เป็นพยัญชนะท้าย โดยมีพยัญชนะต้นในภาษาไทยดั้งเดิมเป็นเสียงก้อง เช่น

/ me:⁶ /

‘อึ้งมี, ดั่งเอ็ดอึ้ง’

/ ho:k⁶ /

‘สัปหงก, ชะโงก’

7) หน่วยเสียงวรรณยุกต์ /7/ คือ หน่วยเสียงวรรณยุกต์ ต่ำ - ตก (21) เป็นหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่มีจุดเริ่มต้นของเสียงอยู่ประมาณระดับเสียงที่ 2 แล้วตกลงมายังระดับเสียงที่ 1 หน่วยเสียงวรรณยุกต์นี้เกิดกับพยางค์เป็นซึ่งตามระบบการเขียนภาษาไทยมาตรฐานมีรูปวรรณยุกต์โท (C4) กำกับ และจะเกิดกับพยางค์ตายเสียงสั้น (DS4) ที่มีพยัญชนะเสียงกัก /-p, -t, -k/ เป็นพยัญชนะท้าย โดยมีพยัญชนะต้นในภาษาไทยดั้งเดิมเป็นเสียงก้อง เช่น

/ jo:j⁷ /

‘หยด, ตก’

/ hok⁷ hak⁷ /

‘งกๆ เงินๆ’

ศุภาพ ขวัญฤทธิ์ (2530 : 70) ได้ศึกษาระบบเสียงวรรณยุกต์ภาษาไทยถิ่นสงขลา เขต 1 ได้แก่ เขตพื้นที่ตอนเหนือของจังหวัด ประกอบด้วย 3 อำเภอ คือ อำเภอสทิงพระ อำเภอระโนด และ อำเภอกะแสสินธุ์ โดยศุภาพ ขวัญฤทธิ์ได้เลือกอำเภอระโนดเป็นตัวแทนกลุ่มในการศึกษา ผู้วิจัย จึงใช้ระบบเสียงวรรณยุกต์ภาษาไทยถิ่นสงขลา เขต 1 มาอธิบายระบบเสียงวรรณยุกต์อำเภอ กระแสสินธุ์ซึ่งอยู่ในกลุ่มเดียวกันด้วย อีกทั้งอำเภอกระแสสินธุ์ยังเป็นอำเภอที่แบ่งเขตการปกครอง มาจากอำเภอระโนดอีกด้วย จากการศึกษาพบว่าเขตนี้มี 7 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ และมีการแตกตัว แบบสามทาง (Three ways split) A B C D 1 – 23 – 4 ดังนี้

ตารางที่ 6 ลักษณะของเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยถิ่นสงขลาเขต 1

	A	B	C	DL	DS
1	 / 1 / (453)		 / 2 / (44) , (443)	 / 1 / (45)	
2	 / 3 / (342)		 / 4 / (33)	 / 3 / (34)	
3					
4	 / 5 / (221)	 / 6 / (223)	 / 7 / (212)	 / 6 / (223)	 / 7 / (21)

1) หน่วยเสียงวรรณยุกต์ / 1 / คือ หน่วยเสียงวรรณยุกต์ สูง - ขึ้น - ตก (453) เป็น หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่มีจุดเริ่มต้นของเสียงอยู่ประมาณระดับเสียงที่ 4 แล้วเลื่อนขึ้นไปถึงระดับเสียงที่ 5 และตกลงมายังระดับเสียงที่ 3 หน่วยเสียงวรรณยุกต์นี้มี 2 เสียงย่อยและเกิดในแบบสับหลักกัน คือ

เสียงย่อยที่ 1 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ สูง - ขึ้น - ตก (453) หน่วยเสียงวรรณยุกต์นี้เกิดกับพยางค์เป็นซึ่งตามระบบการเขียนภาษาไทยมาตรฐานไม่มีรูปวรรณยุกต์ (A1) และมีรูปวรรณยุกต์เอก (B1) กำกับ โดยมีพยางค์ต้นในภาษาไทยดั้งเดิมเป็นเสียงไม่ก้อง มีลม หรือเสียงเสียดแทรก เช่น

/ lɿa¹ /

‘เกิน’

/k^hon¹/ ‘ฝน’

เสียงย่อยที่ 2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ สูง - จิ้น (45) เป็นหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่มีจุดเริ่มต้นของเสียงอยู่ประมาณระดับเสียงที่ 4 แล้วเลื่อนขึ้นไปถึงระดับเสียงที่ 5 หน่วยเสียงวรรณยุกต์นี้เกิดกับพยางค์ตายเสียงสั้น (DS1) ที่มีพยัญชนะต้นชุดเดียวกันกับเสียงย่อยที่ 1 และมีพยัญชนะเสียงกัก /-p, -t, -k / เป็นพยัญชนะท้าย เช่น

/ ñap¹ / ‘ឃ្លាប់’

/ sɛk¹ sɛk¹ / ‘กระปรีบกระปรอย’

2) หน่วยเสียงวรรณยุกต์ /2/ คือ หน่วยเสียงวรรณยุกต์ สูง-ระดับ (44) เป็นหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่มีจุดเริ่มต้นของเสียงอยู่ประมาณระดับเสียงที่ 4 แล้วระดับเสียงจะคงที่ตลอดไป จนถึงท้ายพยางค์ หน่วยเสียงวรรณยุกต์นี้มี 2 เสียงย่อยและเกิดในแบบสับหลักกัน คือ

เสียงย่อที่ 1 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ สูง-ระดับ (44) หน่วยเสียงวรรณยุกต์นี้เกิดกับพยางค์เป็นซึ่งตามระบบการเขียนภาษาไทยมาตรฐานมีรูปวรรณยุกต์โท (C1) กำกับ โดยมีพยัญชนะต้นในภาษาไทยดั้งเดิมเป็นเสียงไม่ก้อง มีลม หรือเสียงเสียดแทรก เช่น

/k^hwa:²/ ‘น้ำ’

/ p^hle:ŋ² / ‘หม้อดินเผาขนาดใหญ่’

เสียงย้อยที่ 2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ สูง-ระดับ-ตกตอนท้าย (443) เป็นหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่มีจุดเริ่มต้นของเสียงอยู่ประมาณระดับเสียงที่ 4 แล้วระดับเสียงจะคงที่ และตกลงมายังระดับเสียงที่ 3 หน่วยเสียงวรรณยุกต์นี้เกิดกับพยางค์ตายเสียงยาว (DL1) ที่มีพยัญชนะต้นชุดเดียวกันกับเสียงย้อยที่ 1 และมีพยัญชนะเสียงกัก /-p, -t, -k / เป็นพยัญชนะท้าย เช่น

/la:t²/ ‘ตลาด’

/wa:t²/ ‘ตวาด’

3) หน่วยเสียงวรรณยุกต์ /3/ คือ หน่วยเสียงวรรณยุกต์ กลาง - ขึ้น - ตก (342) เป็นหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่มีจุดเริ่มต้นของเสียงอยู่ประมาณระดับเสียงที่ 3 แล้วเลื่อนขึ้นไปถึงระดับเสียงที่ 4 และตกลงมายังระดับเสียงที่ 2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์นี้มี 2 เสียงย่อยและเกิดในแบบสลับหลักกัน คือ

เสียงย่อยที่ 1 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ กลาง - ขึ้น- ตก (342) หน่วยเสียงวรรณยุกต์นี้เกิดกับพยางค์เป็นซึ่งตามระบบการเขียนภาษาไทยมาตรฐานไม่มีรูปวรรณยุกต์ (A2, A3) และมีรูปวรรณยุกต์เอก (B2, B3) กำกับ โดยมีพยัญชนะต้นในภาษาไทยดั้งเดิมเป็นเสียงไม่ก้อง ไม่มีลม และเสียงคอหอยกักหรือคอหอยกักร่วม เช่น

/ ʔəːj³ / ‘เรอ’

/ ʔiːm³ / ‘อึ้ม’

เสียงย่อยที่ 2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ กลาง - ขึ้น (34) เป็นหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่มีจุดเริ่มต้นของเสียงอยู่ประมาณระดับเสียงที่ 3 แล้วเลื่อนขึ้นไปถึงระดับเสียงที่ 4 หน่วยเสียงวรรณยุกต์นี้เกิดกับพยางค์ตายเสียงสั้น (DS2, DS3) ที่มีพยัญชนะต้นชุดเดียวกันกับเสียงย่อยที่ 1 และมีพยัญชนะเสียงกัก /-p, -t, -k / เป็นพยัญชนะท้าย เช่น

/ kɪp³ / ‘(นิ่ง) สนธิ ทันทิ’

/ ʔup³ / ‘นิ่งไว้ไม่เปิดเผย, ถือเอา, ธิบเอา’

4) หน่วยเสียงวรรณยุกต์ /4/ คือ หน่วยเสียงวรรณยุกต์ กลาง-ระดับ (33) เป็นหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่มีจุดเริ่มต้นของเสียงอยู่ประมาณระดับเสียงที่ 3 โดยตลอด หน่วยเสียงวรรณยุกต์นี้เกิดกับพยางค์เป็นซึ่งตามระบบการเขียนภาษาไทยมาตรฐานมีรูปวรรณยุกต์โท (C2, C3) กำกับ และจะเกิดกับพยางค์ตายเสียงยาว (DL2, DL3) ที่มีพยัญชนะเสียงกัก /-p, -t, -k / เป็นพยัญชนะท้าย โดยมีพยัญชนะต้นในภาษาไทยดั้งเดิมเป็นเสียงไม่ก้อง ไม่มีลม และเสียงคอหอยกักหรือคอหอยกักร่วม เช่น

/ koː⁴ / ‘ตะ โคน, เรียกดังๆ’

/ ʔaːt⁴ / ‘คึกคะนอง’

5) หน่วยเสียงวรรณยุกต์ /5/ คือ หน่วยเสียงวรรณยุกต์ ต่ำ-ระดับ-ตก (221) เป็นหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่มีจุดเริ่มต้นของเสียงอยู่ประมาณระดับเสียงที่ 2 แล้วระดับเสียงจะคงที่ และตกลงมายังระดับเสียงที่ 1 หน่วยเสียงวรรณยุกต์นี้เกิดกับพยางค์เป็นซึ่งตามระบบการเขียนภาษาไทยมาตรฐานไม่มีรูปวรรณยุกต์ (A4) โดยมีพยัญชนะต้นในภาษาไทยดั้งเดิมเป็นเสียงก้อง เช่น

/ c ^h ɛ : ⁵ /	‘ซ้ำ’
/ lɯj ⁵ /	‘มาก’

6) หน่วยเสียงวรรณยุกต์ /6/ คือ หน่วยเสียงวรรณยุกต์ ต่ำ - ระดับ - ขึ้นตอนท้าย (223) เป็นหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่มีจุดเริ่มต้นของเสียงอยู่ประมาณระดับเสียงที่ 2 แล้วระดับเสียงจะคงที่จนกระทั่งถึงตอนท้ายพยางค์ระดับเสียงจะเปลี่ยนระดับขึ้นเล็กน้อย หน่วยเสียงวรรณยุกต์นี้เกิดกับพยางค์เป็นซึ่งตามระบบการเขียนภาษาไทยมาตรฐานมีรูปวรรณยุกต์เอก (B4) กำกับ และจะเกิดกับพยางค์ตายเสียงยาว (DL4) ที่มีพยัญชนะเสียงกัก /-p, -t, -k, -ʔ/ เป็นพยัญชนะท้าย โดยมีพยัญชนะต้นในภาษาไทยดั้งเดิมเป็นเสียงก้อง เช่น

/ k ^h ɛ : ⁶ /	‘ไถ่’
/ k ^h u :t ⁶ /	‘นกกะปูด’

7) หน่วยเสียงวรรณยุกต์ /7/ คือ หน่วยเสียงวรรณยุกต์ ต่ำ - ตก - ขึ้นตอนท้าย (212) เป็นหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่มีจุดเริ่มต้นของเสียงอยู่ประมาณระดับเสียงที่ 2 แล้วตกลงมายังระดับเสียงที่ 1 แล้วระดับเสียงจะสูงขึ้นในตอนท้ายพยางค์ หน่วยเสียงวรรณยุกต์นี้มี 2 เสียงย่อยและเกิดในแบบสลับหลักกัน คือ

เสียงย่อยที่ 1 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ ต่ำ - ตก - ขึ้นตอนท้าย (212) หน่วยเสียงวรรณยุกต์นี้เกิดกับพยางค์เป็นซึ่งตามระบบการเขียนภาษาไทยมาตรฐานมีรูปวรรณยุกต์โท (C4) กำกับ โดยมีพยัญชนะต้นในภาษาไทยดั้งเดิมเป็นเสียงก้อง เช่น

/ c ^h a :j ⁷ /	‘เวลาบ่าย’
/ c ^h an ⁷ /	‘ปิ่นโต’

เสียงย่อยที่ 2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ ต่ำ - ตก (21) เป็นหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่มีจุดเริ่มต้นของเสียงอยู่ประมาณระดับเสียงที่ 2 แล้วตกลงมายังระดับเสียงที่ 1 หน่วยเสียงวรรณยุกต์นี้เกิดกับพยางค์ตายเสียงสั้น (DS4) ที่มีพยัญชนะต้นชุดเดียวกันกับเสียงย่อยที่ 1 และมีพยัญชนะเสียงกัก /-p, -t, -k/ เป็นพยัญชนะท้าย เช่น

/ k ^h rak ⁷ /	‘เดือด’
-------------------------------------	---------

/ c^hap⁷ /

‘ถนัด’

2.2.4. โครงสร้างพยางค์

ภาษาไทยถิ่นสงขลา มีโครงสร้างพยางค์แบ่งเป็น 5 แบบ ดังนี้

1) โครงสร้างพยางค์แบบ **C(C)VV**¹⁻⁷ หมายถึง โครงสร้างพยางค์ที่ประกอบด้วย พยัญชนะต้นเดี่ยวหรือพยัญชนะต้นควบกล้ำ สระเดี่ยวเสียงยาวหรือสระประสม วรรณยุกต์ปรากฏ รวมได้ทุกหน่วยเสียง เช่น

/ ma:¹ /

‘ภาษาตะกั่วจากบ่อ’

/ t^ha:² /

‘รอ’

/ ci:³ /

‘ปิ้ง’

/ kra:⁴ /

‘ตะกร้า’

/ p^hri:⁵ /

‘ทำไม’

/ p^hri a⁶ /

‘เอะเอะ’

/ ʔi:⁷ /

‘จะ (กริยาช่วย)’

2) โครงสร้างพยางค์แบบ **C(C)VN**¹⁻⁷ หมายถึง โครงสร้างพยางค์ที่ประกอบด้วย พยัญชนะต้นเดี่ยวหรือพยัญชนะต้นควบกล้ำ สระเดี่ยวเสียงสั้น พยัญชนะท้ายนาสิกหรือครี้งสระ /m, n, ŋ, w, j/ วรรณยุกต์ปรากฏรวมได้ทุกหน่วยเสียง เช่น

/ mlaj¹ /

‘กำไล’

/ hiw² /

‘ถื่อ, แบก’

/ den³ /

‘กระเด็น’

/ plam⁴ /

‘พยายาม’

/ jum⁵ /

‘เนื้อขุน, ทุเรียนแต่ละเม็ด’

/p^hluŋ⁶ / ‘เด็ด’

/c^han⁷ / ‘ปิ่นโต’

3) โครงสร้างพยางค์แบบ **C(C)VS**^{1,3,7} หมายถึง โครงสร้างพยางค์ที่ประกอบด้วย พยัญชนะต้นเดี่ยวหรือพยัญชนะต้นควบกล้ำ สระเดี่ยวเสียงสั้น พยัญชนะท้ายกัก /p, t, k / วรรณยุกต์ /1 /, /3 / และ /7 / เช่น

/mrap¹ / ‘สำหรับ’

/kat³ / ‘อวน’

/k^hwɛk⁷ / ‘ควัก’

4) โครงสร้างพยางค์แบบ **C(C)VVN**¹⁻⁷ หมายถึง โครงสร้างพยางค์ที่ประกอบด้วย พยัญชนะต้นเดี่ยวหรือพยัญชนะต้นควบกล้ำ สระเดี่ยวเสียงยาวหรือสระประสม พยัญชนะท้าย นาสิกหรือครึ่งสระ /m, n, ŋ, w, j / วรรณยุกต์ปรากฏรวมได้ทุกหน่วยเสียง เช่น

/mro:ŋ¹ / ‘ลำโรง’

/k^hɔ:ŋ² / ‘แขวน’

/ʔ:m³ / ‘ขี้ม’

/cian⁴ / ‘ทอด’

/k^hra:w⁵ / ‘อายุเท่ากัน’

/mliaj⁶ / ‘เมื่อ’

/k^hra:n⁷ / ‘เกียจคร้าน’

5) โครงสร้างพยางค์แบบ **C(C)VVS**^{2,4,6} หมายถึง โครงสร้างพยางค์ที่ประกอบด้วย พยัญชนะต้นเดี่ยวหรือพยัญชนะต้นควบกล้ำ สระเดี่ยวเสียงยาวหรือสระประสม พยัญชนะท้ายกัก /p, t, k, ʔ / วรรณยุกต์ /2 /, /4 / และ /6 / เช่น

/mra:p ² /	‘กำราบ’
/ʔa:t ⁴ /	‘คึกคะนอง’
/mliak ⁶ /	‘เมือก’
/mraʔ ⁶ /	‘มะระ’

จะเห็นว่าภาษาไทยถิ่นสงขลามิโครงสร้างพยางค์ ประกอบด้วยหน่วยเสียงอย่างน้อย 3 หน่วยเสียง ได้แก่ หน่วยเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยว สระ และวรรณยุกต์ (CV^T) และโครงสร้างพยางค์ประกอบด้วยหน่วยเสียงอย่างมากที่สุด คือ 5 หน่วยเสียง ได้แก่ หน่วยเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำ 2 หน่วยเสียง สระ พยัญชนะท้าย และวรรณยุกต์ (CCVC^T) ส่วนคำหลายพยางค์ในภาษาไทยถิ่นสงขลาเป็นการนำเอาแต่ละพยางค์มาประสมกัน เช่น

/k ^h o:ŋ ⁴ caj ³ /	‘เป็นห่วง’
/da:j ³ k ^h o:ŋ ¹ /	‘เสียดาย’
/p ^h a: ² pa:t ⁶ c ^h iaŋ ¹ /	‘ผ้าสไบ’
/da:j ⁴ rɛ:ŋ ⁵ ʔok ³ /	‘ถึงใจ, สะใจ’
/hua ¹ k ^h rok ⁷ ja: ⁵ ruan ⁶ /	‘มะม่วงหิมพานต์’
/sa:p ² rɛ:ŋ ⁷ sa:p ² ka: ³ /	‘ไม้ล้มลุกชนิดหนึ่ง’

ระบบเสียงภาษาไทยถิ่นสงขลามิหน่วยเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยว 20 หน่วยเสียง หน่วยเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำ 15 หน่วยเสียง มีหน่วยเสียงสระเดี่ยว 18 หน่วยเสียง หน่วยเสียงสระประสม 3 หน่วยเสียง หน่วยเสียงพยัญชนะท้าย 9 หน่วยเสียง หน่วยเสียงวรรณยุกต์ 7 หน่วยเสียง และมีโครงสร้างพยางค์ 5 แบบ

จากประวัติศาสตร์ของจังหวัดสงขลาสรุปได้ว่า สงขลาเป็นจังหวัดที่มีความเป็นมายาวนาน เป็นเมืองที่มีความสำคัญในฐานะเมืองท่าศูนย์กลางการค้าการคมนาคม เป็นศูนย์กลางทางสังคมการเมือง การบริหาร การศึกษา การศาสนา และวัฒนธรรมมาโดยตลอด จนกระทั่งปัจจุบัน

สงขลา ยังคงเป็น “เมืองหลักของภาคใต้” ตามแผนพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจแห่งชาติ ฉบับที่ 9 จึงนับได้ว่าจังหวัดสงขลาเป็นหนึ่งใน 14 จังหวัดภาคใต้ที่มีความพร้อมมากที่สุดในทุกๆด้าน

ส่วนระบบเสียงภาษาไทยถิ่นสงขลา นั้น หน่วยเสียงที่เป็นเอกลักษณ์อย่างหนึ่งของภาษาไทยถิ่นสงขลาที่แตกต่างจากภาษาไทยถิ่นเหนือ ถิ่นอีสานและถิ่นกลาง คือ หน่วยเสียงพยัญชนะควบกล้ำ โดยเฉพาะหน่วยเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำ **/mr/* และ **/ml/* เป็นเสียงในภาษาไทดั้งเดิม (Proto-Tai) ที่ยังปรากฏหลักฐานการใช้ในชีวิตประจำวันของผู้พูดภาษาไทยถิ่นสงขลา ซึ่งในปัจจุบันภาษาไทยถิ่นเหนือ ภาษาไทยถิ่นอีสาน และภาษาไทยถิ่นกลาง เสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำทั้ง 2 เสียงนี้ได้กลายเป็นเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยวหรือกลายเป็นคำ 2 พยางค์โดยไม่ปรากฏเสียงพยัญชนะควบกล้ำ **/mr/* และ **/ml/* อยู่เลย

อนึ่งจากการพัฒนาจังหวัดสงขลาในด้านต่างๆ ส่งผลต่อการใช้ภาษาไทยถิ่นสงขลาของประชาชนจังหวัดสงขลาในปัจจุบันเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะการออกเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำ **/mr/* และ **/ml/* กำลังเกิดการเปลี่ยนแปลง กล่าวคือ เริ่มมีรูปแบบอื่นๆเข้ามาแทนที่ ทั้งรูปแบบที่เป็นเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยว รูปแบบที่เป็นเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำ และรูปแบบที่เป็นเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยวที่แทรกเสียงสระ */a/* เพื่อให้เป็นคำ 2 พยางค์ ดังจะกล่าวถึงรายละเอียดในบทต่อไป

บทที่ 3

รูปแปรของเสียง (mr) และ (ml) ในภาษาไทยถิ่นสงขลา

ในบทนี้ผู้วิจัยจะเสนอผลการวิเคราะห์ทางสัทศาสตร์และภาพรวมในการปรากฏของรูปแปรของเสียง (mr) และ (ml) ในภาษาไทยถิ่นสงขลาทั้ง 25 คำ หลังจากนั้นจึงวิเคราะห์รูปแปรที่ปรากฏในแต่ละคำของเสียง (mr) และ (ml) จากกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 120 คน ดังจะได้กล่าวถึงรายละเอียดต่อไปนี้

3.1 รูปแปรของเสียง (mr) และ (ml) ในภาษาไทยถิ่นสงขลา

จากการวิเคราะห์การออกเสียง (mr) และ (ml) ในภาษาไทยถิ่นสงขลาทั้ง 25 คำ ของกลุ่มตัวอย่าง 120 คน * ผู้วิจัยพบรูปแปรทั้งสิ้น 14 รูปแปร ดังนี้

3.1.1 รูปแปรที่เป็นเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยว ได้แก่

[m] เสียงนาสิก ก้อง ริมฝีปาก เช่น คำว่า มรณ /mron⁵/ ‘คำรน’ ออกเสียงเป็น [mon⁵]

[l] เสียงข้างลิ้น ก้อง ปุ่มเหงือก เช่น คำว่า เหมลิน /mlə:n⁶/ ‘ลื่น’ ออกเสียงเป็น [lɛ:n⁶]

[r] เสียงร้าว ก้อง ปุ่มเหงือก เรียกเสียงนี้ว่า “เสียงลิ้นร้าว r” (trill) จะมีเสียงกระทบของลิ้นที่ปุ่มเหงือกหลายครั้ง เช่น คำว่า มรณ /mron⁵/ ‘คำรน’ ออกเสียงเป็น [ron⁵]

[ɾ] เสียงกระทบ ก้อง ปุ่มเหงือก เรียกเสียงนี้ว่า “เสียงลิ้นกระทบ” (tap) เสียงนี้มีลักษณะการเปล่งเสียงเหมือนกับเสียงลิ้นร้าว r แต่ต่างกันที่จะมีเสียงกระทบกันเพียงครั้งเดียวของปลายลิ้นที่ปุ่มเหงือกแทนที่จะกระทบกันหลายครั้งเหมือนเสียงลิ้นร้าว r เช่น คำว่า โมรง /mro:ŋ¹/ ‘สำโรง’ ออกเสียงเป็น [ɾo:ŋ⁵]

[b] เสียงกัก ก้อง ริมฝีปาก เช่น คำว่า โม่ระ /mroɾ²/ ‘ไม่สวย ไม่งาม’ ออกเสียงเป็น [boɾ²]

* ดูรายละเอียดในบทที่ 1 วิธีดำเนินการวิจัย

** การขีดเส้นใต้ [] หมายถึง รูปแปรของ (mr) หรือ (ml)

3.1.2 รูปแปรที่เป็นเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำ ได้แก่

[ml] เสียงนาสิก ก้อง ริมฝีปาก ควบกล้ำกับ เสียงข้างลิ้น ก้อง ปุ่มเหงือก เช่น คำว่า มล็ก /mlak¹/ ‘ล้าลัก’

[mr] เสียงนาสิก ก้อง ริมฝีปาก ควบกล้ำกับ เสียงรัว ก้อง ปุ่มเหงือก เช่น คำว่า มรืบ /mrap¹/ ‘ล้าหรับ’

[mr] เสียงนาสิก ก้อง ริมฝีปาก ควบกล้ำกับ เสียงกระทบ ก้อง ปุ่มเหงือก เช่น คำว่า มรวบ /mra:p²/ ‘ล้าราบ’ ออกเสียงเป็น [mra:p²]

[bl] เสียงกัก ก้อง ริมฝีปาก ควบกล้ำกับ เสียงข้างลิ้น ก้อง ปุ่มเหงือก เช่น คำว่า หมล่อ /mlə:⁶/ ‘เซ่อ’ ออกเสียงเป็น [blə:⁶]

[br] เสียงกัก ก้อง ริมฝีปาก ควบกล้ำกับ เสียงรัว ก้อง ปุ่มเหงือก เช่น คำว่า โมรง /mro:ŋ¹/ ‘ล้าโรง’ ออกเสียงเป็น [bro:ŋ¹]

[br] เสียงกัก ก้อง ริมฝีปาก ควบกล้ำกับ เสียงกระทบ ก้อง ปุ่มเหงือก เช่น คำว่า โมระ /mroʔ²/ ‘ไม่สวย ไม่งาม’ ออกเสียงเป็น [broʔ²]

3.1.3 รูปแปรที่เป็นเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยวที่แทรกเสียงสระ /a/ เพื่อให้เป็นคำ 2 พยางค์ ได้แก่

[ma-l] เสียงนาสิก ก้อง ริมฝีปาก แทรกด้วยสระ /a/ ตามด้วย เสียงข้างลิ้น ก้อง ปุ่มเหงือก เช่น คำว่า หมละ /mlə:⁶/ ‘มะลิ’ ออกเสียงเป็น [ma⁴ liʔ⁷]

[ma-r] เสียงนาสิก ก้อง ริมฝีปาก แทรกด้วยสระ /a/ ตามด้วย เสียงรัว ก้อง ปุ่มเหงือก เช่น คำว่า หมระ /mraʔ⁶/ ‘มะระ’ ออกเสียงเป็น [ma⁴ raʔ⁷]

[ma-r] เสียงนาสิก ก้อง ริมฝีปาก แทรกด้วยสระ /a/ ตามด้วย เสียงกระทบ ก้อง ปุ่มเหงือก เช่น คำว่า หมระ /mraʔ⁶/ ‘มะระ’ ออกเสียงเป็น [ma⁴ raʔ⁷]

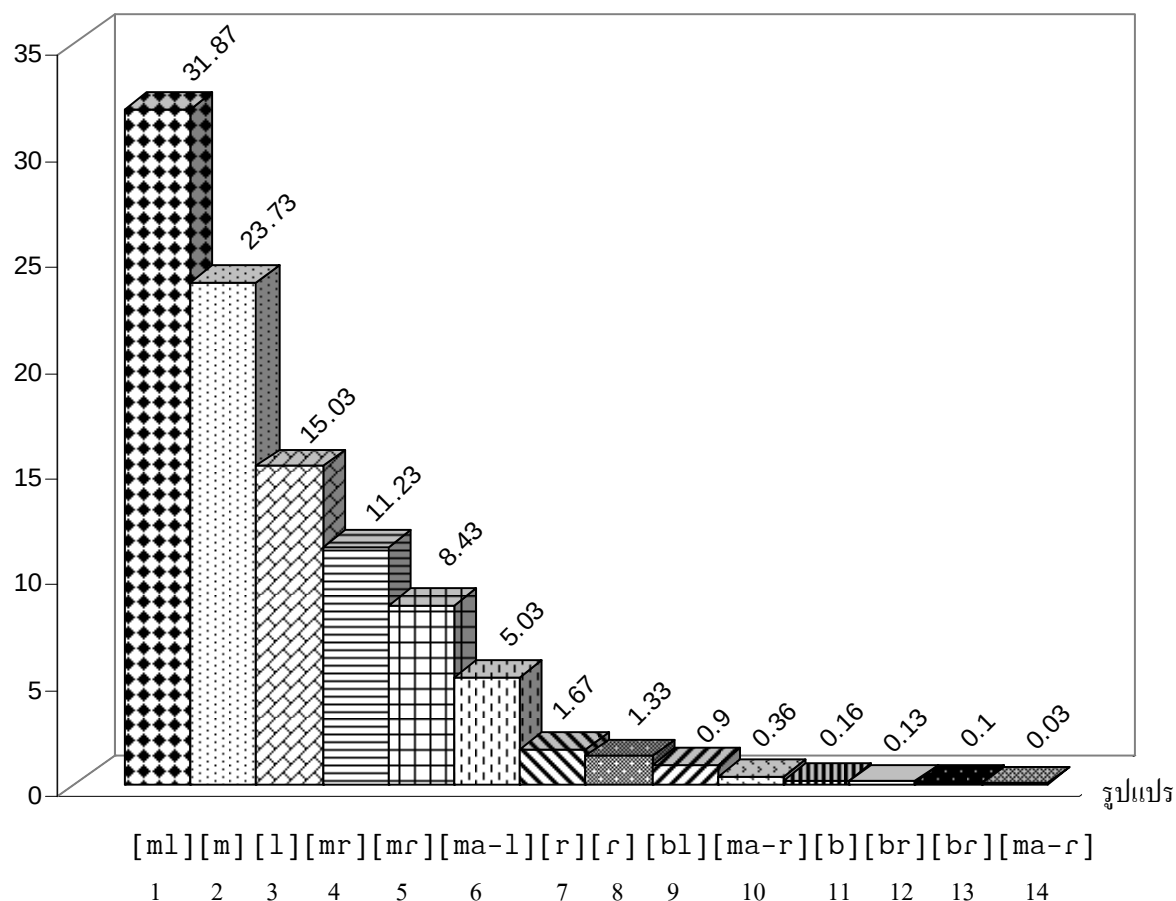
หลังจากที่ได้วิเคราะห์การแปรของเสียง (mr) และ (ml) ในภาษาไทยถิ่นสงขลาทั้ง 25 คำจากกลุ่มประชากรตัวอย่าง 120 คนแล้ว ผู้วิจัยได้จัดทำตารางแสดงรูปแปรของเสียง (mr) และ (ml) ที่พบทั้ง 14 รูปแปร โดยไม่คำนึงถึงปัจจัยทางสังคม และได้แสดงความถี่ในการปรากฏของรูปแปรแต่ละรูป ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 7 รูปแปรของเสียง (mr) และ (ml) ในภาษาไทยถิ่นสงขลา

ลำดับที่	รูปแปรของเสียง (mr) และ (ml) ทั้ง 25 คำ	ความถี่	ร้อยละ
1	[ml]	956	31.87
2	[m]	712	23.73
3	[l]	451	15.03
4	[mr]	337	11.23
5	[mr]	253	8.43
6	[ma-l]	151	5.03
7	[r]	50	1.67
8	[r]	40	1.33
9	[bl]	27	0.90
10	[ma-r]	11	0.36
11	[b]	5	0.16
12	[br]	4	0.13
13	[br]	2	0.10
14	[ma-r]	1	0.03
รวม		3,000	100

จากตาราง แสดงให้เห็นว่าผู้บอกภาษาออกเสียง (mr) และ (ml) ทั้ง 25 คำในภาษาไทยถิ่นสงขลาเป็นรูปแปรต่างๆถึง 14 รูปแปร ทั้งรูปแปรที่เป็นเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำ [mr] , [ml] รูปแปรที่เป็นเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยว เช่น [m], [l], [r] รูปแปรที่มีการแทรกเสียงสระ /a/ กลางคำ เช่น [ma-l], [ma-r] และรูปแปรที่เป็นเสียงพยัญชนะอื่นๆ เช่น [br], [bl] ผลการศึกษาดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าในปัจจุบันเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำ (mr) และ (ml) ในภาษาไทยถิ่นสงขลา กำลังเกิดการเปลี่ยนแปลง ดังแผนภูมิเรียงลำดับความถี่ต่อไปนี้

อัตราการปรากฏ (ร้อยละ)

แผนภูมิที่ 1 อัตราการปรากฏของรูปแปรของเสียง (mr) และ (ml) ในภาษาไทยถิ่นสงขลาทั้ง 25 คำ

อนึ่งเป็นที่น่าสนใจว่า ผู้บอกภาษาออกเสียง (mr) และ (ml) ทั้ง 25 คำ จากคำที่ใช้ทดสอบเสียง (mr) จำนวน 12 คำ และ (ml) 13 คำ เป็นรูปแปร [ml] มากที่สุด คือปรากฏถึงร้อยละ 31.87 ส่วนรูปแปร [mr] ปรากฏอยู่ในลำดับที่ 4 ซึ่งปรากฏในอัตราร้อยละ 11.23 จากความถี่ที่ปรากฏนี้น่าจะคาดการณ์ได้ว่าเสียง (mr) มีแนวโน้มที่จะวิวัฒนาการเป็นเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยวหรือเสียงที่ไม่มีควบกล้ำเร็วกว่าเสียง (ml) ที่ยังคงปรากฏการใช้ในจำนวนมากที่สุด

3.2 รูปแปรของเสียง (mr) ในภาษาไทยถิ่นสงขลา

จากการวิเคราะห์การแปรของเสียง (mr) ในภาษาไทยถิ่นสงขลาทั้ง 12 คำของผู้บอกภาษาทั้ง 120 คน ซึ่งไม่คำนึงถึงปัจจัยทางสังคม ได้แก่ ถิ่นที่อยู่อาศัย อายุ และเพศของผู้บอกภาษาปรากฏว่าเสียง (mr) ในภาษาไทยถิ่นสงขลา มีรูปแปรทั้งหมด 14 รูปแปร ได้แก่

3.2.1 รูปแปรที่เป็นเสียงพยัญชนะต้นเดียว ได้แก่

[m]	เช่น	[m ⁵ on ⁵]	ในคำว่า ม ⁵ ร ⁵ น /m ⁵ ron ⁵ / ‘คำร ⁵ น’
[l]	เช่น	[l ⁶ a ⁶ ʔ ⁶]	ในคำว่า ห ⁶ ม ⁶ ร ⁶ ะ /m ⁶ ra ⁶ ʔ ⁶ / ‘มะ ⁶ ร ⁶ ะ’
[r]	เช่น	[r ¹ ap ¹]	ในคำว่า ม ¹ ร ¹ ับ /m ¹ ra ¹ p ¹ / ‘ส ¹ ำร ¹ ับ’
[r]	เช่น	[r ⁵ o ⁵ :ŋ ⁵]	ในคำว่า โ ⁵ ม ⁵ ร ⁵ ง /m ⁵ ro ⁵ :ŋ ⁵ / ‘ส ⁵ ำร ⁵ ง’
[b]	เช่น	[b ² o ² ʔ ²]	ในคำว่า โ ² ม ² ร ² ะ /m ² ro ² ʔ ² / ‘ไ ² ม ² สว ² ย ไ ² ม ² งำม’

3.2.2 รูปแปรที่เป็นเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำ ได้แก่

[mr]	เช่น	ม ¹ ร ¹ ับ /m ¹ rap ¹ /	‘สำร ¹ ับ’	
[mr]	เช่น	[m ¹ ro:ŋ ¹]	ในคำว่า โม ¹ ร ¹ ง /mro:ŋ ¹ /	‘สำโร ¹ ง’
[ml]	เช่น	[m ² la:p ²]	ในคำว่า ม ² ร ² าบ /mra:p ² /	‘กำร ² าบ’
[bl]	เช่น	[b ⁵ lon ⁵]	ในคำว่า ม ⁵ ร ⁵ น /mron ⁵ /	‘คำร ⁵ น’
[br]	เช่น	[b ² roʔ ²]	ในคำว่า โม ² ร ² ะ /mroʔ ² /	‘ไ ² ม ² สว ² ย ไ ² ม ² งำม’
[br]	เช่น	[b ² roʔ ²]	ในคำว่า โม ² ร ² ะ /mroʔ ² /	‘ไ ² ม ² สว ² ย ไ ² ม ² งำม’

3.2.3 รูปแปรที่เป็นเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยวที่แทรกเสียงสระ/a/ เพื่อให้เป็นคำ 2 พยางค์ ได้แก่

[ma-r]	เช่น	[ma ⁴ ra ⁷ ʔ ⁷]	ในคำว่า ห ⁶ ม ⁶ ร ⁶ ะ /m ⁶ ra ⁶ ʔ ⁶ / ‘มะ ⁶ ร ⁶ ะ’
[ma-r]	เช่น	[ma ⁴ ra ⁷ ʔ ⁷]	ในคำว่า ห ⁶ ม ⁶ ร ⁶ ะ /m ⁶ ra ⁶ ʔ ⁶ / ‘มะ ⁶ ร ⁶ ะ’
[ma-l]	เช่น	[ma ⁴ la ⁷ ʔ ⁷]	ในคำว่า ห ⁶ ม ⁶ ร ⁶ ะ /m ⁶ ra ⁶ ʔ ⁶ / ‘มะ ⁶ ร ⁶ ะ’

ผู้วิจัยรวมจำนวนครั้งการปรากฏของรูปแปร (mr) ในภาษาไทยถิ่นสงขลาแต่ละรูปของผู้บอกภาษาทั้งหมด และได้คำนวณค่าร้อยละของรูปแปรแต่ละรูป ทำให้ผู้วิจัยเห็นความถี่ในการปรากฏของรูปแปรแต่ละรูป ดังแสดงความถี่และค่าร้อยละตามลำดับในตารางต่อไปนี้

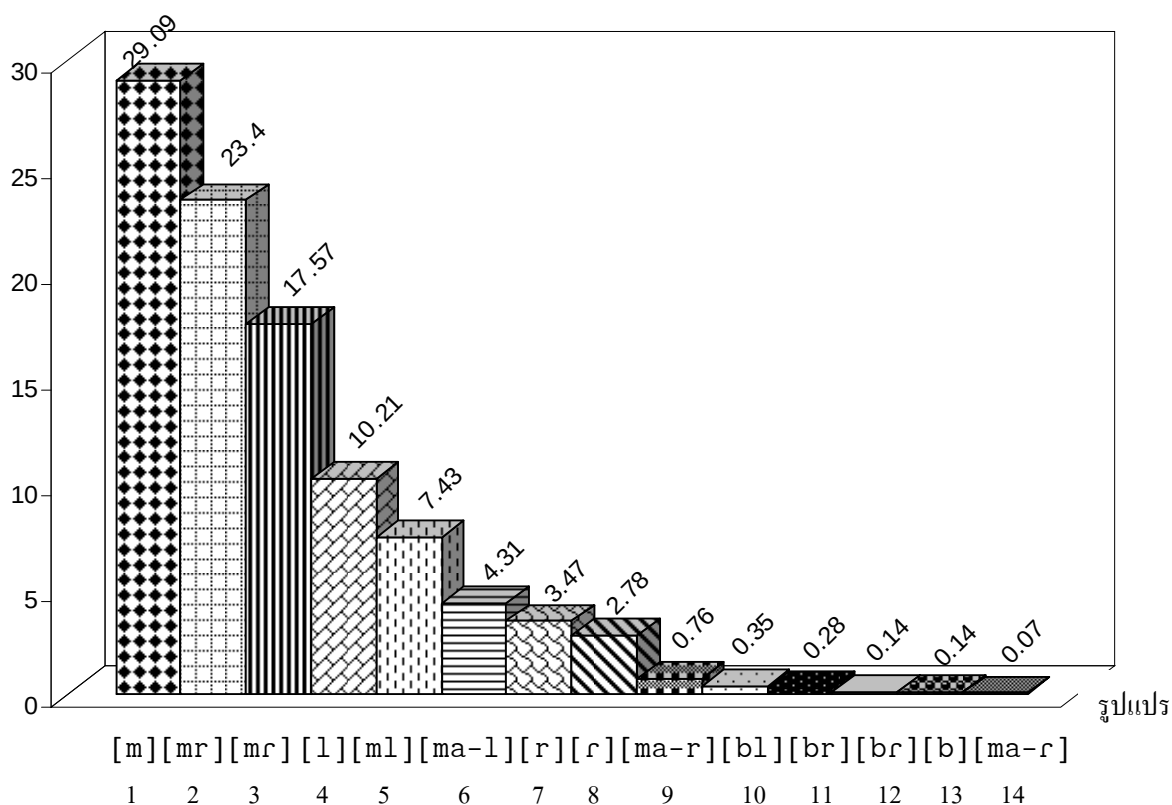
ตารางที่ 8 รูปแปรของเสียง (mr) ในภาษาไทยถิ่นสงขลา

ลำดับที่	รูปแปรของเสียง (mr)	ความถี่	ร้อยละ
1	[m]	419	29.09
2	[mr]	337	23.40
3	[mr]	253	17.57
4	[l]	147	10.21
5	[ml]	107	7.43
6	[ma-l]	62	4.31
7	[r]	50	3.47
8	[r]	40	2.78
9	[ma-r]	11	0.76
10	[bl]	5	0.35
11	[br]	4	0.28
12	[br]	2	0.14
13	[b]	2	0.14
14	[ma-r]	1	0.07
รวม		1,440	100

จากตารางจะเห็นได้ว่า เสียง (mr) ในภาษาไทยถิ่นสงขลามีการแปรเป็นรูปแปรต่างๆถึง 14 รูปแปร รูปแปรที่ปรากฏมากที่สุด คือ รูปแปร [m] คิดเป็นร้อยละ 29.09 รองลงมาได้แก่ รูปแปร [mr] คิดเป็นร้อยละ 23.40 ลำดับต่อมา คือ รูปแปร [mr] คิดเป็นร้อยละ 17.57 นอกจากนี้ยังปรากฏเป็นรูปแปรอื่นๆอีก ทั้งรูปแปรที่เป็นเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำ พยัญชนะต้นเดี่ยว และรูปแปรที่มีการแทรกเสียงสระ /a/ กลางคำตามลำดับ

รูปแปรของเสียง (mr) ในภาษาไทยถิ่นสงขลาที่ใช้กันมากที่สุดในกลุ่มประชากรที่ศึกษา ซึ่งเป็นตัวแทนของผู้พูดภาษาไทยถิ่นสงขลาในปัจจุบัน คือ รูปแปรที่เป็นเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยว [m] รองลงมาคือรูปแปรที่เป็นเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำ [mr] และ [mr] ตามลำดับ จะเห็นได้ว่าขณะนี้เสียง (mr) ในภาษาไทยถิ่นสงขลา กำลังเกิดการเปลี่ยนแปลง โดยเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำดังกล่าวมีแนวโน้มที่จะกลายเป็นรูปแปรที่เป็นเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยว [m] ในอนาคต ซึ่งอาจแสดงให้เห็นชัดเจนยิ่งขึ้นด้วยแผนภูมิต่อไปนี้

อัตราการปรากฏ (ร้อยละ)

แผนภูมิที่ 2 อัตราการปรากฏของรูปแปรของเสียง (mr) ในภาษาไทยถิ่นสงขลา

อนึ่งคำทั้ง 12 คำที่นำมาศึกษาการแปรของเสียง (mr) ในภาษาไทยถิ่นสงขลาจะมีการแปรเป็นรูปแปรต่างๆในคำทุกคำในอัตราที่แตกต่างกันตั้งแต่ 4 รูปแปรจนถึง 10 รูปแปร บางคำยังคงปรากฏเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำ [mr] ไว้เป็นจำนวนมาก แต่บางคำได้กลายเป็นเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยวเป็นส่วนใหญ่ ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 9 รูปแปรของเสียง (mr) ในภาษาไทยถิ่นสงขลาในคำว่า โมรง มรณ และโมระ*

ลำดับ ที่	คำที่ทดสอบ เสียง	(1) โมรง /mro:ŋ ¹ / ‘ตำโรง’			(2) มรณ /mron ⁵ / ‘คำรน’			(3) โมระ /mroʔ ² / ‘ไม่สวย ไม่งาม’		
		ความ ถี่	ร้อยละ	จำนวน รูปแปร	ความ ถี่	ร้อยละ	จำนวน รูปแปร	ความ ถี่	ร้อยละ	จำนวน รูปแปร
1	[m]	13	10.83	10 รูป แปร	23	19.17	8 รูป แปร	12	10	8 รูป แปร
2	[mr]	38	31.67		37	30.83		47	39.17	
3	[mr]	30	25		25	20.83		31	25.83	
4	[l]	11	9.17		22	18.33		-	-	
5	[ml]	14	11.67		8	6.67		22	18.33	
6	[ma-l]	-	-		-	-		-	-	
7	[r]	6	5		2	1.67		-	-	
8	[r]	5	4.17		2	1.67		-	-	
9	[ma-r]	-	-		-	-		-	-	
10	[bl]	1	0.83		1	0.83		3	2.5	
11	[br]	1	0.83		-	-		2	1.67	
12	[br]	-	-		-	-		2	1.67	
13	[b]	1	0.83		-	-		1	0.83	
14	[ma-r]	-	-		-	-		-	-	
รวม		120	100	10	120	100	8	120	100	8

* ช่องที่แสดงด้วยสีเทา คือ ค่าความถี่ร้อยละของรูปแปรที่มีการใช้สูงสุด

ตารางที่ 10 รูปแปรของเสียง (mr) ในภาษาไทยถิ่นสงขลาในคำว่า มุรับ มุราบ และเมุริบ

ลำดับ ที่	คำที่ทดสอบ เสียง	(4) มุรับ /mrap ¹ / ‘สำหรับ’			(5) มุราบ /mra:p ² / ‘การาบ’			(6) เมุริบ /mrə:p ² / ‘กำเริบ’		
		ความถี่	ร้อยละ	จำนวนรูปแปร	ความถี่	ร้อยละ	จำนวนรูปแปร	ความถี่	ร้อยละ	จำนวนรูปแปร
1	[m]	11	9.17	7 รูป แปร	14	11.67	7 รูป แปร	3	2.5	7 รูป แปร
2	[mr]	52	43.33		31	25.83		18	15	
3	[mr]	36	30		25	20.83		15	12.5	
4	[l]	10	8.33		26	21.67		42	35	
5	[ml]	7	5.83		11	9.17		1	0.83	
6	[ma-l]	-	-		-	-		-	-	
7	[r]	2	1.67		7	5.83		24	20	
8	[r]	2	1.67		6	5		17	14.17	
9	[ma-r]	-	-		-	-		-	-	
10	[bl]	-	-		-	-		-	-	
11	[br]	-	-		-	-		-	-	
12	[br]	-	-		-	-		-	-	
13	[b]	-	-		-	-		-	-	
14	[ma-r]	-	-		-	-		-	-	
รวม		120	100	7	120	100	7	120	100	7

ตารางที่ 11 รูปแปรของเสียง (mr) ในภาษาไทยถิ่นสงขลาในคำว่า ไมระ หมะระ และ เมระย

ลำดับ ที่	คำที่ทดสอบ เสียง	(7) ไมระ /mraj ¹ / 'กำไร'			(8) หมะระ /mraʔ ⁶ / 'มะระ'			(9) เมระย /mrə:j ¹ / 'บนบาน'		
		ความถี่	ร้อยละ	จำนวนรูปแปร	ความถี่	ร้อยละ	จำนวนรูปแปร	ความถี่	ร้อยละ	จำนวนรูปแปร
1	[m]	4	3.33	7 รูป แปร	-	-	7 รูป แปร	36	30	5 รูป แปร
2	[mr]	27	22.5		21	17.5		44	36.67	
3	[mr]	23	19.17		13	10.83		30	25	
4	[l]	33	27.5		3	2.5		-	-	
5	[ml]	16	13.33		9	7.5		9	7.5	
6	[ma-l]	-	-		62	51.67		-	-	
7	[r]	9	7.5		-	-		-	-	
8	[r]	8	6.67		-	-		-	-	
9	[ma-r]	-	-		11	9.17		-	-	
10	[bl]	-	-		-	-		-	-	
11	[br]	-	-		-	-		1	0.83	
12	[br]	-	-		-	-		-	-	
13	[b]	-	-		-	-		-	-	
14	[ma-r]	-	-		1	0.83		-	-	
รวม		120	100	7	120	100	7	120	100	5

ตารางที่ 12 รูปแปรของเสียง (mr) ในภาษาไทยถิ่นสงขลาในคำว่า มุรอบ เมอร์ และ เมร์รีด

ลำดับ ที่	คำที่ทดสอบ เสียง	(10) มุรอบ /mro:p ² / ‘หมอบ’			(11) เมอร์ /mre: ¹ / ‘สะเก็ดแฟล’			(12) เมร์รีด /mret ¹ / ‘หมด’		
		ความ ถี่	ร้อยละ	จำนวน รูปแปร	ความ ถี่	ร้อยละ	จำนวน รูปแปร	ความ ถี่	ร้อยละ	จำนวน รูปแปร
1	[m]	103	85.83	4 รูป แปร	90	75	4 รูป แปร	110	91.67	4 รูป แปร
2	[mr]	7	5.83		11	9.17		4	3.33	
3	[mr]	8	6.67		12	10		5	4.17	
4	[l]	-	-		-	-		-	-	
5	[ml]	2	1.67		7	5.83		1	0.83	
6	[ma-l]	-	-		-	-		-	-	
7	[r]	-	-		-	-		-	-	
8	[r]	-	-		-	-		-	-	
9	[ma-r]	-	-		-	-		-	-	
10	[bl]	-	-		-	-		-	-	
11	[br]	-	-		-	-		-	-	
12	[br]	-	-		-	-		-	-	
13	[b]	-	-		-	-		-	-	
14	[ma-r]	-	-		-	-		-	-	
รวม		120	100	4	120	100	4	120	100	4

จากตารางที่ 9-12 ข้างต้น เสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำ (mr) ในภาษาไทยถิ่นสงขลา กำลังเกิดการเปลี่ยนแปลง โดยปรากฏเป็นรูปแปรต่าง ๆ มากถึง 14 รูปแปร แต่ละคำจะมีรูปแปรที่แตกต่างกันตั้งแต่ 4 รูปแปรจนถึง 10 รูปแปร คำที่ปรากฏรูปแปรมากที่สุดมีถึง 10 รูปแปร คือ คำว่า โมรง /mro:ŋ¹/ ‘ลำโรง’ รองลงมา มี 8 รูปแปร ได้แก่ คำว่า มุรณ /mron⁵/ ‘คำรณ’ และ โมระ /mro:p²/ ‘ไม่สวย ไม่งาม’ คำที่มี 7 รูปแปร มี 5 คำ ได้แก่ คำว่า มุรับ /mrab¹/ ‘สำหรับ’, มุราบ

/mra:p²/‘การาบ’, เมริบ/mrə:p²/‘กำเริบ’, ไมร/mraj¹/‘กำไร’ และหฺมฺระ/mraʔ⁶/‘มฺระ’ คำที่มี 5 รูปแปร คือ คำว่าเมฺรย/mrə:j¹/‘บนบาน’ และคำที่ปรากฏรูปแปรน้อยที่สุดมี 4 รูปแปร ได้แก่ คำว่า มฺรอป/mrɔ:p²/‘หมอบ’, แมฺร/mrɛ:¹/‘สะกึดแปล’ และแมฺร็ด/mrɛt¹/‘หมด’

จากผลการศึกษาดังกล่าวสังเกตได้ว่า คำที่มีเสียง (mr) ทั้ง 12 คำ ปรากฏเป็นรูปแปรต่างๆ ในอัตราที่แตกต่างกัน มีทั้งรูปแปรที่ยังคงปรากฏเสียงพยัญชนะควบกล้ำ (mr) ในอัตราสูงสุด ซึ่งมีถึง 6 คำ ได้แก่ ไมฺรง/mrɔ:ŋ¹/‘สำโรง’, มฺรน/mron⁵/‘คำรน’, ไมฺระ/mrɔʔ²/‘ไม่สว้ย ไม่งาม’, มฺรึบ/mrap¹/‘สำรับ’, มฺรย/mra:p²/‘การาบ’ และ เมฺรย/mrə:j¹/‘บนบาน’ โดยคำที่ยังคงรักษาเสียง (mr) ไว้ ส่วนใหญ่เป็นคำที่ภาษาไทยมาตรฐานใช้เป็นคำ 2 พยางค์ อีกทั้ง ฉันทส ทองช่วย (2536:212) กล่าวว่า เนื่องจากสำเนียงและลีลาการพูดของชาวไทยถิ่นใต้ส่วนใหญ่ มีลักษณะห้วนและห้วนสั้น การใช้คำที่ห้วนสั้นเป็นนิสัยเป็นเหตุให้เกิดการตัดพยางค์ของคำหลายพยางค์ที่ได้รับอิทธิพลมาจากภาษามาตรฐานทำให้เป็นคำที่มีจำนวนพยางค์น้อยลง เช่น เกิดจากการตัดพยางค์ผิดหมายถึงคำสองพยางค์ที่พยางค์แรกออกเสียงเป็น อ่า /am/ และพยางค์ที่สองมีพยัญชนะต้นเป็น <ร> <ล> เสียงพยัญชนะต้นและเสียงสระในพยางค์แรกถูกตัดออกไป เหลือเพียงเสียงตัวสะกดของพยางค์แรกแล้วควบหรือกลมกลืนกับเสียงพยัญชนะต้น <ร> <ล> ในพยางค์ท้ายได้แก่ ไมฺรง/mrɔ:ŋ¹/‘สำโรง’, มฺรน/mron⁵/‘คำรน’, มฺรย/mra:p²/‘การาบ’ และมฺรึบ/mrap¹/‘สำรับ’ คำเหล่านี้ผู้บอกภาษาจึงยังรักษาสัญเสียง (mr) ไว้ในอัตราสูงสุด อีกทั้ง คำว่า มฺรึบ ยังเป็นคำที่อยู่คู่กับประเพณีเดือนสิบของคนใต้มาโดยตลอด เพราะทุกปีในวันแรม 1 ค่ำ เดือน 10 และวันแรม 15 ค่ำ เดือน 10 ชาวใต้จะมีประเพณีทำบุญเพื่ออุทิศส่วนกุศลให้แก่บรรพบุรุษผู้ล่วงลับไปแล้ว และสิ่งสำคัญที่อยู่คู่ประเพณีเดือนสิบคือการจัด มฺรึบ เป็นการจัดสำรับบรรจุเครื่องอุปโภคบริโภคและขนมสำคัญ 5 อย่าง ได้แก่ ขนมพอง ขนมลา ขนมหงหรือขนมไข่ปลา ขนมหะนูน และขนมบ้า สำหรับนำไปถวายภิกษุเพื่ออุทิศส่วนกุศลแด่บรรพบุรุษที่ล่วงลับ และส่วนหนึ่งอุทิศแด่บรรพบุรุษที่เคยทำความชั่วไว้ตอนมีชีวิตอยู่ เมื่อตายไปต้องตกนรกกลายเป็นเปรตชนทนทุกข์ทรมานอยู่ในอเวจี ต้องอาศัยผลบุญที่ลูกหลานอุทิศส่วนกุศลให้ในแต่ละปีมายังชีพ (สมปราชญ์ อัมมะพันธุ์ 2548:46) คำว่า มฺรึบ จึงยังคงปรากฏการใช้อยู่เรื่อยมา

ส่วนคำว่า ไมฺระ/mrɔʔ²/‘ไม่สว้ย ไม่งาม’ และเมฺรย/mrə:j¹/‘บนบาน’ ผู้บอกภาษายังคงออกเสียง (mr) ในอัตราสูงสุดเช่นกัน เนื่องจากเป็นคำพยางค์เดียวที่มีใช้เฉพาะในภาษาไทยถิ่นใต้ ไม่ได้ตัดคำหรือกลมกลืนเสียงมาจากภาษาไทยมาตรฐาน และเป็นคำที่ใช้ในชีวิตประจำวันของคนสงขลา โดยเฉพาะคำว่า เมฺรย/mrə:j¹/‘บนบาน’ เป็นความเชื่อที่ยังคงแพร่หลายในสังคมของท้องถิ่นจังหวัดสงขลา ผู้ใดมีเรื่องเดือดร้อนทุกข์ใจก็จะบนบานภูมิผีหรือสิ่ง

ศักดิ์สิทธิ์ให้ช่วยเหลือ โดยสัญญาว่าเมื่อสำเร็จการที่สมประสงค์แล้วจะตอบแทนด้วยการเช่นพลี บวงสรวงในรูปแบบต่างๆ เรียกว่า “แก้เมรย” ถือว่าเป็นการหมดพันธสัญญาต่อกันเรียกว่า “ขาดเมรย” คำว่า *เมรย* จึงยังคงปรากฏการใช้อยู่เรื่อยมา

นอกจากนี้เสียง (mr) ยังปรากฏเป็นรูปแปร [m] ที่ตรงกับเสียงในภาษาไทยมาตรฐานมากที่สุด ในบางคำ เนื่องจากเป็นรูปแปรที่เข้ามามีอิทธิพลเป็นอย่างมากในชีวิตประจำวันของคนสงขลา เป็นคำที่พบการใช้บ่อยในสื่อต่างๆ และใช้กันอย่างแพร่หลายในชีวิตประจำวัน ได้แก่ *มฺรอบ* /mrɔ:p²/ ‘หมอบ’, *เมฺร็ด* /mret¹/ ‘หมด’ โดยเลือกใช้รูปแปร [m] แทน [mr] อีกทั้งบางคำ นอกจากใช้รูปแปรตามแบบภาษาไทยมาตรฐานแล้ว ยังมีการแปรจากเสียง [r] เป็น [l] อีกด้วย ได้แก่ *เมฺริบ* /mrɐ:p²/ ‘กำริบ’, *ไมฺร* /mraj¹/ ‘กำไร’ ซึ่งเลือกใช้รูปแปร [l] แทน [mr] และ *หฺมฺระ* /mraʔ⁶/ ‘มะระ’ เลือกใช้รูปแปร [ma-l] แทน [mr]

ส่วนกรณีของคำว่า *เมฺร* /mrɛ:¹/ ‘สะเก็ดแผล’ ผู้บอกภาษาเลือกใช้รูปแปร [m] มากที่สุด ซึ่งไม่ใช่รูปแปรในภาษาไทยมาตรฐานและไม่ใช่รูปแปรเสียงพยัญชนะควบกล้ำ (mr) ในภาษาไทยถิ่นสงขลา คำนี้ผู้วิจัยสันนิษฐานว่าน่าจะเกิดจากการใช้แนวเทียบผิดของผู้บอกภาษา โดยใช้แนวเทียบจากคำอุทานที่มักจะพูดว่า “เหม่เฮย” /mɛ:⁶ hɔ:j⁵/ หรือ “เหม่ณะ” /mɛ:⁶ naʔ⁷/ ซึ่งใช้แสดงความรู้สึกประชดประชัน ดังที่ จันทส ทองช่วย (2534:55) กล่าวว่า คำที่ชาวไทยถิ่นใต้นิยมใช้ประกอบการสนทนามากเป็นกรณีพิเศษ คือ คำอุทานประเภทแสดงความรู้สึก ซึ่งเป็นการแสดงออกอย่างบริสุทธิ์ใจ ตรงไปตรงมา หรืออิทธิพลจากคำอุทาน “เหม” ในภาษาไทยมาตรฐาน ผู้บอกภาษาจึงเลือกใช้รูปแปร [m] แทน [mr] ในคำว่า *เมฺร* /mrɛ:¹/ ‘สะเก็ดแผล’ ในอัตราสูงที่สุด

3.3 รูปแปรของเสียง (ml) ในภาษาไทยถิ่นสงขลา

จากการวิเคราะห์การแปรของเสียง (ml) ในภาษาไทยถิ่นสงขลาทั้ง 13 คำของผู้บอกภาษาทั้ง 120 คน ซึ่งไม่คำนึงถึงปัจจัยทางสังคม ได้แก่ ถิ่นที่อยู่อาศัย อายุ และเพศของผู้บอกภาษา ปรากฏว่าเสียง (ml) ในภาษาไทยถิ่นสงขลา มีรูปแปรทั้งหมด 6 รูปแปร ได้แก่

3.3.1 รูปแปรที่เป็นเสียงพยัญชนะต้นเดียว ได้แก่

[m]	เช่น	[mɔ:n ⁵]	ในคำว่า	<i>เมฺลิน</i>	/mlɔ:n ⁵ /	‘ลีม(ตา)’
[l]	เช่น	[lɔ:n ⁶]	ในคำว่า	<i>เหมฺลิน</i>	/mlɔ:n ⁶ /	‘ลีน’
[b]	เช่น	[bɔ:n ⁶]	ในคำว่า	<i>เหมฺล่อ</i>	/mlɔ:n ⁶ /	‘เซ่อ’

3.3.2 รูปแปรที่เป็นเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำ ได้แก่

[ml] เช่น มลั๊ก /mlak¹/ ‘ล้าลัก’

[bl] เช่น [bl̥eː⁶] ในคำว่า เหมล่อ /ml̥eː⁶/ ‘เซ่อ’

3.3.3 รูปแปรที่เป็นเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยวที่แทรกเสียงสระ/a / เพื่อให้เป็นคำ 2 พยางค์ ได้แก่

[ma-l] เช่น [ma⁴ liɰ⁷] ในคำว่า เหมละ /ml̥eɰ⁶/ ‘มะลิ’

ผู้วิจัยรวมจำนวนครั้งการปรากฏของรูปแปร (ml) ในภาษาไทยถิ่นสงขลาแต่ละรูปของผู้บอกภาษาทั้งหมด และได้คำนวณค่าร้อยละของรูปแปรแต่ละรูป ทำให้ผู้วิจัยเห็นความถี่ในการปรากฏของรูปแปรแต่ละรูป ดังแสดงความถี่และค่าร้อยละตามลำดับในตารางต่อไปนี้

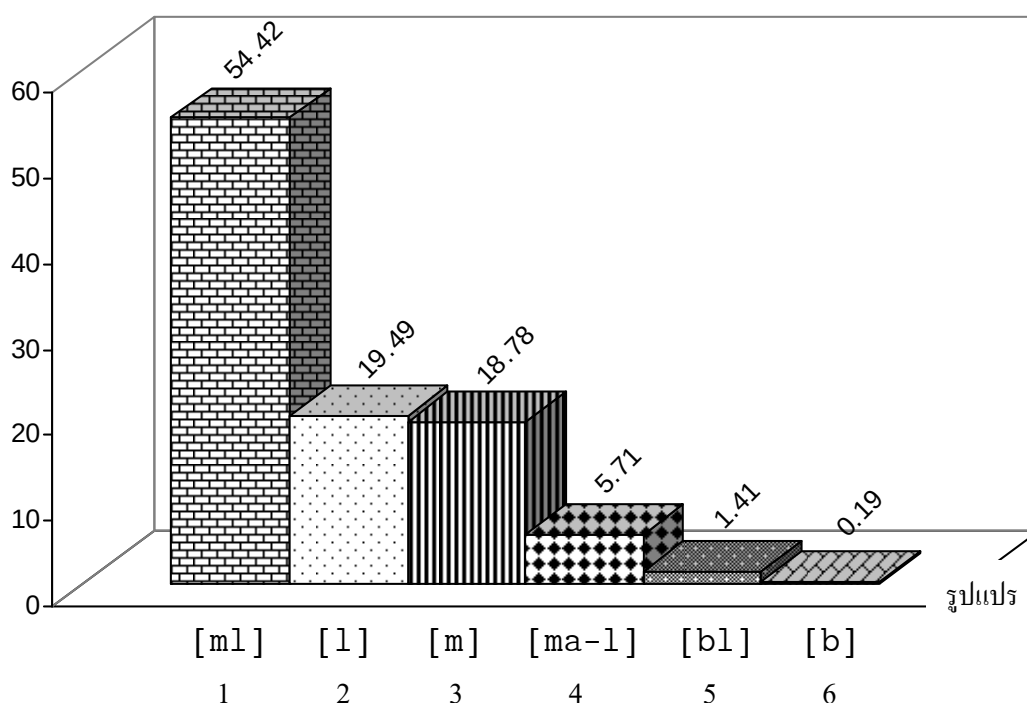
ตารางที่ 13 รูปแปรของเสียง (ml) ในภาษาไทยถิ่นสงขลา

ลำดับที่	รูปแปรของเสียง (ml)	ความถี่	ร้อยละ
1	[ml]	849	54.42
2	[l]	304	19.49
3	[m]	293	18.78
4	[ma-l]	89	5.71
5	[bl]	22	1.41
6	[b]	3	0.19
รวม		1,560	100

จากตารางจะเห็นว่าเสียง (ml) ในภาษาไทยถิ่นสงขลา มีการแปรเป็นรูปแปรต่างๆถึง 6 รูปแปร ซึ่งรูปแปรที่ปรากฏมากที่สุด คือ รูปแปร [ml] คิดเป็นร้อยละ 54.42 รองลงมาได้แก่ รูปแปร [l] คิดเป็นร้อยละ 19.49 ลำดับต่อมา คือ รูปแปร [m] คิดเป็นร้อยละ 18.78 รูปแปร [ma-l] คิดเป็นร้อยละ 5.71 รูปแปร [bl] คิดเป็นร้อยละ 1.41 และลำดับสุดท้าย คือ รูปแปร [b] ปรากฏเพียงร้อยละ 0.19

รูปแปรของเสียง (ml) ในภาษาไทยถิ่นสงขลาที่ใช้กันมากที่สุดในกลุ่มประชากรที่ศึกษา ซึ่งเป็นตัวแทนของผู้พูดภาษาไทยถิ่นสงขลาในปัจจุบันนี้ คือ รูปแปรที่เป็นเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำดั้งเดิม คือ [ml] แต่ก็ยังมีการออกเสียง (ml) เป็นเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยวหรือแปรเป็นเสียงอื่นไป จะเห็นได้ว่าขณะนี้เสียง (ml) ในภาษาไทยถิ่นสงขลา กำลังเกิดการเปลี่ยนแปลงเช่นเดียวกับเสียง (mr) แต่มีแนวโน้มที่จะเกิดการเปลี่ยนแปลงช้ากว่าเพราะประชากรกลุ่มตัวอย่างยังคงรักษาเสียง (ml) ไว้ในอัตราสูงที่สุด ซึ่งอาจแสดงให้เห็นชัดเจนยิ่งขึ้นด้วยแผนภูมิต่อไปนี้

อัตราการปรากฏ (ร้อยละ)

แผนภูมิที่ 3 อัตราการปรากฏของรูปแปรของเสียง (ml) ในภาษาไทยถิ่นสงขลา

อนึ่งคำทั้ง 13 คำที่นำมาศึกษาการแปรของเสียง (ml) ในภาษาไทยถิ่นสงขลา จะมีการแปรเป็นรูปแปรต่างๆในคำทุกคำในอัตราที่แตกต่างกันตั้งแต่ 2 รูปแปรจนถึง 6 รูปแปร บางคำยังคงปรากฏเสียงดั้งเดิมไว้เป็นจำนวนมาก แต่บางคำได้กลายเป็นเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยวเป็นส่วนใหญ่ ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 14 รูปแปรของเสียง (ml) ในภาษาไทยถิ่นสงขลาในคำว่า เมลิน เหมล่อ และเหมลื่น

ลำดับ ที่	คำที่ทดสอบ เสียง	(1) เมลิน /mlə:n ⁵ / ‘ลีม(ตา)’			(2) เหมล่อ /mlə:n ⁶ / ‘เซ่อ’			(3) เหมลื่น /mlə:n ⁶ / ‘ลื่น’		
		ความถี่	ร้อยละ	จำนวน รูปแปร	ความถี่	ร้อยละ	จำนวน รูปแปร	ความถี่	ร้อยละ	จำนวน รูปแปร
1	[ml]	69	57.5	5 รูป แปร	98	81.67	4 รูป แปร	60	50	4 รูป แปร
2	[l]	16	13.33		-	-		44	36.67	
3	[m]	27	22.5		11	9.17		10	8.33	
4	[ma-l]	-	-		-	-		-	-	
5	[bl]	6	5		10	8.33		6	5	
6	[b]	2	1.67		1	0.83		-	-	
รวม		120	100	5	120	100	4	120	100	4

ตารางที่ 15 รูปแปรของเสียง (ml) ในภาษาไทยถิ่นสงขลาในคำว่า มุลัก มุละ และมุโล

ลำดับ ที่	คำที่ทดสอบ เสียง	(4) มุลัก /mlak ¹ / ‘ลำลัก’			(5) มุละ /mlɛʔ ² / ‘ชำแหละ’			(6) มุโล /mlaj ¹ / ‘กำไล’		
		ความถี่	ร้อยละ	จำนวน รูปแปร	ความถี่	ร้อยละ	จำนวน รูปแปร	ความถี่	ร้อยละ	จำนวน รูปแปร
1	[ml]	98	81.67	3 รูป แปร	91	75.83	3 รูป แปร	57	47.50	3 รูป แปร
2	[l]	3	2.5		8	6.67		56	46.67	
3	[m]	19	15.83		21	17.50		7	5.83	
4	[ma-l]	-	-		-	-		-	-	
5	[bl]	-	-		-	-		-	-	
6	[b]	-	-		-	-		-	-	
รวม		120	100	3	120	100	3	120	100	3

ตารางที่ 16 รูปแปรของเสียง (ml) ในภาษาไทยถิ่นสงขลาในคำว่า *เหมล็ด* *มุลั้ง* และ *เมล็อง*

ลำดับ ที่	คำที่ทดสอบ เสียง	(7) เหมล็ด /mlɛt ⁶ / 'เมล็ด'			(8) มุลั้ง /mlɪŋ ¹ / '(ผัก)คำลั้ง'			(9) เมล็อง /mlɪaŋ ⁵ / 'เป็นมัน'		
		ความถี่	ร้อยละ	จำนวนรูปแปร	ความถี่	ร้อยละ	จำนวนรูปแปร	ความถี่	ร้อยละ	จำนวนรูปแปร
1	[ml]	39	32.5	3 รูปแปร	38	31.67	2 รูปแปร	100	83.33	2 รูปแปร
2	[l]	-	-		82	68.33		-	-	
3	[m]	80	66.67		-	-		20	16.67	
4	[ma-l]	1	0.83		-	-		-	-	
5	[bl]	-	-		-	-		-	-	
6	[b]	-	-		-	-		-	-	
รวม		120	100	3	120	100	2	120	100	2

ตารางที่ 17 รูปแปรของเสียง (ml) ในภาษาไทยถิ่นสงขลาในคำว่า *หมล้า* และ *เหมลละ*

ลำดับ ที่	คำที่ทดสอบ เสียง	(10) หมล้า /mlaː ⁷ / 'ล้า'			(11) เหมลละ /mleɪ ⁶ / 'มะลิ'		
		ความถี่	ร้อยละ	จำนวนรูปแปร	ความถี่	ร้อยละ	จำนวนรูปแปร
1	[ml]	25	20.83	2 รูปแปร	32	26.67	2 รูปแปร
2	[l]	95	79.17		-	-	
3	[m]	-	-		-	-	
4	[ma-l]	-	-		88	73.33	
5	[bl]	-	-		-	-	
6	[b]	-	-		-	-	
รวม		120	100	2	120	100	2

ตารางที่ 18 รูปแปรของเสียง (ml) ในภาษาไทยถิ่นสงขลาในคำว่า *เหมลือก* และ *เหมล้อย*

ลำดับ ที่	คำที่ทดสอบ เสียง	(12) <i>เหมลือก</i> /mlɿak ⁶ / ‘เมื่อก’			(13) <i>เหมล้อย</i> /mlɿaj ⁶ / ‘เมื่อย’		
		ความถี่	ร้อยละ	จำนวนรูปแปร	ความถี่	ร้อยละ	จำนวนรูปแปร
1	[ml]	97	80.83	2 รูป แปร	45	37.5	2 รูป แปร
2	[l]	-	-		-	-	
3	[m]	23	19.17		75	62.5	
4	[ma-l]	-	-		-	-	
5	[bl]	-	-		-	-	
6	[b]	-	-		-	-	
รวม		120	100	2	120	120	2

จากตารางที่ 14-18 ข้างต้น เสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำ (ml) ในภาษาไทยถิ่นสงขลาปรากฏเป็นรูปแปรต่างๆมากถึง 6 รูปแปร โดยแต่ละคำจะมีรูปแปรที่แตกต่างกันตั้งแต่ 2 รูปแปร จนถึง 5 รูปแปร คำที่ปรากฏรูปแปรมากที่สุดมี 5 รูปแปร คือ คำว่า *เหมลิน*/mlɿ:n⁵/‘ลีม(ตา)’ รองลงมามี 4 รูปแปร ได้แก่ คำว่า *เหมล่อ*/mlɿ:ɔ⁶/‘เซอ’ และ *เหมลื่น*/mlɿ:n⁶/‘ลื่น’ คำที่มี 3 รูปแปรมี 4 คำ ได้แก่ คำว่า *มลัก*/mlak¹/‘ล้าลัก’, *มะละ*/mlɛɹ²/‘ชะแหละ’, *ไมล*/mlaj¹/‘ก้าไล’ และ *เหมล็ด*/mlɛt⁶/‘เมล็ด’ และคำที่ปรากฏรูปแปรน้อยที่สุดมี 2 รูปแปร ได้แก่ คำว่า *มลึ่ง*/mlɿŋ¹/‘ฝักคำลึ่ง’, *เหมลื่อง*/mlɿaŋ⁵/‘เป็นมัน’, *หมล้า*/mla:⁷/‘ล้า’, *เหมละ*/mlɛɹ⁶/‘มะลิ’, *เหมลือก*/mlɿak⁶/‘เมื่อก’ และ *เหมล้อย*/mlɿaj⁶/‘เมื่อย’

ผลการศึกษาดังกล่าวผู้วิจัยสังเกตว่า รูปแปรที่ยังคงปรากฏเสียงพยัญชนะควบกล้ำ(ml) ในอัตราสูงสุดมีถึง 8 คำ ได้แก่ *เหมลิน*/mlɿ:n⁵/‘ลีม(ตา)’, *เหมล่อ*/mlɿ:ɔ⁶/‘เซอ’, *เหมลื่น*/mlɿ:n⁶/‘ลื่น’, *เหมลื่อง*/mlɿaŋ⁵/‘เป็นมัน’, *มลัก*/mlak¹/‘ล้าลัก’, *มะละ*/mlɛɹ²/‘ชะแหละ’, *ไมล*/mlaj¹/‘ก้าไล’ และ *เหมลือก*/mlɿak⁶/‘เมื่อก’ คำที่ยังคงรักษาเสียง (ml) ไว้ส่วนใหญ่เป็นคำที่ภาษาไทยกรุงเทพฯใช้เป็นคำ 2 พยางค์ และไม่พบการใช้บ่อยในชีวิตประจำวัน เช่นเดียวกับเสียง (mr) และด้วยกลไกการพูดของชาวไทยถิ่นได้ส่วนใหญ่มีลักษณะห้วนและห้วนสั้น ทำให้เกิดการตัดพยางค์ของคำหลายพยางค์ที่ได้รับอิทธิพลมาจากภาษามาตรฐานให้มีลักษณะเป็น

คำที่มีพยางค์น้อยลง เช่น เกิดจากการตัดพยางค์ผิดหมายถึงคำสองพยางค์ที่พยางค์แรกออกเสียงเป็น อำ /am/ และพยางค์ที่สองมีพยัญชนะต้นเป็น <ร> <ล> เสียงพยัญชนะต้นและเสียงสระในพยางค์แรกถูกตัดออกไป เหลือเพียงเสียงตัวสะกดของพยางค์แรก แล้วควบหรือกลมกลืนกับเสียงพยัญชนะต้น<ร> <ล>ในพยางค์ท้าย ได้แก่ มุลัก/mlak¹/‘ลำลัก’, มะละ/mleʔ²/‘ชำแหละ’, ไมล/mlaj¹/‘กำไล’ คำเหล่านี้ผู้บอกภาษาจึงยังคงรักษาเสียง (ml) ไว้ในอัตราสูงสุด

ส่วนคำว่า เมลิน/mlə:n⁵/‘ลีม(ตา)’, หมอล่อ/mlə:⁶/‘เซ่อ’, หมอลิ้น/mlə:n⁶/‘ลื่น’, เมลื่อง/mlɛaŋ⁵/‘เป็นมัน’ และหมอลือก/mlɛak⁶/‘เมื่อก’ ผู้บอกภาษายังคงออกเสียง (ml) ในอัตราสูงสุดเช่นกัน เนื่องจากเป็นคำพยางค์เดียวที่มีใช้อยู่แล้วในภาษาไทยถิ่นสงขลา ไม่ได้ตัดคำหรือกลมกลืนเสียงมาจากภาษาไทยกลาง และเป็นคำที่ใช้อยู่ในชีวิตประจำวันของคนสงขลา แม้บางคำจะมีคำพยางค์เดียวในภาษาไทยมาตรฐานให้เลือกใช้ก็ตาม

นอกจากนี้เสียง (ml) ยังปรากฏเป็นรูปแปร [m], [l] และ [ma-l] ที่ตรงกับเสียงในภาษาไทยมาตรฐานมากที่สุดในบางคำศัพท์ เนื่องจากเป็นรูปแปรที่เข้ามามีอิทธิพลเป็นอย่างมากในชีวิตประจำวันของคนสงขลา เป็นคำที่พบการใช้บ่อยในสื่อต่างๆ และใช้กันอย่างแพร่หลายในชีวิตประจำวัน ส่งผลให้คนสงขลาเลือกรูปแปรตามแบบภาษาไทยมาตรฐานแทนรูปแปร [ml] ในภาษาไทยถิ่นสงขลา ได้แก่ หมอลัด/mlɛt⁶/‘เมล็ด เม็ด’, หมอลือย/mlɛaj⁶/‘เมื่อย’, โดยเลือกรูปแปร [m] แทน [ml] มลึง/mlɛŋ¹/‘(ผัก)ตำลึง’, หมอล้า/mla:⁷/‘ล้า’ เลือกใช้รูปแปร [l] แทน [ml] และหมอละ/mleʔ⁶/‘มะลิ’ เลือกใช้รูปแปร [ma-l] แทน [ml]

จากผลการศึกษาข้างต้น กล่าวได้ว่า เสียง (mr) และ (ml) ซึ่งเป็นเสียงควบกล้ำในภาษาไทยดั้งเดิมที่ภาษาไทยถิ่นสงขลา ยังคงรักษาไว้นั้นกำลังเปลี่ยนแปลง เห็นได้จากกลุ่มประชากรตัวอย่างเริ่มรับรูปแปรในภาษาไทยมาตรฐานเข้ามาใช้แทนรูปแปรดั้งเดิม ส่งผลให้เสียง (mr) และ (ml) ในบางคำศัพท์เริ่มมีรูปแปรอื่นๆ เข้ามาแทนที่ ทั้งนี้เสียง (mr) มีแนวโน้มที่จะวิวัฒนาการเป็นรูปแปรที่เป็นเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยวเร็วกว่าเสียง (ml) อีกด้วย

การแปรของภาษานี้ อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2549:127) กล่าวว่า เป็นปรากฏการณ์ที่นักภาษาศาสตร์สังคมเห็นว่า ไม่ได้เกิดขึ้นโดยความบังเอิญหรือไม่มีความสำคัญ ตรงกันข้ามการแปรของภาษาทำให้เข้าใจธรรมชาติของภาษา ทำให้เข้าใจทิศทางการเปลี่ยนแปลงของภาษาไม่ว่าจะเป็นการเปลี่ยนแปลงจากอดีตสู่ปัจจุบันหรือปัจจุบันสู่อนาคต และไม่มีการแปรใดที่เป็นการแปรอิสระเพราะการแปรทุกกรณีสามารถอธิบายเงื่อนไขได้โดยนำปัจจัยทางสังคมเข้ามาพิจารณา หลังจากผู้วิจัยได้วิเคราะห์รูปแปรของเสียง (mr) และ (ml) ที่ปรากฏใช้ในผู้พูดทั้งหมดแล้วจึงนำปัจจัยทางสังคมได้แก่ อายุ เพศ และถิ่นที่อยู่อาศัยของผู้บอกภาษามาศึกษาความสัมพันธ์

กับการเลือกใช้รูปแปรของเสียง (mr) และ (ml) เพื่อให้เห็นแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของเสียงดังกล่าว อันจะเป็นหลักฐานสำคัญที่ชี้ให้เห็นการเปลี่ยนแปลงที่กำลังดำเนินอยู่ อีกทั้งเพื่อช่วยคาดการณ์ถึงทิศทางการเปลี่ยนแปลงของเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำ (mr) และ (ml) ในภาษาไทยถิ่นสงขลาในอนาคต ดังจะกล่าวถึงรายละเอียดในบทต่อไป

บทที่ 4

ปัจจัยทางสังคมกับความสัมพันธ์ระหว่างการแปรของ เสียง (mr) และ (ml) ในภาษาไทยถิ่นสงขลา

ในบทนี้ผู้วิจัยจะเสนอผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการแปรของเสียง (mr) และ (ml) ในภาษาไทยถิ่นสงขลา กับปัจจัยทางสังคม ได้แก่ อายุ เพศ และถิ่นที่อยู่อาศัย โดยการวิเคราะห์ข้อมูลจะนำเสนอเป็น 2 ประเด็นหลัก คือ 1) ศึกษาการแปรของเสียง (mr) และ (ml) ตามปัจจัยทางสังคมแบบไม่ควบคุมตัวแปร คือ การศึกษาตัวแปรทางสังคมแต่ละตัวแปรของประชากรทั้ง 120 คนในภาพรวม เช่น หากศึกษาตัวแปรอายุก็ไม่จำกัดว่าประชากรในกลุ่มอายุนั้นๆ จะเป็นเพศใดหรืออยู่ในชุมชนใด 2) ศึกษาการแปรของเสียง (mr) และ (ml) ตามปัจจัยทางสังคมแบบควบคุมตัวแปร คือ การศึกษาตัวแปรทางสังคมแต่ละตัวแปร โดยควบคุมตัวแปรอื่นให้คงที่มีความแตกต่างกันเฉพาะตัวแปรที่ทำการศึกษา เช่น หากศึกษาตัวแปรอายุก็จะควบคุมเพศและถิ่นที่อยู่อาศัยของผู้บอกภาษาให้เหมือนกัน จะมีระดับอายุแตกต่างกันเท่านั้น

4.1 การแปรของเสียง (mr) และ (ml) ในภาษาไทยถิ่นสงขลาตามปัจจัยทางสังคมแบบไม่ควบคุมตัวแปร

การศึกษาศึกษาการแปรของเสียง (mr) และ (ml) ในภาษาไทยถิ่นสงขลาแบบไม่ควบคุมตัวแปร ผู้วิจัยใคร่จะศึกษาตั้งแต่การออกเสียง (mr) และ (ml) ในคำทดสอบทั้ง 25 คำ คือ คำที่มีเสียง (mr) 12 คำ และคำที่มีเสียง (ml) 13 คำ ของกลุ่มประชากรตัวอย่างที่มีความแตกต่างกันในเรื่องอายุ เพศ และถิ่นที่อยู่อาศัย และนำค่าไคสแควร์มาทดสอบหาความสัมพันธ์ระหว่างการแปรของเสียงดังกล่าวกับปัจจัยทางสังคมทั้ง 3 ปัจจัย ว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติหรือไม่ดังต่อไปนี้

4.1.1 ปัจจัยอายุกับการวิเคราะห์รูปแปรของเสียง (mr) และ (ml) ในภาษาไทยถิ่นสงขลา

จากตัวอย่างประชากร 120 คน จำแนกเป็นประชากร 3 กลุ่มอายุ กลุ่มอายุละ 40 คน ได้แก่ ประชากรกลุ่มอายุ 15-25 ปี หรือ ประชากรกลุ่มวัยรุ่น ประชากรกลุ่มอายุ 35-45 ปี หรือ ประชากรกลุ่มวัยผู้ใหญ่ และ ประชากรกลุ่มอายุ 55 ปีขึ้นไป หรือ ประชากรกลุ่มวัยชรา ผู้วิจัยให้ประชากรแต่ละกลุ่มอายุออกเสียงคำที่เป็นเสียง (mr) 12 คำ และคำที่เป็นเสียง (ml) 13 คำ ผลการศึกษพบว่าประชากรทั้ง 3 กลุ่มอายุออกเสียงคำทั้ง 25 คำเป็นรูปแปรต่างๆดังในภาคผนวก ข หน้า

168-173 ซึ่งคำทดสอบแต่ละคำจะปรากฏรูปแปรใดรูปแปรหนึ่งที่กลุ่มประชากรแต่ละระดับอายุ
เลือกใช้ในอัตราสูงสุด ผู้วิจัยจึงนำรูปแปรที่ปรากฏเป็นอัตราสูงสุดในแต่ละคำของประชากรทั้ง 3
กลุ่มอายุเหล่านี้ มาเป็นตัวแทนเพื่อใช้ในการวิเคราะห์รูปแปรการออกเสียง (mr) และ (ml) ใน
ภาษาไทยถิ่นสงขลาตามปัจจัยอายุ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

4.1.1.1 การวิเคราะห์รูปแปรในการออกเสียง (mr) ทั้ง 12 คำของประชากร 3 กลุ่ม อายุ*

ตารางที่ 19 รูปแปรของเสียง (mr) ที่ปรากฏเป็นอัตราสูงสุดในแต่ละคำของประชากรทั้ง 3 กลุ่ม
อายุ

รายการคำศัพท์ \ ระดับอายุ	15-25 ปี	35-45 ปี	55ปีขึ้นไป
1. โม่รง /mro:ŋ ¹ / ‘ลำโรง’	[m]	[mr]	[mr]
2. มรณ /mron ⁵ / ‘คำรน’	[l]	[mr]	[mr]
3. โม่ระ /mro:p ² / ‘ไม่สวย ไม่งาม’	[mr]	[mr]	[mr]
4. มرائب /mrɔp ¹ / ‘สำหรับ’	[mr]	[mr]	[mr]
5. มราบ /mra:p ² / ‘การาบ’	[l]	[mr]	[mr]
6. เมรีบ /mrɔ:p ² / ‘กำเริบ’	[l]	[l]	[mr]
7. ไม่ร /mraj ¹ / ‘กำไร’	[l]	[mr]	[mr]
8. หมุระ /mraɪ ⁶ / ‘มะระ’	[ma-l]	[ma-l]	[mr]
9. เมรย /mrɔ:j ¹ / ‘บนบาน’	[m]	[mr]	[mr]
10. มรอบ /mro:p ² / ‘หมอบ’	[m]	[m]	[m]
11. แมร์ /mrɛ: ¹ / ‘สะกึดแปล’	[m]	[m]	[m]
12. แมร์รีด /mrɛt ¹ / ‘หมด’	[m]	[m]	[m]

* ดูรายละเอียดเพิ่มเติมในภาคผนวก ข ตารางที่ 43-45 หน้า 168-170 รูปแปรของเสียง (mr) ทั้ง 12 คำ
ของประชากร 3 กลุ่มอายุ

** ช่องที่แสดงด้วยสีเทา หมายถึง รูปแปรที่เป็นเสียงในภาษาไทยถิ่นสงขลาเดิม

จากตารางประชากรแต่ละกลุ่มอายุปรากฏรูปแปรที่ใช้เป็นอัตราสูงสุดของแต่ละคำ ดังนี้ ประชากรกลุ่มอายุ 15-25 ปีหรือประชากรวัยรุ่นปรากฏรูปแปร [m] 5 คำ ได้แก่ โมรง /mro:ŋ¹/ ‘สำโรง’, เมรย/mrə:j¹/ ‘บนบาน’, มรอป/mrɔ:p²/ ‘หมอบ’, แมร/mrɛ:¹/ ‘สะกิดแผล’ และแมร์ต/mrɛt¹/ ‘หมด’ รูปแปร [l] 4 คำ ได้แก่ มรน/mron⁵/ ‘คำรน’, มราบ /mra:p²/ ‘การาบ’, เมริบ/mrə:p²/ ‘กำrieb’ และไมร/mraj¹/ ‘กำไร’ ปรากฏรูปแปร [mr] 2 คำ ได้แก่ โม่ระ/mroʔ²/ ‘ไม่สวย ไม่งาม’ และมรับ/mrap¹/ ‘สำรับ’ และรูปแปร [ma-l] 1 คำ คือ หมะระ/mraʔ⁶/ ‘มะระ’

ส่วนประชากรกลุ่มอายุ 35-45 ปีหรือประชากรวัยผู้ใหญ่ ปรากฏรูปแปร [mr] 7 คำ ได้แก่ โม่รง/mro:ŋ¹/ ‘สำโรง’, มรน/mron⁵/ ‘คำรน’, โม่ระ/mroʔ²/ ‘ไม่สวย ไม่งาม’, มรับ/mrap¹/ ‘สำรับ’, มราบ/mra:p²/ ‘การาบ’, ไมร/mraj¹/ ‘กำไร’ และเมรย/mrə:j¹/ ‘บนบาน’ รูปแปร [m] 3 คำ ได้แก่ มรอป/mrɔ:p²/ ‘หมอบ’, แมร/mrɛ:¹/ ‘สะกิดแผล’ และแมร์ต/mrɛt¹/ ‘หมด’ รูปแปร [l] 1 คำ คือ เมริบ/mrə:p²/ ‘กำrieb’ และปรากฏรูปแปร [ma-l] 1 คำ คือ หมะระ/mraʔ⁶/ ‘มะระ’

สำหรับประชากรกลุ่มอายุ 55 ปีขึ้นไปหรือประชากรวัยชรา ปรากฏรูปแปร [mr] ถึง 9 คำ ได้แก่ โม่รง/mro:ŋ¹/ ‘สำโรง’, มรน/mron⁵/ ‘คำรน’, โม่ระ/mroʔ²/ ‘ไม่สวย ไม่งาม’, มรับ/mrap¹/ ‘สำรับ’, มราบ/mra:p²/ ‘การาบ’, เมริบ/mrə:p²/ ‘กำrieb’, ไมร /mraj¹/ ‘กำไร’, หมะระ/mraʔ⁶/ ‘มะระ’ และเมรย/mrə:j¹/ ‘บนบาน’ และรูปแปร [m] 3 คำ ได้แก่ มรอป/mrɔ:p²/ ‘หมอบ’, แมร/mrɛ:¹/ ‘สะกิดแผล’ และแมร์ต/mrɛt¹/ ‘หมด’

4.1.1.2 การวิเคราะห์รูปแปรในการออกเสียง (ml) ในคำทั้ง 13 คำของประชากรทั้ง

3 กลุ่มอายุ *

* ดูรายละเอียดเพิ่มเติมในภาคผนวก ข ตารางที่ 46 - 48 หน้า 171 - 173 รูปแปรของเสียง (ml) ทั้ง

ตารางที่ 20 รูปแปรของเสียง (ml) ที่ปรากฏเป็นอัตราสูงสุดในแต่ละคำของประชากรทั้ง 3 กลุ่มอายุ

รายการคำศัพท์ \ ระดับอายุ	15-25 ปี	35-45 ปี	55ปีขึ้นไป
1. เมลิน(ตา)/mlə:n ⁵ /‘ลีมตา’	[m]	[ml]	[ml]
2. เหมล่อ/mlə: ⁶ /‘เซ่อ’	[ml]	[ml]	[ml]
3. เหมลีน/mlə:n ⁶ /‘ลีน’	[l]	[ml]	[ml]
4. มุลัก/mlak ¹ /‘ล้าลัก’	[ml]	[ml]	[ml]
5. เมลละ/mlɛɾ ² /‘ชำแหละ’	[ml]	[ml]	[ml]
6. ไมล/mlaj ¹ /‘กำไล’	[l]	[ml]	[ml]
7. หมลัด/mlɛt ⁶ /‘เมลัด’	[m]	[m]	[ml]
8. (ผัก)มุลั้ง/mlɿŋ ¹ /‘คำลึง’	[l]	[l]	[ml]
9. เมลื่อง/mlɿaŋ ⁵ /‘เป็นมัน’	[ml]	[ml]	[ml]
10. หมล้า/mla: ⁷ /‘ล้า’	[l]	[l]	[ml]
11. เหมละ/mlɛɾ ⁶ /‘มะลิ’	[ma-l]	[ma-l]	[ml]
12. เหมลือก/mlɿak ⁶ /‘เมือก’	[ml]	[ml]	[ml]
13. เหมลือย/mlɿaj ⁶ /‘เมื่อย’	[m]	[m]	[ml]

จากตารางจะเห็นได้ว่า ประชากรกลุ่มอายุ 15-25 ปีหรือประชากรวัยรุ่น ปรากฏรูปแปร [ml] 5 คำ ได้แก่ เหมล่อ/mlə:⁶/‘เซ่อ’, มุลัก/mlak¹/‘ล้าลัก’, เมลละ/mlɛɾ²/‘ชำแหละ’, เมลื่อง /mlɿaŋ⁵/‘เป็นมัน’ และเหมลือก/mlɿak⁶/‘เมือก’ ปรากฏรูปแปร [l] 4 คำ ได้แก่ เหมลีน/mlə:n⁶/‘ลีน’, ไมล/mlaj¹/‘กำไล’, มุลั้ง/mlɿŋ¹/‘(ผัก)คำลึง’ และ หมล้า/mla:⁷/‘ล้า’ รูปแปร [m] 3 คำ ได้แก่ เมลิน/mlə:n⁵/ ‘ลีม(ตา)’, หมลัด/mlɛt⁶/ ‘เมลัด’ และเหมลือย /mlɿaj⁶/‘เมื่อย’ และรูปแปร [ma-l] 1 คำ คือ เหมละ/mlɛɾ⁶/‘มะลิ’

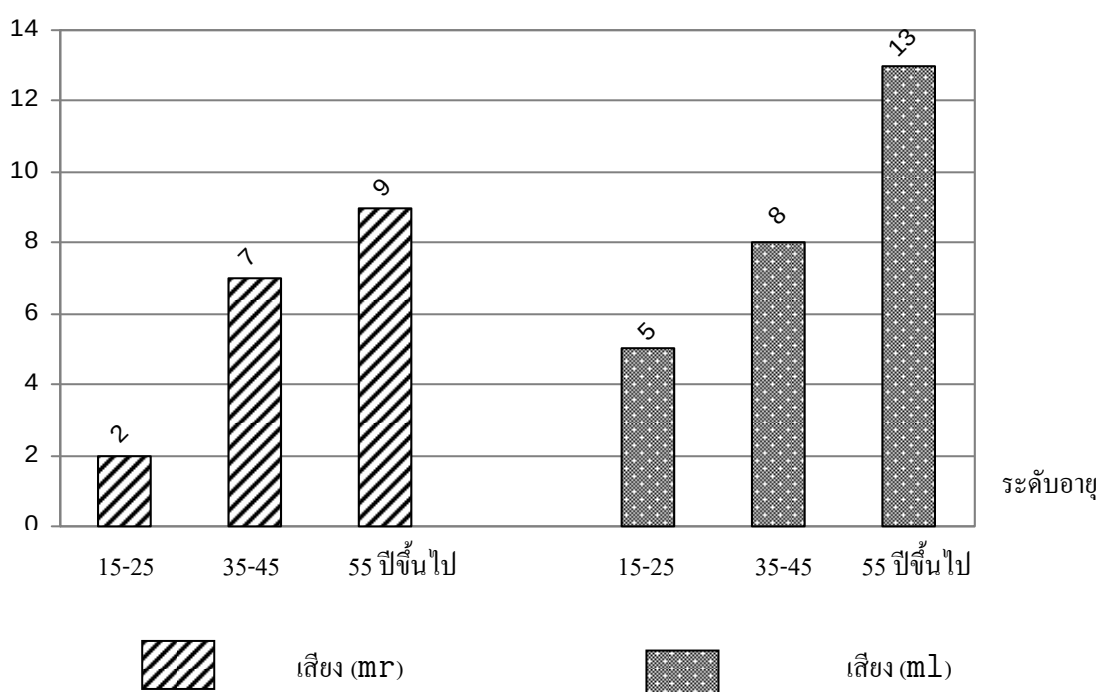
ประชากรกลุ่มอายุ 35-45 ปีหรือประชากรวัยผู้ใหญ่ ปรากฏรูปแปร [ml] 8 คำ ได้แก่ เมลิน/mlə:n⁵/‘ลีม(ตา)’, เหมล่อ/mlə:⁶/‘เซ่อ’, เหมลีน/mlə:n⁶/‘ลีน’, มุลัก/mlak¹/‘ล้าลัก’, เมลละ/mlɛɾ²/‘ชำแหละ’, ไมล/mlaj¹/‘กำไล’, เมลื่อง /mlɿaŋ⁵/‘เป็นมัน’ และเหมลือก/mlɿak⁶/‘เมือก’ รูปแปร [m] 2 คำ คือ หมลัด/mlɛt⁶/‘เมลัด’ และ เหมลือย/mlɿaj⁶/‘เมื่อย’ รูปแปร [l] 2 คำ คือ มุลั้ง/mlɿŋ¹/‘(ผัก)คำลึง’ และ หมล้า/mla:⁷/‘ล้า’ และปรากฏรูปแปร [ma-l] 1 คำ คือ เหมละ/mlɛɾ⁶/‘มะลิ’

สำหรับประชากรกลุ่มอายุ 55 ปีขึ้นไปหรือประชากรวัยชรา ปรากฏรูปแปร [ml] ทั้ง 13 คำ

จากการทดสอบการออกเสียง (mr) และ (ml) ของประชากร 3 กลุ่มอายุทั้ง 25 คำ และพิจารณารูปแปรที่ปรากฏเป็นอัตราสูงสุดในแต่ละคำนั้น จะเห็นได้ว่าในคำที่เป็นเสียง (mr) ทั้ง 12 คำ ประชากรกลุ่มอายุ 15-25 ปี ปรากฏรูปแปร [mr] ซึ่งเป็นรูปแปรดั้งเดิมเพียง 2 คำ กลุ่มอายุ 35-45 ปี ปรากฏรูปแปร [mr] จำนวน 7 คำ ส่วนกลุ่มอายุ 55 ปีขึ้นไปปรากฏรูปแปร [mr] ถึง 9 คำ สำหรับคำที่เป็นเสียง (ml) ทั้ง 13 คำ ประชากรกลุ่มอายุ 15-25 ปี ปรากฏรูปแปร [ml] ซึ่งเป็นรูปแปรดั้งเดิมจำนวน 5 คำ กลุ่มอายุ 35-45 ปี ปรากฏรูปแปร [ml] จำนวน 8 คำ ส่วนกลุ่มอายุ 55 ปีขึ้นไปปรากฏรูปแปร [ml] ทั้ง 13 คำ

กล่าวได้ว่าประชากรกลุ่มอายุ 55 ปีขึ้นไปหรือประชากรวัยชรายังคงรักษาการออกเสียง (mr) และ (ml) แบบภาษาสงขลาดั้งเดิมไว้มากที่สุด และลดน้อยลงในประชากรกลุ่มอายุ 35 - 45 ปีหรือประชากรวัยผู้ใหญ่ ส่วนประชากรกลุ่มอายุ 15 - 25 ปีหรือประชากรวัยรุ่นมีการเปลี่ยนแปลงในการออกเสียง (mr) และ (ml) ในภาษาไทยถิ่นสงขลาเป็นเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยวหรือเสียงพยัญชนะแบบภาษาไทยมาตรฐานมากที่สุด ดังแผนภูมิแท่งต่อไปนี้

จำนวนคำ

แผนภูมิที่ 4 จำนวนคำที่ประชากรทั้ง 3 กลุ่มอายุรักษาการออกเสียง (mr) และ (ml) ในภาษาไทยถิ่นสงขลาแบบเดิมไว้มากที่สุด

จากแผนภูมิจะสังเกตได้ว่า ประชากรวัยชรายังคงรักษาการออกเสียง (mr) และ (ml) แบบภาษาสงขลาดั้งเดิมไว้มากที่สุด และลดน้อยลงในวัยผู้ใหญ่และวัยรุ่นตามลำดับ

จากที่กล่าวมาในข้างต้น อัตราร้อยละเป็นค่าสถิติที่บอกให้ทราบแต่เพียงว่าประชากรแต่ละกลุ่มอายุออกเสียง (mr) และ (ml) เป็นรูปแปรต่างๆ ในอัตราที่แตกต่างกัน แต่ไม่สามารถบอกได้ว่า การที่ประชากรแต่ละกลุ่มออกเสียง (mr) และ (ml) แตกต่างกันนั้นเป็นเพราะอายุที่แตกต่างกันหรือเป็นเพราะความบังเอิญที่เกิดจากการเก็บข้อมูล ดังนั้นผู้วิจัยจึงคำนวณค่าไคสแควร์ (χ^2)^{*} เพื่อวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างการแปรของเสียง (mr) และ (ml) ในภาษาไทยถิ่นสงขลา กับ ปัจจัยอายุ เพื่อพิสูจน์สมมติฐานว่า “อายุของผู้บอกละเอียดมีอิทธิพลต่อการแปรของภาษาคือเสียง (mr) และ (ml) ในภาษาไทยถิ่นสงขลา”

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์การแปรของเสียง (mr) และ (ml) ในภาษาไทยถิ่นสงขลา กับกลุ่มประชากรทั้ง 3 ระดับอายุว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติหรือไม่ ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 21 อัตราการแปรของเสียง (mr) ของประชากรทั้งหมดจำแนกตามกลุ่มอายุ

อายุ รูปแปร	15-25ปี	35-45ปี	55 ปีขึ้นไป	รวม
[m]	80.0 (32)	27.5 (11)	10.0 (4)	39.2 (47)
[mr]	7.5 (3)	32.5 (13)	47.5 (19)	29.2 (35)
[mr]	7.5 (3)	20.0 (8)	35.0 (14)	20.8 (25)
[ml]	2.5 (1)	15.0 (6)	5.0 (2)	7.5 (9)
[l]	2.5 (1)	2.5 (1)	0.0 (0)	1.7 (2)
[r]	0.0 (0)	2.5 (1)	0.0 (0)	0.8 (1)
[r]	0.0 (0)	0.0 (0)	2.5 (1)	0.8 (1)
รวม	100.0 (40)	100.0 (40)	100.0 (40)	100.0 (120)

$$\chi^2 = 55.253 \quad df = 12 \quad p < 0.05$$

* ดูรายละเอียดขั้นตอนการหาความสัมพันธ์ระหว่างการแปรของเสียง (mr) และ (ml) ในภาษาไทยถิ่นสงขลาตามปัจจัยทางสังคม ในภาคผนวก ก หน้า 183-185

จากตารางจะเห็นได้ว่า ประชากรกลุ่มอายุ 55 ปีขึ้นไปหรือประชากรวัยชรามีแนวโน้มที่จะเลือกใช้รูปแปรที่เป็นเสียงพยัญชนะควบกล้ำ[mr] มากที่สุด คือ ร้อยละ 47.5 รองลงมาได้แก่ รูปแปร [mr] ร้อยละ 35.0 , รูปแปร [m] ร้อยละ 10.0 , รูปแปร [ml] ร้อยละ 5.0 และรูปแปร [r] ร้อยละ 2.5 ตามลำดับ

ประชากรกลุ่มอายุ 35-45 ปีหรือประชากรวัยผู้ใหญ่ เลือกใช้รูปแปร [mr] มากที่สุด เช่นเดียวกัน คือ ร้อยละ 32.5 รองลงมาได้แก่ รูปแปร [m] ร้อยละ 27.5 , รูปแปร [mr] ร้อยละ 20.0 , รูปแปร [ml] ร้อยละ 15.0 และรูปแปร [l] , [r] ร้อยละ 2.5 ตามลำดับ

สำหรับประชากรกลุ่มอายุ 15-25 ปีหรือประชากรวัยรุ่นเลือกใช้รูปแปร [m] มากที่สุดถึงร้อยละ 80.0 ซึ่งต่างจากกลุ่มอายุ 55 ปีขึ้นไปและกลุ่มอายุ 35-45 ปี รองลงมาได้แก่ รูปแปร [mr] และ [mr] ร้อยละ 7.5 อันดับสุดท้ายได้แก่ รูปแปร [ml] และรูปแปร [l] ร้อยละ 2.5 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาค่าไคสแควร์ (χ^2) ที่คำนวณได้ $\chi^2 = 55.253$ $df = 12$ ($p < 0.05$) จึงสรุปได้ว่า ปัจจัยอายุมีความสัมพันธ์กับการแปรของเสียง (mr) ในภาษาไทยถิ่นสงขลาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 หรือกล่าวได้ว่า คนที่มีอายุต่างกันมีการเปลี่ยนแปลงในการออกเสียง (mr) ที่แตกต่างกัน โดยประชากรวัยชราและวัยผู้ใหญ่ยังคงรักษาเสียง [mr] ไว้ในอัตราสูงสุด ส่วนประชากรวัยรุ่นมีการออกเสียงเปลี่ยนเป็นเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยว [m] มากถึงร้อยละ 80 ทำให้ทราบว่าการออกเสียง (mr) ได้มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างมากในการออกเสียงของประชากรวัยรุ่นและอายุเป็นตัวแปรหรือชี้ให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นนี้ได้

ตารางที่ 22 อัตราการแปรของเสียง (ml) ของประชากรทั้งหมดจำแนกตามกลุ่มอายุ

อายุ \ รูปแปร	15-25ปี	35-45ปี	55 ปีขึ้นไป	รวม
[ml]	57.5 (23)	82.5 (33)	97.5 (39)	79.2 (95)
[m]	30.0 (12)	5.0 (2)	0.0 (0)	11.7 (14)
[l]	12.5 (5)	12.5 (5)	2.5 (1)	9.2 (11)
รวม	100.0 (40)	100.0 (40)	100.0 (40)	100.0 (120)

$$\chi^2 = 24.750 \quad df = 4 \quad p = < 0.05$$

จากตารางจะเห็นได้ว่า ประชากรกลุ่มอายุ 55 ปีขึ้นไปหรือประชากรวัยชราที่มีแนวโน้มที่จะเลือกใช้รูปแปรที่เป็นเสียงพยัญชนะควบกล้ำ [ml] มากที่สุดถึงร้อยละ 97.5 รองลงมาคือรูปแปร [l] ร้อยละ 2.5 ตามลำดับ

ประชากรกลุ่มอายุ 35-45 ปีหรือประชากรวัยผู้ใหญ่ เลือกใช้รูปแปร [ml] มากที่สุดเช่นเดียวกัน คือร้อยละ 82.5 รองลงมาได้แก่ รูปแปร [l] ร้อยละ 12.5 และรูปแปร [m] ร้อยละ 5.0 ตามลำดับ

สำหรับประชากรกลุ่มอายุ 15-25 ปีหรือประชากรวัยรุ่นเลือกใช้รูปแปร [ml] มากที่สุดเช่นเดียวกับกลุ่มชราและกลุ่มผู้ใหญ่คือ ร้อยละ 57.5 รองลงมาได้แก่ รูปแปร [m] ร้อยละ 30.0 และรูปแปร [l] ร้อยละ 12.5 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาค่าไคสแควร์ (χ^2) ที่คำนวณได้ $\chi^2 = 24.750$ $df = 4$ ($p < 0.05$) จึงสรุปได้ว่าปัจจัยอายุมีความสัมพันธ์กับการแปรของเสียง (ml) ในภาษาไทยถิ่นสงขลาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยประชากรทั้ง 3 กลุ่ม ยังคงรักษาเสียง [ml] ไว้ในอัตราสูงสุด แต่จะมีอัตราลดน้อยลง เห็นได้ชัดในกลุ่มประชากรวัยรุ่นที่เริ่มมีแนวโน้มที่จะการออกเสียงเป็นเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยวเพิ่มมากขึ้น จึงกล่าวได้ว่าอายุเป็นตัวแปรหรือชี้ให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นนี้ได้

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการแปรของเสียง (mr) และ (ml) ในภาษาไทยถิ่นสงขลา กับปัจจัยอายุ สรุปได้ว่า การแปรของเสียง (mr) และ (ml) ในภาษาไทยถิ่นสงขลา มีความสัมพันธ์กับอายุของผู้พูด กล่าวคือ ประชากรวัยรุ่น วัยผู้ใหญ่ และวัยชรา มีการออกเสียง (mr) และ (ml) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05 ค่าทางสถิตินี้ทำให้สรุปได้ว่า วัยรุ่นจะมีการออกเสียง (mr) และ (ml) แปรเป็นเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยวหรือเสียงตามแบบภาษาไทยมาตรฐานมากกว่าวัยผู้ใหญ่และวัยชรา ซึ่งเป็นลักษณะที่แปรตามวัย คือ ประชากรวัยชราจะออกเสียง (mr) และ (ml) แบบภาษาสงขลาดั้งเดิม ในขณะที่ประชากรวัยผู้ใหญ่และวัยเด็กจะออกเสียงเปลี่ยนแปลงเป็นเสียงที่ไม่มีควบกล้ำตามแบบภาษาไทยมาตรฐานในอัตราที่เพิ่มขึ้นตามลำดับ

4.1.2 ปัจจัยเพศกับการวิเคราะห์รูปแปรของเสียง (mr) และ (ml) ในภาษาไทยถิ่นสงขลา

จากตัวอย่างประชากร 120 คน จำแนกเป็นประชากรเพศชาย 60 คน และประชากรเพศหญิง 60 คน ผู้วิจัยให้ประชากรทั้ง 2 เพศออกเสียงคำที่เป็นเสียง (mr) 12 คำและคำที่เป็นเสียง (ml) 13 คำ ผลการศึกษาพบว่าประชากรทั้งเพศชายและเพศหญิงออกเสียงคำทั้ง 25 คำเป็นรูปแปร

ต่างๆดังในภาคผนวก ข หน้า174-177 ซึ่งคำทดสอบแต่ละคำจะปรากฏรูปแปรใดรูปแปรหนึ่งที่กลุ่มประชากรแต่ละเพศเลือกใช้ในอัตราสูงสุด ผู้วิจัยจึงนำรูปแปรที่ปรากฏเป็นอัตราสูงสุดในแต่ละคำของกลุ่มประชากรทั้งเพศชายและเพศหญิงเหล่านี้ มาเป็นตัวแทนเพื่อใช้ในการวิเคราะห์รูปแปรของการออกเสียง (mr) และ (ml) ของประชากรเพศชายและเพศหญิง ดังรายละเอียดต่อไปนี้

4.1.2.1 การวิเคราะห์รูปแปรในการออกเสียง (mr) ในคำทั้ง 12 คำของประชากรเพศชายและเพศหญิง*

ตารางที่ 23 รูปแปรของเสียง (mr) ที่ปรากฏเป็นอัตราสูงสุดในแต่ละคำของประชากรทั้ง 2 เพศ

รายการคำศัพท์ \ เพศ	ชาย	หญิง
1. โม่รง/mro:ŋ ¹ /‘ลำโรง’	[mr]	[mr]
2. มฺรณ/mron ⁵ /‘คำรน’	[mr]	[mr]
3. โม่ระ/mro:ɾ ² /‘ไม่สวย ไม่งาม’	[mr]	[mr]
4. มฺรับ/mrap ¹ /‘สำหรับ’	[mr]	[mr]
5. มฺราบ/mra:p ² /‘การาบ’	[l]	[mr]
6. เมฺริบ/mrə:p ² /‘กำริบ’	[l]	[l]
7. ไม่ร/mraj ¹ /‘กำไร’	[l]	[l]
8. หมฺระ/mraɾ ⁶ /‘มะระ’	[ma-l]	[ma-l]
9. เมฺรย/mrə:j ¹ /‘บนบาน’	[m]	[mr]
10. มฺรอป/mrɔ:p ² /‘หมอบ’	[m]	[m]
11. แม่ร/mrɛ: ¹ /‘สะกึดแปล’	[m]	[m]
12. แม่รีด/mrɛt ¹ /‘หมด’	[m]	[m]

* ดูรายละเอียดในภาคผนวก ข ตารางที่ 49-50 หน้า 174-175 รูปแปรของเสียง (mr) ทั้ง 12 คำของประชากรเพศชายและเพศหญิง

จากตารางประชากรทั้งเพศชายและเพศหญิงปรากฏรูปแปรที่เลือกใช้เป็นอัตราสูงสุดของแต่ละคำดังนี้ ประชากรเพศชายปรากฏรูปแปร [mr] เพียง 4 คำ ได้แก่ โมรง /mro:ŋ¹/ ‘ตำโรง’, มรณ /mron⁵/ ‘คำรณ’, โมระ /mroʔ²/ ‘ไม่สวย ไม่งาม’ และ มรับ /mrəp¹/ ‘สำหรับ’ รูปแปร [m] 4 คำ ได้แก่ เมรย /mrə:ŋ¹/ ‘บนบาน’, มรอบ /mrə:p²/ ‘หมอบ’, แมร /mrɛ:¹/ ‘สะกิดแผล’ และ แมรีด /mrɛt¹/ ‘หมด’ รูปแปร [l] 3 คำ ได้แก่ มราบ /mra:p²/ ‘การาบ’, เมริบ /mrə:p²/ ‘กำเริบ’ และ ไมร /mraj¹/ ‘กำไร’ และปรากฏรูปแปร [ma-l] 1 คำ คือ หมระ /mraʔ⁶/ ‘มะระ’

ส่วนประชากรเพศหญิงปรากฏรูปแปร [mr] 6 คำ ได้แก่ โมรง /mro:ŋ¹/ ‘ตำโรง’, มรณ /mron⁵/ ‘คำรณ’, โมระ /mroʔ²/ ‘ไม่สวย ไม่งาม’, มรับ /mrəp¹/ ‘สำหรับ’, มราบ /mra:p²/ ‘การาบ’ และ เมรย /mrə:ŋ¹/ ‘บนบาน’ รูปแปร [m] 3 คำ ได้แก่ มรอบ /mrə:p²/ ‘หมอบ’, แมร /mrɛ:¹/ ‘สะกิดแผล’ และ แมรีด /mrɛt¹/ ‘หมด’ รูปแปร [l] 2 คำ ได้แก่ เมริบ /mrə:p²/ ‘กำเริบ’ และ ไมร /mraj¹/ ‘กำไร’ และปรากฏรูปแปร [ma-l] 1 คำ คือ หมระ /mraʔ⁶/ ‘มะระ’

4.1.2.2 การวิเคราะห์รูปแปรในการออกเสียง (ml) ในคำทั้ง 13 คำของประชากรเพศชายและเพศหญิง *

* ดูรายละเอียดเพิ่มเติมในภาคผนวก ข ตารางที่ 51-52 หน้า 176-177 รูปแปรของเสียง (ml) ทั้ง 13 คำของประชากรเพศชายและเพศหญิง

ตารางที่ 24 รูปแปรของเสียง (ml) ที่ปรากฏเป็นอัตราสูงสุดในแต่ละคำของประชากรทั้ง 2 เพศ

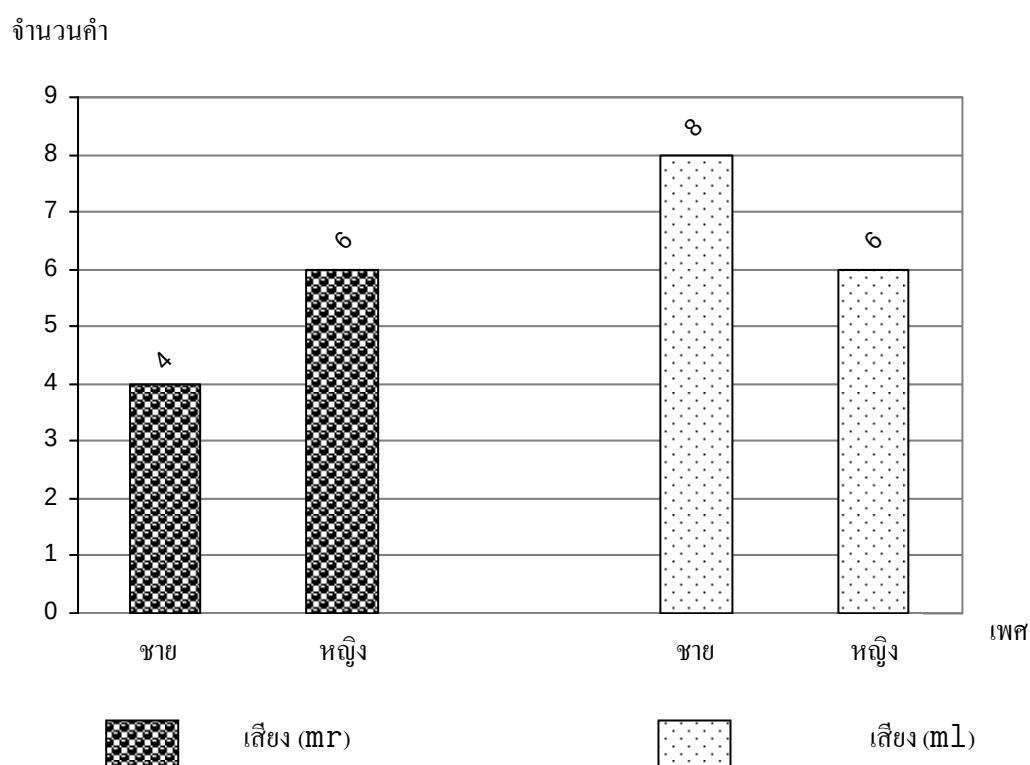
รายการคำศัพท์ \ เพศ	ชาย	หญิง
1. เมลิน(ตา)/mlə:n ⁵ /‘ลืมตา’	[ml]	[ml]
2. เหมล่อ/mlə: ⁶ /‘เซ่อ’	[ml]	[ml]
3. เหมลีน/mlə:n ⁶ /‘ลีน’	[ml]	[l]
4. มลัก/mlak ¹ /‘ล้าลัก’	[ml]	[ml]
5. เมลละ/mlɛʔ ² /‘ชำแหละ’	[ml]	[ml]
6. ไมล/mlaj ¹ /‘กำไล’	[ml]	[l]
7. หมลัด/mlɛt ⁶ /‘เมลัด’	[m]	[m]
8. (ผัก)มลั้ง/mlɿŋ ¹ /‘ตำลึง’	[l]	[l]
9. เมลื่อง/mliaŋ ⁵ /‘เป็นมัน’	[ml]	[ml]
10. หมล้า/mla: ⁷ /‘ล้า’	[l]	[l]
11. เหมละ/mlɛʔ ⁶ /‘มะลิ’	[ma-l]	[ma-l]
12. หมลือก/mliak ⁶ /‘เมือก’	[ml]	[ml]
13. หมลื่อย/mliaj ⁶ /‘เมื่อย’	[m]	[m]

จากตารางจะเห็นได้ว่า ประชากรเพศชายปรากฏรูปแปร [ml] ถึง 8 คำ ได้แก่ เมลิน/mlə:n⁵/‘ลืม(ตา)’, เหมล่อ/mlə:⁶/‘เซ่อ’, เหมลีน/mlə:n⁶/‘ลีน’, มลัก/mlak¹/‘ล้าลัก’, เมลละ/mlɛʔ²/‘ชำแหละ’, ไมล/mlaj¹/‘กำไล’, เมลื่อง/mliaŋ⁵/‘เป็นมัน’ และ หมลือก/mliak⁶/‘เมือก’ รูปแปร [m] 2 คำ ได้แก่ หมลัด/mlɛt⁶/‘เมลัด’ และ หมลื่อย/mliaj⁶/‘เมื่อย’ รูปแปร [l] 2 คำ ได้แก่ มลั้ง/mlɿŋ¹/‘(ผัก)ตำลึง’ และ หมล้า/mla:⁷/‘ล้า’ และปรากฏรูปแปร [ma-l] 1 คำ คือ เหมละ/mlɛʔ⁶/‘มะลิ’

สำหรับประชากรเพศหญิงปรากฏรูปแปร [ml] จำนวน 6 คำ ได้แก่ เมลิน/mlə:n⁵/‘ลืม(ตา)’, เหมล่อ/mlə:⁶/‘เซ่อ’, มลัก/mlak¹/‘ล้าลัก’, เมลละ/mlɛʔ²/‘ชำแหละ’, เมลื่อง/mliaŋ⁵/‘เป็นมัน’ และ หมลือก/mliak⁶/‘เมือก’ รูปแปร [l] 4 คำ ได้แก่ เหมลีน/mlə:n⁶/‘ลีน’, ไมล/mlaj¹/‘กำไล’, มลั้ง/mlɿŋ¹/‘(ผัก)ตำลึง’ และ หมล้า/mla:⁷/‘ล้า’ รูปแปร [m] 2 คำ คือ หมลัด/mlɛt⁶/‘เมลัด’ และ หมลื่อย/mliaj⁶/‘เมื่อย’ และรูปแปร [ma-l] 1 คำ คือ เหมละ/mlɛʔ⁶/‘มะลิ’

จากการทดสอบการออกเสียง (mr) และ (ml) ของประชากรเพศชายและเพศหญิง ทั้ง 25 คำและพิจารณาการปรากฏของรูปแปรที่ประชากรเลือกใช้เป็นอัตราสูงสุดของแต่ละคำ คำที่เป็นเสียง (mr) ทั้ง 12 คำ ประชากรเพศชายปรากฏรูปแปร [mr] ซึ่งเป็นรูปแปรดั้งเดิมจำนวน 4 คำ ส่วนประชากรเพศหญิงปรากฏรูปแปร [mr] จำนวน 6 คำ สำหรับคำที่เป็นเสียง (ml) ทั้ง 13 คำ ประชากรเพศชายปรากฏรูปแปร [ml] ซึ่งเป็นรูปแปรดั้งเดิมจำนวน 8 คำ ส่วนประชากรเพศหญิงปรากฏรูปแปร [ml] จำนวน 6 คำ

กล่าวได้ว่าประชากรเพศชายและเพศหญิงมีการเปลี่ยนแปลงในการออกเสียงพยัญชนะควบกล้ำ (mr) และ (ml) ในอัตราที่ใกล้เคียงกัน แต่หากพิจารณาการออกเสียงในแต่ละคำจะสังเกตได้ว่า ประชากรเพศชายมีแนวโน้มที่จะเกิดการเปลี่ยนแปลงในการออกเสียง (mr) มากกว่าเพศหญิงสำหรับเสียงพยัญชนะควบกล้ำ (ml) ประชากรเพศหญิงมีแนวโน้มที่จะเกิดการเปลี่ยนแปลงในการออกเสียง (ml) มากกว่าเพศชาย ดังแผนภูมิแท่งต่อไปนี้

แผนภูมิที่ 5 จำนวนคำที่ประชากรทั้งเพศชายและเพศหญิงรักษาการออกเสียง (mr) และ (ml) ในภาษาไทยถิ่นสงขลาแบบเดิมไว้มากที่สุด

จากแผนภูมิจะสังเกตได้ว่า ประชากรเพศชายและเพศหญิงออกเสียง (mr) และ (ml) ในอัตราที่ใกล้เคียงกัน โดยเพศหญิงมีแนวโน้มที่จะรักษาการออกเสียง (mr) แบบภาษาไทยถิ่นสงขลาดั้งเดิมมากกว่าเพศชาย ส่วนเพศชายมีแนวโน้มที่จะรักษาการออกเสียง (ml) แบบภาษาไทยถิ่นสงขลาดั้งเดิมมากกว่าเพศหญิง

จากที่กล่าวมาในข้างต้น อัตราร้อยละเป็นค่าสถิติที่บอกให้ทราบว่าปริมาณการเปลี่ยนแปลงของเสียง (mr) และ (ml) ระหว่างเพศชายและเพศหญิงนี้แตกต่างกันอย่างไรไม่มีรูปแบบที่แน่นอน อย่างไรก็ตามค่าร้อยละนี้ไม่สามารถบอกได้ว่าลักษณะที่แตกต่างกันอย่างไรไม่มีรูปแบบนี้มีผลเนื่องมาจากความแตกต่างในเรื่องเพศ หรือเป็นเพราะความบังเอิญที่เกิดจากการเก็บข้อมูล ดังนั้นผู้วิจัยจึงคำนวณค่าไคสแควร์ (χ^2) เพื่อวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างการแปรของเสียง (mr) และ (ml) ในภาษาไทยถิ่นสงขลา กับปัจจัยเพศ เพื่อพิสูจน์สมมติฐานว่า “เพศของผู้บอกภาษามีอิทธิพลต่อการแปรของภาษาคือเสียง (mr) และ (ml) ในภาษาไทยถิ่นสงขลา”

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์การแปรของเสียง (mr) และ (ml) ในภาษาไทยถิ่นสงขลา กับกลุ่มประชากรทั้ง 2 เพศว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างไรมีนัยสำคัญทางสถิติหรือไม่ ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 25 อัตราการแปรของเสียง (mr) ของประชากรทั้งหมดจำแนกตามเพศ

เพศ รูปแปร	ชาย	หญิง	รวม
[m]	41.7 (25)	36.7 (22)	39.2 (47)
[mr]	26.7 (16)	31.7 (19)	29.2 (35)
[mr]	20.0 (12)	21.7 (13)	20.8 (25)
[ml]	10.0 (6)	5.0 (3)	7.5 (9)
[l]	1.7 (1)	1.7 (1)	1.7 (2)
[r]	0.0 (0)	1.7 (1)	0.8 (1)
[r]	0.0 (0)	1.7 (1)	0.8 (1)
รวม	100.0 (60)	100.0 (60)	100.0 (120)

$$\chi^2 = 3.489 \quad df = 6 \quad p > 0.05$$

จากตารางจะเห็นได้ว่าเพศชายและเพศหญิงมีการเลือกรูปแปรรูปต่างๆในอัตราที่ใกล้เคียงกัน โดยเพศชายเลือกรูปแปรรูป [m] มากที่สุด คือ ร้อยละ 41.7 รองลงมาได้แก่ รูปแปรรูป [mr] ร้อยละ 26.7, รูปแปรรูป [mr] ร้อยละ 20.0, รูปแปรรูป [ml] ร้อยละ 10.0 และรูปแปรรูป [l] ร้อยละ 1.7 ตามลำดับ

เพศหญิงเลือกรูปแปรรูป [m] มากที่สุดเช่นเดียวกัน คือร้อยละ 36.7 รองลงมาได้แก่รูปแปรรูป [mr] ร้อยละ 31.7, รูปแปรรูป [mr] ร้อยละ 21.7, รูปแปรรูป [ml] ร้อยละ 5.0 และรูปแปรรูป [r], [r] และ [l] ร้อยละ 1.7 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาค่าไคสแควร์ (χ^2) ที่คำนวณได้ $\chi^2 = 3.489$ $df = 6$ ($p > 0.05$) จึงสรุปได้ว่าปัจจัยเพศมีความสัมพันธ์กับการแปรของเสียง (mr) ในภาษาไทยถิ่นสงขลาอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ หรือกล่าวได้ว่า คนที่มีเพศต่างกันมีการเปลี่ยนแปลงในการออกเสียง (mr) ที่ไม่แตกต่างกัน ดังนั้นปัจจัยเพศจึงไม่อาจชี้ให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นนี้ได้

ตารางที่ 26 อัตราการแปรของเสียง (ml) ของประชากรทั้งหมดจำแนกตามเพศ

เพศ รูปแปรรูป	ชาย	หญิง	รวม
[ml]	75.0 (45)	83.3 (50)	79.2 (95)
[m]	13.3 (8)	10.0 (6)	11.7 (14)
[l]	11.7 (7)	6.7 (4)	9.2 (11)
รวม	100.0 (60)	100.0 (60)	100.0 (120)

$$\chi^2 = 1.367 \quad df = 2 \quad p > 0.05$$

จากตารางจะเห็นได้ว่าเพศชายและเพศหญิงมีการเลือกรูปแปรรูปต่างๆในอัตราที่ใกล้เคียงกัน โดยเพศชายเลือกรูปแปรรูป [ml] มากที่สุด คือ ร้อยละ 75.0 รองลงมาได้แก่ รูปแปรรูป [m] ร้อยละ 13.3 และรูปแปรรูป [l] ร้อยละ 11.7 ตามลำดับ

เพศหญิงเลือกรูปแปรรูป [ml] มากที่สุดเช่นเดียวกัน คือร้อยละ 83.3 รองลงมาได้แก่รูปแปรรูป [m] ร้อยละ 10.0 และรูปแปรรูป [l] ร้อยละ 6.7 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาค่าไคสแควร์ (χ^2) ที่คำนวณได้ $\chi^2 = 1.367$ $df = 2$ ($p > 0.05$) จึงสรุปได้ว่าปัจจัยเพศมีความสัมพันธ์กับการแปรของเสียง (ml) ในภาษาไทยถิ่นสงขลาอย่างไม่มีนัยสำคัญ

ทางสถิติ หรือกล่าวได้ว่า คนที่มีเพศต่างกันมีการเปลี่ยนแปลงในการออกเสียง (mr) ที่ไม่แตกต่างกัน

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการแปรของเสียง (mr) และ (ml) ในภาษาไทยถิ่นสงขลา กับปัจจัยเพศ สรุปได้ว่า การแปรของเสียง (mr) และ (ml) ในภาษาไทยถิ่นสงขลาไม่มีความสัมพันธ์กับเพศของผู้พูด กล่าวคือ ประชากรเพศชายและเพศหญิงมีการออกเสียง (mr) และ (ml) แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05 ค่าทางสถิตินี้ทำให้สรุปได้ว่า คนที่มีเพศต่างกันมีการเปลี่ยนแปลงในการออกเสียง (mr) และ (ml) ที่ไม่แตกต่างกัน ดังนั้น ปัจจัยเพศจึงไม่อาจชี้ให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นนี้ได้

4.1.3. ปัจจัยถิ่นที่อยู่อาศัยกับการวิเคราะห์รูปแปรของเสียง (mr) และ (ml) ในภาษาไทยถิ่นสงขลา

จากตัวอย่างประชากร 120 คน จำแนกเป็นประชากร 2 ถิ่นที่อยู่อาศัย ได้แก่ ประชากรในชุมชนเมืองและประชากรในชุมชนชนบท ผู้วิจัยให้ประชากรแต่ละถิ่นที่อยู่อาศัยออกเสียงคำที่เป็นเสียง (mr) 12 คำและคำที่เป็นเสียง (ml) 13 คำ ผลการศึกษาพบว่าประชากรทั้งที่อยู่ในชุมชนเมืองและชุมชนชนบทออกเสียงคำทั้ง 25 คำเป็นรูปแปรต่างๆดังในภาคผนวก ข หน้า 178-181 ซึ่งคำทดสอบแต่ละคำจะปรากฏรูปแปรใดรูปแปรหนึ่งที่กลุ่มประชากรแต่ละถิ่นที่อยู่อาศัยเลือกใช้ ในอัตราสูงสุด ผู้วิจัยจึงนำรูปแปรที่ปรากฏเป็นอัตราสูงสุดในแต่ละคำของประชากรทั้ง 2 ถิ่นที่อยู่อาศัยเหล่านี้มาเป็นตัวแทนเพื่อใช้ในการวิเคราะห์รูปแปรของการออกเสียง (mr) และ (ml) ของประชากรที่มีถิ่นที่อยู่อาศัยในชุมชนเมืองและชุมชนชนบท ดังรายละเอียดต่อไปนี้

4.1.3.1 การวิเคราะห์รูปแปรในการออกเสียง (mr) ในคำทั้ง 12 คำของประชากรที่มีถิ่นที่อยู่อาศัยในชุมชนเมืองและชุมชนชนบท *

* รายละเอียดเพิ่มเติมในภาคผนวก ข ตารางที่ 53-54 หน้า 178-179 รูปแปรของเสียง (mr) ทั้ง 12 คำของประชากรในชุมชนเมืองและชุมชนชนบท

ตารางที่ 27 รูปแปรของเสียง (mr) ที่ปรากฏเป็นอัตราสูงสุดในแต่ละคำของประชากรทั้ง 2 ถิ่นที่อยู่อาศัย

รายการคำศัพท์ \ ถิ่นที่อยู่อาศัย	เมือง	ชนบท
1. โม่รง/mro:ŋ ¹ /‘ลำโรง’	[mr]	[mr]
2. มุรณ/mron ⁵ /‘ลำรณ’	[l]	[mr]
3. โม่ระ/mro:p ² /‘ไม่สวย ไม่งาม’	[mr]	[mr]
4. มุรับ/mrap ¹ /‘ลำรับ’	[mr]	[mr]
5. มุราบ/mra:p ² /‘ลำราบ’	[l]	[mr]
6. เมริบ/mrə:p ² /‘กำริบ’	[l]	[r]
7. ไม่ร/mraj ¹ /‘กำไร’	[l]	[mr]
8. หมุระ/mraʔ ⁶ /‘มะระ’	[ma-l]	[ma-l]
9. เมรย/mrə:j ¹ /‘บนบาน’	[m]	[mr]
10. มุรอบ/mrɔ:p ² /‘หมอบ’	[m]	[m]
11. แมร/mrɛ: ¹ /‘สะกิดแผล’	[m]	[m]
12. แมร์ด/mrɛt ¹ /‘หมด’	[m]	[m]

จากตารางจะเห็นได้ว่า ประชากรในชุมชนเมืองปรากฏรูปแปร [m] จำนวน 4 คำ ได้แก่ เมรย/mrə:j¹/‘บนบาน’, มุรอบ/mrɔ:p²/‘หมอบ’, แมร/mrɛ:¹/‘สะกิดแผล’ และแมร์ด/mrɛt¹/‘หมด’ รูปแปร [l] 4 คำ ได้แก่ คำว่า มุรณ/mron⁵/‘ลำรณ’, มุราบ/mra:p²/‘ลำราบ’, เมริบ/mrə:p²/‘กำริบ’ และไม่ร/mraj¹/‘กำไร’ รูปแปร [mr] 2 คำ คือ โม่ระ/mro:p²/‘ไม่สวย ไม่งาม’ และมุรับ/mrap¹/‘ลำรับ’ รูปแปร [mr] 1 คำ คือ โม่รง/mro:ŋ¹/‘ลำโรง’ และปรากฏรูปแปร [ma-l] 1 คำ คือ หมุระ/mraʔ⁶/‘มะระ’ ตามลำดับ

ส่วนประชากรในชุมชนชนบทปรากฏรูปแปร [mr] 7 คำ ได้แก่ โม่รง/mro:ŋ¹/‘ลำโรง’, มุรณ/mron⁵/‘ลำรณ’, โม่ระ/mro:p²/‘ไม่สวย ไม่งาม’, มุรับ/mrap¹/‘ลำรับ’, มุราบ/mra:p²/‘ลำราบ’, ไม่ร/mraj¹/‘กำไร’ และเมรย/mrə:j¹/‘บนบาน’ รูปแปร [m] 3 คำ ได้แก่ มุรอบ/mrɔ:p²/‘หมอบ’, แมร/mrɛ:¹/‘สะกิดแผล’ และแมร์ด/mrɛt¹/‘หมด’ รูปแปร [r] 1 คำ คือ เมริบ/mrə:p²/‘กำริบ’ และรูปแปร [ma-l] 1 คำ คือ หมุระ/mraʔ⁶/‘มะระ’ ตามลำดับ

4.1.3.2 การวิเคราะห์รูปแปรในการออกเสียง (ml) ในคำทั้ง 13 คำของประชากรที่มีถิ่นที่อยู่อาศัยในชุมชนเมืองและชุมชนชนบท*

ตารางที่ 28 รูปแปรของเสียง (ml) ที่ปรากฏเป็นอัตราสูงสุดในแต่ละคำของประชากรทั้ง 2 ถิ่นที่อยู่อาศัย

รายการคำศัพท์ \ ถิ่นที่อยู่อาศัย	เมือง	ชนบท
1. เมลิน(ตา)/mlə:n ⁵ /‘ลีมตา’	[ml]	[ml]
2. หมอล่อ/mlə:l ⁶ /‘เซ่อ’	[ml]	[ml]
3. หมอลิ้น/mlə:n ⁶ /‘ลีน’	[l]	[ml]
4. มลัดัก/mlak ¹ /‘ล้าลัก’	[ml]	[ml]
5. มลละ/mlɛɹ ² /‘ซ้าแหละ’	[ml]	[ml]
6. ไมล/mlaj ¹ /‘ก้าไล’	[l]	[ml]
7. หมลัดัด/mlɛt ⁶ /‘เมลัด’	[m]	[m]
8. (ผัก)มลั้ง/mlɿŋ ¹ /‘ด้าลิ่ง’	[l]	[l]
9. เมลื่อง/mlɿaŋ ⁵ /‘เป็นมัน’	[ml]	[ml]
10. หมล้า/mla:l ⁷ /‘ล้า’	[l]	[l]
11. หมลละ/mlɛɹ ⁶ /‘มะลิ’	[ma-l]	[ma-l]
12. หมลือก/mlɿak ⁶ /‘เมือก’	[ml]	[ml]
13. หมลื่อย/mlɿaj ⁶ /‘เมื่อย’	[m]	[ml]

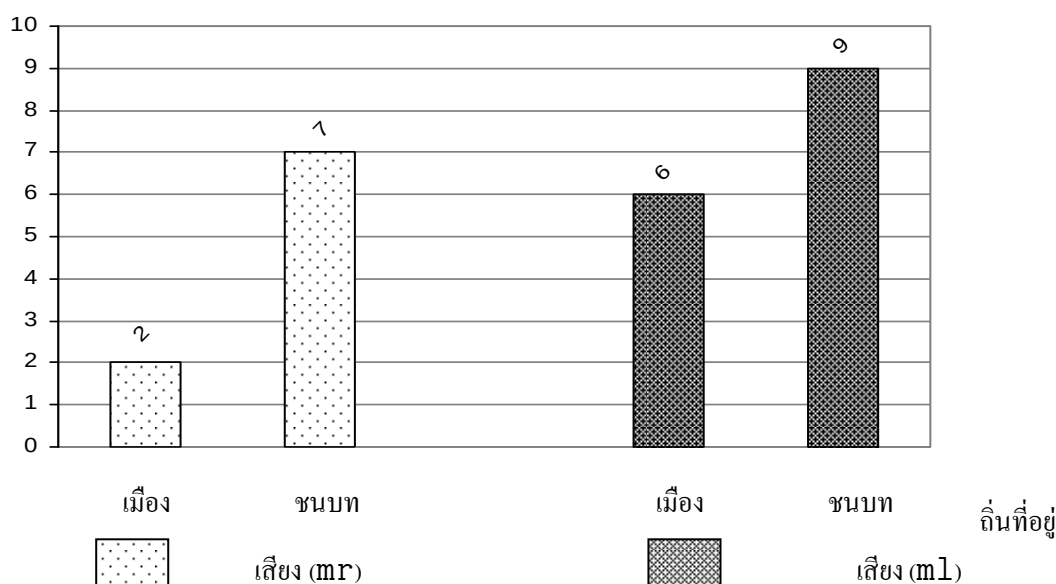
จากตารางจะเห็นได้ว่า ประชากรในชุมชนเมืองปรากฏการใช้รูปแปร [ml] จำนวน 6 คำ ได้แก่ เมลิน/mlə:n⁵/‘ลีมตา’, หมอล่อ/mlə:l⁶/‘เซ่อ’, มลัดัก/mlak¹/‘ล้าลัก’, มลละ/mlɛɹ²/‘ซ้าแหละ’, เมลื่อง/mlɿaŋ⁵/‘เป็นมัน’ และหมลือก/mlɿak⁶/‘เมือก’ รูปแปร [l] 4 คำ ได้แก่ หมลิ้น/mlə:n⁶/‘ลีน’, ไมล/mlaj¹/‘ก้าไล’, มลั้ง/mlɿŋ¹/‘(ผัก)ด้าลิ่ง’ และหมล้า/mla:l⁷/‘ล้า’ รูปแปร [m] 2 คำ ได้แก่ หมลัดัด/mlɛt⁶/‘เมลัด’ และหมลื่อย/mlɿaj⁶/‘เมื่อย’ และรูปแปร [ma-l] 1 คำ คือ หมลละ/mlɛɹ⁶/‘มะลิ’ ตามลำดับ

* ดูรายละเอียดเพิ่มเติมในภาคผนวก ข ตารางที่ 55-56 หน้า 180-181 รูปแปรของเสียง (ml) ทั้ง 13 คำของประชากรในชุมชนเมืองและชุมชนชนบท

สำหรับประชากรในชุมชนชนบทปรากฏรูปแปร [ml] ถึง 9 คำ ได้แก่ เมลิน /mlə:n⁵/ ‘ลีม(ตา)’, เหมล่อ /mlə:⁶/ ‘เชอ’, เหมลีน /mlə:n⁶/ ‘ลีน’, มุลัก /mlak¹/ ‘ล้าลัก’, แมละ /mlɛɹ²/ ‘ซ้าแหละ’, ไมล /mlaj¹/ ‘ล้าไล’, เมลื่อง /mliaŋ⁵/ ‘เป็นมัน’, เหมลือก /mliak⁶/ ‘เมือก’ และเหมลือย /mliaj⁶/ ‘เมือย’ รูปแปร [l] 2 คำ ได้แก่ มุลิ่ง /mlɪŋ¹/ ‘(ผัก)ล้าลิง’ และหมล้า /mla:⁷/ ‘ล้า’ รูปแปร [m] 1 คำ คือ แหมลัด /mlɛt⁶/ ‘เมลัด’ และรูปแปร [ma-l] 1 คำ คือ เหมละ /mlɛɹ⁶/ ‘มะลิ’ ตามลำดับ

จากการทดสอบการออกเสียง (mr) และ (ml) ของประชากรในชุมชนเมืองและชุมชนชนบททั้ง 25 คำ และพิจารณารูปแปรที่ปรากฏเป็นอัตราสูงสุดในแต่ละคำ จะเห็นได้ว่าในคำที่เป็นเสียง (mr) ทั้ง 12 คำ ประชากรในชุมชนเมืองปรากฏรูปแปร [mr] ซึ่งเป็นรูปแปรดั้งเดิมจำนวน 2 คำ ส่วนประชากรในชุมชนชนบทปรากฏรูปแปร [mr] จำนวน 7 คำ สำหรับคำที่เป็นเสียง (ml) ทั้ง 13 คำ ประชากรในชุมชนเมืองปรากฏรูปแปร [ml] ซึ่งเป็นรูปแปรดั้งเดิมจำนวน 6 คำ ส่วนประชากรในชุมชนชนบทปรากฏรูปแปร [ml] จำนวน 9 คำ กล่าวได้ว่าประชากรในชุมชนเมืองมีแนวโน้มที่จะเกิดการเปลี่ยนแปลงในการออกเสียง (mr) และ (ml) ทั้ง 25 คำ มากกว่าประชากรในชุมชนชนบท ดังแผนภูมิแท่งต่อไปนี้

จำนวนคำ

แผนภูมิที่ 6 จำนวนคำที่ประชากรในชุมชนเมืองและชุมชนชนบทรักษารูปการออกเสียง (mr) และ (ml) ในภาษาไทยถิ่นสงขลาแบบเดิมไว้มากที่สุด

จากแผนภูมิสังเกตได้ว่า ประชากรในชุมชนชนบทยังคงรักษาการออกเสียง (mr) และ (ml) แบบภาษาสงขลาดั้งเดิมไว้มากกว่าประชากรในชุมชนเมือง

จากที่กล่าวมาในข้างต้น อัตราร้อยละเป็นค่าสถิติที่บอกให้ทราบว่า คนที่อยู่ในชุมชนเมืองมีปริมาณการเปลี่ยนแปลงของเสียง (mr) และ (ml) มากกว่าคนที่อยู่ในชุมชนชนบท แต่ไม่สามารถบอกได้ว่า ปรากฏการณ์นี้มีผลเกี่ยวเนื่องมาจากถิ่นที่อยู่อาศัยที่แตกต่างกัน หรือเป็นเพราะความบังเอิญที่เกิดจากการเก็บข้อมูล ดังนั้นผู้วิจัยจึงคำนวณค่าไคสแควร์ (χ^2) เพื่อวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างการแปรของเสียง (mr) และ (ml) ในภาษาไทยถิ่นสงขลา กับปัจจัยถิ่นที่อยู่อาศัย เพื่อพิสูจน์สมมติฐานว่า “ถิ่นที่อยู่อาศัยของผู้บอกลาภาษามีอิทธิพลต่อการแปรของภาษาคือเสียง (mr) และ (ml) ในภาษาไทยถิ่นสงขลา”

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์การแปรของเสียง (mr) และ (ml) ในภาษาไทยถิ่นสงขลา กับกลุ่มประชากรทั้ง 2 ถิ่นที่อยู่อาศัยว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติหรือไม่ ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 29 อัตราการแปรของเสียง (mr) ของประชากรทั้งหมดจำแนกตามถิ่นที่อยู่อาศัย

ถิ่นที่อยู่ รูปแปร	ชุมชน เมือง	ชุมชน ชนบท	รวม
[m]	53.3 (32)	25.0 (15)	39.2 (47)
[mr]	16.7 (10)	41.7 (25)	29.2 (35)
[mr]	13.3 (8)	28.3 (17)	20.8 (25)
[ml]	10.0 (6)	5.0 (3)	7.5 (9)
[l]	3.3 (2)	0.0 (0)	1.7 (2)
[r]	1.7 (1)	0.0 (0)	0.8 (1)
[r]	1.7 (1)	0.0 (0)	0.8 (1)
รวม	100.0 (60)	100.0 (60)	100.0 (120)

$$\chi^2 = 20.818 \quad df = 6 \quad p < 0.05$$

จากตารางจะเห็นได้ว่า ประชากรในชุมชนชนบท เลือกใช้รูปแปรที่เป็นเสียงพยัญชนะควบกล้ำ [mr] มากที่สุด คือ ร้อยละ 41.7 รองลงมาได้แก่ รูปแปร [mr] ร้อยละ 28.3 , รูปแปร [m] ร้อยละ 25.0 และลำดับสุดท้าย คือ รูปแปร [ml] ร้อยละ 5.0 ตามลำดับ

สำหรับประชากรในชุมชนเมืองเลือกใช้รูปแปร [m] มากที่สุด คือ ร้อยละ 53.3 ซึ่งต่างจากประชากรในชุมชนชนบท รองลงมาได้แก่ รูปแปร [mr] ร้อยละ 16.7 , รูปแปร [mr] ร้อยละ 13.3 อันดับต่อมาก็คือ รูปแปร [ml] ร้อยละ 10.0 , รูปแปร [l] ร้อยละ 3.3 และอันดับสุดท้าย คือ รูปแปร [r] และ [r] ร้อยละ 1.7 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาค่าไคสแควร์ (χ^2) ที่คำนวณได้ $\chi^2 = 20.818$ df = 6 ($p < 0.05$) จึงสรุปได้ว่าปัจจัยถิ่นที่อยู่อาศัยมีความสัมพันธ์กับการแปรของเสียง (mr) ในภาษาไทยถิ่นสงขลาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 หรือกล่าวได้ว่า คนที่มีถิ่นที่อยู่อาศัยต่างกันมีการเปลี่ยนแปลงในการออกเสียง (mr) ที่แตกต่างกัน โดยประชากรในชุมชนชนบทยังคงรักษาเสียง [mr] ไว้ในอัตราสูงสุด ส่วนประชากรในชุมชนเมืองมีการออกเสียงเปลี่ยนแปลงไปเป็นเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยว [m] มากที่สุด ทำให้ทราบว่า การออกเสียง (mr) ได้มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างมากในการออกเสียงของประชากรในชุมชนเมือง และถิ่นที่อยู่อาศัยอาจเป็นตัวแปรหรือตัวชี้ให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นนี้ได้

ตารางที่ 30 อัตราการแปรของเสียง (ml) ของประชากรทั้งหมดจำแนกตามถิ่นที่อยู่อาศัย

รูปแปร \ ถิ่นที่อยู่	ชุมชนเมือง	ชุมชนชนบท	รวม
[ml]	65.0 (39)	93.3 (56)	79.2 (95)
[m]	20.0 (12)	3.3 (2)	11.7 (14)
[l]	15.0 (9)	3.3 (2)	9.2 (11)
รวม	100.0 (60)	100.0 (60)	100.0 (120)

$$\chi^2 = 14.640 \quad df = 2 \quad p < 0.05$$

จากตารางจะเห็นได้ว่า ประชากรในชุมชนชนบท เลือกใช้รูปแปรที่เป็นเสียงพยัญชนะควบกล้ำ [ml] มากที่สุดถึงร้อยละ 93.3 รองลงมาได้แก่ รูปแปร [m] และรูปแปร [l] ร้อยละ 3.3 ตามลำดับ

สำหรับประชากรในชุมชนเมืองเลือกใช้รูปแปร [ml] มากที่สุดเช่นเดียวกัน คือ ร้อยละ 65.0 รองลงมาได้แก่ รูปแปร [m] ร้อยละ 20.0 และอันดับสุดท้าย คือ รูปแปร [l] ร้อยละ 15.0 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาค่าไคสแควร์ (χ^2) ที่คำนวณได้ $\chi^2 = 14.640$ $df = 2$ ($p < 0.05$) จึงสรุปได้ว่าปัจจัยถิ่นที่อยู่อาศัยมีความสัมพันธ์กับการแปรของเสียง (ml) ในภาษาไทยถิ่นสงขลาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 หรือกล่าวได้ว่า คนที่มีถิ่นที่อยู่อาศัยต่างกันมีการเปลี่ยนแปลงในการออกเสียง (ml) ที่แตกต่างกัน โดยประชากรในชุมชนชนบทยังคงรักษาเสียง [ml] ไว้ในอัตราสูงสุด ส่วนประชากรในชุมชนเมืองแม้จะมีการออกเสียง [ml] ในอัตราสูงสุดเช่นเดียวกัน ประชากรในชุมชนชนบทแต่มีอัตราที่น้อยกว่าและมีแนวโน้มที่จะออกเสียง (ml) เปลี่ยนแปลงเป็นเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยวเพิ่มมากขึ้น

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการแปรของเสียง (mr) และ (ml) ในภาษาไทยถิ่นสงขลา กับปัจจัยถิ่นที่อยู่อาศัยสรุปได้ว่า การแปรของเสียง (mr) และ (ml) ในภาษาไทยถิ่นสงขลา มีความสัมพันธ์กับถิ่นที่อยู่อาศัยของผู้พูด กล่าวคือ ประชากรในชุมชนเมืองและชุมชนชนบทมีการออกเสียง (mr) และ (ml) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05 ค่าทางสถิตินี้ทำให้สรุปได้ว่า การที่คนมีถิ่นที่อยู่อาศัยที่ต่างกันมีการเปลี่ยนแปลงทางภาษาที่แตกต่างกันนั้น ไม่ใช่ปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นโดยบังเอิญแต่เกิดขึ้นอย่างมีสหสัมพันธ์กัน โดยประชากรในชุมชนเมืองมีการออกเสียง (mr) และ (ml) เปลี่ยนแปลงเป็นเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยวหรือเสียงตามแบบภาษาไทยมาตรฐานมากกว่าประชากรในชุมชนชนบท ซึ่งเป็นลักษณะที่แปรตามถิ่นที่อยู่อาศัย กล่าวคือ ประชากรในชุมชนชนบทจะออกเสียง (mr) และ (ml) แบบภาษาสงขลาดั้งเดิมหรือยังคงรักษาเอกลักษณ์ของเสียงพยัญชนะควบกล้ำ (mr) และ (ml) ในภาษาไทยถิ่นสงขลาไว้ได้อย่างมั่นคง ในขณะที่ประชากรในชุมชนเมืองจะออกเสียงเปลี่ยนแปลงเป็นเสียงที่ไม่มีควบกล้ำตามแบบภาษาไทยมาตรฐานในอัตราที่เพิ่มขึ้น ดังนั้นถิ่นที่อยู่อาศัยจึงเป็นตัวแปรหรือชี้ให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นนี้ได้

การนำค่าไคสแควร์ (χ^2) มาหาความสัมพันธ์ระหว่างการแปรของเสียง (mr) และ (ml) กับตัวแปรสังคมทั้ง 3 ตัวแปร ได้แก่ อายุ เพศ และถิ่นที่อยู่อาศัย เพื่อพิสูจน์ว่าตัวแปรภาษากับตัวแปรสังคมดังกล่าวมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05 หรือไม่ ผลการศึกษาสรุปได้ว่า ตัวแปรอายุและถิ่นที่อยู่อาศัยมีความสัมพันธ์กับการแปรของเสียง (mr) และ (ml) ในภาษาไทยถิ่นสงขลาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนตัวแปรเพศมีความสัมพันธ์กับการแปร

ของเสียง (mr) และ (ml) ในภาษาไทยถิ่นสงขลาอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติหรือเพศไม่มีความสัมพันธ์กับการแปรของเสียง (mr) และ (ml) ในภาษาไทยถิ่นสงขลา ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 31 ปัจจัยสังคมที่มีความสัมพันธ์กับการแปรของเสียง (mr) และ (ml) ในภาษาไทยถิ่นสงขลาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ *

ตัวแปรภาษา ตัวแปรสังคม	เสียง (mr)	เสียง (ml)
อายุ	✓	✓
เพศ	-	-
ถิ่นที่อยู่อาศัย	✓	✓

หลังจากวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการแปรของเสียง (mr) และ (ml) ในภาษาไทยถิ่นสงขลาของประชากรกับปัจจัยทางสังคมทั้ง 3 ปัจจัย ผู้วิจัยจึงใคร่ศึกษาต่อไปว่า หากพิจารณาคำที่เป็นเสียง (mr) และ (ml) ทั้ง 25 คำ โดยนำปัจจัยอายุ เพศ และถิ่นที่อยู่อาศัยมาศึกษาพร้อมกัน คำใดที่ประชากรน่าจะยังคงรักษาเสียงควบกล้ำ (mr) และ (ml) ไว้ และคำใดที่น่าจะสูญเสียเสียงควบกล้ำไป

การวิเคราะห์รูปแปรในการออกเสียง (mr) และ (ml) ทั้ง 25 คำ ตามปัจจัยอายุ เพศ และถิ่นที่อยู่อาศัยจะเห็นได้ว่า การออกเสียง (mr) ในคำทั้ง 12 คำ คำว่า *โมระ*/mroʔ²/ ‘ไม่สวย ไม่งาม’ และ *มูรับ*/mrɔp¹/ ‘สำหรับ’ เป็นคำที่ประชากรยังคงรักษาเสียงในแบบภาษาไทยถิ่นสงขลาแบบเดิมไว้มากที่สุด ส่วนคำว่า *มูรอบ*/mro:p²/ ‘หมอบ’, *แมร*/mrɛ:¹/ ‘สะกิดแปล’ และ *แมรีด*/mrɛt¹/ ‘หมด’ เป็นคำที่ประชากรออกเสียงเปลี่ยนแปลงเป็นเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยวหรือเสียงตามแบบภาษาไทยมาตรฐานมากที่สุด คำทั้ง 3 คำนี้จึงเป็นคำที่น่าจะสูญเสียเสียงควบกล้ำไปในอนาคตสำหรับการออกเสียง (ml) ในคำทั้ง 13 คำ คำว่า *เหมล่อ*/mlɔ:⁶/ ‘เซ่อ’, *มุลัก*/mlak¹/ ‘ล้าลัก’, *แมละ*/mlɛʔ²/ ‘ชำแหละ’, *เมลิ้ง*/mliaŋ⁵/ ‘เป็นมัน’ และ *เหมลือก*/mliak⁶/ ‘เมือก’ เป็นคำที่ประชากรยังคงรักษาเสียงในแบบภาษาไทยถิ่นสงขลาแบบเดิมไว้มากที่สุด และคำว่า (ผัก) *มุลึง*/mlɪŋ/ ‘ตำลึง’, *เหมล็ด*/mlɛt/ ‘เม็ด’, *เหมละ*/mlɛʔ/ ‘มะลิ’ และ *หมล้า*/mla:⁷/ ‘ล้า’

* เครื่องหมาย ✓ หมายถึง มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

เครื่องหมาย - หมายถึง มีความสัมพันธ์อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เป็นคำที่ประชากรออกเสียงเปลี่ยนแปลงเป็นเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยวหรือเสียงตามแบบภาษาไทยมาตรฐานมากที่สุด จึงสันนิษฐานได้ว่าในอนาคตคำเหล่านี้จะเป็นคำที่สูญเสียเสียงควบกล้ำไปเร็วกว่าคำอื่นๆ ดังรายละเอียดในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 32 รายการคำศัพท์ที่กลุ่มประชากรรักษาการออกเสียง (mr) ตามเสียงต้นแบบไว้มากที่สุด*

รายการคำศัพท์ของเสียง (mr) ทั้ง 12 คำ	ปัจจัยทางสังคม**						
	อายุ			เพศ		ถิ่นที่อยู่อาศัย	
	15-25 ปี	35-45 ปี	55ปีขึ้นไป	ชาย	หญิง	เมือง	ชนบท
1. โมรง/mro:ŋ ¹ / ‘สำโรง’	-	✓	✓	✓	✓	-	✓
2. มุรณ/mron ⁵ / ‘คำรน’	-	✓	✓	✓	✓	-	✓
3. โม่ระ/mro:p ² / ‘ไม่สวย ไม่งาม’	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
4. มุรับ/mrap ¹ / ‘สำหรับ’	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
5. มุราบ/mra:p ² / ‘คำราบ’	-	✓	✓	-	✓		✓
6. เมุริบ/mrə:p ² / ‘คำเริบ’	-	-	✓	-	-	-	-
7. ไม่ร/mraj ¹ / ‘คำไร’	-	✓	✓	-	-	-	✓
8. หมุระ/mra:p ⁶ / ‘มะระ’	-	-	✓	-	-	-	-
9. เมุรย /mrə:j ¹ / ‘บนบาน’	-	✓	✓	-	✓	-	✓
10. มุรอบ/mrɔ:p ² / ‘หมอบ’	-	-	-	-	-	-	-
11. แมุร/mrɛ:¹/ ‘สะกึดแผล’	-	-	-	-	-	-	-
12. แมุรีด/mret ¹ / ‘หมด’	-	-	-	-	-	-	-

* เครื่องหมาย ✓ หมายถึง คำที่ประชากรในแต่ละกลุ่มอายุ เพศ หรือถิ่นที่อยู่อาศัย รักษาเสียงควบกล้ำตามเสียงต้นแบบไว้ในอัตราสูงสุด

เครื่องหมาย - หมายถึง คำที่ประชากรในแต่ละกลุ่มอายุ เพศ หรือถิ่นที่อยู่อาศัย ไม่ได้รักษาเสียงควบกล้ำตามเสียงต้นแบบไว้ในอัตราสูงสุด

** คำที่ประชากรรักษาเสียงควบกล้ำตามเสียงต้นแบบไว้ในอัตราสูงสุดในแต่ละปัจจัยปรากฏในหน้าต่างๆ ดังนี้ ปัจจัยอายุ หน้า 80 ปัจจัยเพศ หน้า 87 และปัจจัยถิ่นที่อยู่อาศัย หน้า 94

ตารางที่ 33 รายการคำศัพท์ที่กลุ่มประชากรรักษาการออกเสียง (ml) ตามเสียงต้นแบบไว้มากที่สุด*

รายการคำศัพท์ของ เสียง (ml) ทั้ง 13 คำ	ปัจจัยทางสังคม**						
	อายุ			เพศ		ถิ่นที่อยู่อาศัย	
	15-25 ปี	35-45 ปี	55ปีขึ้นไป	ชาย	หญิง	เมือง	ชนบท
1. เมลิน(ตา)/mlə:n ⁵ /‘ลิมตา’	-	✓	✓	✓	✓	✓	✓
2. เหมล่อ/mlə: ⁶ /‘เซอ’	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
3. เหมลั่น/mlə:n ⁶ /‘ลั่น’	-	✓	✓	✓	-	-	✓
4. มุลัก/mlak ¹ /‘ล้าลัก’	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
5. เมลละ/mlɛɹ ² /‘ซ้าแหละ’	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
6. ไมล/mlaj ¹ /‘ก้าไล’	-	✓	✓	✓	-	-	✓
7. เหมลัด/mlɛt ⁶ /‘เมลัด’	-	-	✓	-	-	-	-
8. (ผัก)มุลั้ง/mlɪŋ ¹ /‘ค้ำด้าง’	-	-	✓	-	-	-	-
9. เมลื่อง/mlɪaŋ ⁵ /‘เป็นมัน’	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
10. หมล้า/mla: ⁷ /‘ล้า’	-	-	✓	-	-	-	-
11. เหมละ/mlɛɹ ⁶ /‘มะลิ’	-	-	✓	-	-	-	-
12. เหมลือก/mlɪak ⁶ /‘เมือก’	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
13. เหมล้อย/mlɪaj ⁶ /‘เมื่อย’	-	-	✓	-	-	-	✓

การออกเสียง (mr) และ (ml) ที่แตกต่างกันของผู้พูดภาษาไทยถิ่นสงขลาต่างกล่าว จึงเป็นข้อยืนยันได้ว่า ภาษาไทยถิ่นสงขลาเริ่มมีการแปรในการออกเสียงของเสียงพยัญชนะควบกล้ำ (mr) และ (ml) โดยผู้พูดภาษาไทยถิ่นสงขลา กำลังเลือกใช้หน่วยเสียงพยัญชนะต้นในคำบางคำเหมือนกับหน่วยเสียงพยัญชนะต้นในภาษาไทยมาตรฐานแทนที่จะใช้หน่วยเสียง (mr) และ (ml) ซึ่งเป็นเสียงพยัญชนะควบกล้ำในภาษาไทยถิ่นสงขลาดั้งเดิม

* เครื่องหมาย ✓ หมายถึง คำที่ประชากรในแต่ละกลุ่มอายุ เพศ หรือถิ่นที่อยู่อาศัย รักษาเสียงควบกล้ำตามเสียงต้นแบบไว้ในอัตราสูงสุด

เครื่องหมาย - หมายถึง คำที่ประชากรในแต่ละกลุ่มอายุ เพศ หรือถิ่นที่อยู่อาศัย ไม่ได้รักษาเสียงควบกล้ำตามเสียงต้นแบบไว้ในอัตราสูงสุด

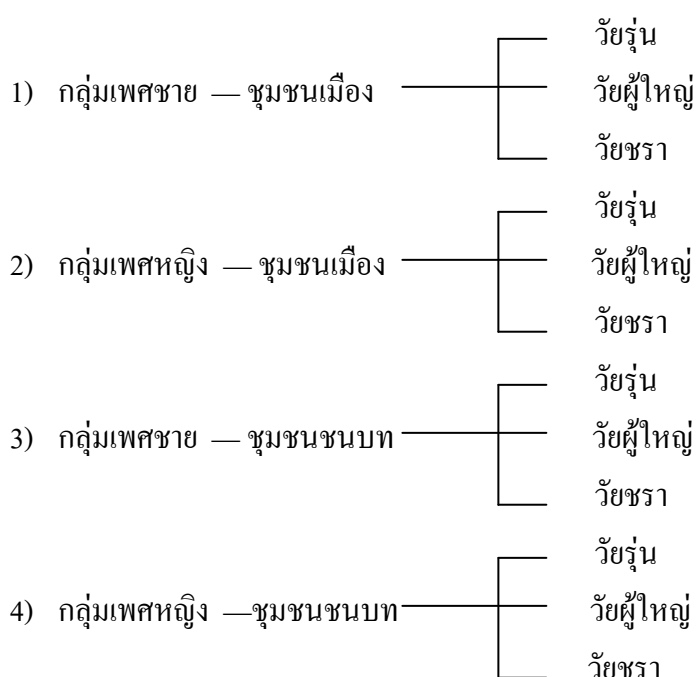
** คำที่ประชากรรักษาเสียงควบกล้ำตามเสียงต้นแบบไว้ในอัตราสูงสุดในแต่ละปัจจัยปรากฏในหน้าต่างๆ ดังนี้ ปัจจัยอายุ หน้า 82 ปัจจัยเพศ หน้า 89 และปัจจัยถิ่นที่อยู่อาศัย หน้า 95

อย่างไรก็ตามการศึกษาการแปรของเสียง (mr) และ (ml) ในภาษาไทยถิ่นสงขลาข้างต้น อาจยังไม่ได้ให้ภาพความสัมพันธ์ของตัวแปรทางสังคมต่าง ๆ กับการแปรของเสียง (mr) และ (ml) ที่กำลังดำเนินอยู่ในชุมชนที่ทำการศึกษาค้นคว้าได้ละเอียดนัก ผู้วิจัยจึงใคร่จะวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยทางสังคมต่าง ๆ กับการแปรของเสียงดังกล่าวอย่างละเอียด โดยเปรียบเทียบความสัมพันธ์ไปตามกลุ่มย่อยที่สุดที่มีตัวแปรทางสังคม 2 ตัวแปรเท่ากัน และแตกต่างกันเฉพาะตัวแปรที่ทำการศึกษาดังรายละเอียดต่อไปนี้

4.2 การแปรของเสียง (mr) และ (ml) ในภาษาไทยถิ่นสงขลาตามปัจจัยทางสังคมแบบควบคุมตัวแปร

4.2.1 การแปรของเสียง (mr) และ (ml) ในภาษาไทยถิ่นสงขลาตามอายุของผู้พูด เมื่อควบคุมตัวแปรอื่น

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการออกเสียง (mr) และ (ml) กับอายุของผู้พูด โดยผู้วิจัยได้ควบคุมตัวแปรเพศและถิ่นที่อยู่อาศัยให้คงที่ แต่มีตัวแปรอายุแตกต่างกัน คือ กลุ่มอายุ 15-25 ปีหรือกลุ่มวัยรุ่น กลุ่มอายุ 35-45 ปีหรือกลุ่มวัยผู้ใหญ่ และกลุ่มอายุ 55 ปีขึ้นไปหรือกลุ่มวัยชรา พบว่ามีกลุ่มเปรียบเทียบดังต่อไปนี้

4.2.1.1 การแปรของเสียง (mr) ในภาษาไทยถิ่นสงขลาตามอายุของผู้พูด เมื่อควบคุมตัวแปรเพศและถิ่นที่อยู่อาศัย

1) กลุ่มเพศชายในชุมชนเมือง

ผู้วิจัยพบว่ากลุ่มวัยรุ่นเพศชายในชุมชนเมือง เลือกใช้รูปแปร [m] มากที่สุด คือ ร้อยละ 80.0 รองลงมา ได้แก่ รูปแปร [mr] และ รูปแปร [l] ร้อยละ 10.0 ตามลำดับ

กลุ่มวัยผู้ใหญ่เพศชายในชุมชนเมือง เลือกใช้รูปแปร [m] มากที่สุดเช่นเดียวกัน คือ ร้อยละ 60.0 รองลงมาคือรูปแปร [ml] ร้อยละ 30.0 และ รูปแปร [mr] ร้อยละ 10.0 ตามลำดับ

ส่วนกลุ่มวัยชราเพศชายในชุมชนเมือง เลือกใช้รูปแปร [mr] [mr] และ [m] ร้อยละ 30.0 รองลงมา คือ รูปแปร [ml] ร้อยละ 10.0 ตามลำดับ

ผลการทดสอบค่าไคสแควร์ $\chi^2 = 14.735$ $df = 8$ ($p > 0.05$) พบว่าปัจจัยอายุมีความสัมพันธ์กับการแปรของเสียง (mr) ในภาษาไทยถิ่นสงขลาของกลุ่มเพศชายในชุมชนเมืองทั้งวัยรุ่น วัยผู้ใหญ่ และวัยชรา อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ หรือกล่าวได้ว่า กลุ่มวัยรุ่น วัยผู้ใหญ่ วัยชรา เพศชายในชุมชนเมืองมีการเปลี่ยนแปลงในการออกเสียง (mr) ไม่แตกต่างกัน โดยประชากรทั้ง 3 กลุ่มนี้ออกเสียง (mr) เปลี่ยนแปลงเป็นเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยวหรือเสียงตามแบบภาษาไทยมาตรฐานมากที่สุด แต่จะสังเกตได้ว่ากลุ่มวัยชรา ยังคงรักษาการออกเสียงในแบบเดิมไว้ คือ เสียง [mr] เป็นจำนวนมากกว่ากลุ่มอื่นๆ

2) กลุ่มเพศหญิงในชุมชนเมือง

ผู้วิจัยพบว่ากลุ่มวัยรุ่นเพศหญิงในชุมชนเมือง เลือกใช้รูปแปร [m] ร้อยละ 90.0 รองลงมา คือ รูปแปร [mr] ร้อยละ 10.0 ตามลำดับ

กลุ่มวัยผู้ใหญ่เพศหญิงในชุมชนเมือง เลือกใช้รูปแปร [m] ร้อยละ 50.0 รองลงมา ได้แก่ รูปแปร [mr] [mr] [l] [ml] และ [r] ร้อยละ 10.0 ตามลำดับ

ส่วนกลุ่มวัยชราเพศหญิงในชุมชนเมือง เลือกใช้รูปแปร [mr] ร้อยละ 40.0 รองลงมา คือ รูปแปร [mr] ร้อยละ 30.0 อันดับต่อมา ได้แก่ รูปแปร [ml] [m] และ [r] ร้อยละ 10.0 ตามลำดับ

ผลการทดสอบค่าไคสแควร์ $\chi^2 = 19.900$ $df = 12$ ($p > 0.05$) พบว่าปัจจัยอายุมีความสัมพันธ์กับการแปรของเสียง (mr) ในภาษาไทยถิ่นสงขลาของกลุ่มเพศหญิงในชุมชนเมืองทั้ง

วัยรุ่น วัยผู้ใหญ่ และวัยรุ่น อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ หรือกล่าวได้ว่า กลุ่มวัยรุ่น วัยผู้ใหญ่ วัยชรา เพศหญิงในชุมชนเมืองมีการเปลี่ยนแปลงในการออกเสียง (mr) ไม่แตกต่างกัน โดยประชากรทั้ง 3 กลุ่มนี้ออกเสียง (mr) เปลี่ยนแปลงเป็นเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยวหรือเสียงตามแบบภาษาไทยมาตรฐานมากที่สุด แต่จะสังเกตได้ว่ากลุ่มวัยรุ่นยังคงรักษาการออกเสียงในแบบเดิมไว้ คือ เสียง [mr] เป็นจำนวนมากว่ากลุ่มอื่นๆ

3) กลุ่มเพศชายในชุมชนชนบท

ผู้วิจัยพบว่ากลุ่มวัยรุ่นเพศชายในชุมชนชนบท เลือกใช้รูปแปร [m] มากที่สุด คือ ร้อยละ 80.0 รองลงมา คือ รูปแปร [mr] ร้อยละ 20.0 ตามลำดับ

กลุ่มวัยผู้ใหญ่เพศชายในชุมชนชนบท เลือกใช้รูปแปร [mr] มากที่สุด คือ ร้อยละ 50.0 รองลงมาคือรูปแปร [mr] ร้อยละ 30.0 และ รูปแปร [ml] ร้อยละ 20.0 ตามลำดับ

ส่วนกลุ่มวัยชราเพศชายในชุมชนชนบท เลือกใช้รูปแปร [mr] ร้อยละ 70.0 รองลงมา คือ รูปแปร [mr] ร้อยละ 30.0 ตามลำดับ

ผลการทดสอบค่าไคสแควร์ $\chi^2 = 26.750$ $df = 6$ ($p < 0.05$) พบว่าปัจจัยอายุมีความสัมพันธ์กับการแปรของเสียง (mr) ในภาษาไทยถิ่นสงขลาของกลุ่มเพศชายในชุมชนชนบททั้งวัยรุ่น วัยผู้ใหญ่ และวัยชรา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ หรือกล่าวได้ว่า กลุ่มวัยรุ่น วัยผู้ใหญ่ วัยชรา เพศชายในชุมชนชนบทมีการเปลี่ยนแปลงในการออกเสียง(mr)แตกต่างกัน โดยประชากรกลุ่มวัยรุ่นยังคงรักษาการออกเสียงในแบบเดิมไว้ คือ เสียง [mr] เป็นจำนวนมากที่สุด และลดจำนวนลงในกลุ่มวัยผู้ใหญ่ ส่วนกลุ่มวัยรุ่นออกเสียง (mr) เปลี่ยนแปลงเป็นเสียงพยัญชนะ ต้นเดี่ยวหรือเสียงตามแบบภาษาไทยมาตรฐานมากที่สุด

4) กลุ่มเพศหญิงในชุมชนชนบท

ผู้วิจัยพบว่ากลุ่มวัยรุ่นเพศหญิงในชุมชนชนบท เลือกใช้รูปแปร [m] มากที่สุด คือ ร้อยละ 70.0 รองลงมา ได้แก่ รูปแปร [mr] [mr] และ [ml] ร้อยละ 10.0 ตามลำดับ

กลุ่มวัยผู้ใหญ่เพศหญิงในชุมชนชนบท เลือกใช้รูปแปร [mr] มากที่สุด คือ ร้อยละ 70.0 รองลงมา คือ รูปแปร [mr] ร้อยละ 30.0 ตามลำดับ

ส่วนกลุ่มวัยชราเพศหญิงในชุมชนชนบท เลือกใช้รูปแปร [mr] ร้อยละ 50.0 และ รูปแปร [mr] ร้อยละ 50.0 ตามลำดับ

ผลการทดสอบค่าไคสแควร์ $\chi^2 = 22.974$ $df = 6$ ($p < 0.05$) พบว่าปัจจัยอายุมีความสัมพันธ์กับการแปรของเสียง (mr) ในภาษาไทยถิ่นสงขลาของกลุ่มเพศหญิงในชุมชนชนบททั้งวัยรุ่น วัยผู้ใหญ่ และวัยชรา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ หรือกล่าวได้ว่า กลุ่มวัยรุ่น วัยผู้ใหญ่ วัยชรา เพศหญิงในชุมชนชนบทมีการเปลี่ยนแปลงในการออกเสียง (mr) แตกต่างกัน โดยประชากรกลุ่มวัยผู้ใหญ่ และกลุ่มวัยชรา ยังคงรักษาการออกเสียงในแบบเดิมไว้ คือ เสียง [mr] เป็นจำนวนมากที่สุด ส่วนกลุ่มวัยรุ่นออกเสียง (mr) เปลี่ยนแปลงเป็นเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยวหรือเสียงตามแบบภาษาไทยมาตรฐานมากที่สุด

เพื่อให้เห็นความต่างของการใช้รูปแปรของเสียง (mr) ในภาษาไทยถิ่นสงขลาตามอายุของผู้พูด เมื่อควบคุมตัวแปรเพศ และถิ่นที่อยู่อาศัยได้อย่างชัดเจน ผู้วิจัยจึงแสดงรายละเอียดทั้งหมดไว้ ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 34 อัตราร้อยละการแปรของเสียง (mr) ในภาษาไทยถิ่นสงขลาตามอายุของผู้พูด เมื่อควบคุมตัวแปรเพศ และถิ่นที่อยู่อาศัย

ตัวแปร รูปแปร	เมือง						ชนบท					
	ชาย			หญิง			ชาย			หญิง		
	วัยรุ่น	วัยผู้ใหญ่	วัยชรา	วัยรุ่น	วัยผู้ใหญ่	วัยชรา	วัยรุ่น	วัยผู้ใหญ่	วัยชรา	วัยรุ่น	วัยผู้ใหญ่	วัยชรา
[mr]	10.0 (1)	-	30.0 (3)	10.0 (1)	10.0 (1)	40.0 (4)	-	50.0 (5)	70.0 (7)	10.0 (1)	70.0 (7)	50.0 (5)
[mr]	-	10.0 (1)	30.0 (3)	-	10.0 (1)	30.0 (3)	20.0 (2)	30.0 (3)	30.0 (3)	10.0 (1)	30.0 (3)	50.0 (5)
[ml]	-	30.0 (3)	10.0 (1)	-	10.0 (1)	10.0 (1)	-	20.0 (2)	-	10.0 (1)	-	-
[m]	80.0 (8)	60.0 (6)	30.0 (3)	90.0 (9)	50.0 (5)	10.0 (1)	80.0 (8)	-	-	70.0 (7)	-	-
[r]	-	-	-	-	10.0 (1)	-	-	-	-	-	-	-
[r]	-	-	-	-	-	10.0 (1)	-	-	-	-	-	-
[l]	10.0 (1)	-	-	-	10.0 (1)	-	-	-	-	-	-	-
รวม	100.0(10)	100.0(10)	100.0(10)	100.0(10)	100.0(10)	100.0(10)	100.0(10)	100.0(10)	100.0(10)	100.0(10)	100.0(10)	100.0(10)
ค่า ไคสแควร์	$\chi^2 = 14.735$ df = 8 p > 0.05			$\chi^2 = 19.900$ df = 12 p > 0.05			$\chi^2 = 26.750$ df = 6 p < 0.05*			$\chi^2 = 22.974$ df = 6 p < 0.05*		

* กลุ่มที่มีความสัมพันธ์กับการออกเสียง (mr) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 (กลุ่มเพศชายในชุมชนชนบทและกลุ่มเพศหญิงในชุมชนชนบท)

จากตารางสรุปได้ว่า การแปรของเสียง (mr) ในภาษาไทยถิ่นสงขลาตามอายุของผู้พูด คือ กลุ่มอายุ 15-25 ปีหรือกลุ่มวัยรุ่น กลุ่มอายุ 35-45 ปีหรือกลุ่มวัยผู้ใหญ่ และกลุ่มอายุ 55 ปีขึ้นไปหรือกลุ่มวัยชรา เมื่อแบ่งกลุ่มย่อยลงไปโดยควบคุมตัวแปรเพศและถิ่นที่อยู่อาศัย พบว่า อายุมีความสัมพันธ์กับการออกเสียง (mr) เฉพาะในกลุ่มเพศชายในชุมชนชนบท และเพศหญิงในชุมชนชนบท ซึ่งพบว่าวัยผู้ใหญ่และวัยชราทั้งเพศชายและเพศหญิงในชุมชนชนบท ยังคงรักษาเสียง [mr] ไว้ในอัตราสูงสุด ในทางกลับกันวัยรุ่นเพศชายและเพศหญิงในชุมชนชนบท ออกเสียง (mr) เปลี่ยนแปลงเป็นเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยว หรือเสียงตามแบบภาษาไทยมาตรฐานมากที่สุด

ส่วนกลุ่มอื่นๆ ได้แก่ กลุ่มเพศชายในชุมชนเมือง และกลุ่มเพศหญิงในชุมชนเมือง ทั้งวัยรุ่น วัยผู้ใหญ่ และวัยชรา ออกเสียง (mr) ไม่ต่างกัน กล่าวคือ กลุ่มเหล่านี้ออกเสียง (mr) เปลี่ยนแปลงเป็นเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยวหรือเสียงตามแบบภาษาไทยมาตรฐานมากที่สุด แต่จะสังเกตได้ว่ากลุ่มวัยชราทั้งเพศชายและเพศหญิงในชุมชนเมือง รักษาเสียง [mr] ไว้มากกว่ากลุ่มอื่น

4.2.1.2 การแปรของเสียง (ml) ในภาษาไทยถิ่นสงขลาตามอายุของผู้พูด เมื่อควบคุมตัวแปรเพศและถิ่นที่อยู่อาศัย

1) กลุ่มเพศชายในชุมชนเมือง

ผู้วิจัยพบว่ากลุ่มวัยรุ่นเพศชายในชุมชนเมือง เลือกใช้รูปแปร [m] มากที่สุด คือ ร้อยละ 70.0 รองลงมา คือ รูปแปร [ml] ร้อยละ 30.0 ตามลำดับ

กลุ่มวัยผู้ใหญ่เพศชายในชุมชนเมือง เลือกใช้รูปแปร [ml] ร้อยละ 50.0 และรูปแปร [l] ร้อยละ 50.0 ตามลำดับ

ส่วนกลุ่มวัยชราเพศชายในชุมชนเมือง เลือกใช้รูปแปร [ml] ทั้งร้อยละ 100.0

ผลการทดสอบค่าไคสแควร์ $\chi^2 = 28.333$ df = 4 ($p < 0.05$) พบว่าปัจจัยอายุมีความสัมพันธ์กับการแปรของเสียง (ml) ในภาษาไทยถิ่นสงขลาของกลุ่มเพศชายในชุมชนเมืองทั้งวัยรุ่น วัยผู้ใหญ่ และวัยชรา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ หรือกล่าวได้ว่า กลุ่มวัยรุ่น วัยผู้ใหญ่ วัยชราเพศชายในชุมชนเมืองมีการเปลี่ยนแปลงในการออกเสียง (ml) แตกต่างกัน โดยกลุ่มวัยชรา ยังคงรักษาการออกเสียงในแบบเดิมไว้ คือ เสียง [ml] เป็นจำนวนมากที่สุด และลดจำนวนลงในกลุ่มวัยผู้ใหญ่ ส่วนกลุ่มวัยรุ่นออกเสียง (ml) เปลี่ยนแปลงเป็นเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยวหรือเสียงตามแบบภาษาไทยมาตรฐานมากที่สุด

2) กลุ่มเพศหญิงในชุมชนเมือง

ผู้วิจัยพบว่ากลุ่มวัยรุ่นเพศหญิงในชุมชนเมือง เลือกใช้รูปแปร์ [m1] ร้อยละ 40.0 รองลงมา คือ รูปแปร์ [m] และ [1] ร้อยละ 30.0 ตามลำดับ

กลุ่มวัยผู้ใหญ่เพศหญิงในชุมชนเมือง เลือกใช้รูปแปร์ [m1] ร้อยละ 80.0 รองลงมา คือ รูปแปร์ [m] ร้อยละ 20.0 ตามลำดับ

ส่วนกลุ่มวัยชราเพศหญิงในชุมชนเมือง เลือกใช้รูปแปร์ [m1] ร้อยละ 90.0 รองลงมา คือ รูปแปร์ [1] ร้อยละ 10.0 ตามลำดับ

ผลการทดสอบค่าไคสแควร์ $\chi^2 = 8.300$ $df = 4$ ($p > 0.05$) พบว่าปัจจัยอายุมีความสัมพันธ์กับการแปรของเสียง (m1) ในภาษาไทยถิ่นสงขลาของกลุ่มเพศหญิงในชุมชนเมืองทั้งวัยรุ่น วัยผู้ใหญ่ และวัยชรา อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ หรือกล่าวได้ว่า กลุ่มวัยรุ่น วัยผู้ใหญ่ วัยชรา เพศหญิงในชุมชนเมืองมีการเปลี่ยนแปลงในการออกเสียง (m1) ไม่แตกต่างกัน โดยประชากรทั้ง 3 กลุ่มนี้ยังคงรักษาการออกเสียงในแบบเดิมไว้ คือ เสียง [m1] ในอัตราสูงสุด

3) กลุ่มเพศชายในชุมชนชนบท

ผู้วิจัยพบว่ากลุ่มวัยรุ่นเพศชายในชุมชนชนบท เลือกใช้รูปแปร์ [m1] มากที่สุด คือ ร้อยละ 70.0 รองลงมา คือ รูปแปร์ [1] ร้อยละ 20.0 และ รูปแปร์ [m] ร้อยละ 10.0 ตามลำดับ

กลุ่มวัยผู้ใหญ่เพศชายในชุมชนชนบท เลือกใช้รูปแปร์ [m1] ทั้งร้อยละ 100.0

ส่วนกลุ่มวัยชราเพศชายในชุมชนชนบท เลือกใช้รูปแปร์ [m1] ทั้งร้อยละ 100.0

ผลการทดสอบค่าไคสแควร์ $\chi^2 = 6.667$ $df = 4$ ($p > 0.05$) พบว่าปัจจัยอายุมีความสัมพันธ์กับการแปรของเสียง (m1) ในภาษาไทยถิ่นสงขลาของกลุ่มเพศชายในชุมชนชนบททั้งวัยรุ่น วัยผู้ใหญ่ และวัยชรา อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ หรือกล่าวได้ว่า กลุ่มวัยรุ่น วัยผู้ใหญ่ วัยชรา เพศชายในชุมชนชนบทมีการเปลี่ยนแปลงในการออกเสียง (m1) ไม่แตกต่างกัน โดยประชากรทั้ง 3 กลุ่มนี้ ยังคงรักษาการออกเสียงในแบบเดิมไว้ คือ เสียง [m1] เป็นจำนวนมากที่สุด

4) กลุ่มเพศหญิงในชุมชนชนบท

ผู้วิจัยพบว่ากลุ่มวัยรุ่นเพศหญิงในชุมชนชนบท เลือกใช้รูปแปร์ [m1] มากที่สุด คือ ร้อยละ 90.0 รองลงมา คือ รูปแปร์ [m] ร้อยละ 10.0 ตามลำดับ

กลุ่มวัยผู้ใหญ่เพศหญิงในชุมชนชนบท เลือกใช้รูปแปร [ml] ทั้งร้อยละ 100.0

ส่วนกลุ่มวัยชราเพศหญิงในชุมชนชนบท เลือกใช้รูปแปร [ml] ทั้งร้อยละ 100.0

ผลการทดสอบค่าไคสแควร์ $\chi^2 = 2.069$ $df = 2$ ($p > 0.05$) พบว่าปัจจัยอายุมีความสัมพันธ์กับการแปรของเสียง (ml) ในภาษาไทยถิ่นสงขลาของกลุ่มเพศหญิงในชุมชนชนบท ทั้งวัยรุ่น วัยผู้ใหญ่ และวัยชรา อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ หรือกล่าวได้ว่า กลุ่มวัยรุ่น วัยผู้ใหญ่ วัยชรา เพศหญิงในชุมชนชนบทมีการเปลี่ยนแปลงในการออกเสียง (ml) ไม่แตกต่างกัน โดยประชากรทั้ง 3 กลุ่มนี้ ยังคงรักษาการออกเสียงในแบบเดิมไว้ คือ เสียง [ml] เป็นจำนวนมากที่สุด

เพื่อให้เห็นความต่างของการใช้รูปแปรของเสียง (ml) ในภาษาไทยถิ่นสงขลาตามอายุของผู้พูด เมื่อควบคุมตัวแปรเพศ และถิ่นที่อยู่อาศัยได้อย่างชัดเจน ผู้วิจัยจึงแสดงรายละเอียดทั้งหมดไว้ ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 35 อัตราร้อยละการแปรของเสียง (mL) ในภาษาไทยถิ่นสงขลาตามอายุของผู้พูด เมื่อควบคุมตัวแปรเพศ และถิ่นที่อยู่อาศัย

ตัวแปร รูปแปร	เมือง						ชนบท					
	ชาย			หญิง			ชาย			หญิง		
	วัยรุ่น	วัยผู้ใหญ่	วัยชรา	วัยรุ่น	วัยผู้ใหญ่	วัยชรา	วัยรุ่น	วัยผู้ใหญ่	วัยชรา	วัยรุ่น	วัยผู้ใหญ่	วัยชรา
[mL]	30.0 (3)	50.0 (5)	100.0(10)	40.0(40)	80.0 (8)	90.0 (9)	70.0 (7)	100.0(10)	100.0(10)	90.0 (9)	100.0(10)	100.0(10)
[m]	70.0 (7)	-	-	30.0 (3)	20.0 (2)	-	10.0 (1)	-	-	10.0 (1)	-	-
[l]	-	50.0 (5)	-	30.0 (3)	-	10.0 (1)	20.0 (2)	-	-	-	-	-
รวม	100.0(10)	100.0(10)	100.0(10)	100.0(10)	100.0(10)	100.0(10)	100.0(10)	100.0(10)	100.0(10)	100.0(10)	100.0(10)	100.0(10)
ค่า ไคสแควร์	$\chi^2 = 28.333$ $df = 4$ $p < 0.05^*$			$\chi^2 = 8.300$ $df = 4$ $p > 0.05$			$\chi^2 = 6.667$ $df = 4$ $p > 0.05$			$\chi^2 = 2.069$ $df = 2$ $p > 0.05$		

* กลุ่มที่มีความสัมพันธ์กับการออกเสียง (mL) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (กลุ่มเพศชายในชุมชนเมือง)

จากตารางสรุปได้ว่า การแปรของเสียง (ml) ในภาษาไทยถิ่นสงขลาตามอายุของผู้พูด คือ กลุ่มอายุ 15-25 ปีหรือกลุ่มวัยรุ่น กลุ่มอายุ 35-45 ปีหรือกลุ่มวัยผู้ใหญ่ และกลุ่มอายุ 55 ปีขึ้นไปหรือกลุ่มวัยชรา เมื่อแบ่งกลุ่มย่อยลงไปโดยควบคุมตัวแปรเพศและถิ่นที่อยู่อาศัย พบว่า อายุมีความสัมพันธ์กับการออกเสียง (ml) เฉพาะในกลุ่มเพศชายในชุมชนเมือง ซึ่งพบว่า กลุ่มวัยชราเพศชายในชุมชนเมืองยังคงรักษาเสียง [ml] ไว้ในอัตราสูงสุด และลดจำนวนลงในกลุ่มวัยผู้ใหญ่เพศชายในชุมชนเมือง ส่วนกลุ่มวัยรุ่นเพศชายในชุมชนเมืองออกเสียง (ml) เปลี่ยนแปลงเป็นเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยว หรือเสียงตามแบบภาษาไทยมาตรฐานมากที่สุด

ส่วนกลุ่มอื่นๆ ได้แก่ กลุ่มเพศหญิงในชุมชนเมือง กลุ่มเพศชายในชุมชนชนบท และกลุ่มเพศหญิงในชุมชนชนบท ทั้งวัยรุ่น วัยผู้ใหญ่ และวัยชรา ออกเสียง (ml) ไม่ต่างกัน กล่าวคือกลุ่มเหล่านี้ยังคงรักษาการออกเสียงในแบบเดิมไว้ คือ เสียง [ml] ในอัตราสูงสุด

4.2.2 การแปรของเสียง (mr) และ (ml) ในภาษาไทยถิ่นสงขลาตามเพศของผู้พูด เมื่อควบคุมตัวแปรอื่น

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการออกเสียง (mr) และ (ml) กับเพศของผู้พูด โดยผู้วิจัยได้ควบคุมตัวแปรอายุและถิ่นที่อยู่อาศัยให้คงที่ แต่มีตัวแปรเพศแตกต่างกัน คือ เพศชาย และเพศหญิง พบว่ามีกลุ่มเปรียบเทียบดังต่อไปนี้

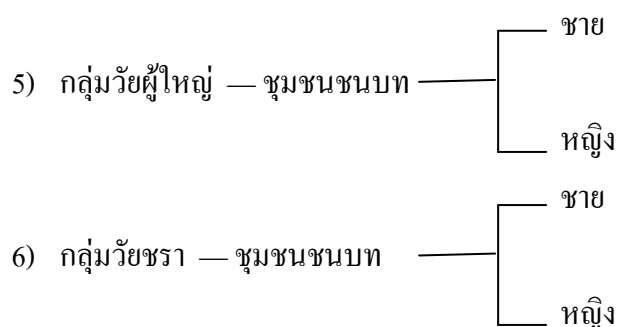
1) กลุ่มวัยรุ่น — ชุมชนเมือง	—	<div style="display: inline-block; vertical-align: middle;"> <div style="border-left: 1px solid black; height: 40px; margin: 0 5px;"></div> <div style="display: inline-block; vertical-align: middle; text-align: left;"> ชาย

หญิง </div> </div> |
| 2) กลุ่มวัยผู้ใหญ่ — ชุมชนเมือง | — | <div style="display: inline-block; vertical-align: middle;"> <div style="border-left: 1px solid black; height: 40px; margin: 0 5px;"></div> <div style="display: inline-block; vertical-align: middle; text-align: left;"> ชาย

หญิง </div> </div> |
| 3) กลุ่มวัยชรา — ชุมชนเมือง | — | <div style="display: inline-block; vertical-align: middle;"> <div style="border-left: 1px solid black; height: 40px; margin: 0 5px;"></div> <div style="display: inline-block; vertical-align: middle; text-align: left;"> ชาย

หญิง </div> </div> |
| 4) กลุ่มวัยรุ่น — ชุมชนชนบท | — | <div style="display: inline-block; vertical-align: middle;"> <div style="border-left: 1px solid black; height: 40px; margin: 0 5px;"></div> <div style="display: inline-block; vertical-align: middle; text-align: left;"> ชาย

หญิง </div> </div> |

4.2.2.1 การแปรของเสียง (mr) ในภาษาไทยถิ่นสงขลาตามเพศของผู้พูด เมื่อควบคุมตัวแปรอายุและถิ่นที่อยู่อาศัย

1) กลุ่มวัยรุ่นในชุมชนเมือง

ผู้วิจัยพบว่ากลุ่มวัยรุ่นในชุมชนเมืองเพศชาย เลือกใช้รูปแปร [m] มากที่สุด คือ ร้อยละ 80.0 รองลงมา ได้แก่ รูปแปร [mr] และ รูปแปร [l] ร้อยละ 10.0 ตามลำดับ

ส่วนกลุ่มวัยรุ่นในชุมชนเมืองเพศหญิง เลือกใช้รูปแปร [m] มากที่สุดเช่นเดียวกัน คือ ร้อยละ 90.0 รองลงมาคือรูปแปร [mr] ร้อยละ 10.0 ตามลำดับ

ผลการทดสอบค่าไคสแควร์ $\chi^2 = 1.059$ $df = 2$ ($p > 0.05$) พบว่าปัจจัยเพศมีความสัมพันธ์กับการแปรของเสียง (mr) ในภาษาไทยถิ่นสงขลาของกลุ่มวัยรุ่นในชุมชนเมืองเพศชายและเพศหญิงอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ หรือกล่าวได้ว่า วัยรุ่นในชุมชนเมืองทั้งเพศชายและเพศหญิงมีการเปลี่ยนแปลงในการออกเสียง (mr) ไม่แตกต่างกัน โดยประชากรทั้ง 2 กลุ่มนี้มีการออกเสียงเปลี่ยนแปลงเป็นเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยว [m] มากที่สุด

2) กลุ่มวัยผู้ใหญ่ในชุมชนเมือง

ผู้วิจัยพบว่ากลุ่มวัยผู้ใหญ่ในชุมชนเมืองเพศชาย เลือกใช้รูปแปร [m] มากที่สุด คือ ร้อยละ 60.0 รองลงมา ได้แก่ รูปแปร [ml] ร้อยละ 30.0 และ รูปแปร [mr] ร้อยละ 10.0 ตามลำดับ

ส่วนกลุ่มวัยผู้ใหญ่ในชุมชนเมืองเพศหญิง เลือกใช้รูปแปร [m] มากที่สุดเช่นเดียวกัน คือ ร้อยละ 50.0 รองลงมา ได้แก่ รูปแปร [mr] [mr] [ml] [l] และ [r] ร้อยละ 10.0 ตามลำดับ

ผลการทดสอบค่าไคสแควร์ $\chi^2 = 4.091$ $df = 5$ ($p > 0.05$) พบว่าปัจจัยเพศมีความสัมพันธ์กับการแปรของเสียง (mr) ในภาษาไทยถิ่นสงขลาของกลุ่มวัยผู้ใหญ่ในชุมชนเมืองเพศชายและเพศหญิงอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ หรือกล่าวได้ว่า วัยผู้ใหญ่ในชุมชนเมืองทั้งเพศชายและเพศหญิงมีการเปลี่ยนแปลงในการออกเสียง (mr) ไม่แตกต่างกัน โดยประชากรทั้ง 2 กลุ่มนี้มีการออกเสียงเปลี่ยนแปลงเป็นเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยว [m] มากที่สุด

3) กลุ่มวัยชราในชุมชนเมือง

ผู้วิจัยพบว่ากลุ่มวัยชราในชุมชนเมืองเพศชาย เลือกใช้รูปแปร [mr] [mr] และ [m] มากที่สุด คือ ร้อยละ 30.0 รองลงมา คือ รูปแปร [l] ร้อยละ 10.0 ตามลำดับ

ส่วนกลุ่มวัยชราในชุมชนเมืองเพศหญิง เลือกใช้รูปแปร [mr] มากที่สุด คือ ร้อยละ 40.0 รองลงมา ได้แก่ รูปแปร [mr] ร้อยละ 30.0 และ รูปแปร [m] [l] และ [r] ร้อยละ 10.0 ตามลำดับ

ผลการทดสอบค่าไคสแควร์ $\chi^2 = 2.143$ $df = 4$ ($p > 0.05$) พบว่าปัจจัยเพศมีความสัมพันธ์กับการแปรของเสียง (mr) ในภาษาไทยถิ่นสงขลาของกลุ่มวัยชราในชุมชนเมืองเพศชายและเพศหญิงอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ หรือกล่าวได้ว่า วัยชราในชุมชนเมืองทั้งเพศชายและเพศหญิงมีการเปลี่ยนแปลงในการออกเสียง (mr) ไม่แตกต่างกัน โดยประชากรกลุ่มนี้ยังคงรักษาการออกเสียงในแบบเดิมไว้ คือ เสียง [mr] เป็นจำนวนมากที่สุด แต่จะสังเกตได้ว่าวัยชราในชุมชนเมืองเพศชายเริ่มมีการใช้รูปแปรที่เป็นเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยวเพิ่มมากขึ้น

4) กลุ่มวัยรุ่นในชุมชนชนบท

ผู้วิจัยพบว่ากลุ่มวัยรุ่นในชุมชนชนบทเพศชาย เลือกใช้รูปแปร [m] มากที่สุด คือ ร้อยละ 80.0 รองลงมา คือ รูปแปร [mr] ร้อยละ 20.0 ตามลำดับ

ส่วนกลุ่มวัยรุ่นในชุมชนชนบทเพศหญิง เลือกใช้รูปแปร [m] มากที่สุด เช่นเดียวกัน คือ ร้อยละ 70.0 อันดับต่อมา ได้แก่ รูปแปร [mr] [mr] และ [ml] ร้อยละ 10.0 ตามลำดับ

ผลการทดสอบค่าไคสแควร์ $\chi^2 = 2.400$ $df = 3$ ($p > 0.05$) พบว่าปัจจัยเพศมีความสัมพันธ์กับการแปรของเสียง (mr) ในภาษาไทยถิ่นสงขลาของกลุ่มวัยรุ่นในชุมชนชนบทเพศชายและเพศหญิงอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ หรือกล่าวได้ว่า วัยรุ่นในชุมชนชนบททั้งเพศชายและ

เพศหญิงมีการเปลี่ยนแปลงในการออกเสียง (mr) ไม่แตกต่างกัน โดยประชากรกลุ่มนี้มีการออกเสียงเปลี่ยนแปลงเป็นเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยว [m] มากที่สุด ทำให้ทราบว่าการออกเสียง (mr) ได้มีการเปลี่ยนแปลงไปแล้วในการออกเสียงของกลุ่มวัยรุ่นในชุมชนชนบททั้งเพศชายและเพศหญิง

5) กลุ่มวัยผู้ใหญ่ในชุมชนชนบท

ผู้วิจัยพบว่ากลุ่มวัยผู้ใหญ่ในชุมชนชนบทเพศชาย เลือกใช้รูปแปร [mr] มากที่สุด คือ ร้อยละ 50.0 รองลงมา ได้แก่ รูปแปร [mr] ร้อยละ 30.0 และ รูปแปร [ml] ร้อยละ 20.0 ตามลำดับ

ส่วนกลุ่มวัยผู้ใหญ่ในชุมชนชนบทเพศหญิง เลือกใช้รูปแปร [mr] มากที่สุด เช่นเดียวกัน คือ ร้อยละ 70.0 รองลงมา คือ รูปแปร [mr] ร้อยละ 30.0 ตามลำดับ

ผลการทดสอบค่าไคสแควร์ $\chi^2 = 2.333$ $df = 2$ ($p > 0.05$) พบว่าปัจจัยเพศมีความสัมพันธ์กับการแปรของเสียง(mr) ในภาษาไทยถิ่นสงขลาของกลุ่มวัยผู้ใหญ่ในชุมชนชนบทเพศชายและเพศหญิงอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ หรือกล่าวได้ว่า วัยผู้ใหญ่ในชุมชนชนบททั้งเพศชายและเพศหญิง ยังคงรักษาการออกเสียงในแบบเดิมไว้ คือ เสียง [mr] เป็นจำนวนมากที่สุด

6) กลุ่มวัยชราในชุมชนชนบท

ผู้วิจัยพบว่ากลุ่มวัยชราในชุมชนชนบทเพศชาย เลือกใช้รูปแปร [mr] มากที่สุด คือ ร้อยละ 70.0 รองลงมา คือ รูปแปร [mr] ร้อยละ 30.0 ตามลำดับ

ส่วนกลุ่มวัยชราในชุมชนชนบทเพศหญิง เลือกใช้รูปแปร [mr] ร้อยละ 50.0 และ รูปแปร [mr] ร้อยละ 50.0 ตามลำดับ

ผลการทดสอบค่าไคสแควร์ $\chi^2 = 0.833$ $df = 1$ ($p > 0.05$) พบว่าปัจจัยเพศมีความสัมพันธ์กับการแปรของเสียง (mr) ในภาษาไทยถิ่นสงขลาของกลุ่มวัยชราในชุมชนชนบทเพศชายและเพศหญิงอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ หรือกล่าวได้ว่า วัยชราในชุมชนชนบททั้งเพศชายและเพศหญิง ยังคงรักษาการออกเสียงในแบบเดิมไว้ คือ เสียง [mr] เป็นจำนวนมากที่สุด

เพื่อให้เห็นความต่างของการใช้รูปแปรของเสียง (mr) ในภาษาไทยถิ่นสงขลาตามเพศของผู้พูด เมื่อควบคุมตัวแปรอายุ และถิ่นที่อยู่อาศัยได้อย่างชัดเจน ผู้วิจัยจึงแสดงรายละเอียดทั้งหมดไว้ ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 36 อัตราร้อยละการแปรของเสียง (mr) ในภาษาไทยถิ่นสงขลาตามเพศของผู้พูด เมื่อควบคุมตัวแปรอายุและถิ่นที่อยู่อาศัย

ตัวแปร รูปแปร	เมือง						ชนบท					
	วัยรุ่น		วัยผู้ใหญ่		วัยชรา		วัยรุ่น		วัยผู้ใหญ่		วัยชรา	
	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง
[mr]	10.0 (1)	10.0 (1)	-	10.0 (1)	30.0 (3)	40.0 (4)	-	10.0 (1)	50.0 (5)	70.0 (7)	70.0 (7)	50.0 (5)
[mr]	-	-	10.0 (1)	10.0 (1)	30.0 (3)	30.0 (3)	20.0 (2)	10.0 (1)	30.0 (3)	30.0 (3)	30.0 (3)	50.0 (5)
[ml]	-	-	30.0 (3)	10.0 (1)	-	-	-	10.0 (1)	20.0 (2)	-	-	-
[m]	80.0 (8)	90.0 (9)	60.0 (6)	50.0 (5)	30.0 (3)	10.0 (1)	80.0 (8)	70.0 (7)		-	-	-
[r]	-	-	-	10.0 (1)	-	-	-	-		-	-	-
[r]	-	-	-	-	-	10.0 (1)	-	-		-	-	-
[l]	10.0 (1)	-	-	10.0 (1)	10.0 (1)	10.0 (1)	-	-		-	-	-
รวม	100.0(10)	100.0(10)	100.0(10)	100.0(10)	100.0(10)	100.0(10)	100.0(10)	100.0(10)	100.0(10)	100.0(10)	100.0(10)	100.0(10)
ค่าไคสแควร์	$\chi^2 = 1.059$ df = 2 p > 0.05		$\chi^2 = 4.091$ df = 5 p > 0.05		$\chi^2 = 2.143$ df = 4 p > 0.05		$\chi^2 = 2.400$ df = 3 p > 0.05		$\chi^2 = 2.333$ df = 2 p > 0.05		$\chi^2 = 0.833$ df = 1 p > 0.05	

จากตารางสรุปได้ว่า การแปรของเสียง (mr) ในภาษาไทยถิ่นสงขลาตามเพศของผู้พูด เมื่อควบคุมตัวแปรอายุและถิ่นที่อยู่อาศัย พบว่า เพศที่ต่างกันไม่มีความสัมพันธ์กับการออกเสียง (mr) ของผู้พูดทั้ง 6 กลุ่ม กล่าวคือ ผู้พูดในแต่ละกลุ่มออกเสียง (mr) ไม่ต่างกัน โดยกลุ่มวัยรุ่นในชุมชนเมือง กลุ่มวัยผู้ใหญ่ในชุมชนเมือง และกลุ่มวัยรุ่นในชุมชนชนบท ทั้งเพศชายและเพศหญิง ออกเสียง (mr) เปลี่ยนแปลงเป็นเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยว [m] หรือเสียงตามแบบภาษาไทยมาตรฐานมากที่สุด ส่วนกลุ่มวัยชราในชุมชนเมือง กลุ่มวัยผู้ใหญ่ในชุมชนชนบท และกลุ่มวัยชราในชุมชนชนบท ทั้งเพศชายและเพศหญิง ยังคงรักษาเสียง [mr] ไว้ในอัตราสูงสุด

กล่าวได้ว่าคนที่มีเพศต่างกันในทุกกลุ่มมีการเปลี่ยนแปลงในการออกเสียง (mr) ไม่ต่างกัน ตัวแปรเพศจึงไม่มีความสัมพันธ์กับการแปรของเสียง (mr) ในภาษาไทยถิ่นสงขลา

4.2.2.2 การแปรของเสียง (ml) ในภาษาไทยถิ่นสงขลาตามเพศของผู้พูด เมื่อควบคุมตัวแปรอายุและถิ่นที่อยู่อาศัย

1) กลุ่มวัยรุ่นในชุมชนเมือง

ผู้วิจัยพบว่ากลุ่มวัยรุ่นในชุมชนเมืองเพศชาย เลือกใช้รูปแปร [m] ร้อยละ 70.0 รองลงมา คือ รูปแปร [ml] ร้อยละ 30.0 ตามลำดับ

ส่วนกลุ่มวัยรุ่นในชุมชนเมืองเพศหญิง เลือกใช้รูปแปร [ml] ร้อยละ 40.0 รองลงมาคือรูปแปร [m] และ [l] ร้อยละ 30.0 ตามลำดับ

ผลการทดสอบค่าไคสแควร์ $\chi^2 = 4.743$ $df = 2$ ($p > 0.05$) พบว่าปัจจัยเพศมีความสัมพันธ์กับการแปรของเสียง (ml) ในภาษาไทยถิ่นสงขลาของกลุ่มวัยรุ่นในชุมชนเมืองเพศชายและเพศหญิงอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ หรือกล่าวได้ว่า วัยรุ่นในชุมชนเมืองทั้งเพศชายและเพศหญิงมีการเปลี่ยนแปลงในการออกเสียง (ml) ไม่แตกต่างกัน แต่จะสังเกตได้ว่าเพศชายมีแนวโน้มที่จะออกเสียง (ml) เปลี่ยนแปลงเป็นเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยวมากกว่าเพศหญิง

2) กลุ่มวัยผู้ใหญ่ในชุมชนเมือง

ผู้วิจัยพบว่ากลุ่มวัยผู้ใหญ่ในชุมชนเมืองเพศชาย เลือกใช้รูปแปร [ml] และ [l] ร้อยละ 50.0

ส่วนกลุ่มวัยผู้ใหญ่ในชุมชนเมืองเพสหญิง เลือกใช้รูปแปรรูป [mL] ร้อยละ 80.0 รองลงมาคือรูปแปรรูป [m] ร้อยละ 20.0 ตามลำดับ

ผลการทดสอบค่าไคสแควร์ $\chi^2 = 7.692$ $df = 2$ ($p < 0.05$) พบว่าปัจจัยเพศมีความสัมพันธ์กับการแปรรูปของเสียง (mL) ในภาษาไทยถิ่นสงขลาของกลุ่มวัยผู้ใหญ่ในชุมชนเมืองเพศชายและเพสหญิงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ หรือกล่าวได้ว่า วัยผู้ใหญ่ในชุมชนเมืองเพศชายและเพสหญิงมีการเปลี่ยนแปลงในการออกเสียง (mL) แตกต่างกัน โดยวัยเพศชายมีแนวโน้มที่จะเกิดการเปลี่ยนแปลงในการออกเสียง (mL) มากกว่าเพสหญิง ในทางกลับกันเพสหญิงยังคงรักษาเสียง [mL] แบบสงขลาดั้งเดิมไว้มากกว่าเพศชาย

3) กลุ่มวัยชราในชุมชนเมือง

ผู้วิจัยพบว่า กลุ่มวัยชราในชุมชนเมืองเพศชายเลือกใช้รูปแปรรูป [mL] ทั้งหมด คือ ร้อยละ 100.0

ส่วนกลุ่มวัยชราในชุมชนเมืองเพสหญิงเลือกใช้รูปแปรรูป [mL] ร้อยละ 90.0 และรูปแปรรูป [l] ร้อยละ 10.0 ตามลำดับ

ผลการทดสอบค่าไคสแควร์ $\chi^2 = 1.053$ $df = 1$ ($p > 0.05$) พบว่าปัจจัยเพศมีความสัมพันธ์กับการแปรรูปของเสียง (mL) ในภาษาไทยถิ่นสงขลาของกลุ่มวัยชราในชุมชนเมืองเพศชายและเพสหญิงอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ หรือกล่าวได้ว่า กลุ่มวัยชราในชุมชนเมืองเพศชายและเพสหญิงมีการเปลี่ยนแปลงในการออกเสียง (mL) ไม่แตกต่างกัน โดยประชากรทั้ง 2 กลุ่มนี้ยังคงรักษาการออกเสียงในแบบเดิมไว้ คือ เสียง [mL] เป็นจำนวนมากที่สุด

4) กลุ่มวัยรุ่นในชุมชนชนบท

ผู้วิจัยพบว่ากลุ่มวัยรุ่นในชุมชนชนบทเพศชาย เลือกใช้รูปแปรรูป [mL] ร้อยละ 70.0 รองลงมา คือ รูปแปรรูป [l] ร้อยละ 20.0 และรูปแปรรูป [m] ร้อยละ 10.0 ตามลำดับ

ส่วนกลุ่มวัยรุ่นในชุมชนชนบทเพสหญิง เลือกใช้รูปแปรรูป [mL] ร้อยละ 90.0 รองลงมาคือรูปแปรรูป [m] ร้อยละ 10.0 ตามลำดับ

ผลการทดสอบค่าไคสแควร์ $\chi^2 = 2.250$ $df = 2$ ($p > 0.05$) พบว่าปัจจัยเพศมีความสัมพันธ์กับการแปรรูปของเสียง (mL) ในภาษาไทยถิ่นสงขลาของกลุ่มวัยรุ่นในชุมชนชนบทเพศชายและเพสหญิงอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ หรือกล่าวได้ว่า วัยรุ่นในชุมชนชนบททั้งเพศชายและ

เพศหญิงมีการเปลี่ยนแปลงในการออกเสียง (ml) ไม่แตกต่างกัน โดยประชากรทั้ง 2 กลุ่มนี้ยังคงรักษาการออกเสียงในแบบเดิมไว้ คือ เสียง [ml] เป็นจำนวนมากที่สุด

5) กลุ่มวัยผู้ใหญ่ในชุมชนชนบท

ผู้วิจัยพบว่ากลุ่มวัยผู้ใหญ่ในชุมชนชนบททั้งเพศชายและเพศหญิง เลือกใช้รูปแปร [ml] ทั้งร้อยละ 100.0

ผลการทดสอบค่าไคสแควร์ $\chi^2 = 0.00$ ซึ่งหมายความว่า ไม่มีค่าสถิติมีวิเคราะห้ความสัมพันธ์ เนื่องจากกลุ่มวัยผู้ใหญ่ในชุมชนชนบททั้งเพศชายและเพศหญิง เลือกใช้เพียงรูปแปรเดียวทั้งร้อยละ 100.0 จึงไม่มีรูปแปรอื่นๆที่จะมาพิจารณาหาความแตกต่าง กล่าวได้ว่าประชากรทั้ง 2 กลุ่มนี้ยังคงรักษาการออกเสียง (ml) ไว้ทั้งหมด และเสียงนี้ไม่มีแนวโน้มที่จะเปลี่ยนไปในกลุ่มวัยผู้ใหญ่ในชุมชนชนบททั้งเพศชายและเพศหญิง

6) กลุ่มวัยชราในชุมชนชนบท

ผู้วิจัยพบว่ากลุ่มวัยชราในชุมชนชนบททั้งเพศชายและเพศหญิง เลือกใช้รูปแปร [ml] ทั้งร้อยละ 100.0

ผลการทดสอบค่าไคสแควร์ $\chi^2 = 0.00$ ซึ่งหมายความว่า ไม่มีค่าสถิติมีวิเคราะห้ความสัมพันธ์ เนื่องจากกลุ่มวัยชราในชุมชนชนบททั้งเพศชายและเพศหญิง เลือกใช้เพียงรูปแปรเดียวทั้งร้อยละ 100.0 จึงไม่มีรูปแปรอื่นๆที่จะมาพิจารณาหาความแตกต่าง กล่าวได้ว่าประชากรทั้งสองกลุ่มนี้ยังคงรักษาการออกเสียง (ml) ไว้ทั้งหมด และเสียงนี้ไม่มีแนวโน้มที่จะเปลี่ยนไปในกลุ่มวัยชราในชุมชนชนบททั้งเพศชายและเพศหญิง

เพื่อให้เห็นความต่างของการใช้รูปแปรของเสียง (ml) ในภาษาไทยถิ่นสงขลาตามเพศของผู้พูด เมื่อควบคุมตัวแปรอายุและถิ่นที่อยู่อาศัยได้อย่างชัดเจน ผู้วิจัยจึงแสดงรายละเอียดทั้งหมดไว้ ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 37 อัตราร้อยละการแปรของเสียง (ml) ในภาษาไทยถิ่นสงขลาตามเพศของผู้พูด เมื่อควบคุมตัวแปรอายุและถิ่นที่อยู่อาศัย

ตัวแปร รูปแปร	เมือง						ชนบท					
	วัยรุ่น		วัยผู้ใหญ่		วัยชรา		วัยรุ่น		วัยผู้ใหญ่		วัยชรา	
	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง
[ml]	30.0 (3)	40.0 (4)	50.0 (5)	80.0 (80)	100.0 (10)	90.0 (9)	70.0 (7)	90.0 (9)	100.0(10)	100.0(10)	100.0(10)	100.0(10)
[m]	70.0 (7)	30.0 (3)	-	20.0 (2)	-	-	10.0 (1)	10.0 (1)	-	-	-	-
[l]	-	30.0 (3)	50.0 (5)	-	-	10.0 (1)	20.0 (2)	-	-	-	-	-
รวม	100.0(10)	100.0(10)	100.0(10)	100.0(10)	100.0(10)	100.0(10)	100.0(10)	100.0(10)	100.0(10)	100.0(10)	100.0(10)	100.0(10)
ค่าไคสแควร์	$\chi^2 = 4.743$ df = 2 p > 0.05		$\chi^2 = 7.692$ df = 2 p < 0.05*		$\chi^2 = 1.053$ df = 1 p > 0.05		$\chi^2 = 2.250$ df = 2 p > 0.05		$\chi^2 = 0.00$		$\chi^2 = 0.00$	

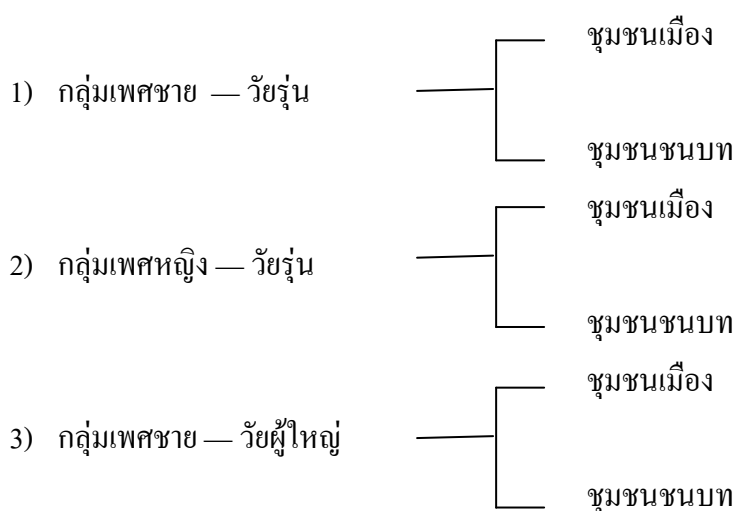
* กลุ่มที่มีความสัมพันธ์กับการออกเสียง (ml) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (กลุ่มวัยผู้ใหญ่ในชุมชนเมือง)

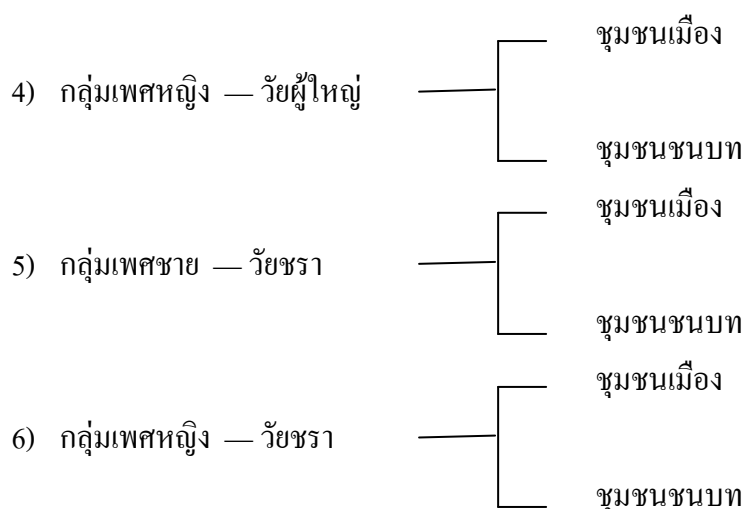
จากตารางสรุปได้ว่า การแปรของเสียง (m1) ในภาษาไทยถิ่นสงขลาตามเพศของผู้พูด คือ เพศชาย เพศหญิง เมื่อแบ่งกลุ่มย่อยลงไปโดยควบคุมตัวแปรอายุและถิ่นที่อยู่อาศัย พบว่า เพศมีความสัมพันธ์กับการออกเสียง (m1) เฉพาะในกลุ่มวัยผู้ใหญ่ในชุมชนเมือง ซึ่งพบว่า กลุ่มวัยผู้ใหญ่ในชุมชนเมืองเพศหญิง ยังคงรักษาเสียง [m1] ไว้ในอัตราสูงสุด ในทางกลับกันกลุ่มวัยผู้ใหญ่ในชุมชนเมืองเพศชาย ออกเสียง (m1) เปลี่ยนแปลงเป็นเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยว [l] หรือเสียงตามแบบภาษาไทยมาตรฐานถึงครึ่งหนึ่ง คือ ร้อยละ 50.0

ส่วนกลุ่มอื่นๆ ได้แก่ กลุ่มวัยรุ่นในเมือง กลุ่มวัยชราในเมือง กลุ่มวัยรุ่นในชนบท กลุ่มวัยผู้ใหญ่ในชนบท และกลุ่มวัยชราในชนบท กลุ่มที่เหลือดังกล่าวนี้เพศที่ต่างกันไม่มีความสัมพันธ์กับการออกเสียง (m1) กล่าวคือ กลุ่มวัยรุ่นในชุมชนเมืองทั้งเพศชายและเพศหญิงออกเสียง (m1) เปลี่ยนแปลงเป็นเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยวหรือเสียงตามแบบภาษาไทยมาตรฐานมากที่สุด ส่วนกลุ่มวัยชราในเมือง กลุ่มวัยรุ่นในชนบท กลุ่มวัยผู้ใหญ่ในชนบท และกลุ่มวัยชราในชนบท ทั้งเพศชายและเพศหญิงยังคงรักษาเสียง [m1] ไว้ในอัตราสูงสุด

4.2.3 การแปรของเสียง (mr) และ (m1) ในภาษาไทยถิ่นสงขลาตามถิ่นที่อยู่อาศัยของผู้พูด เมื่อควบคุมตัวแปรอื่น

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการออกเสียง (mr) และ (m1) กับถิ่นที่อยู่อาศัยของผู้พูด โดยผู้วิจัยได้ควบคุมตัวแปรอายุ และเพศให้คงที่ แต่มีตัวแปรถิ่นที่อยู่อาศัยแตกต่างกัน คือ ชุมชนเมืองและชุมชนชนบท พบว่ามีกลุ่มเปรียบเทียบดังต่อไปนี้

4.2.3.1 การแปรของเสียง (mr) ในภาษาไทยถิ่นสงขลาตามถิ่นที่อยู่อาศัยของผู้พูด เมื่อควบคุมตัวแปรอายุ และเพศ

1) กลุ่มเพศชาย วัยรุ่น

ผู้วิจัยพบว่ากลุ่มเพศชายวัยรุ่น ที่อาศัยอยู่ในชุมชนเมือง เลือกใช้รูปแปร [m] มากที่สุด คือ ร้อยละ 80.0 รองลงมา ได้แก่ รูปแปร [mr] และ รูปแปร [l] ร้อยละ 10.0 ตามลำดับ

ส่วนกลุ่มเพศชายวัยรุ่น ที่อาศัยอยู่ในชุมชนชนบท เลือกใช้รูปแปร [m] มากที่สุด เช่นเดียวกัน คือ ร้อยละ 80.0 รองลงมา คือ รูปแปร [mr] ร้อยละ 20.0 ตามลำดับ

ผลการทดสอบค่าไคสแควร์ $\chi^2 = 4.000$ $df = 3$ ($p > 0.05$) พบว่าปัจจัยถิ่นที่อยู่อาศัยมีความสัมพันธ์กับการแปรของเสียง (mr) ในภาษาไทยถิ่นสงขลาของกลุ่มเพศชายวัยรุ่น ที่อาศัยอยู่ในชุมชนเมืองและชุมชนชนบทอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ หรือกล่าวได้ว่า กลุ่มเพศชายวัยรุ่น ที่อาศัยอยู่ในชุมชนเมืองและชุมชนชนบทมีการเปลี่ยนแปลงในการออกเสียง (mr) ไม่แตกต่างกัน โดยประชากรทั้ง 2 กลุ่มนี้มีการออกเสียงเปลี่ยนแปลงเป็นเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยว [m] มากที่สุด

2) กลุ่มเพศหญิง วัยรุ่น

ผู้วิจัยพบว่า กลุ่มเพศหญิงวัยรุ่น ที่อาศัยอยู่ในชุมชนเมือง เลือกใช้รูปแปร [m] ร้อยละ 90.0 รองลงมาคือ รูปแปร [mr] ร้อยละ 10.0 ตามลำดับ

สำหรับกลุ่มเพศหญิงวัยรุ่น ที่อาศัยอยู่ในชุมชนชนบท เลือกใช้รูปแปร [m] ร้อยละ 70.0 รองลงมาได้แก่ รูปแปร [mr] [mc] และ [ml] ร้อยละ 10.0 ตามลำดับ

ผลการทดสอบค่าไคสแควร์ $\chi^2 = 2.250$ $df = 3$ ($p > 0.05$) พบว่าปัจจัยถิ่นที่อยู่อาศัยมีความสัมพันธ์กับการแปรของเสียง(mr)ในภาษาไทยถิ่นสงขลาของกลุ่มเพศหญิงวัยรุ่น ที่อาศัยอยู่ในชุมชนเมืองและชุมชนชนบทอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ หรือกล่าวได้ว่า กลุ่มเพศหญิงวัยรุ่น ที่อาศัยอยู่ในชุมชนเมืองและชุมชนชนบทมีการเปลี่ยนแปลงในการออกเสียง(mr) ไม่แตกต่างกัน โดยประชากรทั้ง 2 กลุ่มนี้มีการออกเสียงเปลี่ยนแปลงเป็นเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยว [m] มากที่สุด

3) กลุ่มเพศชาย วัยผู้ใหญ่

ผู้วิจัยพบว่า กลุ่มเพศชายวัยผู้ใหญ่ที่อาศัยอยู่ในชุมชนเมือง เลือกใช้รูปแปรที่เป็นเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยว [m] มากที่สุด คือ ร้อยละ 60.0 รองลงมา คือ รูปแปร [ml] ร้อยละ 30.0 และ รูปแปร [mc] ร้อยละ 10.0 ตามลำดับ

ส่วนกลุ่มเพศชายวัยผู้ใหญ่ที่อาศัยอยู่ในชุมชนชนบท เลือกใช้รูปแปร [mr] มากที่สุด คือ ร้อยละ 50.0 รองลงมาได้แก่ รูปแปร [mc] ร้อยละ 30.0 และอันดับสุดท้าย คือ รูปแปร [ml] ร้อยละ 20.0 ตามลำดับ

ผลการทดสอบค่าไคสแควร์ $\chi^2 = 12.200$ $df = 3$ ($p < 0.05$) พบว่าปัจจัยถิ่นที่อยู่อาศัยมีความสัมพันธ์กับการแปรของเสียง(mr)ในภาษาไทยถิ่นสงขลาของกลุ่มเพศชายวัยผู้ใหญ่ที่อาศัยอยู่ในชุมชนเมืองและชุมชนชนบทอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ หรือกล่าวได้ว่ากลุ่มเพศชายวัยผู้ใหญ่ที่อาศัยอยู่ในชุมชนเมืองและชุมชนชนบทมีการเปลี่ยนแปลงในการออกเสียง(mr)ที่แตกต่างกัน โดยเพศชายวัยผู้ใหญ่ที่อาศัยอยู่ในชุมชนชนบทยังคงรักษาเสียง [mr] ไว้ในอัตราสูงสุด ส่วนเพศชายวัยผู้ใหญ่ที่อาศัยอยู่ในชุมชนเมืองมีการออกเสียงเปลี่ยนแปลงเป็นเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยว [m] มากที่สุด

4) กลุ่มเพศหญิง วัยผู้ใหญ่

ผู้วิจัยพบว่า กลุ่มเพศหญิงวัยผู้ใหญ่ที่อาศัยอยู่ในชุมชนเมือง เลือกใช้รูปแปรที่เป็นเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยว [m] มากที่สุด คือ ร้อยละ 50.0 รองลงมาได้แก่รูปแปร [mr] [mc] [ml] [r] และ [l] ในอัตราที่เท่ากัน คือ ร้อยละ 10.0 ตามลำดับ

ส่วนกลุ่มเพศหญิงวัยผู้ใหญ่ที่อาศัยอยู่ในชุมชนชนบท เลือกใช้รูปแปร [mr] มากที่สุด ถึงร้อยละ 70.0 รองลงมา คือรูปแปร [mr] ร้อยละ 30.0 ตามลำดับ

ผลการทดสอบค่าไคสแควร์ $\chi^2 = 13.500$ $df = 5$ ($p < 0.05$) พบว่าปัจจัยถิ่นที่อยู่อาศัยมีความสัมพันธ์กับการแปรของเสียง(mr)ในภาษาไทยถิ่นสงขลาของกลุ่มเพศหญิงวัยผู้ใหญ่ที่อาศัยอยู่ในชุมชนเมืองและชุมชนชนบทอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ หรือกล่าวได้ว่าเพศหญิงวัยผู้ใหญ่ที่อาศัยอยู่ในชุมชนเมืองและชุมชนชนบทมีการเปลี่ยนแปลงในการออกเสียง(mr) ที่แตกต่างกัน โดยเพศหญิงวัยผู้ใหญ่ที่อาศัยอยู่ในชุมชนชนบทยังคงรักษาเสียง[mr]ไว้ในอัตราสูงสุด ส่วนเพศหญิงวัยผู้ใหญ่ที่อาศัยอยู่ในชุมชนเมืองมีการออกเสียงเปลี่ยนแปลงเป็นเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยว [m]มากที่สุด

5) กลุ่มเพศชาย วัยชรา

ผู้วิจัยพบว่า กลุ่มเพศชายวัยชราที่อาศัยอยู่ในชุมชนเมืองเลือกใช้รูปแปร [mr] [mr] และ [m] มากที่สุดในอัตราที่เท่ากัน คือ ร้อยละ 30.0 รองลงมา คือ รูปแปร [ml] ร้อยละ 10.0 ตามลำดับ

ส่วนกลุ่มเพศชายวัยชราที่อาศัยอยู่ในชุมชนชนบทเลือกใช้รูปแปร [mr] มากที่สุด คือ ร้อยละ 70.0 รองลงมาคือ รูปแปร [mr] ร้อยละ 30.0 ตามลำดับ

ผลการทดสอบค่าไคสแควร์ $\chi^2 = 5.600$ $df = 3$ ($p > 0.05$) พบว่าปัจจัยถิ่นที่อยู่อาศัยมีความสัมพันธ์กับการแปรของเสียง(mr)ในภาษาไทยถิ่นสงขลาของกลุ่มเพศชายวัยชราที่อาศัยอยู่ในชุมชนเมืองและชุมชนชนบทอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่จะสังเกตได้ว่ากลุ่มเพศชายวัยชราที่อาศัยอยู่ในชุมชนเมืองมีแนวโน้มที่จะเกิดการเปลี่ยนแปลงในการออกเสียง(mr) มากกว่ากลุ่มเพศชายวัยชราที่อาศัยอยู่ในชุมชนชนบท

6) กลุ่มเพศหญิง วัยชรา

ผู้วิจัยพบว่า กลุ่มเพศหญิงวัยชราที่อาศัยอยู่ในชุมชนเมืองเลือกใช้รูปแปร [mr] มากที่สุด คือ ร้อยละ 40.0 รองลงมา คือ รูปแปร [mr] ร้อยละ 30.0 และรูปแปร [ml] [m] และ [r] ร้อยละ 10.0 ตามลำดับ

ส่วนกลุ่มเพศหญิงวัยชราที่อาศัยอยู่ในชุมชนชนบทเลือกใช้รูปแปรที่เป็นเสียงพยัญชนะควบกล้ำ [mr] และ [mr] มากที่สุด คือร้อยละ 50.0 ตามลำดับ

ผลการทดสอบค่าไคสแควร์ $\chi^2 = 3.611$ $df = 4$ ($p > 0.05$) พบว่าปัจจัยถิ่นที่อยู่อาศัยมีความสัมพันธ์กับการแปรของเสียง (mr) ในภาษาไทยถิ่นสงขลาของกลุ่มเพศหญิงวัยชราที่อาศัยอยู่ในชุมชนเมืองและชุมชนชนบทอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ หรือกล่าวได้ว่า กลุ่มเพศหญิงวัยชราทั้งที่อาศัยอยู่ในชุมชนเมืองและชุมชนชนบทมีการเปลี่ยนแปลงในการออกเสียง(mr)ไม่แตกต่างกัน โดยประชากรทั้ง 2 กลุ่มนี้ยังคงรักษาการออกเสียงในแบบเดิมไว้ คือ เสียง [mr] เป็นจำนวนมากที่สุด แต่จะสังเกตได้ว่าเพศหญิงวัยชราที่อาศัยอยู่ในชุมชนเมืองมีแนวโน้มที่จะเกิดการเปลี่ยนแปลงในการออกเสียง (mr) มากกว่าเพศหญิงวัยชราที่อาศัยอยู่ในชุมชนชนบท

เพื่อให้เห็นความต่างของการใช้รูปแปรของเสียง(mr)ในภาษาไทยถิ่นสงขลาตามถิ่นที่อยู่อาศัยของผู้พูด เมื่อควบคุมตัวแปรอายุ และเพศ ได้อย่างชัดเจน ผู้วิจัยจึงแสดงรายละเอียดทั้งหมดไว้ ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 38 อัตราร้อยละการแปรของเสียง (mr) ในภาษาไทยถิ่นสงขลาตามถิ่นที่อยู่อาศัยของผู้พูด เมื่อควบคุมตัวแปรอายุ และเพศ

ตัวแปร รูปแปร	ชาย						หญิง					
	วัยรุ่น		วัยผู้ใหญ่		วัยชรา		วัยรุ่น		วัยผู้ใหญ่		วัยชรา	
	เมือง	ชนบท	เมือง	ชนบท	เมือง	ชนบท	เมือง	ชนบท	เมือง	ชนบท	เมือง	ชนบท
[mr]	10.0 (1)	-	-	50.0 (5)	30.0 (3)	70.0 (7)	10.0 (1)	10.0 (1)	10.0 (1)	70.0 (7)	40.0 (4)	50.0 (5)
[mr]	-	20.0 (2)	10.0 (1)	30.0 (3)	30.0 (3)	30.0 (3)	-	10.0 (1)	10.0 (1)	30.0 (3)	30.0 (3)	50.0 (5)
[ml]	-	-	30.0 (3)	20.0 (2)	10.0 (1)	-	-	10.0 (1)	10.0 (1)	-	10.0 (1)	-
[m]	80.0 (8)	80.0 (8)	60.0 (6)	-	30.0 (3)	-	90.0 (9)	70.0 (7)	50.0 (5)	-	10.0 (1)	-
[r]	-	-	-	-	-	-	-	-	10.0 (1)	-	-	-
[r]	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10.0 (1)	-
[l]	10.0 (1)	-	-	-	-	-	-	-	10.0 (1)	-	-	-
รวม	100.0(10)	100.0(10)	100.0(10)	100.0(10)	100.0(10)	100.0(10)	100.0(10)	100.0(10)	100.0(10)	100.0(10)	100.0(10)	100.0(10)
ค่าไคสแควร์	$\chi^2 = 4.000$ df = 3 p > 0.05		$\chi^2 = 12.200$ df = 3 p < 0.05*		$\chi^2 = 5.600$ df = 3 p > 0.05		$\chi^2 = 2.250$ df = 3 p > 0.05		$\chi^2 = 13.500$ df = 5 p < 0.05*		$\chi^2 = 3.611$ df = 4 p > 0.05	

* กลุ่มที่มีความสัมพันธ์กับการออกเสียง (mr) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (กลุ่มเพศชายวัยผู้ใหญ่ และกลุ่มเพศหญิงวัยผู้ใหญ่)

จากตารางสรุปได้ว่า การแปรของเสียง (mr) ในภาษาไทยถิ่นสงขลาตามถิ่นที่อยู่อาศัยของผู้พูด คือ ชุมชนเมือง ชุมชนชนบท เมื่อควบคุมตัวแปรอายุ และเพศ พบว่าถิ่นที่อยู่อาศัยมีความสัมพันธ์กับการออกเสียง (mr) เฉพาะในกลุ่มเพศชาย วัยผู้ใหญ่ และกลุ่มเพศหญิงวัยผู้ใหญ่ ซึ่งพบว่า กลุ่มเพศชาย และเพศหญิงวัยผู้ใหญ่ ที่อยู่ในชุมชนชนบท ยังคงรักษาเสียง [mr] ไว้ในอัตราสูงสุด ในทางกลับกันกลุ่มเพศชาย และเพศหญิงวัยผู้ใหญ่ ที่อยู่ในชุมชนเมืองออกเสียง(mr) เปลี่ยนแปลงเป็นเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยว [m] หรือเสียงตามแบบภาษาไทยมาตรฐานมากที่สุด

ส่วนกลุ่มอื่นๆ ได้แก่ กลุ่มเพศชายวัยรุ่น กลุ่มเพศหญิงวัยรุ่น กลุ่มเพศชายวัยชรา และกลุ่มเพศหญิงวัยชรา กลุ่มที่เหลือดังกล่าวนี้ถิ่นที่อยู่อาศัยที่ต่างกันไม่มีความสัมพันธ์กับการออกเสียง (mr) กล่าวคือ กลุ่มเพศชาย เพศหญิง วัยรุ่น ทั้งในชุมชนเมืองและชุมชนชนบทออกเสียง (mr) เปลี่ยนแปลงเป็นเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยว [m] หรือเสียงตามแบบภาษาไทยมาตรฐานมากที่สุด ส่วนกลุ่มเพศชาย เพศหญิง วัยชรา ทั้งในชุมชนเมืองและชุมชนชนบทยังคงรักษาเสียง [mr] ไว้ในอัตราสูงสุด

4.2.3.2 การแปรของเสียง (ml) ในภาษาไทยถิ่นสงขลาตามถิ่นที่อยู่อาศัยของผู้พูด เมื่อควบคุมตัวแปรอายุ และเพศ

1) กลุ่มเพศชาย วัยรุ่น

ผู้วิจัยพบว่า กลุ่มเพศชายวัยรุ่นที่อาศัยอยู่ในชุมชนเมือง เลือกใช้รูปแปร [m] มากที่สุด ถึงร้อยละ 70.0 รองลงมา คือ รูปแปร [ml] ร้อยละ 30.0 ตามลำดับ

ส่วนกลุ่มเพศชายวัยรุ่นที่อาศัยอยู่ในชุมชนชนบท เลือกใช้รูปแปร [ml] มากที่สุดถึงร้อยละ 70.0 รองลงมาได้แก่ รูปแปร [l] ร้อยละ 20.0 และอันดับสุดท้าย คือ รูปแปร [m] ร้อยละ 10.0 ตามลำดับ

ผลการทดสอบค่าไคสแควร์ $\chi^2 = 8.100$ $df = 2$ ($p < 0.05$) พบว่าปัจจัยถิ่นที่อยู่อาศัยมีความสัมพันธ์กับการแปรของเสียง(ml)ในภาษาไทยถิ่นสงขลาของกลุ่มเพศชายวัยรุ่นที่อาศัยอยู่ในชุมชนเมืองและชุมชนชนบทอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 หรือกล่าวได้ว่า กลุ่มเพศชายวัยรุ่นที่อาศัยอยู่ในชุมชนเมืองและชุมชนชนบทมีการเปลี่ยนแปลงในการออกเสียง(ml)ที่แตกต่างกัน โดยเพศชายวัยรุ่นที่อาศัยอยู่ในชุมชนชนบทยังคงรักษาเสียง [ml] ไว้ในอัตราสูงสุด ส่วนเพศชายวัยรุ่นที่อาศัยอยู่ในชุมชนเมือง มีการออกเสียงเปลี่ยนแปลงเป็นเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยว [m] มากที่สุด

2) กลุ่มเพศหญิง วัยรุ่น

ผู้วิจัยพบว่า กลุ่มเพศหญิงวัยรุ่นที่อาศัยอยู่ในชุมชนเมือง เลือกใช้รูปแปรง [m1] ร้อยละ 40.0 รองลงมาคือ รูปแปรง [m] ร้อยละ 30.0 และรูปแปรง [1] ร้อยละ 30.0 ตามลำดับ ส่วนกลุ่มเพศหญิงวัยรุ่นที่อาศัยอยู่ในชุมชนชนบทเลือกใช้รูปแปรง [m1] ร้อยละ 90.0 รองลงมาคือรูปแปรง [m] ร้อยละ 10.0 ตามลำดับ

ผลการทดสอบค่าไคสแควร์ $\chi^2 = 5.923$ $df = 2$ ($p > 0.05$) พบว่าปัจจัยถิ่นที่อยู่อาศัยมีความสัมพันธ์กับการแปรของเสียง(mL)ในภาษาไทยถิ่นสงขลาของกลุ่มเพศหญิงวัยรุ่นที่อาศัยอยู่ในชุมชนเมืองและชุมชนชนบทอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 หรือกล่าวได้ว่า กลุ่มเพศหญิงวัยรุ่นที่อาศัยอยู่ในชุมชนเมืองและชุมชนชนบทมีการเปลี่ยนแปลงในการออกเสียง (mL) ไม่แตกต่างกัน โดยประชากรกลุ่มนี้ยังคงรักษาการออกเสียงในแบบเดิมไว้ คือเสียง [m1] เป็นจำนวนมากที่สุด แต่จะสังเกตได้ว่าเพศหญิงวัยรุ่นที่อาศัยอยู่ในชุมชนเมืองมีแนวโน้มที่จะออกเสียงเปลี่ยนแปลงเป็นเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยวมากกว่าเพศหญิงวัยรุ่นที่อาศัยอยู่ในชุมชนชนบท

3) กลุ่มเพศชาย วัยผู้ใหญ่

ผู้วิจัยพบว่า กลุ่มเพศชายวัยผู้ใหญ่ที่อาศัยอยู่ในชุมชนเมืองเลือกใช้รูปแปรง [m1] และ [1] ในอัตราที่เท่ากัน คือ ร้อยละ 50.0 ตามลำดับ

ส่วนกลุ่มเพศชายวัยผู้ใหญ่ที่อาศัยอยู่ในชุมชนชนบท เลือกใช้รูปแปรงที่เป็นเสียงพยัญชนะควบกล้ำ [m1] ทั้งหมด คือ ร้อยละ 100.0 ตามลำดับ

ผลการทดสอบค่าไคสแควร์ $\chi^2 = 6.667$ $df = 1$ ($p < 0.05$) พบว่าปัจจัยถิ่นที่อยู่อาศัยมีความสัมพันธ์กับการแปรของเสียง(mL)ในภาษาไทยถิ่นสงขลาของกลุ่มเพศชายวัยผู้ใหญ่ที่อาศัยอยู่ในชุมชนเมืองและชุมชนชนบทอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 หรือกล่าวได้ว่า กลุ่มเพศชายวัยผู้ใหญ่ที่อาศัยอยู่ในชุมชนเมืองและชุมชนชนบทมีการเปลี่ยนแปลงในการออกเสียง(mL) ที่แตกต่างกัน โดยเพศชายวัยผู้ใหญ่ที่อาศัยอยู่ในชุมชนชนบทยังคงรักษาเสียง [m1] ไว้ทั้งร้อยละ 100 ส่วนเพศชายวัยผู้ใหญ่ที่อาศัยอยู่ในชุมชนเมืองมีการออกเสียงเปลี่ยนแปลงเป็นเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยว [1] เป็นอัตราส่วนครึ่งหนึ่ง คือร้อยละ 50 ทำให้ทราบว่า การออกเสียง(mL) กำลังเกิดการเปลี่ยนแปลงในการออกเสียงของกลุ่มเพศชายวัยผู้ใหญ่ที่อาศัยอยู่ในชุมชนเมือง

4) กลุ่มเพศหญิง วัยผู้ใหญ่

ผู้วิจัยพบว่า กลุ่มเพศหญิงวัยผู้ใหญ่ที่อาศัยอยู่ในชุมชนเมือง เลือกใช้รูปแปรร [ม1] ร้อยละ 80.0 รองลงมาคือ รูปแปรร [ม] ร้อยละ 20.0 ตามลำดับ

ส่วนกลุ่มเพศหญิงวัยผู้ใหญ่ที่อาศัยอยู่ในชุมชนชนบทเลือกใช้รูปแปรร [ม1] ทั้ง ร้อยละ 100.0

ผลการทดสอบค่าไคสแควร์ $\chi^2 = 2.222$ $df = 1$ ($p > 0.05$) พบว่าปัจจัยถิ่นที่อยู่อาศัยมีความสัมพันธ์กับการแปรรของเสียง(ม1)ในภาษาไทยถิ่นสงขลาของกลุ่มเพศหญิงวัยผู้ใหญ่ที่อาศัยอยู่ในชุมชนเมืองและชุมชนชนบทอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 หรือกล่าวได้ว่า กลุ่มเพศหญิงวัยผู้ใหญ่ที่อาศัยอยู่ในชุมชนเมืองและชุมชนชนบทมีการเปลี่ยนแปลงในการออกเสียง (ม1)ไม่แตกต่างกัน โดยประชากรทั้ง 2 กลุ่มนี้ยังคงรักษาการออกเสียงในแบบเดิมไว้ คือ เสียง [ม1]เป็นจำนวนมากที่สุด แต่จะสังเกตได้ว่าเพศหญิงวัยผู้ใหญ่ที่อาศัยอยู่ในชุมชนเมืองมีแนวโน้มที่จะออกเสียง(ม1)เปลี่ยนแปลงเป็นเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยวมากกว่าเพศหญิงวัยผู้ใหญ่ที่อาศัยอยู่ในชุมชนชนบท

5) กลุ่มเพศชาย วัยชรา

ผู้วิจัยพบว่า กลุ่มเพศชายวัยชราทั้งที่อาศัยอยู่ในชุมชนเมืองและชุมชนชนบท เลือกใช้รูปแปรรที่เป็นเสียงพยัญชนะควบกล้ำ[ม1] ทั้งหมด คือ ร้อยละ 100.0

ผลการทดสอบค่าไคสแควร์ $\chi^2 = 0.00$ ซึ่งหมายความว่า ไม่มีค่าสถิติมาวิเคราะห์ความสัมพันธ์ เนื่องจากกลุ่มเพศชายวัยชราทั้งที่อาศัยอยู่ในชุมชนเมืองและชุมชนชนบท เลือกใช้เพียงรูปแปรรเดียวทั้งร้อยละ 100.0 จึงไม่มีรูปแปรรอื่นๆที่จะมาพิจารณาหาความแตกต่าง กล่าวได้ว่า ประชากรทั้ง 2 กลุ่มนี้ยังคงรักษาการออกเสียง (ม1) ไว้ทั้งหมด และเสียงนี้ไม่มีแนวโน้มที่จะเปลี่ยนไปในกลุ่มเพศชายวัยชราทั้งที่อาศัยอยู่ในชุมชนเมืองและชุมชนชนบท

6) กลุ่มเพศหญิง วัยชรา

ผู้วิจัยพบว่า กลุ่มเพศหญิงวัยชราที่อาศัยอยู่ในชุมชนเมือง เลือกใช้รูปแปรร [ม1] ร้อยละ 90.0 รองลงมาคือ รูปแปรร [1] ร้อยละ 10.0 ตามลำดับ

ส่วนกลุ่มเพศหญิงวัยชราที่อาศัยอยู่ในชุมชนชนบทเลือกใช้รูปแปร [ml] ทั้ง ร้อยละ 100.0

ผลการทดสอบค่าไคสแควร์ $\chi^2 = 1.053$ $df = 1$ ($p > 0.05$) พบว่าปัจจัยถิ่นที่อยู่อาศัยมีความสัมพันธ์กับการแปรของเสียง(ml)ในภาษาไทยถิ่นสงขลาของกลุ่มเพศหญิงวัยชราที่อาศัยอยู่ในชุมชนเมืองและชุมชนชนบทอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 หรือกล่าวได้ว่ากลุ่มเพศหญิงวัยชราที่อาศัยอยู่ในชุมชนเมืองและชุมชนชนบทมีการเปลี่ยนแปลงในการออกเสียง (ml)ที่ไม่ต่างกัน กล่าวคือ ประชากรทั้ง 2 กลุ่มนี้ยังคงรักษาการออกเสียงในแบบเดิมไว้ คือ เสียง [ml] เป็นจำนวนมากที่สุด

เพื่อให้เห็นความต่างของการใช้รูปแปรของเสียง (ml) ในภาษาไทยถิ่นสงขลาตามถิ่นที่อยู่อาศัยของผู้พูด เมื่อควบคุมตัวแปรอายุ และเพศ ได้อย่างชัดเจน ผู้วิจัยจึงแสดงรายละเอียดทั้งหมดไว้ ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 39 อัตราร้อยละการแปรของเสียง (ml) ในภาษาไทยถิ่นสงขลาตามถิ่นที่อยู่อาศัยของผู้พูด เมื่อควบคุมตัวแปรอายุ และเพศ

ตัวแปร รูปแปร	ชาย						หญิง					
	วัยรุ่น		วัยผู้ใหญ่		วัยชรา		วัยรุ่น		วัยผู้ใหญ่		วัยชรา	
	เมือง	ชนบท	เมือง	ชนบท	เมือง	ชนบท	เมือง	ชนบท	เมือง	ชนบท	เมือง	ชนบท
[ml]	30.0 (3)	70.0 (7)	50.0 (5)	100.0 (10)	100.0 (10)	100.0 (10)	40.0 (4)	90.0 (9)	80.0 (8)	100.0 (10)	90.0 (9)	100.0(10)
[m]	70.0 (7)	10.0 (1)	-	-	-	-	30.0 (3)	10.0 (1)	20.0 (2)	-	-	-
[l]	-	20.0 (2)	50.0 (5)	-	-	-	30.0 (3)	-	-	-	10.0 (1)	-
รวม	100.0(10)	100.0(10)	100.0(10)	100.0(10)	100.0(10)	100.0(10)	100.0(10)	100.0(10)	100.0(10)	100.0(10)	100.0(10)	100.0(10)
ค่า ไคสแควร์	$\chi^2 = 8.100$ df = 2 p < 0.05*		$\chi^2 = 6.667$ df = 1 p < 0.05*		$\chi^2 = 0.00$		$\chi^2 = 5.923$ df = 2 p > 0.05		$\chi^2 = 2.222$ df = 1 p > 0.05		$\chi^2 = 1.053$ df = 1 p > 0.05	

* กลุ่มที่มีความสัมพันธ์กับการออกเสียง (ml) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (กลุ่มเพศชายวัยรุ่น และกลุ่มเพศชายวัยผู้ใหญ่)

จากตารางสรุปได้ว่า การแปรของเสียง (ml) ในภาษาไทยถิ่นสงขลาตามถิ่นที่อยู่อาศัยของผู้พูด คือ ชุมชนเมือง ชุมชนชนบท เมื่อแบ่งกลุ่มย่อยลงไปโดยควบคุมตัวแปรอายุ และเพศพบว่า ถิ่นที่อยู่อาศัยมีความสัมพันธ์กับการออกเสียง (ml) เฉพาะในกลุ่มเพศชาย วัยรุ่น และกลุ่มเพศชายวัยผู้ใหญ่ ซึ่งพบว่า กลุ่มเพศชายวัยรุ่น และเพศชายวัยผู้ใหญ่ ที่อยู่ในชุมชนชนบท ยังคงรักษาเสียง [ml] ไว้ในอัตราสูงสุด ในทางกลับกันการออกเสียง (ml) เปลี่ยนแปลงไปอย่างมากในกลุ่มเพศชายวัยรุ่น และเพศชายวัยผู้ใหญ่ที่อยู่ในชุมชนเมือง

ส่วนกลุ่มอื่นๆ ได้แก่ กลุ่มเพศชายวัยชรา กลุ่มเพศหญิงวัยรุ่น กลุ่มเพศหญิงวัยผู้ใหญ่ และกลุ่มเพศหญิงวัยชรา กลุ่มที่เหลือดังกล่าวนี้ทั้งที่อยู่ในชุมชนเมืองและชุมชนชนบทออกเสียง (ml) ไม่ต่างกัน เพราะทุกกลุ่มยังคงรักษาเสียง [ml] ไว้ในอัตราสูงสุด

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการแปรของเสียง (mr) และ (ml) ในภาษาไทยถิ่นสงขลา กับปัจจัยทางสังคมแบบควบคุมตัวแปร โดยเปรียบเทียบไปตามกลุ่มย่อยที่สุดที่มีตัวแปรทางสังคม 2 ตัวแปรเท่านั้น ต่างกันเฉพาะตัวแปรที่ทำการศึกษสามารถสรุปเป็นตารางได้ ดังนี้

1. การแปรของเสียง (mr) และ (ml) ในภาษาไทยถิ่นสงขลาตามอายุของผู้พูด เมื่อควบคุมตัวแปรเพศและถิ่นที่อยู่อาศัย

ตารางที่ 40 ปัจจัยสังคมที่มีความสัมพันธ์กับการแปรของเสียง (mr) และ (ml) ในภาษาไทยถิ่นสงขลาตามอายุของผู้พูด เมื่อควบคุมตัวแปรเพศและถิ่นที่อยู่อาศัย*

ตัวแปรทางสังคม		ตัวแปรภาษา	
ตัวแปรที่ควบคุม	ตัวแปรที่ศึกษา	เสียง (mr)	เสียง (ml)
1) เพศชาย — ชุมชนเมือง	อายุ	-	✓
2) เพศหญิง — ชุมชนเมือง	อายุ	-	-
3) เพศชาย — ชุมชนชนบท	อายุ	✓	-
4) เพศหญิง — ชุมชนชนบท	อายุ	✓	-

* เครื่องหมาย ✓ หมายถึง มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

เครื่องหมาย - หมายถึง มีความสัมพันธ์อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2. การแปรของเสียง (mr) และ (ml) ในภาษาไทยถิ่นสงขลาตามเพศของผู้พูด เมื่อควบคุมตัวแปรอายุและถิ่นที่อยู่อาศัย

ตารางที่ 41 ปัจจัยสังคมที่มีความสัมพันธ์กับการแปรของเสียง (mr) และ (ml) ในภาษาไทยถิ่นสงขลาตามเพศของผู้พูด เมื่อควบคุมตัวแปรอายุและถิ่นที่อยู่อาศัย *

ตัวแปรทางสังคม		ตัวแปรภาษา	
ตัวแปรที่ควบคุม	ตัวแปรที่ศึกษา	เสียง (mr)	เสียง (ml)
1) วัยรุ่น — ชุมชนเมือง	เพศ	-	-
2) วัยผู้ใหญ่ — ชุมชนเมือง	เพศ	-	✓
3) วัยชรา — ชุมชนเมือง	เพศ	-	-
4) วัยรุ่น — ชุมชนชนบท	เพศ	-	-
5) วัยผู้ใหญ่ — ชุมชนชนบท	เพศ	-	-
6) วัยชรา — ชุมชนชนบท	เพศ	-	-

* เครื่องหมาย ✓ หมายถึง มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

เครื่องหมาย - หมายถึง มีความสัมพันธ์อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. การแปรของเสียง (mr) และ (ml) ในภาษาไทยถิ่นสงขลาตามถิ่นที่อยู่อาศัยของผู้พูด เมื่อควบคุมตัวแปรอายุ และเพศ

ตารางที่ 42 ปัจจัยสังคมที่มีความสัมพันธ์กับการแปรของเสียง (mr) และ (ml) ในภาษาไทยถิ่นสงขลาตามถิ่นที่อยู่อาศัยของผู้พูด เมื่อควบคุมตัวแปรอายุและเพศ*

ตัวแปรสังคม		ตัวแปรภาษา	
ตัวแปรที่ควบคุม	ตัวแปรที่ศึกษา	เสียง (mr)	เสียง (ml)
1) เพศชาย — วัยรุ่น	ถิ่นที่อยู่อาศัย	-	✓
2) เพศหญิง — วัยรุ่น	ถิ่นที่อยู่อาศัย	-	-
3) เพศชาย — วัยผู้ใหญ่	ถิ่นที่อยู่อาศัย	✓	✓
4) เพศหญิง — วัยผู้ใหญ่	ถิ่นที่อยู่อาศัย	✓	-
5) เพศชาย — วัยชรา	ถิ่นที่อยู่อาศัย	-	-
6) เพศหญิง — วัยชรา	ถิ่นที่อยู่อาศัย	-	-

จากตารางที่ 42-44 ข้างต้น สามารถสรุปความสัมพันธ์ระหว่างการแปรของเสียง (mr) และ (ml) ในภาษาไทยถิ่นสงขลา กับปัจจัยทางสังคมแบบควบคุมตัวแปร ได้ดังนี้

* เครื่องหมาย ✓ หมายถึง มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

เครื่องหมาย - หมายถึง มีความสัมพันธ์อย่างไม่มีความสำคัญทางสถิติ

1. เสียง (mr)

1.1 การแปรของเสียง (mr) ตามอายุของผู้พูด เมื่อควบคุมตัวแปรเพศและถิ่นที่อยู่อาศัย ตัวแปรอายุมีความสัมพันธ์กับการออกเสียง (mr) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเฉพาะในกลุ่มเพศชายในชุมชนชนบท และกลุ่มเพศหญิงในชุมชนชนบท ซึ่งพบว่าวัยผู้ใหญ่และวัยรุ่นทั้งเพศชายและเพศหญิงในชุมชนชนบทยังคงรักษาเสียง [mr] ไว้ในอัตราสูงสุด ในทางกลับกันวัยรุ่นเพศชายและเพศหญิงในชุมชนชนบทออกเสียง (mr) เปลี่ยนแปลงเป็นเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยวหรือเสียงตามแบบภาษาไทยมาตรฐานมากที่สุด

1.2 การแปรของเสียง (mr) ตามเพศของผู้พูด เมื่อควบคุมตัวแปรอายุและถิ่นที่อยู่อาศัย พบว่าตัวแปรเพศไม่มีความสัมพันธ์กับการออกเสียง (mr) ของผู้พูดในกลุ่มใดเลย

1.3 การแปรของเสียง (mr) ตามถิ่นที่อยู่อาศัยของผู้พูด เมื่อควบคุมตัวแปรเพศและอายุ พบว่าถิ่นที่อยู่อาศัยมีความสัมพันธ์กับการออกเสียง (mr) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเฉพาะในกลุ่มเพศชายวัยผู้ใหญ่ และกลุ่มเพศหญิงวัยผู้ใหญ่ กล่าวคือ กลุ่มเพศชายและเพศหญิงวัยผู้ใหญ่ที่อยู่ในชุมชนชนบทยังคงรักษาเสียง [mr] ไว้ในอัตราสูงสุด ในทางกลับกันกลุ่มเพศชายและเพศหญิงวัยผู้ใหญ่ที่อยู่ในชุมชนเมืองออกเสียง (mr) เปลี่ยนแปลงเป็นเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยว [m] หรือเสียงตามแบบภาษาไทยมาตรฐานมากที่สุด

2. เสียง (ml)

2.1 การแปรของเสียง (ml) ตามอายุของผู้พูด เมื่อควบคุมตัวแปรเพศและถิ่นที่อยู่อาศัย พบว่าตัวแปรอายุมีความสัมพันธ์กับการออกเสียง (ml) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเฉพาะในกลุ่มเพศชายในชุมชนเมือง ซึ่งพบว่า กลุ่มวัยรุ่นเพศชายในชุมชนเมืองยังคงรักษาเสียง [ml] ไว้ในอัตราสูงสุด และลดจำนวนลงในกลุ่มวัยผู้ใหญ่เพศชายในชุมชนเมือง ส่วนกลุ่มวัยรุ่นเพศชายในชุมชนเมืองออกเสียง (ml) เปลี่ยนแปลงเป็นเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยวหรือเสียงตามแบบภาษาไทยมาตรฐานมากที่สุด

2.2 การแปรของเสียง (ml) ตามเพศของผู้พูด เมื่อควบคุมตัวแปรอายุและถิ่นที่อยู่อาศัย พบว่าตัวแปรเพศมีความสัมพันธ์กับการออกเสียง (ml) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเฉพาะในกลุ่มวัยผู้ใหญ่ในชุมชนเมือง กล่าวคือ กลุ่มวัยผู้ใหญ่ในชุมชนเมืองเพศหญิงยังคงรักษาเสียง [ml] ไว้ในอัตราสูงสุด ในทางกลับกันกลุ่มวัยผู้ใหญ่ในชุมชนเมืองเพศชายออกเสียง (ml) เปลี่ยนแปลงเป็นเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยว [l] หรือเสียงตามแบบภาษาไทยมาตรฐานถึงครึ่งหนึ่ง คือ ร้อยละ 50.0

2.3 การแปรของเสียง (ml) ตามถิ่นที่อยู่อาศัยของผู้พูด เมื่อควบคุมตัวแปรเพศ และอายุ พบว่าถิ่นที่อยู่อาศัยมีความสัมพันธ์กับการออกเสียง (ml) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเฉพาะในกลุ่มเพศชายวัยรุ่น และกลุ่มเพศชายวัยผู้ใหญ่ ซึ่งพบว่ากลุ่มเพศชายวัยรุ่นและเพศชายวัยผู้ใหญ่ที่อยู่ในชุมชนชนบทยังคงรักษาเสียง [ml] ไว้ในอัตราสูงสุด และการออกเสียง (ml) เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างมากในกลุ่มเพศชายวัยรุ่นและเพศชายวัยผู้ใหญ่ที่อยู่ในชุมชนเมือง

จากที่กล่าวมาทั้งหมดสรุปได้ว่า การวิเคราะห์รูปแปรในการออกเสียง (mr) และ (ml) ทั้ง 25 คำของประชากรตามปัจจัยอายุ เพศ และถิ่นที่อยู่อาศัยจะเห็นได้ว่า คำว่า *โมระ*/mroʔ²/ ‘ไม่สวย ไม่งาม’, *มฺรึบ*/mrap¹/ ‘สำหรับ’, *เหมล่อ*/mlə:⁶/ ‘เชอ’, *มฺล็ก*/mlak¹/ ‘ลำดับ’, *เมฺลอะ*/mləʔ²/ ‘ข้าแหละ’, *เมฺลือง*/mlɯaŋ⁵/ ‘เป็นมัน’ และ *เหมลือก*/mlɯak⁶/ ‘เมือก’ เป็นคำที่ประชากรยังคงรักษาเสียงในแบบภาษาไทยถิ่นสงขลาดั้งเดิมไว้มากที่สุด ส่วนคำว่า *มฺรอบ*/mro:p²/ ‘หมอบ’, *เมฺร*/mrɛ:¹/ ‘สะกิดแผล’, *เมฺร็ด*/mret¹/ ‘หมด’, (ผัก) *มฺลึง*/mlɯŋ/ ‘ตำลึง’, *เหมล็ด*/mlɛt/ ‘เมล็ด’, *เหมลอะ*/mləʔ/ ‘มะลิ’ และ *เหมล้า*/mla:⁷/ ‘ล้า’ เป็นคำที่ประชากรออกเสียงเปลี่ยนแปลงเป็นเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยวหรือเสียงตามแบบภาษาไทยมาตรฐานมากที่สุด จึงสันนิษฐานได้ว่าในอนาคตคำเหล่านี้น่าจะเป็นคำที่สูญเสียเสียงควบกล้ำไปเร็วกว่าคำอื่นๆ

เมื่อพิจารณาค่าทางสถิติของความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางสังคมทั้ง 3 ปัจจัย คือ อายุ เพศ และถิ่นที่อยู่อาศัย กับ การแปรของเสียง (mr) และ (ml) ในภาษาไทยถิ่นสงขลาแบบไม่ควบคุมตัวแปรพบว่า ปัจจัยทางสังคมที่แสดงให้เห็นความสัมพันธ์กับการเปลี่ยนแปลงนี้มีเพียง 2 ปัจจัย คือ ปัจจัยอายุ กล่าวคือ ประชากรวัยรุ่นมีการเปลี่ยนแปลงในการใช้เสียง (mr) และ (ml) มากกว่าวัยผู้ใหญ่และวัยชราตามลำดับ และปัจจัยถิ่นที่อยู่อาศัยโดยประชากรในชุมชนเมืองมีการเปลี่ยนแปลงในการใช้เสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำ (mr) และ (ml) มากกว่าประชากรในชุมชนชนบท ส่วนปัจจัยเพศไม่มีความสัมพันธ์กับการเปลี่ยนแปลงของภาษาที่เกิดขึ้น

อย่างไรก็ตามเมื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการแปรของเสียง (mr) และ (ml) ในภาษาไทยถิ่นสงขลา กับ ปัจจัยทางสังคมแบบควบคุมตัวแปรพบว่า ตัวแปรอายุมีความสัมพันธ์กับการออกเสียง (mr) เฉพาะในกลุ่มเพศชายในชุมชนชนบทและเพศหญิงในชุมชนชนบท และมีความสัมพันธ์กับการออกเสียง (ml) เฉพาะในกลุ่มเพศชายในชุมชนเมือง สำหรับตัวแปรเพศพบว่า เพศไม่มีความสัมพันธ์กับการออกเสียง (mr) ของผู้พูด แต่มีความสัมพันธ์กับการออกเสียง (ml) เฉพาะในกลุ่มวัยผู้ใหญ่ในชุมชนเมือง ส่วนตัวแปรถิ่นที่อยู่อาศัยพบว่า ถิ่นที่อยู่อาศัยมีความ

สัมพันธ์กับการออกเสียง (mr) เฉพาะในกลุ่มเพศชายวัยผู้ใหญ่และกลุ่มเพศหญิงวัยผู้ใหญ่ และมีความสัมพันธ์กับการออกเสียง (ml) เฉพาะในกลุ่มเพศชาย วัยรุ่น และกลุ่มเพศชายวัยผู้ใหญ่

การออกเสียง (mr) และ (ml) ที่แตกต่างกันของผู้พูดภาษาไทยถิ่นสงขลาต่างกล่าว จึงเป็นข้อยืนยันได้ว่า ขณะนี้เสียงพยัญชนะควบกล้ำ (mr) และ (ml) ในภาษาไทยถิ่นสงขลา กำลังเกิดการเปลี่ยนแปลง โดยผู้พูดภาษาไทยถิ่นสงขลา กำลังเลือกใช้หน่วยเสียงพยัญชนะต้นในคำบางคำเหมือนกับหน่วยเสียงพยัญชนะต้นในภาษาไทยมาตรฐาน แทนที่จะใช้หน่วยเสียง (mr) และ (ml) ซึ่งเป็นเสียงพยัญชนะควบกล้ำในภาษาไทยถิ่นสงขลาเดิม และการเปลี่ยนแปลงนี้มีแนวโน้มที่จะเพิ่มมากขึ้นหากประชากรวัยรุ่นซึ่งเป็นคนรุ่นใหม่ยังไม่ตระหนักถึงความสำคัญ และพยายามที่จะธำรงเอกลักษณ์ดั้งเดิมของภาษาไทยถิ่นสงขลาเอาไว้

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

งานวิจัยนี้มุ่งศึกษาการแปรของเสียง (mr) และ (ml) ในภาษาไทยถิ่นสงขลาตามปัจจัยทางสังคม โดยวิเคราะห์รูปแปรของเสียง (mr) และ (ml) ในภาษาไทยถิ่นสงขลาทั้ง 25 คำ และรูปแปรที่ปรากฏในแต่ละคำของเสียง (mr) และ (ml) ในภาษาไทยถิ่นสงขลา รวมถึงวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการแปรของเสียง (mr) และ (ml) ในภาษาไทยถิ่นสงขลา กับปัจจัยทางสังคม ทั้งนี้ผู้วิจัยมีสมมติฐานว่า ปัจจัยทางสังคม ได้แก่ อายุ เพศ และถิ่นที่อยู่อาศัย มีอิทธิพลต่อการแปรของเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำ (mr) และ (ml) ในภาษาไทยถิ่นสงขลา โดยตัวแปรอายุในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยจำแนกกลุ่มอายุประชากรเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มวัยรุ่น (อายุ 15-25 ปี) กลุ่มวัยผู้ใหญ่ (อายุ 35-45 ปี) และกลุ่มวัยชรา (อายุ 55 ปีขึ้นไป) ตัวแปรเพศ จำแนกเป็นเพศหญิงและเพศชาย ส่วนตัวแปรถิ่นที่อยู่อาศัย ผู้วิจัยจำแนกถิ่นที่อยู่อาศัยของประชากรเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ ชุมชนเมือง (เขตเทศบาลนครสงขลา อำเภอเมืองสงขลา) และชุมชนชนบท (ตำบลเกาะใหญ่ อำเภอกระเสสตินธุ์)

การทดสอบการออกเสียงพยัญชนะควบกล้ำ (mr) และ (ml) ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากผู้บอกภาษาทั้งหมด 120 คน ซึ่งเป็นผู้บอกภาษาในชุมชนเมือง 60 คน และผู้บอกภาษาในชุมชนชนบท 60 คน โดยในแต่ละชุมชนประกอบด้วยผู้บอกภาษาทั้ง 3 กลุ่มอายุ กลุ่มอายุละ 20 คน ทั้งนี้ในแต่ละกลุ่มอายุจำแนกเป็นเพศชายและเพศหญิงอย่างละ 10 คน ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยใช้คำทดสอบทั้งหมด 25 คำ เป็นคำที่มีเสียง (mr) 12 คำ และ (ml) 13 คำ และผู้วิจัยเก็บข้อมูลโดยใช้คำถามประกอบการสัมภาษณ์ ซึ่งใช้ภาษาไทยถิ่นสงขลาในการสัมภาษณ์ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นธรรมชาติที่สุดจากผู้บอกภาษา

5.1 สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษาการแปรของเสียง (mr) และ (ml) ในภาษาไทยถิ่นสงขลาตามปัจจัยทางสังคมสรุปเป็นประเด็นได้ดังนี้

5.1.1 รูปแปรของเสียง (mr) และ (ml) ในภาษาไทยถิ่นสงขลา

การแปรของเสียง (mr) และ (ml) ในภาษาไทยถิ่นสงขลาทั้ง 25 คำ ของกลุ่มประชากรตัวอย่างทั้ง 120 คน โดยไม่คำนึงถึงปัจจัยทางสังคม ผู้บอกภาษาออกเสียง (mr) และ (ml)

ทั้ง 25 คำ เป็นรูปแปรต่างๆถึง 14 รูปแปร ทั้งรูปแปรที่เป็นเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำ [mr] [ml] รูปแปรที่เป็นเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยว เช่น [m] [l] [r] รูปแปรที่มีการแทรกเสียงสระ /a/ กลางคำ เช่น [ma-l] [ma-r] และรูปแปรที่เป็นเสียงพยัญชนะอื่นๆ เช่น [br] [bl] จากคำที่ใช้ทดสอบทั้งหมด รูปแปร [ml] ปรากฏมากที่สุด คือปรากฏถึงร้อยละ 31.87 ส่วนรูปแปร [mr] ปรากฏอยู่ในลำดับที่ 4 ซึ่งปรากฏในอัตราร้อยละ 11.23 จากความถี่ที่ปรากฏนี้ทำให้คาดการณ์ได้ว่า เสียง (mr) มีแนวโน้มที่จะวิวัฒนาการเป็นเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยวหรือเสียงที่ไม่มีควบกล้ำเร็วกว่าเสียง (ml) ที่ยังคงปรากฏการใช้ในจำนวนมากที่สุด

5.1.2 รูปแปรของเสียง (mr) ในภาษาไทยถิ่นสงขลา

จากการวิเคราะห์การแปรของเสียง (mr) ในภาษาไทยถิ่นสงขลาทั้ง 12 คำ ของผู้บอกภาษาทั้ง 120 คน ผู้วิจัยพบว่า (mr) มีรูปแปรทั้งหมด 14 รูปแปร ได้แก่ รูปแปรที่เป็นเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยว 5 รูปแปร คือ [m] [l] [r] [r̥] และ [b] รูปแปรที่เป็นเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำ 6 รูปแปร คือ [mr] [mr̥] [ml] [bl] [br] และ [br̥] และรูปแปรที่เป็นเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยวที่แทรกเสียงสระ /a/ เพื่อให้เป็นคำ 2 พยางค์ 3 รูปแปร คือ [ma-r] [ma-r̥] และ [ma-l] รูปแปรทั้ง 14 รูปแปรมีอัตราการปรากฏมากน้อยแตกต่างกัน กล่าวคือ รูปแปรที่เป็นเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยว [m] ปรากฏมากที่สุด รองลงมาคือรูปแปรที่เป็นเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำ [mr] และ [mr̥] ตามลำดับ จึงเห็นได้ว่าขณะนี้เสียง (mr) ในภาษาไทยถิ่นสงขลา กำลังเกิดการเปลี่ยนแปลง โดยเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำดังกล่าวมีแนวโน้มที่จะกลายเป็นรูปแปรที่เป็นเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยวหรือเสียงตามแบบภาษาไทยมาตรฐานเพิ่มมากขึ้น

5.1.3 รูปแปรของเสียง (ml) ในภาษาไทยถิ่นสงขลา

จากการวิเคราะห์การแปรของเสียง (ml) ในภาษาไทยถิ่นสงขลาทั้ง 13 คำ ของผู้บอกภาษาทั้ง 120 คน ผู้วิจัยพบว่า (ml) มีรูปแปรทั้งหมด 6 รูปแปร ได้แก่ รูปแปรที่เป็นเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยว 3 รูปแปร คือ [m] [l] และ [b] รูปแปรที่เป็นเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำ 2 รูปแปรคือ [ml] และ [bl] และรูปแปรที่เป็นเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยวที่แทรกเสียงสระ /a/ เพื่อให้เป็นคำ 2 พยางค์ 1 รูปแปร คือ [ma-l] รูปแปรทั้ง 6 รูปแปรมีอัตราการปรากฏมากน้อยแตกต่างกัน กล่าวคือ รูปแปรที่ปรากฏมากที่สุด คือ [ml] รองลงมาได้แก่ รูปแปร [l] [m] [ma-l] [bl] และ [b] ตามลำดับ จะเห็นได้ว่ารูปแปรที่เป็นเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำดั้งเดิม [ml] ยังเป็นรูปแปรที่กลุ่มประชากรเลือกใช้มากที่สุด แต่ก็ยังมีการเลือกรูปแปรที่เป็นเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยวหรือรูปแปรอื่นๆด้วย จึงเห็นได้ว่าเสียง (ml) ในภาษาไทยถิ่นสงขลา กำลังเกิด

การเปลี่ยนแปลงเช่นเดียวกับเสียง (mr) แต่มีแนวโน้มที่จะเกิดการเปลี่ยนแปลงซ้ำกว่า เพราะประชากรกลุ่มตัวอย่างยังคงรักษาเสียง (ml) ไว้ในอัตราสูงสุด

5.1.4 ปัจจัยทางสังคมกับการแปรของเสียง (mr) และ (ml) ในภาษาไทยถิ่นสงขลา

จากการศึกษาการแปรในการออกเสียง (mr) และ (ml) ในคำที่ทดสอบทุกคำของกลุ่มประชากรตัวอย่างที่มีความแตกต่างกันในเรื่อง อายุ เพศ และถิ่นที่อยู่อาศัย ผลการศึกษาพบว่า การทดสอบการออกเสียง (mr) และ (ml) ของประชากร 3 กลุ่มอายุทั้ง 25 คำ และพิจารณารูปแปรที่ปรากฏเป็นอัตราสูงสุดในแต่ละคำ จะเห็นได้ว่าในคำที่เป็นเสียง (mr) ทั้ง 12 คำ ประชากรกลุ่มอายุ 15-25 ปี ปรากฏรูปแปร [mr] ซึ่งเป็นรูปแปรดั้งเดิมเพียง 2 คำ กลุ่มอายุ 35-45 ปี ปรากฏรูปแปร [mr] จำนวน 7 คำ ส่วนกลุ่มอายุ 55 ปีขึ้นไปปรากฏรูปแปร [mr] ถึง 9 คำ สำหรับคำที่เป็นเสียง (ml) ทั้ง 13 คำ ประชากรกลุ่มอายุ 15-25 ปีปรากฏรูปแปร [ml] ซึ่งเป็นรูปแปรดั้งเดิมจำนวน 5 คำ กลุ่มอายุ 35-45 ปี ปรากฏรูปแปร [ml] จำนวน 8 คำ ส่วนกลุ่มอายุ 55 ปีขึ้นไปปรากฏรูปแปร [ml] ทั้ง 13 คำ กล่าวได้ว่าประชากรกลุ่มอายุ 55 ปีขึ้นไปหรือประชากรวัยชรายังคงรักษาการออกเสียง (mr) และ (ml) แบบภาษาสงขลาดั้งเดิมไว้มากที่สุด และลดน้อยลงในประชากรกลุ่มอายุ 35-45 ปีหรือประชากรวัยผู้ใหญ่ ส่วนประชากรกลุ่มอายุ 15-25 ปีหรือประชากรวัยรุ่นมีการเปลี่ยนแปลงในการออกเสียง (mr) และ (ml) ในภาษาไทยถิ่นสงขลาเป็นเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยวหรือเสียงพยัญชนะแบบภาษาไทยมาตรฐานมากที่สุด

ในด้านปัจจัยเพศ จะเห็นได้ว่า คำที่เป็นเสียง (mr) ทั้ง 12 คำ ประชากรเพศชายปรากฏรูปแปร [mr] ซึ่งเป็นรูปแปรดั้งเดิมจำนวน 4 คำ ส่วนประชากรเพศหญิงปรากฏรูปแปร [mr] จำนวน 6 คำ สำหรับคำที่เป็นเสียง (ml) ทั้ง 13 คำ ประชากรเพศชายปรากฏรูปแปร [ml] ซึ่งเป็นรูปแปรดั้งเดิมจำนวน 8 คำ ส่วนประชากรเพศหญิงปรากฏรูปแปร [ml] จำนวน 6 คำ กล่าวได้ว่า ประชากรเพศชายและเพศหญิงมีการเปลี่ยนแปลงในการออกเสียงพยัญชนะควบกล้ำ (mr) และ (ml) ในอัตราที่ใกล้เคียงกัน แต่หากพิจารณาการออกเสียงในแต่ละคำจะสังเกตได้ว่า ประชากรเพศชายมีแนวโน้มที่จะเกิดการเปลี่ยนแปลงในการออกเสียง (mr) มากกว่าเพศหญิงสำหรับเสียงพยัญชนะควบกล้ำ (ml) ประชากรเพศหญิงมีแนวโน้มที่จะเกิดการเปลี่ยนแปลงในการออกเสียง (ml) มากกว่าเพศชาย

ส่วนปัจจัยถิ่นที่อยู่อาศัย จะเห็นได้ว่า ในคำที่เป็นเสียง (mr) ทั้ง 12 คำ ประชากรในชุมชนเมืองปรากฏรูปแปร [mr] ซึ่งเป็นรูปแปรดั้งเดิมจำนวน 2 คำ ส่วนประชากรในชุมชนชนบทปรากฏรูปแปร [mr] จำนวน 7 คำ สำหรับคำที่เป็นเสียง (ml) ทั้ง 13 คำ ประชากรในชุมชนเมืองปรากฏรูปแปร [ml] ซึ่งเป็นรูปแปรดั้งเดิมจำนวน 6 คำ ส่วนประชากรในชุมชนชนบท

ปรากฏ รูปแปร [ml] จำนวน 9 คำ กล่าวได้ว่าประชากรในชุมชนเมืองมีแนวโน้มที่จะเกิดการเปลี่ยนแปลงในการออกเสียง (mr) และ (ml) ทั้ง 25 คำ มากกว่าประชากรในชุมชนชนบท

เมื่อวิเคราะห์รูปแปรในการออกเสียง (mr) และ (ml) ทั้ง 25 คำตามปัจจัยอายุ เพศ และถิ่นที่อยู่อาศัยร่วมกัน พบว่า การออกเสียง (mr) ในคำทั้ง 12 คำ คำว่า *โมระ*/mrɔɹ²/ ‘ไม่สวย ไม่งาม’ และ *มฺรบั*/mrɔp¹/ ‘สำหรับ’ เป็นคำที่ประชากรยังคงรักษาเสียงในแบบภาษาไทยถิ่นสงขลาแบบเดิมไว้มากที่สุด ส่วนคำว่า *มฺรอบ*/mrɔ:p²/ ‘หมอบ’, *มฺเร*/mrɛ:¹/ ‘สะเก็ดแผล’ และ *มฺเร็ด*/mrɛt¹/ ‘หมด’ เป็นคำที่ประชากรออกเสียงเปลี่ยนแปลงเป็นเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยวหรือเสียงตามแบบภาษาไทยมาตรฐานมากที่สุด คำทั้ง 3 คำนี้จึงเป็นคำที่น่าจะสูญเสียเสียงควบกล้ำไปในอนาคต สำหรับการออกเสียง (ml) ในคำทั้ง 13 คำ คำว่า *หมล่อ* /mlɔ:⁶/ ‘เซ่อ’, *มฺล็ก* /mlak¹/ ‘ล้าล็ก’, *มฺล๊ะ* /mlɛ²/ ‘ชำแหละ’, *มฺลือ้ง* /mlɿŋ⁵/ ‘เป็นมัน’ และ *หมลือก* /mlɿak⁶/ ‘เมื่อ’ เป็นคำที่ประชากรยังคงรักษาเสียงในแบบภาษาไทยถิ่นสงขลาแบบเดิมไว้มากที่สุด และคำว่า (ผัก) *มฺลึง* /mlɿŋ¹/ ‘ด้าลึง’, *หมล็ด* /mlɛt⁶/ ‘เมล็ด’, *หมล๊ะ* /mlɛ²⁶/ ‘มะลิ’ และ *หมล้า* /mla:⁷/ ‘ล้า’ เป็นคำที่ประชากรออกเสียงเปลี่ยนแปลงเป็นเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยวหรือเสียงตามแบบภาษาไทยมาตรฐานมากที่สุด จึงสันนิษฐานได้ว่า ในอนาคตคำเหล่านี้น่าจะเป็นคำที่สูญเสียเสียงควบกล้ำไปเร็วกว่าคำอื่นๆ

5.1.5 การแปรของเสียง (mr) และ (ml) ในภาษาไทยถิ่นสงขลาตามปัจจัยทางสังคมแบบไม่ควบคุมตัวแปร

เมื่อผู้วิจัยนำค่าไคสแควร์มาใช้ทดสอบหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรภาษากับตัวแปรสังคมทั้ง 3 ตัวแปร ผลการศึกษาพบว่า การแปรของเสียง (mr) และ (ml) ในภาษาไทยถิ่นสงขลา มีความสัมพันธ์กับอายุของผู้พูด กล่าวคือ ประชากรวัยรุ่น วัยผู้ใหญ่ และวัยชรา มีการออกเสียง (mr) และ (ml) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05 โดยวัยรุ่นจะมีการออกเสียง (mr) และ (ml) แปรเป็นเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยวหรือเสียงตามแบบภาษาไทยมาตรฐานมากกว่าวัยผู้ใหญ่และวัยชรา ซึ่งเป็นลักษณะที่แปรตามวัย คือ ประชากรวัยชราจะออกเสียง (mr) และ (ml) ตามแบบภาษาสงขลาเดิม ในขณะที่ประชากรวัยผู้ใหญ่และวัยรุ่นจะออกเสียงแปรเป็นเสียงที่ไม่มีควบกล้ำตามแบบภาษาไทยมาตรฐานในอัตราที่เพิ่มขึ้น

ด้านความสัมพันธ์ระหว่างการแปรของเสียง (mr) และ (ml) ในภาษาไทยถิ่นสงขลา กับปัจจัยเพศ พบว่า การแปรของเสียง (mr) และ (ml) ในภาษาไทยถิ่นสงขลา ไม่มีความสัมพันธ์กับเพศของผู้พูด กล่าวคือ ประชากรเพศชายและเพศหญิง มีการออกเสียง (mr) และ (ml) แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05 โดยคนที่มิเพศต่างกันมี

การเปลี่ยนแปลงในการออกเสียง (mr) และ (ml) ที่ไม่แตกต่างกัน และปัจจัยเพศไม่อาจเป็นตัวแปรหรือตัวชี้ให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นนี้ได้

สำหรับความสัมพันธ์ระหว่างการแปรของเสียง (mr) และ (ml) ในภาษาไทยถิ่นสงขลา กับปัจจัยถิ่นที่อยู่อาศัย พบว่า การแปรของเสียง (mr) และ (ml) ในภาษาไทยถิ่นสงขลา มีความสัมพันธ์กับถิ่นที่อยู่อาศัยของผู้พูด กล่าวคือ ประชากรในชุมชนเมืองและชุมชนชนบทมีการออกเสียง (mr) และ (ml) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05 โดยประชากรในชุมชนเมืองมีการออกเสียง (mr) และ (ml) เปลี่ยนแปลงเป็นเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยวหรือเสียงตามแบบภาษาไทยมาตรฐานมากกว่าประชากรในชุมชนชนบท ที่ยังคงรักษาเอกลักษณ์ของเสียงพยัญชนะควบกล้ำ (mr) และ (ml) ในภาษาไทยถิ่นสงขลาเดิมไว้ได้อย่างมั่นคง

กล่าวได้ว่าผลการศึกษการแปรของเสียง (mr) และ (ml) ในภาษาไทยถิ่นสงขลา กับปัจจัยทางสังคมโดยไม่ควบคุมตัวแปรอื่น ตัวแปรอายุและถิ่นที่อยู่อาศัยมีความสัมพันธ์กับการแปรของเสียง (mr) และ (ml) ในภาษาไทยถิ่นสงขลาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนตัวแปรเพศมีความสัมพันธ์กับการแปรของเสียง (mr) และ (ml) ในภาษาไทยถิ่นสงขลาอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติหรือเพศไม่มีความสัมพันธ์กับการแปรของเสียง (mr) และ (ml) ในภาษาไทยถิ่นสงขลา

5.1.6 การแปรของเสียง (mr) และ (ml) ในภาษาไทยถิ่นสงขลาตามปัจจัยทางสังคมแบบควบคุมตัวแปร

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการแปรของเสียง (mr) และ (ml) ในภาษาไทยถิ่นสงขลา กับปัจจัยทางสังคมเมื่อควบคุมตัวแปรอื่นๆ โดยเปรียบเทียบไปตามกลุ่มย่อยที่สุดที่มีตัวแปรทางสังคม 2 ตัวแปรเท่ากัน ต่างกันเฉพาะตัวแปรที่ทำการศึกษา พบว่าการแปรของเสียง (mr) และ (ml) ในภาษาไทยถิ่นสงขลาตามอายุของผู้พูด เมื่อควบคุมตัวแปรเพศและถิ่นที่อยู่อาศัย ตัวแปรอายุมีความสัมพันธ์กับการออกเสียง (mr) เฉพาะในกลุ่มเพศชายในชุมชนชนบท และเพศหญิงในชุมชนชนบท ซึ่งพบว่าวัยผู้ใหญ่และวัยชราทั้งเพศชายและเพศหญิงในชุมชนชนบทยังคงรักษาเสียง [mr] ไว้ในอัตราสูงสุด ในทางกลับกันวัยรุ่นเพศชายและเพศหญิงในชุมชนชนบทออกเสียง (mr) เปลี่ยนแปลงเป็นเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยวหรือเสียงตามแบบภาษาไทยมาตรฐานมากที่สุด สำหรับเสียง (ml) ตัวแปรอายุมีความสัมพันธ์กับการออกเสียง (ml) เฉพาะในกลุ่มเพศชายในชุมชนเมือง ซึ่งพบว่า กลุ่มวัยชราเพศชายในชุมชนเมืองยังคงรักษาเสียง [ml] ไว้ในอัตราสูงสุด และลดจำนวนลงในกลุ่มวัยผู้ใหญ่เพศชายในชุมชนเมือง ส่วนกลุ่มวัยรุ่นเพศชายในชุมชนเมืองออกเสียง (ml) เปลี่ยนแปลงเป็นเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยว หรือเสียงตามแบบภาษาไทยมาตรฐานมากที่สุด

สำหรับการแปรของเสียง (mr) และ (ml) ในภาษาไทยถิ่นสงขลาตามเพศของผู้พูด เมื่อควบคุมตัวแปรอายุและถิ่นที่อยู่อาศัย พบว่าตัวแปรเพศไม่มีความสัมพันธ์กับการออกเสียง (mr) ของผู้พูด ส่วนเสียง (ml) ตัวแปรเพศมีความสัมพันธ์กับการออกเสียง (ml) เฉพาะในกลุ่มวัยผู้ใหญ่ ในชุมชนเมือง ซึ่งพบว่ากลุ่มวัยผู้ใหญ่ในชุมชนเมืองเพศหญิงยังคงรักษาเสียง [ml] ไว้ในอัตราสูงสุด ในทางกลับกันกลุ่มวัยผู้ใหญ่ในชุมชนเมืองเพศชายออกเสียง (ml) เปลี่ยนแปลงเป็นเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยว [l] หรือเสียงตามแบบภาษาไทยมาตรฐานถึงครึ่งหนึ่ง คือ ร้อยละ 50.0

ส่วนการแปรของเสียง (mr) และ (ml) ในภาษาไทยถิ่นสงขลาตามถิ่นที่อยู่อาศัยของผู้พูดเมื่อควบคุมตัวแปรเพศและอายุ พบว่าถิ่นที่อยู่อาศัยมีความสัมพันธ์กับการออกเสียง (mr) เฉพาะในกลุ่มเพศชายวัยผู้ใหญ่และกลุ่มเพศหญิงวัยผู้ใหญ่ กล่าวคือ กลุ่มเพศชายและเพศหญิงวัยผู้ใหญ่ที่อยู่ในชุมชนชนบทยังคงรักษาเสียง [mr] ไว้ในอัตราสูงสุด ในทางกลับกันกลุ่มเพศชายและเพศหญิงวัยผู้ใหญ่ที่อยู่ในชุมชนเมืองออกเสียง (mr) เปลี่ยนแปลงเป็นเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยว [m] หรือเสียงตามแบบภาษาไทยมาตรฐานมากที่สุด สำหรับเสียง (ml) ตัวแปรถิ่นที่อยู่อาศัยมีความสัมพันธ์กับการออกเสียง (ml) เฉพาะในกลุ่มเพศชายวัยรุ่นและกลุ่มเพศชายวัยผู้ใหญ่ ซึ่งพบว่ากลุ่มเพศชายวัยรุ่นและกลุ่มเพศชายวัยผู้ใหญ่ที่อยู่ในชุมชนชนบทยังคงรักษาเสียง [ml] ไว้ในอัตราสูงสุด ในทางกลับกันการออกเสียง (ml) เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างมากในกลุ่มเพศชายวัยรุ่น และเพศชายวัยผู้ใหญ่ที่อยู่ในชุมชนเมือง

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

ผู้วิจัยขออภิปรายผลการวิจัยและตั้งข้อสังเกตที่น่าสนใจดังต่อไปนี้

5.2.1 ผลการศึกษาการแปรของเสียง (mr) และ (ml) ในภาษาไทยถิ่นสงขลาทั้งปัจจัยทางสังคมโดยไม่ควบคุมตัวแปรอื่น พบว่าตัวแปรอายุ และถิ่นที่อยู่อาศัยมีความสัมพันธ์กับการแปรของเสียง (mr) และ (ml) ส่วนตัวแปรเพศไม่มีความสัมพันธ์กับการแปรทางภาษาดังกล่าว แต่เมื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการแปรของเสียง (mr) และ (ml) ในภาษาไทยถิ่นสงขลาทั้งปัจจัยทางสังคมโดยควบคุมตัวแปรอื่น พบว่าตัวแปรอายุมีความสัมพันธ์กับการออกเสียง (mr) เฉพาะในกลุ่มเพศชายในชุมชนชนบทและเพศหญิงในชุมชนชนบท และมีความสัมพันธ์กับการออกเสียง (ml) เฉพาะในกลุ่มเพศชายในชุมชนเมือง สำหรับตัวแปรเพศพบว่าเพศไม่มีความสัมพันธ์กับการออกเสียง (mr) ของผู้พูด แต่มีความสัมพันธ์กับการออกเสียง (ml) เฉพาะในกลุ่มวัยผู้ใหญ่ในชุมชนเมืองเท่านั้น ส่วนตัวแปรถิ่นที่อยู่อาศัย พบว่าถิ่นที่อยู่อาศัยมีความสัมพันธ์กับการออกเสียง (mr) ในกลุ่มเพศชายวัยผู้ใหญ่และกลุ่มเพศหญิงวัยผู้ใหญ่ และมีความสัมพันธ์กับการออกเสียง (ml) ในกลุ่ม

เพศชายวัยรุ่นและกลุ่มเพศชายวัยผู้ใหญ่ จะเห็นได้ว่าตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับการแปรของเสียง (mr) และ (ml) ในภาษาไทยถิ่นสงขลามากที่สุด คือ ถิ่นที่อยู่อาศัย รองลงมาคือ อายุ และเพศ ตามลำดับ

อย่างไรก็ตามผลการศึกษาค้างนี้สอดคล้องกับสมมติฐานบางส่วน กล่าวคือ ผู้วิจัยตั้งสมมติฐานว่าปัจจัยทางสังคม ได้แก่ เพศ อายุ และถิ่นที่อยู่อาศัย มีความสัมพันธ์หรือมีอิทธิพลต่อการแปรของเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำ (mr) และ (ml) ในภาษาไทยถิ่นสงขลา ทั้งนี้ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยเพศไม่มีความสัมพันธ์กับการแปรของเสียง (mr) ในภาษาไทยถิ่นสงขลา เพราะกลุ่มประชากรเพศชายและเพศหญิงมีการใช้รูปแปรต่างๆของเสียง (mr) ในลักษณะที่ไม่แตกต่างกันไม่ว่าจะวิเคราะห์โดยควบคุมตัวแปรหรือไม่ควบคุมตัวแปร ซึ่งผลการศึกษาของเสียง (mr) นี้ไม่สอดคล้องกับแนวคิดของนักภาษาศาสตร์สังคม เช่น

โรเมน(Romaine 1978 : 155 อ้างถึงใน อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ 2544 : 49) กล่าวว่า การจำแนกให้แตกต่างกันโดยเพศในภาษามิบทบาทสำคัญในกลไกการเปลี่ยนแปลงของภาษา และโดยส่วนใหญ่แล้วผู้หญิงมีส่วนสำคัญในการริเริ่มให้มีการเปลี่ยนแปลง หรือสานต่อให้เปลี่ยนแปลง หรืองานวิจัยของปาลิรัฐ ทรัพย์ปรุง (2537) ที่ศึกษาการแปรของเสียง(ห)ในภาษาไทยถิ่นสงขลา เขตชุมชนเมืองตามปัจจัยทางสังคม พบว่าเพศหญิงอายุระหว่าง 31-40 ปี ทุกระดับการศึกษาในจังหวัดสงขลา ใช้เสียง [ɲ] เป็นเสียงพยัญชนะต้นในคำที่ภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯใช้อักษร<ง> ถือว่าเป็นเสียงที่ศักดิ์ศรี (prestige) มากกว่าเพศชายที่อายุเท่ากันและระดับการศึกษาเดียวกัน ซึ่งใช้เสียงต้นแบบ คือ [h] แต่ผลการศึกษาการแปรของเสียง(mr)ในภาษาไทยถิ่นสงขลา กับปัจจัยเพศในครั้งนี้อาจคล้อยกับผลการศึกษาของ เพ็ญพร ตันวัฒนานันท์ (2525) ที่ศึกษาการเปลี่ยนแปลงเสียงพยัญชนะต้นกักสิลในภาษาไทยถิ่นเชียงใหม่ พบว่า เพศของผู้บอกภาษาไม่มีความสัมพันธ์กับการเปลี่ยนแปลงของเสียงพยัญชนะต้นดังกล่าว

สำหรับการแปรของเสียง(ml)ในภาษาไทยถิ่นสงขลา กับปัจจัยเพศสอดคล้องกับงานวิจัยของ อังสนา จามิกรณ์ (2532) ที่ศึกษาการแปรในการออกเสียงพยัญชนะท้ายของคำยืมภาษาอังกฤษที่ลงท้ายด้วยเสียงเสียดแทรก-ปุ่มเหงือก : กรณีสึกษาของข้าราชการกองทัพเรือไทย ซึ่งพบว่าการแปรของ (s) ตามตัวแปรเพศโดยไม่ควบคุมตัวแปรอื่นๆ ตัวแปรเพศไม่มีความสัมพันธ์กับการใช้เสียง [s] แต่เมื่อควบคุมตัวแปรอายุและการไปต่างประเทศพบว่า ตัวแปรเพศมีความสัมพันธ์กับการใช้เสียง [s] ในกลุ่มข้าราชการกองทัพเรือที่มีอายุมากและที่เคยไปต่างประเทศเท่านั้น จึงกล่าวได้ว่าแม้ปัจจัยเพศจะไม่มีความสัมพันธ์กับการแปรของเสียง (mr) ในภาษาไทยถิ่นสงขลา แต่ปัจจัยเพศก็มีความสัมพันธ์กับการแปรของเสียง (ml) ในภาษาไทยถิ่นสงขลาเมื่อควบคุมตัวแปรอื่น และมีความสัมพันธ์กับงานวิจัยในประเด็นอื่นๆ ทั้งนี้ผู้ที่สนใจจะศึกษาทางด้านภาษาศาสตร์สังคมก็

ไม่ควรที่จะละทิ้งการนำปัจจัยเพศมาใช้ในการศึกษา เพราะการวิจัยในบางเรื่องปัจจัยเพศอาจมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งต่อการเปลี่ยนแปลงหรือการเลือกใช้ภาษา

5.2.2 การนำปัจจัยอายุ ถิ่นที่อยู่อาศัยและเพศเข้ามาพิจารณาในการศึกษาการแปรของภาษา นอกจากจะทำให้เห็นความหลากหลายในการใช้ภาษาของคนต่างวัย ต่างถิ่นที่อยู่อาศัย และความหลากหลายในการใช้ภาษาของคนต่างเพศกันแล้ว การแปรของเสียง (mr) และ (ml) ในภาษาไทยถิ่นสงขลายังเป็นปัจจัยสำคัญที่แสดงให้เห็นแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงของภาษาที่กำลังดำเนินอยู่ (Sound change in progress) กระบวนการเปลี่ยนแปลงของเสียงในภาษาไทยถิ่นสงขลาที่กำลังดำเนินอยู่ คือ การแปรของการออกเสียง (mr) และ (ml) ซึ่งเป็นเสียงควบกล้ำดั้งเดิมในภาษาไทยถิ่นสงขลา เมื่อพิจารณาการใช้รูปแปรของเสียง (mr) และ (ml) ของประชากรวัยชรา วัยผู้ใหญ่ และวัยรุ่น จะเห็นว่าประชากรวัยชราเป็นกลุ่มประชากรที่ยังคงรักษาการออกเสียง (mr) และ (ml) ในภาษาไทยถิ่นสงขลาเป็นเสียง [mr] และ [ml] ซึ่งเป็นลักษณะการออกเสียงดั้งเดิมในภาษาไทยถิ่นสงขลาไว้ได้มากที่สุด ในขณะที่ประชากรวัยผู้ใหญ่และวัยรุ่นมีการออกเสียง (mr) และ (ml) เป็นเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยวหรือเสียงตามแบบภาษาไทยมาตรฐานมากกว่าประชากรวัยชรา

ด้านความสัมพันธ์ระหว่างการแปรของเสียง (mr) และ (ml) ในภาษาไทยถิ่นสงขลา กับตัวแปรเพศ พบว่าเพศเป็นปัจจัยทางสังคมที่มีความสัมพันธ์กับการแปรของเสียงดังกล่าวนี้ น้อยที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับตัวแปรอื่น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะรายการคำศัพท์ทั้ง 25 คำที่นำมาใช้ในการศึกษาเป็นคำสามัญทั่วไปที่ไม่ได้ระบุการใช้เฉพาะเพศ จึงส่งผลให้เพศชายและเพศหญิงออกเสียงคำที่มีเสียงควบกล้ำ (mr) และ (ml) เหล่านี้ไม่แตกต่างกันอย่างเด่นชัด

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ของตัวแปรถิ่นที่อยู่อาศัยกับตัวแปรภาษา พบว่าถิ่นที่อยู่อาศัยมีความสัมพันธ์กับการแปรของเสียง (mr) และ (ml) ในภาษาไทยถิ่นสงขลามากที่สุด โดยประชากรในชุมชนเมืองออกเสียง (mr) และ (ml) ในภาษาไทยถิ่นสงขลาเปลี่ยนแปลงไปเป็นเสียงตามแบบภาษาไทยมาตรฐานมากกว่าประชากรในชุมชนชนบท ทั้งนี้อาจเป็นเพราะประชากรที่อยู่ในชุมชนเมืองซึ่งเป็นชุมชนที่มีความเจริญและมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา มีโอกาสได้เปิดรับสื่อหรือรับอิทธิพลภายนอกต่าง ๆ มากกว่าประชากรในชุมชนชนบทซึ่งอยู่ห่างไกลความเจริญ สื่อหรืออิทธิพลภายนอกต่าง ๆ แทรกซึมเข้าไปได้น้อยกว่า การใช้ภาษาของคนในชุมชนเมืองจึงเกิดการเปลี่ยนแปลงมากกว่าคนในชุมชนชนบท ลักษณะการออกเสียงดังกล่าวมานี้จึงแสดงให้เห็นว่า การออกเสียงพยัญชนะควบกล้ำ (mr) และ (ml) ในภาษาไทยถิ่นสงขลา มีแนวโน้มที่จะเปลี่ยนแปลงไป

5.2.3 หากพิจารณาเปรียบเทียบภาษาของประชากรวัยชราเป็นตัวแทนภาษาในอดีต ภาษาของประชากรวัยผู้ใหญ่เป็นตัวแทนภาษาในปัจจุบัน และภาษาของประชากรวัยรุ่นเป็นตัวแทนภาษาในอนาคต การเปลี่ยนแปลงการออกเสียง (mr) และ (ml) ในภาษาไทยถิ่นสงขลามิแนวโน้มที่จะเกิดขึ้นกับกลุ่มประชากรวัยรุ่นมากกว่าวัยผู้ใหญ่และวัยชรา โดยเฉพาะกลุ่มประชากรวัยรุ่นที่อาศัยอยู่ในชุมชนเมือง ทั้งนี้เพราะวัยรุ่นเป็นวัยที่ตื่นตัวกับการเปลี่ยนแปลงพร้อมเสมอที่จะรับสิ่งใหม่ๆ เข้ามาใช้ในภาษาพูดของตน วัยนี้เป็นวัยที่ไวต่อการรับคำใหม่ เป็นวัยที่เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงของภาษา และสภาพชุมชนเมืองเป็นชุมชนที่มีการเจริญเติบโตและมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา เป็นสภาพที่เอื้ออำนวยให้มีการเปลี่ยนแปลงทางภาษา ทำให้ปรากฏการณ์ของการเปลี่ยนแปลงนี้มีลักษณะที่จะเพิ่มทวีคูณยิ่งขึ้น ทั้งนี้เพราะวัยรุ่นและสภาพชุมชนเมืองเป็นสิ่งที่มีการเปลี่ยนแปลงมากอยู่ตลอดเวลา อีกทั้งเมื่อประชากรวัยผู้ใหญ่และวัยชราเสียชีวิต รูปแบบการใช้ภาษาของประชากรวัยผู้ใหญ่และวัยชราจะถูกเลิกใช้ คงเหลือแต่ภาษาของวัยรุ่นและวัยเด็กเท่านั้น จึงอาจเป็นไปได้ว่าในอนาคตการออกเสียงพยัญชนะควบกล้ำ (mr) และ (ml) แบบภาษาไทยถิ่นสงขลาเดิมจะมีใช้น้อยลงเรื่อยๆ จนในที่สุดอาจหายไปหรือไม่ปรากฏใช้ เพราะผู้พูดภาษาไทยถิ่นสงขลาเปลี่ยนมาใช้หน่วยเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยวหรือเสียงตามแบบภาษาไทยมาตรฐานแทน

อย่างไรก็ตามปรากฏการณ์การเปลี่ยนแปลงของเสียง (mr) และ (ml) ในภาษาไทยถิ่นสงขลาไม่ได้เกิดขึ้นอย่างง่ายดายรวดเร็ว และไม่อาจรู้แน่ชัดว่าคำใดจะมีการเปลี่ยนแปลงเสียงพยัญชนะต้นเมื่อใด แต่จากการศึกษาในครั้งนี้สามารถมองเห็นแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงหรือสามารถทำนายแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงของเสียง (mr) และ (ml) ได้ว่า คำใดที่กลุ่มประชากรยังคงรักษาการออกเสียงในแบบภาษาสงขลาเดิมอยู่ และคำใดกำลังจะสูญเสียงควบกล้ำไป

อนึ่งจากการพิจารณาการออกเสียง (mr) และ (ml) ทั้ง 25 คำของกลุ่มประชากรตามปัจจัยทางสังคม ทั้ง อายุ เพศ และถิ่นที่อยู่อาศัยในบทที่ 4 พบว่า คำว่า โม่ระ/mroʔ²/‘ไม่สวยไม่งาม’, มุ๊รับ/mrap¹/‘ตำรับ’, หมุ่ล่อ/mlə⁶/‘เช่’, มุ่ลัก/mlak¹/‘ลำลัก’, หมุ่ละ/mləʔ²/‘ชำแหละ’, หมุ่ลือ/mliaŋ⁵/‘เป็นมัน’ และหมุ่ลือก/mliak⁶/‘เมือก’ เป็นคำที่ประชากรยังคงรักษาเสียงควบกล้ำในแบบภาษาไทยถิ่นสงขลาเดิมไว้มากที่สุด คำเหล่านี้จึงน่าจะยังคงเสียงควบกล้ำ[mr] และ [ml] อยู่ต่อไปในภาษาไทยถิ่นสงขลา ส่วนคำว่า หมุ่รอบ/mro:p²/‘หมอบ’, หมุ่ระ/mre:¹/‘สะเก็ดแปล’, หมุ่รีด/mret¹/‘หมด’, (ผัก)มุ่ลึง/mlɿŋ¹/‘คำลึง’, หมุ่ลัด/mlət⁶/‘เมล็ด’, หมุ่ละ/mləʔ⁶/‘มะลิ’ และหมุ่ล้า/mla:⁷/‘ล้า’ เป็นคำที่ประชากรออกเสียงเปลี่ยนแปลงเป็นเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยวหรือเสียงตามแบบภาษาไทยมาตรฐานมากที่สุด จึงสันนิษฐานได้ว่าในอนาคตคำเหล่านี้จะเป็นคำที่สูญเสียงควบกล้ำไปเร็วกว่าคำอื่นๆ

จึงเห็นได้ว่าแม้การออกเสียง (mr) และ (ml) ในภาษาไทยถิ่นสงขลาจะมีแนวโน้มที่จะเปลี่ยนแปลงไป แต่เมื่อพิจารณาการออกเสียงคำในแต่ละคำจะเห็นได้ว่า คำบางคำประชากรยังคงรักษาเสียงดั้งเดิมอยู่แต่คำบางคำกำลังจะสูญเสียเสียงควบกล้ำไป

5.2.4 การเปลี่ยนแปลงของเสียง (mr) และ (ml) ในภาษาไทยถิ่นสงขลาที่เกิดขึ้นทั้ง 25 คำนั้น นอกจากการเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากการนำเสียงในภาษาไทยมาตรฐานมาใช้แทนเสียงในภาษาสงขลาแบบเดิม หรือการตัดพยางค์ของคำหลายพยางค์ที่ได้รับอิทธิพลมาจากภาษามาตรฐาน ทำให้เป็นคำที่มีจำนวนพยางค์น้อยลงแล้ว จะสังเกตได้ว่าการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับเสียง (mr) และ (ml) ในภาษาไทยถิ่นสงขลา ยังเป็นการเปลี่ยนแปลงจากภายใน (internal change) กล่าวคือ การเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากกลไกและกระบวนการอื่นๆ ที่มีอิทธิพลของภาษาต่างประเทศ และจัดอยู่ในประเภทการเปลี่ยนแปลงด้านเสียงพยัญชนะ ซึ่งเป็นการสูญเสียเสียง (sound loss, deletion, reduction, phonetic decay) คือการที่หน่วยเสียงใดหน่วยเสียงหนึ่ง หรือทั้งกลุ่มของหน่วยเสียงพยัญชนะบางเสียงบางกลุ่มสูญเสียไป โดยอาจสูญเสียในตำแหน่งต้นคำ กลางคำ หรือท้ายคำก็ได้ อาจเขียนการเปลี่ยนแปลงได้ดังนี้ (คุชฎิพร ชานีโรศานต์ 2526 : 12-16)

$$x \longrightarrow x \emptyset^*$$

การสูญเสียพยัญชนะของเสียง (mr) และ (ml) ในภาษาไทยถิ่นสงขลา กล่าวคือ ในการออกเสียงคำบางคำของผู้บอกภาษาบางคน เสียง /m/ จะสูญเสียไป หรือบางคำเสียง /r/ , /l/ สูญเสียไป เช่น *เหมล่อ* /mlə:⁶/ ‘เซ่อ’ ผู้บอกภาษาโดยเฉพาะกลุ่มวัยรุ่นมักจะออกเสียงเป็น /mə:⁶/ ซึ่งเกิดการสูญเสีย /l/ คำว่า *หมล้า* /mla:⁷/ ‘ล้า’ ผู้บอกภาษามักจะออกเสียงเป็น /la:⁷/ ตามเสียงในภาษาไทยมาตรฐาน ซึ่งเกิดการสูญเสีย /m/ เป็นต้น

กล่าวได้ว่าปัจจัยทางสังคมมีความสัมพันธ์กับการแปรของเสียง (mr) และ (ml) ในภาษาไทยถิ่นสงขลา ดังที่ อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2549 : 127) กล่าวว่า การแปรทุกกรณีสามารถอธิบายเงื่อนไขได้โดยนำปัจจัยทางสังคมเข้ามาพิจารณา และการแปรของภาษาทำให้เข้าใจทิศทางการเปลี่ยนแปลงของภาษาที่ชี้ให้เห็นการเปลี่ยนแปลงที่กำลังดำเนินอยู่ และช่วยคาดการณ์ถึงทิศทางในอนาคต ในที่นี้คือเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำ (mr) และ (ml) ในภาษาไทยถิ่นสงขลา

* $\emptyset$ (zero) คือไม่มีอะไร ในที่นี้คือไม่มีหน่วยเสียงปรากฏ เครื่องหมาย $\longrightarrow$ คือเปลี่ยนเป็น กลายเป็น

ได้ว่า มีแนวโน้มที่จะเปลี่ยนแปลงเป็นเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยวหรือเสียงตามแบบภาษาไทยมาตรฐานเพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้หากผู้พูดภาษาไทยถิ่นสงขลาโดยเฉพาะกลุ่มประชากรวัยรุ่นซึ่งเป็นกลุ่มคนรุ่นใหม่ยังไม่ตระหนักถึงความสำคัญและพยายามที่จะรักษาเอกลักษณ์ดั้งเดิมของภาษาไทยถิ่นสงขลาเอาไว้ และนับเป็นเรื่องที่น่าเสียดายอย่างยิ่งหากเสียงพยัญชนะควบกล้ำในภาษาไทยดั้งเดิมที่หลงเหลือเป็นเอกลักษณ์อันโดดเด่นของภาษาไทยถิ่นได้ ซึ่งไม่ปรากฏในภาษาไทยถิ่นอื่นเหล่านี้จะสูญหายไปจากภาษาไทยถิ่นสงขลา

5.3 ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยเห็นว่ายังมีประเด็นอื่นๆที่น่าสนใจและสามารถนำมาศึกษาได้ในโอกาสต่อไป ดังนี้

5.3.1 ศึกษาการแปรของเสียง/br/และ/bl/ซึ่งเป็นเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำ เช่น ภาษาดากใบ ว่ามีการเปลี่ยนแปลงหรือไม่ อย่างไร

5.3.2 ศึกษาการแปรของเสียงพยัญชนะอื่นๆ เช่น เสียงพยัญชนะต้นเดี่ยว /f/ ในภาษาไทยมาตรฐานที่ภาษาไทยถิ่นได้ใช้เสียง/kw/ว่ามีการเปลี่ยนแปลงหรือไม่ อย่างไร

5.3.3 ศึกษาเปรียบเทียบการแปรของเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำระหว่างภาษาไทยถิ่นได้ในประเทศไทยกับภาษาไทยถิ่นได้ที่พูดกันทางตอนเหนือของประเทศมาเลเซียโดยเฉพาะในรัฐกลันตัน ไทรบุรี และปะลิส ซึ่งเป็นรัฐที่มีผู้พูดภาษาไทยถิ่นได้้อยู่เป็นจำนวนมาก

5.3.4 ศึกษาพัฒนาการของเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำในภาษาไทยถิ่นได้โดยใช้วิธีการทางภาษาศาสตร์เชิงประวัติ เพราะเป็นที่น่าสนใจว่าเหตุใดเสียงพยัญชนะควบกล้ำในภาษาไทยถิ่นได้จึงมีมากกว่าถิ่นอื่นๆ และบางเสียงหลงเหลืออยู่ในภาษาไทยถิ่นได้เท่านั้น

5.3.5 ศึกษาการแปรของเสียง /mr/และ/ml/ ในภาษาไทยถิ่นได้จังหวัดอื่นๆ เช่น ภาษาไทยถิ่นนครศรีธรรมราช เพราะผู้วิจัยพบคำอีกจำนวนหนึ่งซึ่งมีเสียงพยัญชนะควบกล้ำดั้งเดิมที่ไม่ปรากฏการใช้ในผู้พูดภาษาไทยถิ่นสงขลาในปัจจุบันแต่ปรากฏในภาษาไทยถิ่นนครศรีธรรมราช เช่น แม่เรียง/mreŋ⁵/‘มะเรียง’หมายถึงโรคร้ายชนิดหนึ่ง เมลัน/mlen⁵/‘เส้น’ หมายถึง ชื้อแมลงหรือสัตว์ขนาดเล็กมากที่กัดหรือทำให้เกิดความระคายเคืองต่อร่างกาย และมั่ว้ง/mla:ŋ⁷/‘มั่ว้ง, ล้าง’ หมายถึง ฆ่า ผลาญ ทำลายล้าง เป็นต้น

บรรณานุกรม

- กรมการปกครองจังหวัดสงขลา. สำนักบริหารการทะเบียน. **ข้อมูลประชากรและบ้าน**. สงขลา : ศาลากลางจังหวัด, 2550.
- กรรณานุช ฅกลาง. “พยัญชนะควบกล้ำในตำนานพระบรมธาตุนครศรีธรรมราช.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาจารึกภาษาไทย ภาควิชาภาษาตะวันออก บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2531.
- กรรณิการ์ วิมลเกษม. **ภาษาถิ่นเหนือ**. กรุงเทพฯ : ภาควิชาภาษาตะวันออก คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2534.
- เกรียววัลย์ จันทร์สมวงษ์. “หน่วยเสียงภาษาสุโขทัยจากจารึก.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาจารึกภาษาไทย ภาควิชาภาษาตะวันออก บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2530.
- ฉันทส ทองช่วย. **รายการคำสำหรับสำรวจเสียงและระบบเสียงภาษาไทยถิ่นใต้**. สงขลา: ภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2532.
- _____. “วัฒนธรรมการใช้ภาษาของชาวไทยถิ่นใต้.” ใน **กึ่งฟ้าแห่งชาติสงขลา**. สงขลา : ไทยนำ, 2532.
- _____. **ภาษาและอักษรถิ่น (เน้นภาคใต้)**. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2534.
- _____. **ภาษาและวัฒนธรรมภาคใต้**. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2536.
- ฉิน ชีวหง. “การศึกษาเปรียบเทียบเสียงพยัญชนะควบกล้ำในภาษาจ้วงอู๋ม้งตามกลุ่มอายุผู้พูด.” **วารสารภาษาและวรรณคดีไทย** 19 (ธันวาคม, 2545) : 59-70.
- ชัยวุฒิ พิชะกุล. “เมืองสงขลา.” **สารานุกรมวัฒนธรรมไทย ภาคใต้** 13 (2542) : 6133.
- ฉัฐวุฒิ พงศ์จันทร์เสถียร. “การแปรของสระสูงในภาษาสงขลาตามตัวแปรทางสังคม.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาภาษาไทย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 2539.
- คุชฎีพร ชำนิโรคนานต์. **ภาษาศาสตร์เชิงประวัติและภาษาไทยเปรียบเทียบ**. กรุงเทพฯ : คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526.
- ถนอม พูนวงศ์. **ประวัติศาสตร์เมืองสงขลา**. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2545.

ธราพงศ์ ศรีสุชาติ. “การลำดับอายุสมัยประวัติศาสตร์วัฒนธรรมภาคใต้จากหลักฐานโบราณคดี.”

ในเอกสารประกอบการสัมมนาการวิจัยวัฒนธรรมภาคใต้. นครศรีธรรมราช : ศูนย์

วัฒนธรรมจังหวัดนครศรีธรรมราช วิทยาลัยครุนครศรีธรรมราช, 2532.

ชานินทร์ ศิลปจารุ. การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ :

บริษัท วี. อินเทอร์เน็ต, 2550.

ธีระพันธ์ ถ. ทองคำ. แบบสอบถามสำหรับสำรวจเสียงและระบบเสียงในภาษาไทยถิ่นใต้. กรุงเทพฯ :

โครงการวิจัยภาษาไทยและภาษาพื้นเมืองถิ่นต่างๆ สถาบันภาษา จุฬาลงกรณ์

มหาวิทยาลัย, 2521.

_____. วิจัยภาคสนามทางภาษาศาสตร์. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529.

นววรรณ พันธุมธา. “ข้อสังเกตเกี่ยวกับการแผลง ล เป็น มล.” ภาษาและหนังสือ 18 (ตุลาคม-

มีนาคม 2529) : 15-20.

นุปผาชาติ เรืองกุล. “ การศึกษาเปรียบเทียบการแปรของเสียงสระสูงในภาษาไทยถิ่นไทบุรีกับ

ภาษาไทยถิ่นสงขลาของผู้พูดที่มีอายุต่างกัน.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขา

ภาษาไทย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 2543.

ประพนธ์ เรืองณรงค์. “สงขลา.” ศิลปวัฒนธรรม 24, 9 (กรกฎาคม 2546) : 98-100.

ประภาพรรณ เสนิดันติกุล. “การศึกษาเรื่องศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้จังหวัดสุราษฎร์ธานี

นครศรีธรรมราช และสงขลา.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาภาษาศาสตร์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528.

ปาลีรัฐ ทรัพย์ปรุง. “การแปรของเสียง (หฺ) ในภาษาถิ่นสงขลา เขตชุมชนเมืองตามปัจจัยทางสังคม.”

วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาภาษาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537.

ปราณี กุลละวณิชย์ และ คณะ. ภาษาทัศน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : วัฒนธรรมการพิมพ์, 2535.

เปรมจิต ชนะวงศ์. ภาษาไทยถิ่นใต้. พิมพ์ครั้งที่ 2. นครศรีธรรมราช : คณะมนุษยศาสตร์และ

สังคมศาสตร์ สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช, 2545.

เพ็ญพร ดันวัฒนานันท์. “การเปลี่ยนแปลงเสียงพยัญชนะต้นกักลิธิลในภาษาถิ่นเชียงใหม่กับตัว

แปรทางสังคมบางประการ.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาภาษาศาสตร์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525.

ปิญญู จิตต์ธรรม. ภาษาถิ่น. สงขลา : เมืองสงขลา, 2513.

มหาชาติคำหลวง. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุราษฎร์ธานี, 2496. (พิมพ์ในงานฉานงานศพ

นายจิต นกาศัพ (หมอชิต) 2496).

- รตญา กอบศิริกาญจน์. “การแปรของวรรณยุกต์สูง-ตกในภาษาไทยถิ่นสุพรรณบุรี ตามตัวแปรสังคมบางประการ.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2534.
- ราชบัณฑิตยสถาน. **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542**. กรุงเทพฯ : นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์, 2546.
- เรืองเดช ปิ่นเชื่อนชัย. **ภาษาถิ่นตระกูลไทย**. พิมพ์ครั้งที่ 2. นครปฐม : สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล, 2531.
- วิจิตร ณัฏฐวิบูลย์. “ความแตกต่างระหว่างภาษากรุงเทพฯและภาษาสงขลา.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2499.
- วิทยาลัยวิชาการศึกษาสงขลา และวิทยาลัยครูสงขลา. **มโนหรานิบาต ฉบับวัดมณีมาวาส สงขลา**. สงขลา : โรงพิมพ์จึงจิง, 2513.
- วิไลลักษณ์ เล็กศิริรัตน์. **สำนวนถิ่นใต้ : ความสัมพันธ์ระหว่างภาษาถิ่นกับวัฒนธรรม**. สงขลา : สถาบันราชภัฏสงขลา, 2539.
- วิไลวรรณ ขนิษฐนันท์. **ภาษาศาสตร์เชิงประวัติ : วิวัฒนาการภาษาไทยและภาษาอังกฤษ**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2526.
- ศรีสมร ศรีเบญจพลางกูร. “บันทึกประวัติศาสตร์เมืองสงขลา”. ดวงแก้ว 21, 34 (กรกฎาคม 2545) : 21-34 .
- มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. สถาบันทักษิณคดีศึกษา. **พจนานุกรมภาษาถิ่นใต้ 2525**. กรุงเทพฯ : กรุงเทพมหานครพิมพ์, 2525.
- สมปราชญ์ อัมมะพันธุ์. **ประเพณีท้องถิ่นภาคใต้**. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2548
- สมทรง บุรุษพัฒน์. **ภูมิศาสตร์ภาษาถิ่น**. กรุงเทพฯ : เอกพิมพ์ไทจำกัด, 2543.
- สมพงศ์ วิทย์ศักดิ์พันธุ์. **คู่มือการศึกษาภาษาไทยเปรียบเทียบ**. ภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2524. (อัคราณา)
- สมศักดิ์ ศรีสันติสุข. **สังคมวิทยาชุมชน : หลักการศึกษา วิเคราะห์ และปฏิบัติงานชุมชน**. ขอนแก่น : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2534.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5-9** [online]. 2006. Available from <http://www.nesdb.go.th>
- สำนักงานจังหวัดสงขลา. **ข้อมูลจังหวัดสงขลาปี 2550**. สงขลา : สำนักงานจังหวัดสงขลา ศาลากลางจังหวัด, 2550.

สำนักงานจังหวัดสงขลา. **บรรยายสรุปจังหวัดสงขลา2528**. สงขลา : โรงพิมพ์มงคลการพิมพ์, 2528.

สำนักงานสถิติจังหวัดสงขลา. **สถิติการโยกย้ายของประชากร**. สงขลา : ศาลากลางจังหวัด, 2549.

สุจิน แก้วกลม. “การแปรของการออกเสียงหน่วยเสียงพยัญชนะต้นระเบิดไม่ก้องมีลมของผู้พูด
ภาษาถิ่นพัทลุงที่มีอายุต่างกัน.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาภาษาไทย
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 2539.

สุธิดา พูลทรัพย์. “การแปรตามวันเวลาของ(ร)และ(ล) ในพยัญชนะควบกล้ำในภาษาไทยกรุงเทพฯ
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนศรีอยุธยา.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาภาษา
สาขาวิชาภาษาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537.

สุนิสา กิตติวงษ์ประทีป. “วรรณยุกต์ภาษาไทยถิ่นใต้เกาะสมุย : การแปรตามอายุและถิ่นที่อยู่ของ
ผู้พูด.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาภาษาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2548.

สุภาพ ขวัญฤทธิ์. “ภาษาไทยถิ่นที่ใช้ในปัจจุบัน จังหวัดสงขลา.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา, 2530.

สุวัฒนา เลี่ยมประวัตติ. **เสียงและระบบเสียงภาษาไทย**. นครปฐม : ภาควิชาภาษาไทย คณะ
อักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2545.

_____. **การศึกษาภาษาถิ่น : ภาษาตระกูลไท**. นครปฐม : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2551.

อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. **คำจำกัดความศัพท์ในภาษาศาสตร์สังคม**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.

_____. **ภาษาศาสตร์สังคม**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2544.

_____. **กว่าจะเป็นนักภาษาศาสตร์**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2549.

อรุณี อรุณเรือง. “การแปรของวรรณยุกต์โทในภาษาไทยกรุงเทพฯตามระดับอายุของผู้พูด.”
วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาภาษาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2533.

อัครา บุญทิพย์. **ภาษาถิ่นใต้**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางเขน, 2535.

อังสนา จามิกรณ์. “การแปรในการออกเสียงพยัญชนะท้ายของคำยืมภาษาอังกฤษที่ลงท้ายด้วยเสียง
เสียดแทรกปุ่มเหงือก : กรณีศึกษาของข้าราชการกองทัพบกเรือไทย.” วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.

อุดม หนูทองและสืบพงศ์ ธรรมชาติ. **คู่มือภาษาหาสารเล่ม1-2**. นครศรีธรรมราช : โรงพิมพ์ไทม์
พรินติ้ง, 2547.

Brown , Marvin J. **From Ancient Thai to Modern Dialects**. Bangkok : Social Science
Association Press of Thailand, 1965.

Li , Fang Kuei . **A Handbook of Comparative Tai** .Hawaii : University Press of Hawaii , 1977.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แบบสอบถามการศึกษการแปรของเสียง (mr) และ (ml)
ในภาษาไทยถิ่นสงขลาตามปัจจัยทางสังคม

แบบสอบถาม

เรื่อง การศึกษาการแปรของเสียง (mr) และ (ml) ในภาษาไทยถิ่นสงขลาตามปัจจัยทางสังคม

วันที่ทำการสัมภาษณ์.....

ถิ่นที่เก็บข้อมูล

ก. ชุมชนเมือง (ต.บ่อยาง)

ข. ชุมชนชนบท (ต.เกาะใหญ่)

คำถามเพื่อตรวจสอบคุณสมบัติของผู้บอกภาษา

ประวัติส่วนตัวของผู้บอกภาษา

ชื่อ.....เพศ.....

อายุ.....ปี (ก. 15-25 ปี ข. 35-45 ปี ง. 55 ปีขึ้นไป)

อาชีพ.....การศึกษา.....

เชื้อชาติ.....สัญชาติ.....

สถานภาพการสมรสคู่สมรสเป็นคนจังหวัด.....

ภาษาที่พูดเป็นภาษาแรก.....

สถานที่เกิด ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....

บิดา สัญชาติ.....เชื้อชาติ.....

มารดา สัญชาติ.....เชื้อชาติ.....

สถานที่เกิดของบิดามารดา

บิดาเกิดที่ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....

มารดาเกิดที่ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....

ที่อยู่ปัจจุบันของผู้บอกภาษา

บ้านเลขที่.....ถนน.....ตำบล.....

อำเภอ.....จังหวัด.....

ชุดที่ 2 แบบเก็บข้อมูลการแปรของเสียง (ml)

คำ	วิธีการ	เครื่องมือ	คำตอบ					
			[ml]	[l]	[m]	[ma-l]	[bl]	[b]
1. เมลิน(ตา) /mlə:n ⁵ / 'ลิ้มตา'	ใช้คำถาม	-คำถาม : “กริยาอาการที่ตรงข้ามกับหลับตา เขียกว่า ไอ”ให้รู้” (กริยาอาการที่ตรงข้ามกับหลับตา เรียกว่าอะไร)						
2. หมล่อ /mlə:n ⁶ / 'เช่อ'	ใช้คำถาม	-คำถาม : “คนที่ทำตัวไม่เข้าเรื่อง ชอบล้ง เลือก ไม่ได้เรื่องได้ราว เขียกการกระทำแบบนี้ว่าไอ”ให้รู้” (คนที่ทำตัวไม่ได้เรื่องได้ราว ไม่เข้าท่า ทะล้ง เลือก ทะเล็น เช่อ เรียกการกระทำเช่นนี้ว่าอะไร)						
3. หมลื่น /mlə:n ⁶ / 'ลื่น'	ใช้คำถาม	-คำถาม : “อาการที่พลาดไหลดบนพื้นที่ผิวมันเป็นมัน เขียกกว่าไอ”ให้รู้” (อาการที่พลาดไหลดบนพื้นที่เป็นผิวมัน เรียกว่าอะไร)						

คำ	วิธีการ	เครื่องมือ	คำตอบ					
			[ml]	[l]	[m]	[ma-l]	[bl]	[b]
4. <i>มลัก</i> /mlak ¹ / 'สำลัก'	ใช้คำถาม	-คำถาม : “อาการที่เกิดจากการกินอาหารหรือน้ำเข้าไปแล้วมันเกิดติดขัดขึ้นในคอจนทำให้อาหารหรือน้ำไหลกลับออกมาทางปากกับทางจมูก เหยียกอาการนี้ว่าไอ้ไหรื” (อาการที่เกิดจากการรับประทานอาหารหรือน้ำเข้าไปแล้วเกิดการติดขัดขึ้นในลำคอจนทำให้อาหารหรือน้ำไหลกลับออกมาทางปากและทางจมูก เรียกอาการนี้ว่าอะไร)						
5. <i>มฺละ</i> /mlɛɽ ² / 'ชำแหละ'	ใช้คำถาม	-คำถาม : “การฆ่าวัวที่ใช้มีดเป็นเครื่องมือ แล้วแต่เนื้อออกมาเป็นส่วนใหญ่เรียกว่าไอ้ไหรื” (การฆ่าวัวโดยใช้มีดเป็นอุปกรณ์แล้วแต่เนื้อออกมาเป็นส่วนใหญ่เรียกว่าอะไร)						
6. <i>ไมล</i> /mlaj ¹ / 'กำไล'	ใช้ของจริง และคำถาม	-ของจริง : กำไลมือ -คำถาม : “นี่เหยียกว่าไอ้ไหรื” (นี่เรียกว่าอะไร)						

คำ	วิธีการ	เครื่องมือ	คำตอบ					
			[ml]	[l]	[m]	[ma-l]	[bl]	[b]
7. หมู๊ด /mlɛt ⁶ / ‘เม๊ด’	ใช้คำถาม	-คำถาม : “หน่วยในของผลไม้ที่เพาะให้เป็นต้นขึ้นได้ เหยียกว่าไ้ไ้” (ส่วนภายในของผลไม้ที่เพาะเป็นต้นขึ้นได้ เรียกว่าอะไร)						
8. (ผัก)มดิ่ง /mlɪŋ ¹ / ‘คำลิ่ง’	ใช้ของ จริงและ คำถาม	-ของจริง : ผักคำลิ่ง -คำถาม : “นี่ผักไ้ไ้” (นี่ผักอะไร)						
9. เมลื่อง /mlɪaŋ ⁵ / ‘เป็นมัน’	ใช้คำถาม	-คำถาม : “ลักษณะ เป็นมัน เช่น รองเท้าหนังที่จัดจน เป็นมัน เราเห็นว่ามันเป็นพันพริ้อ” (ลักษณะเป็นมัน เช่น รองเท้าหนังที่จัดจนเป็นมัน เรียกลักษณะแบบนี้ว่าอะไร)						
10. หมล้า /mlaː ⁷ / ‘ล้า’	ใช้คำถาม	-คำถาม : “อาการเหนื่อยมาก อ่อนเพลีย หรือหาไม่แรง เหยียกอาการแบบนี้ว่าไ้ไ้” (อาการเหน็ดเหนื่อย อ่อนเพลีย หรือขาดแรงกำลัง เรียกลักษณะอาการเช่นนี้ว่าอะไร)						

คำ	วิธีการ	เครื่องมือ	คำตอบ					
			[ml]	[l]	[m]	[ma-l]	[bl]	[b]
11. เหมละ /mleɽ ⁶ / ‘มะลิ’	ใช้ของ จริงและ คำถาม	-ของจริง : ดอกมะลิ -คำถาม : “นี่ดอกอะไร?” (นี่ดอกอะไร)						
12. เหมลือก /mlɿak ⁶ / ‘เมือก’	ใช้คำถาม	-คำถาม : “ถ้าเราไปจับปลาที่เป็นๆหรือว่าปลาที่ตายแล้ว ที่ยังไม่ได้ล้างปลาให้มันเกลี้ยง เราจะรู้สึกว่ามีเราเป็นพันหรือ” (หากว่าเราไปจับปลาที่เป็นๆหรือปลาที่ตายแล้วโดยที่ยัง ไม่ได้ล้างทำความสะอาดตัวปลา เราจะรู้สึกว่ามีเราเป็น อย่างไร)						
13. เหมล้อย /mlɿaj ⁶ / ‘เมื่อย’	ใช้คำถาม	-คำถาม : “อาการปวดกล้ามเนื้อจากที่เราเดินหรือว่ายืนนานๆ เหยียกว่าอะไร?” (อาการปวดกล้ามเนื้อจากการเดินหรือยืนนานๆ เรียกว่าอะไร)						

ภาคผนวก ข

อัตราร้อยละการแปรของการออกเสียง (mr) และ (ml)

ในภาษาไทยถิ่นสงขลาตามปัจจัยทางสังคม

ตารางที่ 43 อัตราร้อยละการแปรของการออกเสียง (mr) ในคำทั้ง 12 คำของประชากรกลุ่มอายุ 15-25 ปี เรียงตามลำดับความถี่

คำ รูปแปร	(1) โมรง	(2) มรณ	(3) โมระ	(4) มฺรึบ	(5) มฺราบ	(6) เมฺริบ	(7) ไมฺร	(8) หฺมฺระ	(9) เมฺรย	(10) มฺรอป	(11) เมฺร	(12) เมฺร็ด	รวม
1.[m]	25.0 (10)	37.5 (15)	25.0 (10)	17.5 (7)	25.0 (10)	5.0 (2)	5.0 (2)		62.5 (25)	100.0 (40)	92.5 (37)	100.0 (40)	41.25 (198)
2.[l]	22.5 (9)	40.0 (16)		12.5 (5)	37.5 (15)	57.5 (23)	55.0 (22)						18.75 (90)
3.[mr]	12.5 (5)	10.0 (4)	27.5 (11)	35.0 (14)	5.0 (2)		2.5 (1)		22.5 (9)				9.58 (46)
4.[ma-l]								90.0 (36)					7.50 (36)
5.[mr]	7.5 (3)	10.0 (4)	17.5 (7)	22.5 (9)	5.0 (2)		5.0 (2)		10.0 (4)		2.5 (1)		6.67 (32)
6.[ml]	10.0 (4)	2.5 (1)	22.5 (9)	7.5 (3)	12.5 (5)		15.0 (6)		2.5 (1)		5.0 (2)		6.46 (31)
7.[r]	15.0 (6)			5.0 (2)	10.0 (4)	20.0 (8)	12.5 (5)						5.21 (25)
8.[r]	5.0 (2)				5.0 (2)	17.5 (7)	5.0 (2)						2.71 (13)
9.[ma-r]								10.0 (4)					0.83 (4)
10.[bl]			5.0 (2)										0.42 (2)
11.[br]	2.5 (1)		2.5 (1)						2.5 (1)				0.62 (3)
12.[br]													-
13.[b]													-
14.[ma-r]													-
รวม	100.0 (40)	100.0 (40)	100.0(40)	100.0(40)	100.0(40)	100.0(40)	100.0(40)	100.0(40)	100.0(40)	100.0(40)	100.0(40)	100.0(40)	100.0(480)

* ตัวเลขในเครื่องหมายวงเล็บ () หมายถึง จำนวนผู้บอกภาษาระดับอายุ 15-25 ปีใช้

** หมายถึง รูปแปรที่ประชากรเลือกใช้เป็นอัตราสูงสุดในคำทดสอบแต่ละคำ ซึ่งผู้วิจัยเลือกเป็นตัวแทนรูปแปรของคำนั้นๆ เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์กับปัจจัยทางสังคม

ภาคผนวก ค

การหาความสัมพันธ์ระหว่างการแปรของเสียง
(mr) และ (ml) ในภาษาไทยถิ่นสงขลาตามปัจจัยทางสังคม

การหาความสัมพันธ์ระหว่างการแปรของเสียง (mr) และ (ml) ในภาษาไทยถิ่นสงขลาตามปัจจัยทางสังคม

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการแปรของเสียง (mr) และ (ml) ในภาษาไทยถิ่นสงขลาตามปัจจัยทางสังคม เพื่อดูว่าคนกลุ่มใดใช้รูปแปรใดในการออกเสียงคำแต่ละกลุ่มนั้น ผู้วิจัยไม่สามารถนำข้อมูลการออกเสียงคำทุกคำของประชากรมาวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ได้ เพราะการหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรภาษากับตัวแปรทางสังคม จำเป็นต้องใช้ข้อมูลที่เป็นลักษณะการใช้รูปแปรใดรูปแปรหนึ่งเท่านั้น ดังนั้นผู้วิจัยจึงวิเคราะห์ลักษณะการใช้รูปแปรของประชากรทุกคนโดยมีขั้นตอนดังนี้

1) ในกรณีของเสียง (mr) ซึ่งมีทั้งหมด 12 คำ หากผู้บอกภาษาใช้รูปแปรแบบใดแบบหนึ่งตั้งแต่ 7 คำขึ้นไป หรือเลือกใช้รูปแปรใดเป็นจำนวนมากที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับรูปแปรอื่นๆ จะนับว่าผู้บอกภาษานั้นใช้รูปแปรนั้นเป็นลักษณะเด่น

2) ในกรณีของเสียง (ml) ซึ่งมีทั้งหมด 13 คำ หากผู้บอกภาษาใช้รูปแปรแบบใดแบบหนึ่งตั้งแต่ 7 คำขึ้นไป หรือเลือกใช้รูปแปรใดเป็นจำนวนมากที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับรูปแปรอื่นๆ จะนับว่าผู้บอกภาษานั้นใช้รูปแปรนั้นเป็นลักษณะเด่นเช่นเดียวกัน

3) ในกรณีที่ผู้บอกภาษาใช้รูปแปร 2 แบบในคำจำนวนเท่ากัน เช่น ใช้รูปแปร [mr] ในคำ 6 คำ และใช้รูปแปร [m] ในคำ 6 คำ ผู้วิจัยจะนับว่าผู้บอกภาษานั้นใช้รูปแปร [mr] ทั้งนี้เพราะในงานวิจัยนี้เป็นการศึกษาแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงของเสียงพยัญชนะควบกล้ำ (mr) และ (ml) การใช้รูปแปร อื่นๆ ในคำจำนวนที่ไม่ได้มากกว่าการใช้รูปแปร [mr] หรือ [ml] จึงไม่อาจนับว่าเป็นการออกเสียงสระที่เปลี่ยนแปลงไปแล้ว ตัวอย่างการวิเคราะห์ลักษณะการใช้รูปแปรของประชากรดังจะอธิบายต่อไปนี้

ตารางที่ 57 แสดงตัวอย่างการบันทึกลักษณะการใช้รูปแปรของเสียง (mr) ของนางสาว
จันทร์นัย อายุ 66 ปี บ้านเลขที่ 75/2 ม. 2 ตำบลเกาะใหญ่ อำเภอกะเสสินธุ์ จังหวัด
สงขลา

คำ	การใช้รูปแปร								
	[m]	[mr]	[mr]	[l]	[ml]	[ma-l]	[r]	[r]	อื่นๆ
1. หมูระ		✓							
2. มุรณ		✓							
3. ไมุร		✓							
4. โมรุง		✓							
5. มุรืบ		✓							
6. เมรุย		✓							
7. แมุร	✓								
8. มุราบ		✓							
9. เมุริบ		✓							
10. มุรอบ	✓								
11. โโมระ		✓							
12. แมุรีด	✓								

ตัวอย่างการบันทึกลักษณะการใช้รูปแปรของเสียง (mr) สังเกตได้ว่าผู้บอกภาษาใช้
รูปแปร[mr]จำนวน 9 คำ ในขณะที่ใช้รูปแปร[m] ในคำเพียง 3 คำ ในกรณีนี้ผู้วิจัยจึงนับว่า
นางสาว จันทร์นัย ใช้รูปแปร[mr]ในการออกเสียงพยัญชนะควบกล้ำดั้งเดิม (mr) ใน
ภาษาไทยถิ่นสงขลา

อนึ่งจากขั้นตอนการวิเคราะห์ลักษณะการใช้รูปแปรใดรูปแปรหนึ่งของประชากรแต่ละ
คน ทั้ง 120 คน ทำให้รู้รูปแปรของเสียง (mr) ที่ปรากฏทั้งหมด 14 รูปแปร และรูปแปรของเสียง
(ml) ที่ปรากฏทั้งหมด 6 รูปแปร ดังในบทที่ 3 ได้ลดจำนวนน้อยลง เพราะประชากร 1 คน จะ

ปรากฏตัวแทนของรูปแปรเพียง 1 รูปแปรเท่านั้น เพื่อจะนำมาใช้ในการวิเคราะห์ค่าไคสแควร์ต่อไป ทำให้รูปแปรบางรูปแปรไม่ปรากฏเป็นตัวแทนของประชากรแต่ละคนเลย เนื่องจากเป็นรูปแปรที่ปรากฏในอัตราส่วนที่น้อยมาก เช่น รูปแปร [br] [bl] [b] เป็นต้น

4) การวิเคราะห์การแปรของเสียง (mr) และ (ml) ในภาษาไทยถิ่นสงขลาโดยใช้อัตราร้อยละเป็นค่าสถิติที่บอกให้ทราบแต่เพียงว่าประชากรแต่ละกลุ่มอายุ เพศ หรือถิ่นที่อยู่อาศัย มีปริมาณการใช้รูปแปรในอัตราที่แตกต่างกัน แต่ไม่สามารถบอกได้ว่าการที่ประชากรแต่ละกลุ่มออกเสียง (mr) และ (ml) ต่างกันนั้นเป็นเพราะอายุ เพศ และถิ่นที่อยู่อาศัยที่แตกต่างกันหรือเป็นเพราะความบังเอิญที่เกิดจากการเก็บข้อมูล ดังนั้นผู้วิจัยจึงคำนวณค่าไคสแควร์ (χ^2) เพื่อวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างการแปรของเสียง (mr) และ (ml) ในภาษาไทยถิ่นสงขลา กับปัจจัยทางสังคม ได้แก่ อายุ เพศ และถิ่นที่อยู่อาศัย เพื่อพิสูจน์สมมติฐานว่า “ปัจจัยทางสังคม ได้แก่ อายุ เพศ และถิ่นที่อยู่อาศัยของผู้บอกลำขานมีอิทธิพลต่อการแปรของภาษาคือเสียง (mr) และ (ml) ในภาษาไทยถิ่นสงขลา”

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล

นางสาวอภิษฎา แก้วอุทัย

ที่อยู่

31 หมู่ 4 ตำบลน้ำน้อย อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา 90110

ประวัติการศึกษา

ปีการศึกษา 2548

สำเร็จการศึกษาปริญญาศิลปศาสตรบัณฑิต (ศึกษาศาสตร์)

เกียรตินิยมอันดับ 2 วิชาเอกภาษาไทย วิชาโทภาษาอังกฤษ

จากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ปีการศึกษา 2549

ศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาภาษาไทย

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร